

เกียรติภูมิเฉา่่านกับงานศิลปะ: ถอดรหัสการจัดการวัฒนธรรมและความหมายจากสถาปัตยกรรมวัด
ท้องถิ่น

YANG FAN

ดุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

เกียรติภูมิเฉา่่านกับงานศิลปะ: ถอดรหัสการจัดการวัฒนธรรมและความหมายจากสถาปัตยกรรมวัด
ท้องถิ่น

คุณูนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

Chaoshan Glory and Art: Decoding Cultural Management and Meaning from Local
Architecture Temples

A DISSERTATION SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR DOCTOR DEGREE OF PHILOSOPHY
IN ART AND CULTURAL ADMINISTRATION
FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS
BURAPHA UNIVERSITY
2024
COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒินิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณวุฒินิพนธ์ได้พิจารณาคุณวุฒิ
นิพนธ์ของ YANG FAN ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญา
คุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒินิพนธ์

คณะกรรมการสอบคุณวุฒินิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....

(ดร.ชูศักดิ์ สุวิมลเสถียร)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูวษา เรืองชีวิน)

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงวุฒิ เอกภูมิวงศา)

..... กรรมการ

(ดร.ชูศักดิ์ สุวิมลเสถียร)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูวษา เรืองชีวิน)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์ภรดี พันธุภากร)

..... กรรมการภายนอก

มหาวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์สุชาติ เกาทอง)

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับคุณวุฒินิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทวัส แจ่มเอียด)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

62810052: สาขาวิชา: การบริหารศิลปะและวัฒนธรรม; ปร.ด. (การบริหารศิลปะและวัฒนธรรม)

คำสำคัญ: ภูมิภาคเฉาซ่าน, วัด, การจัดการวัฒนธรรม, ความเชื่อทางศาสนา, เกียรติภูมิของชาวจีนโพ้นทะเล, ศิลปะสถาปัตยกรรม

YANG FAN : เกียรติภูมิเฉาซ่านกับงานศิลปะ: ถอดรหัสการจัดการวัฒนธรรมและความหมายจากสถาปัตยกรรมวัดท้องถิ่น. (Chaoshan Glory and Art: Decoding Cultural Management and Meaning from Local Architecture Temples) คณะกรรมการควบคุมดัชนีนิพนธ์: ชูศักดิ์ สุวิมลเสถียร, ภูษา เรื่องชีวิต ปี พ.ศ. 2567.

งานวิจัยนี้ใช้วัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียงในภูมิภาคเฉาซ่านมาเป็นกรณีศึกษา โดยทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเรียบเรียงภูมิหลังของการอพยพของชาวจีนโพ้นทะเลในเฉาซ่านในประวัติศาสตร์ ตลอดจนการวิเคราะห์ความหมายแฝงที่หลากหลายของเกียรติภูมิของชาวจีนโพ้นทะเลในเฉาซ่าน งานวิจัยนี้ได้อภิปรายถึงวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์สมัยใหม่ของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียงในเฉาซ่าน ดำเนินการวิเคราะห์ความเชื่อทางศาสนา วิธีการก่อสร้าง ศิลปะการตกแต่งและบทบาทของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียงผ่านการสำรวจภาคสนามและการสัมภาษณ์เชิงลึก นอกจากนี้ยังดำเนินการวิเคราะห์รูปแบบการจัดการวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียงเพื่อสำรวจว่าชาวจีนโพ้นทะเลเผยแพร่ความเชื่อพื้นบ้านและเกียรติภูมิของชาวจีนโพ้นทะเลในเฉาซ่านผ่านวัดได้อย่างไร จากมุมมองของการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรม มีการเสนอว่าวัฒนธรรมและศิลปะทางสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของเฉาซ่าน มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของเฉาซ่านควรได้รับการคุ้มครอง สืบทอดและพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ได้อย่างไร ซึ่งเป็นการส่งเสริมการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายในวัด ส่งเสริมการแพร่กระจายของวัฒนธรรมอันยอดเยี่ยมของเฉาซ่านและเกียรติภูมิของชาวจีนโพ้นทะเลทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวในภูมิภาคเฉาซ่าน

บทสรุปของงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า จากการวิเคราะห์และวิจัยวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียงนั้นมีการเป็นตัวอย่างและการอ้างอิงที่สำคัญสำหรับวัดจำนวนมากในพื้นที่เฉาซ่านในด้านของการจัดการวัฒนธรรมและศิลปะ วัดเหล่านี้ยังหมายถึงรูปแบบการพัฒนาของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียง ตลอดจนส่งเสริมการสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมและศิลปะเฉาซ่านรวมถึงเกียรติภูมิของชาวจีนโพ้นทะเล

62810052: MAJOR: ART AND CULTURAL ADMINISTRATION; Ph.D. (ART AND CULTURAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: Chaoshan area, Temples, Cultural management, Religious beliefs, Overseas Chinese glory, Architectural arts

YANG FAN : CHAOSHAN GLORY AND ART: DECODING CULTURAL MANAGEMENT AND MEANING FROM LOCAL ARCHITECTURE TEMPLES. ADVISORY COMMITTEE: CHUSAK SUVIMOLSTIEN, PUVASA RUANGCHEWIN 2024.

This study takes Qinglong Ancient Temple and Quexiang Ancient Temple in Chaoshan area as case studies. By reviewing relevant literature, it combs the immigration background of Chaoshan overseas Chinese in history and analyzes the rich connotations of their glory. It explores the modern history evolution of Qinglong Ancient Temple and Quexiang Ancient Temple, and through field investigations and in-depth interviews, it analyzes the religious beliefs, architectural styles, decorative arts and functional roles of the two temples. It further analyzes the management models of the two temples and discusses how overseas Chinese spread Chaoshan folk beliefs and their glory through temples. From the perspective of cultural heritage protection, it proposes how Chaoshan's traditional architectural culture and arts as well as intangible cultural heritage should be protected, inherited and innovatively developed, so as to promote cultural tourism development of the temples, spread Chaoshan's outstanding traditional culture and overseas Chinese glory at home and abroad, and boost the development of Chaoshan's tourism economy.

The conclusions of this study demonstrate that the analysis of Qinglong Ancient Temple and Quexiang Ancient Temple has important exemplary function and reference significance for the management of cultural arts of Chaoshan's numerous temples. These temples can learn from the development models of Qinglong Ancient Temple and Quexiang Ancient Temple to promote their own construction and development, inherit and develop Chaoshan culture and arts, and

overseas Chinese glory.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยกำลังใกล้จะสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกแล้ว ในช่วงเวลาสำคัญนี้ ผู้วิจัยขอแสดงคำขอบคุณอย่างจริงใจต่อทุกคนที่ให้การสนับสนุน ดูแลและอยู่เคียงข้าง

ก่อนอื่น ผู้วิจัยอยากจะแสดงคำขอบคุณอย่างจริงใจต่ออาจารย์ที่ปรึกษาของผู้วิจัย อาจารย์ Huang Hongshu ขอบคุณสำหรับการสอนอย่างตั้งใจและไม่เห็นแก่ตัว ผู้วิจัยได้รับประโยชน์มากมายจากความรู้ด้านวิชาการและข้อกำหนดที่เข้มงวดกับผู้วิจัย เมื่อเวลาที่ผู้วิจัยสับสน อาจารย์จะช่วยให้คำแนะนำผู้วิจัยอย่างอดทน เมื่อผู้วิจัยสำเร็จ อาจารย์จะแบ่งปันความสุขของผู้วิจัยอย่างเจี๊ยบ ๆ เสมอ ขอขอบคุณสำหรับความไว้วางใจและอิสระที่มอบให้แก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยมีความก้าวหน้าในเส้นทางวิชาการของผู้วิจัยต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบคุณครอบครัวของผู้วิจัยที่ให้การสนับสนุนและความเข้าใจมาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยรู้สึกอบอุ่นและยืนหยัดขณะที่ศึกษาในต่างประเทศ พวกคุณคือกำลังใจที่แข็งแกร่งที่สุดของฉันทเสมอมา ขอขอบคุณสำหรับความไว้วางใจและการสนับสนุนต่อผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยสามารถไล่ตามความฝันได้อย่างไม่ลังเลใจ

ขอบคุณเพื่อนร่วมชั้นและเพื่อนของผู้วิจัย ศาสตราจารย์ Zhang Yuhua และ Liu Xiaodong สำหรับความช่วยเหลือและกำลังใจที่ไม่เห็นแก่ตัว นักแปลของผู้วิจัย Su Yuqing ที่ช่วยแปลงานวิจัยของผู้วิจัยอย่างอดทน เพื่อให้เนื้อหาในงานวิจัยของผู้วิจัยได้รับความเข้าใจและการยอมรับจากอาจารย์ที่ประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีเพื่อนร่วมชั้นและเพื่อน ๆ สำหรับมิตรภาพและกำลังใจที่ให้แก่ผู้วิจัย แม้ว่าจะมีแรงกดดันทางวิชาการ แต่พวกคุณคือส่วนสำคัญของการเดินทางในชีวิตของผู้วิจัย ผู้วิจัยขอขอบคุณสำหรับการสนับสนุนและความช่วยเหลือมาโดยตลอด

ในจุดเริ่มต้นใหม่ ผู้วิจัยจะเดินทางต่อไปด้วยความมั่นใจ เดินทางต่อไป และทำตามความหวังของผู้วิจัย

สารบัญ

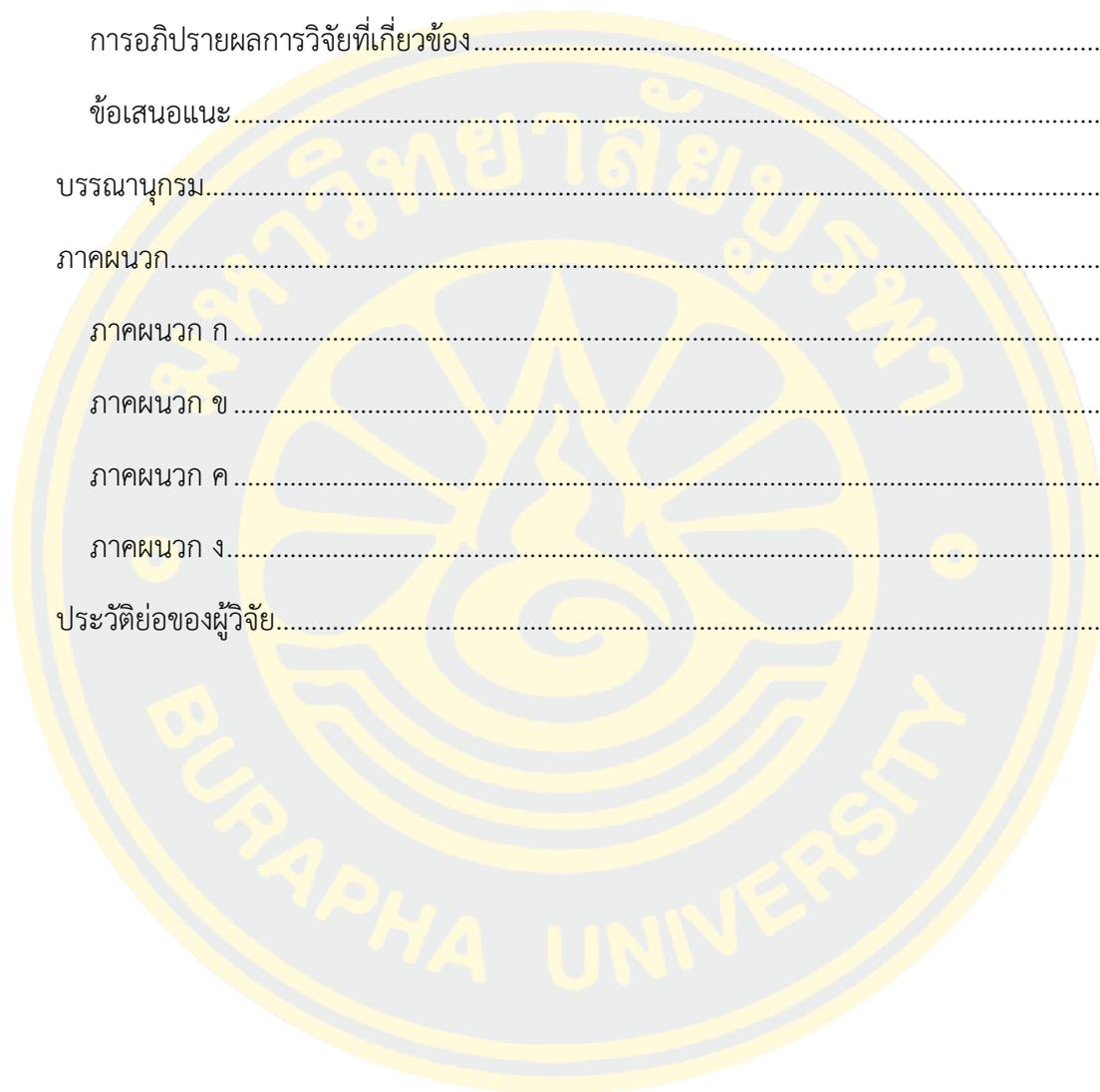
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญภาพ.....	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
คำถามของการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
วิธีการดำเนินการวิจัย	9
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
บทที่ 2 การทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับวัดเฉาซ่าน	13
การพัฒนาทางประวัติศาสตร์และอัตลักษณ์วัฒนธรรมของเฉาซ่าน	13
1. การพัฒนาทางประวัติศาสตร์ของเฉาซ่าน.....	14
2. อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของเฉาซ่าน.....	16
นโยบายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องสหพันธ์ชาวจีนโพ้นทะเลที่กลับสู่มาตุภูมิทั่วประเทศจีน.....	19
การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่าน.....	19

1. การวิจัยเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าของวัฒนธรรมดั้งเดิมของฉวซ่าน	19
2. งานวิจัยเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมฉวซ่าน	21
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมฉวซ่าน	22
งานวิจัยเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมดั้งเดิมฉวซ่าน	26
1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดและศิลปะการตกแต่งทางสถาปัตยกรรมของ สถาปัตยกรรมดั้งเดิมฉวซ่าน	26
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัดจีนในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	29
งานวิจัยเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการชาวจีนโพ้นทะเลฉวซ่าน	32
บทที่ 3 ความเชื่อทางศาสนาและวัฒนธรรมชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวซ่าน	36
ความเชื่อทางศาสนาในฉวซ่าน	36
1. ที่มาทางประวัติศาสตร์ของความเชื่อพื้นบ้านในฉวซ่าน	36
2. การบูชาพหุเทวนิยมตามความเชื่อพื้นบ้านฉวซ่าน	39
คุณูปการของศาลเจ้าฉวซ่านที่มีต่อวัฒนธรรมชุมชน	40
1. การสืบทอดวัฒนธรรมดั้งเดิม	41
2. การสะท้อนของจิตอันเป็นกุศล	41
3. การรักษาระเบียบชุมชน	42
การก่อตัวของวัฒนธรรมชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวซ่าน	43
1. ความหมายของชาวจีนโพ้นทะเล	43
2. ประวัติการอพยพชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวซ่าน	43
3. สาเหตุในการอพยพอย่างกว้างขวางของชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวซ่านไปยังประเทศเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ในสมัยใหม่	46
4. คุณูปการของชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวซ่านที่มีต่อประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	47
5. อิทธิพลของชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวซ่านที่มีต่อประวัติศาสตร์สมัยใหม่ของจีน	50
ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมโหยงและสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของฉวซ่าน	53

บทที่ 4 ความสำคัญของโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมและศิลปะการตกแต่งของ วัดเฉาซาน.....	56
สถาปัตยกรรมดั้งเดิมเฉาซาน	56
1. รูปแบบทางสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซาน	56
2. วิธีการสร้างสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซาน	64
3. ส่วนประกอบสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซาน.....	66
4. ศิลปะการตกแต่งสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของเฉาซาน	71
โครงสร้างสถาปัตยกรรมและสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของวัดโบราณชิงหลง	76
1. ประวัติศาสตร์การพัฒนาวัดโบราณชิงหลง	76
2. การบูชาพุทธเทวนิยมในวัดโบราณชิงหลง	79
3. โครงสร้างทางสถาปัตยกรรมของวัดโบราณชิงหลง	86
4. ศิลปะการตกแต่งของสถาปัตยกรรมวัดโบราณชิงหลง	99
โครงสร้างสถาปัตยกรรมและการตกแต่งภายในของวัดโบราณเซว่เซียง	109
1. ความเชื่อพื้นบ้านในหมู่บ้านเซว่เซียง.....	109
2. องค์ประกอบเชิงพื้นที่ของวัดโบราณเซว่เซียง	110
3. การวิเคราะห์โครงสร้างทางสถาปัตยกรรมและการตกแต่งของวัดโบราณเซว่เซียง.....	111
บทที่ 5 การจัดการและวิวัฒนาการของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียง	122
วิวัฒนาการของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียง	122
1. ภายใต้ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมพิเศษ.....	122
2. การเปลี่ยนแปลงวัสดุก่อสร้าง.....	122
3. การเปลี่ยนแปลงในการตกแต่งสถาปัตยกรรม	123
4. ความหมายที่เปลี่ยนแปลงของสัญลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม.....	123
โครงสร้างการจัดการของชาวจีนโพ้นทะเลและองค์กรของวัดชิงหลง	123
1. สมาคมเพื่อนร่วมบ้านเกิดเฉาอันแห่งฮ่องกงและการสร้างใหม่ของวัดโบราณชิงหลง.....	124
2. การจัดการและการดำเนินงานของสมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคัง	125

กิจกรรมภายในวัดของวัดโบราณชิงหลง.....	129
1. ขั้นตอนการบูชาของวัดโบราณชิงหลง	129
2. การขอพรและเสี้ยงเซียมซี	130
งานวัดชิงหลง.....	131
1. ประวัติการพัฒนาของงานวัดชิงหลง.....	132
2. กิจกรรมขบวนแห่งานวัดชิงหลง	135
วัดโบราณเขว่เซียงและการจัดการชุมชน	138
1. สมาคมตระกูลหลินเจิงไห่และสมาคมผู้สูงอายุชุมชนเขว่เซียง	139
วิวัฒนาการของบทบาทของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเขว่เซียง	141
บทที่ 6 การคุ้มครอง การสืบทอดและการพัฒนาของวัดเฉาซ่าน	144
การคุ้มครองและการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่านและมรดก ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม.....	144
1. การคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่าน.....	145
2. การคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของเฉาซ่าน.....	146
การพัฒนามรดกทางวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่านและมรดกภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรม.....	147
1. โมเดลการพัฒนาเพื่อการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของ เฉาซ่าน.....	147
2. โมเดลการพัฒนาเพื่อการคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของเฉาซ่าน.....	149
การสืบทอดและการเผยแพร่เกียรติภูมิของวัฒนธรรมจีนทั้งในและต่างประเทศ	150
1. สืบสานการจัดงานวัดชิงหลงต่อไป.....	150
2. จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนและกิจกรรมรำลึกถึงชาวจีนโพ้นทะเล	151
3. เสริมสร้างการออกแบบและการพัฒนาแพลตฟอร์มการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการ เผยแพร่ในสื่อใหม่ ด้วยการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสื่อใหม่บนอินเทอร์เน็ต	151

แผนการจัดการวัดเฉาซ่าน	151
บทที่ 7 บทสรุป การอภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	153
บทสรุปและการตอบคำถามของการวิจัย.....	153
การอภิปรายผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	154
ข้อเสนอแนะ	155
บรรณานุกรม.....	157
ภาคผนวก.....	161
ภาคผนวก ก	162
ภาคผนวก ข	183
ภาคผนวก ค	186
ภาคผนวก ง.....	223
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	237

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1-1.....	8

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1-1 แผนที่ทางภูมิศาสตร์ของมณฑลกวางตุ้งและพื้นที่เฉาซ่านประเทศจีน.....	1
ภาพที่ 1-2 วัดโบราณชิงหลงในพื้นที่เซียงเฉียวเมืองเฉาซ่าน	4
ภาพที่ 1-3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ภาพที่ 1-4 แผนที่ที่ตั้งของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซวเซียง	7
ภาพที่ 2-1 ภาพการกระจายตัวของวัดในภูมิภาคเฉาซ่าน	13
ภาพที่ 2-2 ท่าเรือโบราณจางหลิน เขตเฉิงไห่ เมืองซัวเถา มณฑลกวางตุ้ง ประเทศจีน	15
ภาพที่ 2-3 ความรู้ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย.....	35
ภาพที่ 3-1 ใบรับรองการแยกตัวของวัดเทียนโฮ่วกง หมู่บ้านเซวเซียง เมืองหลงตู เขตเฉิงไห่ เมือง ซ่านโถว.....	37
ภาพที่ 3-2 วัดโบราณชิงหลง เขตเซียงเฉียว เมืองฉวาโจว อุทิศให้แก่ กษัตริย์อันจี้.....	40
ภาพที่ 3-3 ภาพความสัมพันธ์ระหว่างวัดเฉาซ่าน ความเชื่อทางศาสนาและวัฒนธรรมของชาวจีนโพ้น ทะเล	54
ภาพที่ 4-1 แผนผังของบ้านแบบราวไม้ไผ่ Yang Fan,2022	57
ภาพที่ 4-2 ภาพบ้านแบบราวไม้ไผ่.....	57
ภาพที่ 4-3 แผนผังของเสื่อลงเขา.....	58
ภาพที่ 4-4 ภาพจริงของเรือนแบบเสื่อลงเขา	58
ภาพที่ 4-5 แผนผังของสี่เต๋มทอง.....	59
ภาพที่ 4-6 ภาพจริงของสี่เต๋มทอง.....	60
ภาพที่ 4-7 แผนผังของสองม้าลากรถ	61
ภาพที่ 4-8 ภาพจริงของสองม้าลากรถ	61
ภาพที่ 4-9 แผนผังของสี่ม้าลากรถ	62
ภาพที่ 4-10 ภาพจริงของสี่ม้าลากรถ	63

ภาพที่ 4-11 ภาพจริงของร้อยวิหกบุชาหงส์.....	64
ภาพที่ 4-12 สัมภาษณ์คุณ Chen Zhuoxiong ผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรมโบราณในซานโถว....	65
ภาพที่ 4-13 ภาพเสาไม้.....	67
ภาพที่ 4-14 ภาพเสาหิน.....	67
ภาพที่ 4-15 ภาพคาน.....	68
ภาพที่ 4-16 ภาพโต้วกง.....	69
ภาพที่ 4-17 ภาพกลองหิน.....	70
ภาพที่ 4-18 รูปทรงของสันห้าดาวแบบดั้งเดิมของเฉาซ่าน.....	71
ภาพที่ 4-19 งานแกะสลักไม้เฉาซ่าน.....	72
ภาพที่ 4-20 งานแกะสลักหิน.....	73
ภาพที่ 4-21 ภาพกระบวนการผลิตกระเบื้องเคลือบเขียนฉือ.....	74
ภาพที่ 4-22 ภาพกระบวนการผลิตจิตรกรรมฝาผนังหลากสี.....	75
ภาพที่ 4-23 ภาพถ่ายของวัดโบราณชิงหลงก่อนถูกทำลาย.....	77
ภาพที่ 4-24 ต้นกำเนิดการบูรณะวัดเจ้าพ่ออันจีเซิ่งหวัง ในเฉาจุ่น.....	78
ภาพที่ 4-25 ระบบความเชื่อในวัดชิงหลง.....	79
ภาพที่ 4-26 รูปปั้นอันจีเซิ่งหวังหวังค่าง สุหยินคนแรกและสุหยินรองของเขา.....	81
ภาพที่ 4-27 รูปปั้นของผู้เฒ่าตาเสือและผู้เฒ่าเออร์เสอ.....	82
ภาพที่ 4-28 รูปปั้นของฮวากงฮวามา.....	83
ภาพที่ 4-29 รูปปั้นของผู้เฒ่าผู้ต่อและภรรยา.....	84
ภาพที่ 4-30 รูปปั้นปรมาจารย์ซานเซียน.....	85
ภาพที่ 4-31 ป้ายบรรพบุรุษของเซีย่ช่าวซาง.....	86
ภาพที่ 4-32 ภาพถ่ายทางอากาศเขตวัดของวัดโบราณชิงหลง.....	88
ภาพที่ 4-33 ภาพถ่ายทางอากาศเขตวัดของวัดโบราณชิงหลง.....	88
ภาพที่ 4-34 ภาพพื้นที่ของวัดโบราณชิงหลง.....	89

ภาพที่ 4-35 ภาพวิเคราะห์โครงสร้างวัดโบราณชิงหลง	90
ภาพที่ 4-36 โถงด้านหน้าของวัดโบราณชิงหลง	92
ภาพที่ 4-37 ประตูด้านซ้ายของวัดโบราณชิงหลง	93
ภาพที่ 4-38 ประตูด้านขวาของวัดโบราณชิงหลง	93
ภาพที่ 4-39 ศาลาเทียนกงในวัดโบราณชิงหลง.....	94
ภาพที่ 4-40 ศาลาสักการะของวัดโบราณชิงหลง.....	95
ภาพที่ 4-41 เทพเจ้าที่ฝังด้วยกระเบื้องเคลือบเขียนฉือบนศาลาสักการะของวัดโบราณชิงหลง.....	96
ภาพที่ 4-42 ศาลาฟางหมิงในวัดโบราณชิงหลง	97
ภาพที่ 4-43 เวทีการแสดงจิวของวัดโบราณชิงหลง	98
ภาพที่ 4-44 ซุ้มประตูของวัดโบราณชิงหลง.....	99
ภาพที่ 4-45 องค์ประกอบไม้แกะสลักในวัดโบราณชิงหลง.....	100
ภาพที่ 4-46 ภาพวิเคราะห์โครงสร้างงานแกะสลักไม้ในวัดโบราณชิงหลง	100
ภาพที่ 4-47 กระเช้าดอกไม้ไม้แกะสลักหยางจีในวัดโบราณชิงหลง	101
ภาพที่ 4-48 ภาพตกแต่งเตี้ยและร่องของวัดโบราณชิงหลง	101
ภาพที่ 4-49 เสาหินมังกรขดในวัดโบราณชิงหลง	102
ภาพที่ 4-50 ชุดของพระอันจีเซ่งหวังและภรรยาในวัดโบราณชิงหลง.....	103
ภาพที่ 4-51 กระเบื้องเคลือบเขียนฉือที่วัดชิงหลง	106
ภาพที่ 4-52 จิตรกรรมฝาผนังแผ่นกระเบื้องเคลือบในวัดโบราณชิงหลง.....	107
ภาพที่ 4-53 ภาพวาดสีในห้องโถงใหญ่ของวัดโบราณชิงหลง	108
ภาพที่ 4-54 ภาพวาดขนาดโครงสร้างอาคารและภาพแยกส่วนของเมืองโบราณเซว่เซียง.....	111
ภาพที่ 4-55 ภาพวาดขนาดโครงสร้างอาคารและภาพแยกส่วนของเมืองโบราณเซว่เซียง.....	112
ภาพที่ 4-56 ประตูวัดแกะสลักของเมืองโบราณเซว่เซียง.....	113
ภาพที่ 4-57 การตกแต่งด้วยประติมากรรมสุขุ่ของเสื่อสีขาวและมังกรเขียวที่ด้านซ้ายและด้านขวา ของบ่อรับฟ้าในเมืองโบราณเซว่เซียง	114

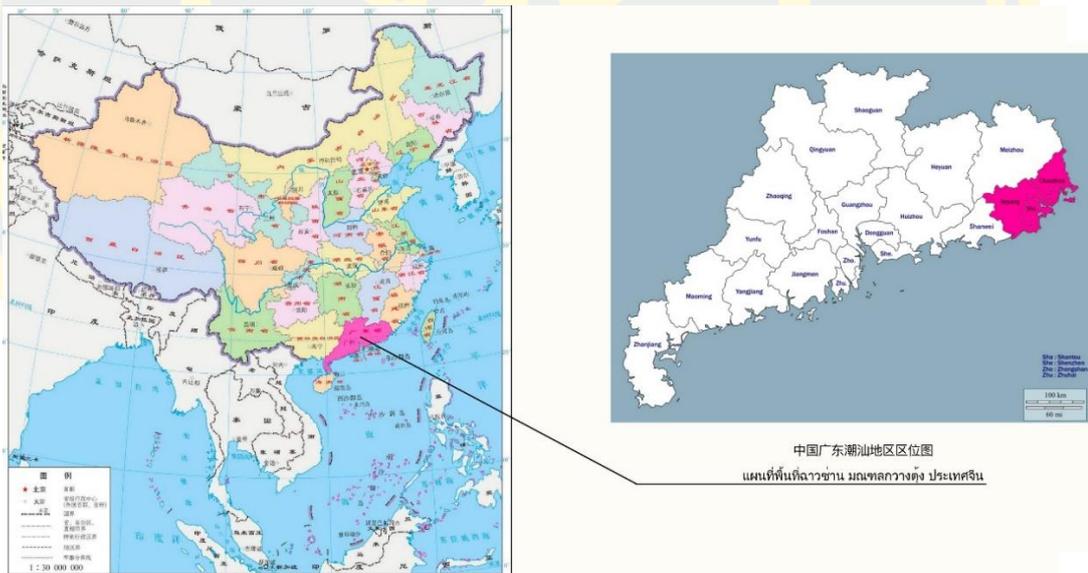
ภาพที่ 4-58 เสาหินสลักชื่อในเมืองโบราณเซว่เซียง	115
ภาพที่ 4-59 โครงสร้างภายในของเมืองโบราณเซว่เซียง.....	116
ภาพที่ 4-60 ศาลเจ้าแม่มาจู่ในหมู่บ้านเซว่เซียง	118
ภาพที่ 4-61 การตกแต่งภายในศาลเจ้าแม่มาจู่ในหมู่บ้านเซว่เซียง	118
ภาพที่ 4-62 การตกแต่งเทพเจ้าประตูของศาลบรรพบุรุษตระกูลหลิน	120
ภาพที่ 4-63 การตกแต่งแกะสลักไม้บนโครงสร้างอาคารศาลบรรพบุรุษตระกูลหลิน.....	120
ภาพที่ 4-64.....	121
ภาพที่ 5-1 โคมไฟพระราชวังที่บริจาคโดยคุณ Li Jiacheng และคุณ Zhuang Jingan ในวัดโบราณ ชิงหลง.....	125
ภาพที่ 5-2 วัดชิงหลงเฉาโจวเข้าไปในรายชื่อการอนุรักษ์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมแห่งมณฑล กวางตุ้งชุดที่สี่ในปีค.ศ. 2012	126
ภาพที่ 5-3 การสัมภาษณ์ Xie Qingsong ประธานสมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคัง	128
ภาพที่ 5-4 ไม้เซียมซีทั้งหมด 64 แท่งของวัดโบราณชิงหลง.....	131
ภาพที่ 5-5 โปสเตอร์โฆษณาขบวนแห่วัดชิงหลง เฉาโจว ค.ศ. 2023.....	134
ภาพที่ 5-6 แผนที่เส้นทางกิจกรรมขบวนแห่งานวัดชิงหลงในค.ศ. 2023.....	135
ภาพที่ 5-7 เส้นเขียน (神前) ของกิจกรรมงานวัดชิงหลงเฉาโจวประจำปี ค.ศ. 2023	136
ภาพที่ 5-8 กิจกรรมขบวนแห่วัดชิงหลง เมืองเฉาโจว ประจำปีค.ศ. 2023	137
ภาพที่ 5-9 ภาพระบบความเชื่อในวัดโบราณเซว่เซียงและการจัดการ	138
ภาพที่ 5-10 ภาพโครงสร้างการจัดการของวัดโบราณเซว่เซียง.....	139
ภาพที่ 5-11 นาย Lin Debin อดีตผู้บังคับบัญชาการกองทัพเรือไทย ได้เดินทางกลับมายังศาลบรรพ บุรุษตระกูลหลินในชุมชนเซว่เซียงเพื่อไหว้บรรพบุรุษของเขาในค.ศ. 2017	140
ภาพที่ 5-12 ภาพการตีความของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียง.....	143

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของการวิจัย

ในช่วงสมัยราชวงศ์หมิง (ค.ศ. 1368 - ค.ศ. 1644) เนื่องจากเหตุผลทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้ผู้คนจำนวนมากในพื้นที่ชายฝั่งทะเลของจีนถูกบังคับให้ออกจากบ้านเกิดและเดินทางข้ามทะเลเพื่อหาเลี้ยงชีพในหลายประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งในบรรดาชาวจีนโพ้นทะเลที่เดินทางออกจากบ้านเกิด มีชาวเฉาซ่านกวางตุ้งในสัดส่วนที่สูงมาก และถือเป็นส่วนสำคัญของชาวจีนโพ้นทะเลในช่วงเวลาประวัติศาสตร์โดยเฉพาะของประเทศจีน (บันทึกหมิงไท่จู๋สี่อู่, 1371)

ภาพที่ 1-1 แผนที่ทางภูมิศาสตร์ของมณฑลกวางตุ้งและพื้นที่เฉาซ่านประเทศจีน (Yang Fan)

พื้นที่เฉาซ่านตั้งอยู่บริเวณภูเขาและเนินเขาทางตะวันออกเฉียงใต้ของจีน ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือถูกคั่นด้วยภูเขาจากธรรมชาติ ในส่วนทิศตะวันออกเฉียงใต้ติดกับทะเล ซึ่งมีแนวชายฝั่งยาว 278 กิโลเมตร เนื่องจากมีสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ที่พิเศษ ผู้ที่อยู่อาศัยในเฉาซ่านเริ่มทำการค้าทางทะเลมาตั้งแต่ช่วงประวัติศาสตร์ “การเข้ามาของชาวผู้เจี้ยน ได้

ยกระดับการผลิตทางการเกษตรและศิลปหัตถกรรมในพื้นที่นี้ ด้านการขนส่งและการค้าทางทะเลก็มีการเคลื่อนไหวที่ดี” (Huang Ting, 1997, pp. 60-61)

ชาวผู้เจี้ยนได้อพยพเข้ามายังพื้นที่เฉาซานตั้งแต่ช่วงสมัยราชวงศ์ซ่ง โดยได้นำเทคโนโลยีการเกษตรและศิลปหัตถกรรมขั้นสูงและการทำการค้าทางทะเลแบบดั้งเดิมมาด้วย ในช่วงราชวงศ์หมิงและชิง ประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้บางประเทศได้สร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศจีน โดยมี การส่งเครื่องราชบรรณาการและของมีค่าให้กับประเทศจีน อีกทั้ง รัฐบาลของราชวงศ์หมิงและชิงยังได้พัฒนาความสัมพันธ์ทางการค้ากับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างต่อเนื่องที่ ราชวงศ์หมิงได้ส่งเจิ้งเหอ นำทัพกองเรือขนาดใหญ่ไปยังมหาสมุทรฝั่งตะวันตกถึงเจ็ดครั้ง ซึ่งมี ส่วนส่งเสริมการพัฒนาการค้าทางทะเลระหว่างจีนและประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งยัง ผลักดันให้เกิดกระแสการอพยพของชาวเฉาซานไปยังประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ เพื่อเป็นการควบคุมอำนาจทางการเมือง รัฐบาลในสมัยราชวงศ์หมิงตอนต้นได้ดำเนินนโยบายปิดทะเล โดยห้ามไม่ให้ชาวบ้านริมชายฝั่งทำการค้าส่งออกทางทะเล และเนื่องจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในพื้นที่เฉาซาน ก่อปรกับภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ส่งผลให้ชาวเฉาซานจำนวนมากฝ่าฝืนคำสั่งห้ามค้าขายทางทะเลของราชสำนัก เนื่องด้วยข้อเท็จจริงประการที่ว่า การค้าทางทะเลไม่สามารถถูกห้ามได้ ทำให้ในช่วงจักรพรรดิเจิ้งเต๋อ (ค.ศ.1514) รัฐบาลหมิงทำได้เพียงค่อยๆ ผ่อนคลายนโยบายปิดทะเลดังกล่าว โดยอนุญาตให้ “เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีการค้า และประชาชนทำการค้าได้” (บันทึกของจักรพรรดิหู่จ่งแห่งราชวงศ์หมิง เล่มที่ 113)

เมื่อถึงสมัยราชวงศ์ชิง รัฐบาลได้ยกเลิกนโยบายปิดทะเล การค้าทางทะเลจึงได้กลับมา คึกคักขึ้นอีกครั้ง และทำเรือต่าง ๆ ในเฉาซานเช่น Zhanglin, Anbu และ Nangang ก็ค่อย ๆ เจริญรุ่งเรืองมากขึ้น นอกจากนี้ ภายหลังสงครามฝิ่นได้มีการลงนามใน “สนธิสัญญาปักกิ่ง” นำมาซึ่ง การถูกบีบบังคับให้เปิดท่าเรือฮั่วเถา (บันทึกราชวงศ์ชิง ม้วนเสียนเฟิง, 1859) ในช่วงเวลานี้ หลาย ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่างถูกอาณานิคมตะวันตกเข้ายึดครอง และเพื่อเป็นการรักษา อำนาจปกครองอาณานิคม จึงได้มีการคัดเลือกแรงงานชาวจีนจำนวนมาก โดยในช่วงเวลาดังกล่าว ชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซานจำนวนมากได้อพยพเข้ามายังประเทศไทย เวียดนาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ตลอดจนประเทศอื่น ๆ แถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในรูปแบบของ “สัญญาขายแรงงาน ชาวจีน” โดยมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันต่อการพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่นและกิจกรรมพัฒนาเศรษฐกิจใน สังคม และเพื่อความอยู่รอด ชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซานได้รวมตัวดำรงชีวิตร่วมกันในต่างประเทศจีน ค่อย ๆ ก่อเกิดเป็นชุมชนชาวจีนโพ้นทะเลในท้องถิ่นที่มีวัฒนธรรมดั้งเดิมประจำชาติอันโดดเด่น ชาว จีนโพ้นทะเลเฉาซานอยู่ร่วมกับคนในพื้นที่ได้อย่างสอดคล้องกลมเกลียวกัน อีกทั้งด้วยความอดสาหัส และกล้าได้กล้าเสียของพวกเขา ทำให้ค่อย ๆ มีจุดยืนที่มั่นคงในหลายประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียง

เฉียดได้ ตลอดจนมีคุณูปการที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสร้างความก้าวหน้าทางสังคม นอกจากนี้

ชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านบางส่วนที่อาศัยสติปัญญาอันชาญฉลาดและการบริหารจัดการที่เหมาะสม ได้สะสมความมั่งคั่ง และค่อย ๆ กลายเป็นชนชั้นทางสังคมที่มีอิทธิพลมากในพื้นที่ ซึ่งถึงแม้พวกเขาจะใช้ชีวิตอยู่ต่างประเทศ แต่ยังคงไม่ลืมส่งเงินให้ครอบครัวในประเทศบ้านเกิดของตน ทั้งยังบริจาคเงินเพื่อสนับสนุนสวัสดิการสาธารณะในบ้านเกิด สิ่งนี้ตอกย้ำให้เห็นถึงความรู้สึกของความรักชาติและความรักที่มีต่อครอบครัว ทั้งยังเน้นย้ำถึงเกียรติภูมิของชาวเฉาซ่าน ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว ชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านได้นำศาสนาความเชื่อ วัฒนธรรมดั้งเดิม ศิลปะสถาปัตยกรรม ฯลฯ มาเผยแพร่ในหลายประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งหลอมรวมเข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่นและก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมชาวจีนโพ้นทะเลต่างประเทศอันมีอัตลักษณ์เฉพาะของเฉาซ่าน โดยวัฒนธรรมจีนโพ้นทะเลเหล่านี้ยังมีอิทธิพลอย่างลึกซึ้งต่อการเกิดวัฒนธรรมท้องถิ่นเฉาซ่าน

หลังการหลอมรวมของสองวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมชาวจีนโพ้นทะเลและวัฒนธรรมท้องถิ่นเฉาซ่าน ได้ส่งอิทธิพลต่อความเชื่อพื้นบ้านของเฉาซ่าน โดยเฉพาะในด้านการเผยแพร่ความเชื่อพื้นบ้านเฉาซ่านในต่างประเทศ โดยความเชื่อพื้นบ้านอันเป็นเอกลักษณ์นี้ถือเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมเฉาซ่าน ซึ่งอัตลักษณ์เฉพาะของรูปแบบดั้งเดิมของความเชื่อพื้นบ้านเฉาซ่านคือ การบูชาพหูเทวนิยม ชาวเฉาซ่านไม่เพียงแต่บูชาเทพหรือพระทางพุทธศาสนาและลัทธิเต๋าเท่านั้น หากแต่ยังสักการะเทพผู้พิทักษ์ปกป้องท้องถิ่นมากมายประจำในหมู่บ้าน ตลอดจนบูชาบุคคลที่ถูกยกย่องให้เป็นเทพซึ่งสร้างคุณูปการที่สำคัญให้แก่ชาวเฉาซ่าน ด้วยระบบความเชื่อพื้นบ้านดังกล่าว ได้ทำให้เกิดวัดต่าง ๆ หลากหลายรูปแบบในพื้นที่เฉาซ่านและเกือบทุกชุมชนหรือหมู่บ้านในเฉาซ่านต่างล้วนมีวัด โดยสถาปัตยกรรมทางศาสนาเหล่านี้ต่างพร้อมใช้งานอย่างสมบูรณ์ ทั้งมีการตกแต่งที่งดงาม เต็มไปด้วยเนื้อหาทางวัฒนธรรม ถือเป็นตัวกลางความเชื่อทางศาสนาของชาวเฉาซ่านที่มีบทบาททางสังคมที่สำคัญและยังสะท้อนให้เห็นถึงเทคนิคทางสถาปัตยกรรมอันยอดเยี่ยมและเกียรติภูมิอันสูงส่งของชาวเฉาซ่านจนกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีความวิจิตรงดงามยิ่ง ทั้งนี้ งานวิจัยเล่มนี้มีวัดโบราณชิงหลงเมืองเฉาซ่านและวัดโบราณเซว่เซียงอำเภอหลงตู ในเขตพื้นที่เฉิงไท่เมืองซัวเถาเป็นวัตถุการวิจัยที่สำคัญ ทั้งนี้ วัดโบราณชิงหลงถือเป็นวัดที่เก่าแก่และมีอิทธิพลมากที่สุดในเมืองเฉาโจว ซึ่งไม่เพียงแสดงให้เห็นถึงศิลปะสถาปัตยกรรมที่งดงามเท่านั้น หากแต่ยังสะท้อนถึงลักษณะเด่นของความเชื่อพื้นบ้านและเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่หลากหลายซึ่งถือเป็นความโดดเด่นเฉพาะของมรดกทางวัฒนธรรมในพื้นที่เฉาซ่าน (Chen Zehong, 2008, pp. 431 – 433)

หากพิจารณาจากมุมมองของพื้นที่ชนบท สำหรับวัดเซว่เซียงได้เป็นที่ประจักษ์ชัดถึงการก่อเกิดของวัฒนธรรมชาวจีนโพ้นทะเล ตลอดจนการเผยแพร่และการพัฒนาของเกียรติภูมิชาวจีนโพ้นทะเล

ในอำเภอหลงตู พื้นที่เฉิงไห่ เมืองซัวเถา หากพิจารณาจากมุมมองของการจัดการและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม วัดทั้งสองแห่งนี้ล้วนมีคุณค่าในด้านการวิจัยสูง

ภาพที่ 1-2 วัดโบราณชิงหลงในพื้นที่เซียงเฉียวเมืองเฉาซ่าน (Yang Fan, 2020)

งานวิจัยนี้จะใช้วัดโบราณชิงหลง ในเขตเซียงเฉียวเมืองเฉาโจวและวัดโบราณเซว่เซียง อำเภอหลงตู ในเขตพื้นที่เฉิงไห่เมืองซัวเถาเป็นตัวอย่างกรณีศึกษาในการวิจัย โดยไม่เพียงศึกษาในส่วนของศิลปะทางสถาปัตยกรรมของวัดในพื้นที่เฉาซ่านด้านเดียวเท่านั้น หากแต่ยังนำบริบททางประวัติศาสตร์ของการอพยพชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านมาเป็นแนวทาง โดยทำการศึกษาวัดทั้งสองแห่งเชิงสหวิทยาการจากมุมมองขององค์กรชุมชนชาวจีนโพ้นทะเลผู้อยู่เบื้องหลังการบริหารจัดการวัดในพื้นที่เฉาซ่าน ซึ่งสิ่งนี้ถือมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการอนุรักษ์สืบทอดและพัฒนามรดกทางวัฒนธรรมสร้างสรรค์ใหม่ของมรดกทางวัฒนธรรมดั้งเดิมอันยอดเยี่ยมในพื้นที่เฉาซ่าน ตลอดจนผลักดันพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่

คำถามของการวิจัย

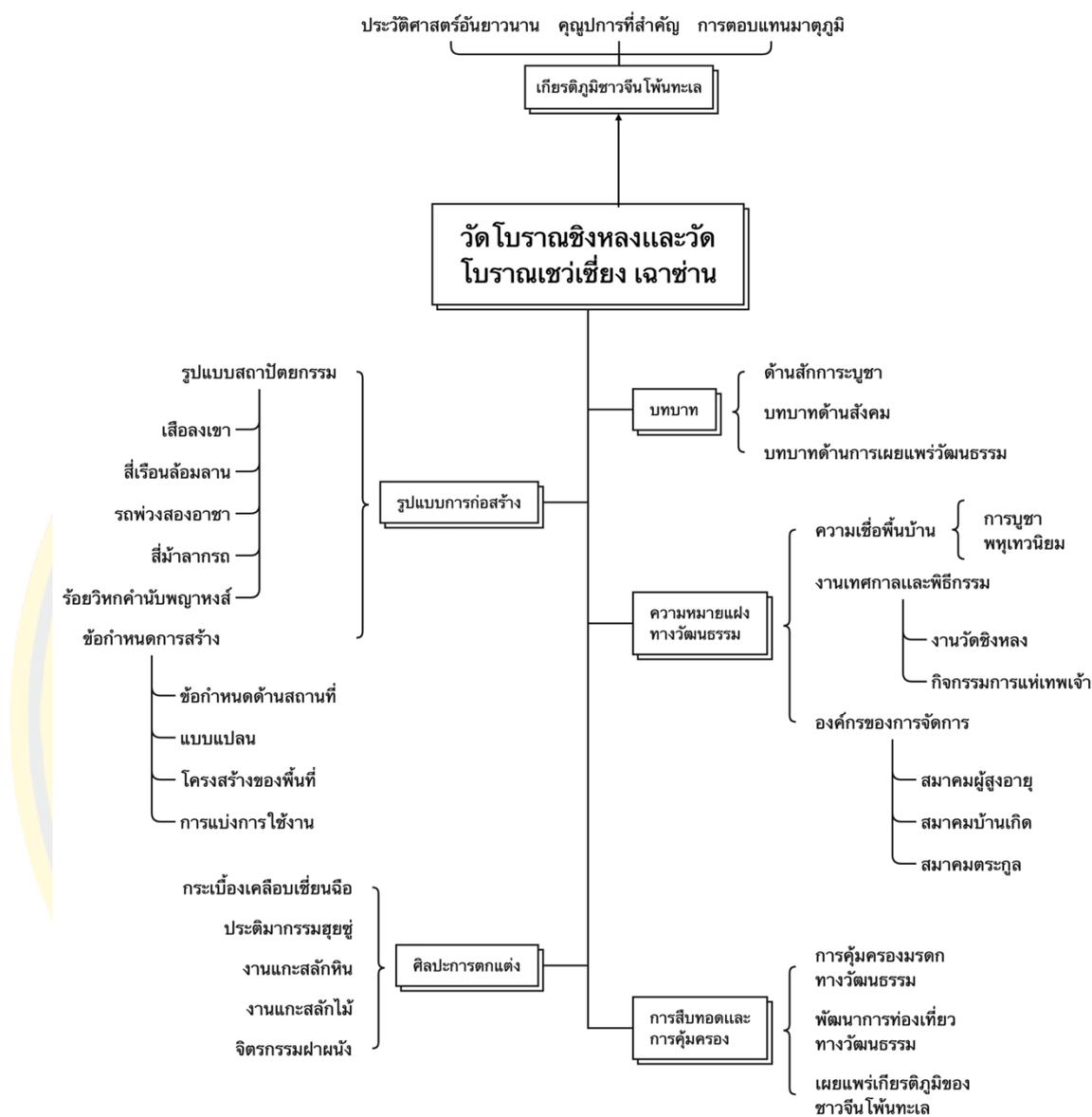
1. วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของวัดโบราณชิงหลงเฉาซ่านและวัดโบราณเซว่เซียง เป็นมาอย่างไร (ค.ศ. 1949 - ค.ศ. 2023)
2. ชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านมีแนวทางการเผยแพร่ความเชื่อพื้นบ้านในพื้นที่เฉาซ่านอย่างไร
3. รูปแบบการจัดการดูแลองค์กรวัดในเฉาซ่านมีแนวทางพัฒนาอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์และรูปแบบการสร้างทางสถาปัตยกรรมของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเขวเซียง (ค.ศ. 1949 - ค.ศ. 2023)
2. เพื่อวิเคราะห์ถึงสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมและโครงสร้างองค์กรในพื้นที่เฉาซ่านของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเขวเซียง
3. เพื่อผลักดันรูปแบบการจัดการของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเขวเซียงต่อการเผยแพร่เกียรติภูมิและศิลปะของเฉาซ่าน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยเล่มนี้มีวัดโบราณชิงหลง ในเขตเซียงเฉียวเมืองเฉาโจวและวัดโบราณเขวเซียง อำเภอหลงตู ในเขตพื้นที่เฉิงไห่เมืองซัวเถาเป็นตัวอย่างกรณีศึกษาในการวิจัย โดยจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องได้ทำการจำแนกถึงภูมิหลังการอพยพของชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านในประวัติศาสตร์ และทำการวิเคราะห์ถึงเนื้อหาแฝงทางวัฒนธรรมของเกียรติภูมิกลุ่มชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่าน อีกทั้งทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับรูปแบบการก่อสร้าง ศิลปะการตกแต่ง บทบาทการใช้งาน ตลอดจนรูปแบบการจัดการของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเขวเซียงด้วยรูปแบบการลงพื้นที่สำรวจภาคสนามและการสัมภาษณ์เชิงลึก ในส่วนของมุมมองการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ได้นำเสนอถึงแนวทางการอนุรักษ์สืบทอดและการพัฒนาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ของศิลปวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมดั้งเดิมเฉาซ่าน ทั้งนำมาหลอมรวมเข้ากับเทศกาลดั้งเดิมของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเขวเซียง เพื่อยกระดับรูปแบบการจัดการองค์กรของวัดไปอีกขั้นและผลักดันการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวของวัด ทำยนี้ ส่งเสริมการเผยแพร่วัฒนธรรมดั้งเดิมอันยอดเยี่ยมของเฉาซ่าน และเกียรติภูมิของชาวจีนโพ้นทะเลทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่เฉาซ่าน

ภาพที่ 1-3 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Yang Fan)

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยเล่มนี้มีวัดโบราณชิงหลง เมืองเฉาโจวและวัดโบราณเซว่เซียงอำเภอลงตู ในเขตพื้นที่เฉิงไท่เมืองซัวเถาเป็นวัตถุการวิจัยสำคัญ โดยเน้นศึกษาถึงประวัติศาสตร์การอพยพของชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านตั้งแต่ช่วงราชวงศ์หมิงและชิงเรื่อยมา ตลอดจนศึกษาถึงวิวัฒนาการทาง

ประวัติศาสตร์ รูปแบบการก่อสร้าง ศิลปะการตกแต่ง ความเชื่อพื้นบ้าน รูปแบบการบริหารจัดการ
เกียรติภูมิชาวจีนโพ้นทะเลและการอนุรักษ์สืบทอดของวัดทั้งสองแห่ง

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

ขอบเขตด้านพื้นที่ของการศึกษานี้ได้เลือกวัดโบราณชิงหลง เขตเซียงเฉียว เมืองฉางโจว มณฑลกวางตุ้ง ประเทศจีน และวัดโบราณเซว่เซียง เมืองหลงตู เขตเฉิงไห่ เมืองฉัวเถา ตลอดจนชุมชนเมืองและพื้นที่ชนบทโดยรอบวัดทั้งสองแห่งนี้ ด้วยเหตุนี้ วัดโบราณทั้งสองแห่งต่างล้วนมีความโดดเด่น ทั้งยังสามารถสะท้อนถึงเกียรติภูมิและศิลปะของชาวจีนโพ้นทะเลในพื้นที่ ซึ่งมีคุณค่าแก่การวิจัยอย่างยิ่ง

ภาพที่ 1-4 แผนที่ที่ตั้งของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียง (Yang Fan)

3. ขอบเขตด้านเวลา

ตั้งแต่ช่วงการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนจนถึงปัจจุบัน (ค.ศ. 1949 - ค.ศ. 2023) เน้นไปการวิจัยการปฏิบัติงาน การจัดการ การคุ้มครองและการพัฒนาวัดทั้งสองแห่งนี้โดยชาวจีนโพ้นทะเลในเฉาซ่านนับตั้งแต่เริ่มสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน (ค.ศ. 1949 - ค.ศ. 2023) นับตั้งแต่ช่วงแรกของการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนจนถึงการปฏิวัติวัฒนธรรม (ค.ศ. 1949 - ค.ศ. 1966) วัดในเฉาซ่านมีรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมและกระจายตัวไปทั่วเฉาซ่าน ในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม (ค.ศ. 1966 - ค.ศ. 1976) วัดส่วนมากได้รับความเสียหายในระดับที่แตกต่างกัน หลังจากการปฏิวัติและเปิดประเทศ (ค.ศ. 1978) ชาวจีนโพ้นทะเลฉางซ่านได้เดินทางกลับมายังเฉาซ่านเพื่อมี

ส่วนร่วมในการสร้างเศรษฐกิจในภูมิภาค และกลายเป็นผู้บริจาคและผู้จัดการวัด วัดหลายแห่งจึงถูกสร้างขึ้นใหม่หรือซ่อมแซม

4. ขอบเขตเกี่ยวกับบุคคล

ตารางที่ 1-1

ลำดับ	ประเภทผู้ สัมภาษณ์	จำนวน	จุดประสงค์การสัมภาษณ์	รูปแบบ สัมภาษณ์
1	เจ้าหน้าที่ สมาคมชาวจีน โพ้นทะเล เฉา ชาน	3 คน	เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ชาวจีนโพ้นทะเลเฉาชาน และทำความเข้าใจถึง นโยบายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับสมาคมชาวจีน โพ้นทะเล ตลอดจนอิทธิพลของชาวจีนโพ้นทะเลที่ มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและการสร้าง วัฒนธรรม	สัมภาษณ์ ภาคสนาม
2	ช่างฝีมืองาน หัตถกรรม ดั้งเดิม	8 คน	แบ่งออกเป็นสถาปนิกโบราณ 2 คน ช่างฝีมือสุยชู่ 1 คน ช่างฝีมือกระเบื้องเขียนฉือ 1 คน และนัก จิตรกรรมฝาผนัง 1 คน จุดประสงค์เพื่อทำความเข้าใจถึง แนวทางและขั้นตอนของสถาปัตยกรรม โบราณและศิลปะการตกแต่ง ตลอดจนเนื้อหาแฝง ทางวัฒนธรรมของเฉาชาน	สัมภาษณ์ ภาคสนาม
3	ผู้ดูแลสมาคม	6 คน	แบ่งเป็นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของมูลนิธิ สมาคม ชาวจีน สมาคมครอบครัว ฯลฯ โดยมีจุดประสงค์ เพื่อทำความเข้าใจถึงสภาพการณ์ปัจจุบันของ องค์กรในพื้นที่เฉาชาน รูปแบบการจัดการและ กิจกรรมต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ	สัมภาษณ์ ภาคสนาม
4	ชาวบ้านใน หมู่บ้านและ	22 คน	แบ่งเป็นผู้สูงอายุอายุ 80 ปีขึ้นไป 3 คน ผู้สูงอายุ อายุ 60 ปีขึ้นไป 5 คน วัยกลางคนช่วงอายุ 40 ปี	สัมภาษณ์ ภาคสนาม

ลำดับ	ประเภทผู้ สัมภาษณ์	จำนวน	จุดประสงค์การสัมภาษณ์	รูปแบบ สัมภาษณ์
	ชุมชนบริเวณ โดยรอบวัด		ขึ้นไป 8 คน และเยาวชนอายุต่ำกว่า 40 ปี 6 คน มีจุดประสงค์เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ของผู้อพยพชาวจีนโพ้นทะเลท้องถิ่น ซึ่งรวมถึงประวัติและรูปแบบการก่อสร้างวัด ตลอดจนกิจกรรมเฉลิมฉลองของวัดที่มีอิทธิพลต่อ ชุมชนหรือวัฒนธรรมหมู่บ้าน	

5. ขอบเขตของการจัดการ

ใช้แนวทางแบบสหวิทยาการเพื่อการจัดการดำเนินงานประจำวัน พิธีเทศกาล การบำรุงรักษาอาคาร และการฝึกอบรมบุคลากรของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียง

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ โดยหลักจะใช้วิธีดำเนินการวิจัยด้วยรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการรวบรวมเอกสาร การสำรวจภาคสนาม ทั้งประยุกต์ใช้ทฤษฎีงานวิจัยหลากหลายแขนงเช่น ประวัติศาสตร์ สังคมวิทยา คติชนวิทยา การจัดการ ศิลปะและสถาปัตยกรรม เป็นต้น เพื่อขยายขอบเขตการวิจัยด้วยมุมมองของหลากหลายสาขาวิชา โดยการศึกษาจากหลากหลายสาขาวิชาจะช่วยให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาและระบบได้อย่างครอบคลุม ซึ่งมีรูปแบบประยุกต์ใช้วิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. วิเคราะห์วรรณกรรมและวิจัยทฤษฎี

ทำความเข้าใจงานวิจัยของประเทศจีนและประเทศอื่น ๆ ในปัจจุบันเกี่ยวกับวัดเฉาซ่าน โดยผ่านการวิเคราะห์วรรณกรรม อีกทั้งรวบรวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัดเฉาซ่าน เพื่อนำเสนอเป็นทฤษฎีพื้นฐานของงานวิจัยเล่มนี้

2. วิเคราะห์กรณีศึกษา

ในระหว่างกระบวนการศึกษาเอกสารวรรณกรรม จะทำการรวบรวมตัวอย่างกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยชิ้นนี้ ทั้งทำการวิเคราะห์กรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากนั้นจึงสรุปออกมาถึงข้อดีและข้อเสีย เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิงที่ใช้ได้จริงสำหรับการวิจัย การอนุรักษ์สืบทอดและการพัฒนาสร้างสรรค์ใหม่ของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียง

3. สำนวณภาคสนาม

ทำการลงพื้นที่สำนวนภาคสนามวัดโบราณชิงหลง เขตเชียงใหม่ เมืองเฉาโจว และวัดโบราณเซวี่งอำเภอลองตุ เขตพื้นที่เฉิงไห่ เมืองซัวเถา จากนั้นนำตัวอย่างกรณีศึกษารวมเข้าด้วยกัน ซึ่งรวมถึงการทดสอบภาคสนาม แบบสอบถาม บันทึกการสัมภาษณ์และรวบรวมเอกสารต่าง ๆ โดยเน้นการรวบรวมข้อมูลโดยละเอียดที่เกี่ยวข้อง เช่นขนาดทางสถาปัตยกรรม ขอบเขตของพื้นที่ ลวดลายการตกแต่ง สีสนของลักษณะภายนอก เป็นต้น เพื่ออนุรักษ์วัดเฉาซ่านและนำเสนอพื้นฐานสำหรับการพัฒนา

4. วิเคราะห์แบบสหวิทยาการ

จากพื้นฐานของการวิจัยภาคสนาม ความรู้ทางทฤษฎีแบบสหวิทยาการถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ศิลปะตกแต่งสถาปัตยกรรมและระบบความเชื่อของวัดทั้งสอง รวมถึง ความสัมพันธ์ระหว่างวัด วัฒนธรรมชุมชน และวัฒนธรรมในชนบท ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลและการอนุมานทางตรรกะ ทำให้ค้นพบเอกลักษณ์ที่หลากหลายและความหมายแฝงทางวัฒนธรรม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้รับความรู้เกี่ยวกับประวัติการสร้างและคู่มือเชิงสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซวี่ง
2. ได้รับวิธีการจัดการแบบสหวิทยาการเพื่อการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซวี่ง
3. ได้แพลตฟอร์มสื่อใหม่จากเกียรตินิยมชาวจีนโพ้นทะเลจากวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซวี่ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

เกียรตินิยมชาวจีนโพ้นทะเล เกียรตินิยมชาวจีนโพ้นทะเลในการศึกษานี้อ้างอิงข้อเท็จจริงว่าชาวจีนโพ้นทะเลอาจบางคนอพยพไปต่างประเทศ และประสบความสำเร็จจากการทำงานหนัก พวกเขาสะสมความมั่งคั่งจำนวนมากจากต่างประเทศ ยกกระดับสถานะทางสังคมของพวกเขา และมีอิทธิพลอย่างมากในสังคมท้องถิ่น ชาวจีนโพ้นทะเลอาจอาศัยวัดในการแสดงความรู้สึกที่แข็งแกร่งของความเชื่อหนึ่งเดียวทางชาติพันธุ์ ผ่านพลังของชาวจีนโพ้นทะเลที่สะท้อนออกมาในรูปแบบของการจัดการ ระบบความเชื่อ ศิลปะสถาปัตยกรรม และความหมายแฝงทางวัฒนธรรม

วัด “วัดเฉาซ่าน” ในวิจัยนี้ หมายถึงวัดโบราณชิงหลง เขตเชียงใหม่ เมืองเฉาโจว และวัดโบราณเซวี่ง อำเภอลองตุ เขตพื้นที่เฉิงไห่ เมืองซัวเถา โดยวัดทั้งสองแห่งนี้ต่างล้วนเป็นสื่อกลาง

พื้นที่และสถานที่สำคัญตามความเชื่อพื้นบ้านในพื้นที่เฉาซานของจีน วัดทั้งสองแห่งนี้มีระบบเฉพาะของตนในเนื้อหาทางวัฒนธรรม เทศกาลประเพณี รูปแบบการบูชาเทพเจ้า บทบาททางสังคม รูปแบบสถาปัตยกรรม ตลอดจนอัตลักษณ์ทางศิลปะ ที่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น (วัดทั้งสองแห่งไม่มีพระภิกษุและเป็นพื้นที่กิจกรรมสาธารณะสำหรับประชาชนทุกปี)

วัดโบราณชิงหลง เมืองเฉาโจวเป็นศูนย์กลางทางการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมโบราณของภูมิภาคเฉาซาน วัดโบราณชิงหลงตั้งอยู่ติดกับแม่น้ำฮั่นในเขตเซียงเฉียว เมืองเฉาโจว เป็นหนึ่งในวัดที่มีอิทธิพลมากที่สุดในภูมิภาคเฉาซาน

วัดโบราณเซวเซียง วัดโบราณเซวเซียงตั้งอยู่ในหมู่บ้านเซวเซียง เมืองหลงตู เขตเฉิงไห่ เป็นสถาปัตยกรรมวัดที่เป็นตัวแทนในพื้นที่ชนบทอันกว้างใหญ่ของเฉาซาน

การจัดการชาวจีนโพ้นทะเล ตามข้อกำหนดของ “กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์การส่งคืนชาวจีนโพ้นทะเล” ของจีน สหพันธ์ชาวจีนโพ้นทะเลทุกระดับในจีนเป็นตัวแทนผลประโยชน์ของชาวจีนโพ้นทะเลที่กลับมา ตลอดจนปกป้องสิทธิและผลประโยชน์อันชอบด้วยกฎหมายให้แก่ชาวจีนโพ้นทะเลเหล่านี้ การบริการเพื่อชาวจีนโพ้นทะเลถือเป็นพันธกิจหลักของสหพันธ์ชาวจีนโพ้นทะเล หน้าที่พื้นฐานของสหพันธ์นี้โดยหลักเป็นงานด้านมวลชน มีส่วนร่วมและตัดสินใจในกิจการของรัฐ รักษาผลประโยชน์ให้แก่ชาวจีนโพ้นทะเลและเชื่อมสัมพันธ์กับต่างประเทศ สหพันธ์ชาวจีนโพ้นทะเลในวิจัยเล่มนี้ โดยหลักกล่าวถึงรูปแบบการจัดการที่เกี่ยวข้องของกลุ่มชาวเฉาซานทั้งในและต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นมูลนิธิ สมาคมชาวจีน สมาคมครอบครัว

คู่มือเชิงสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม “คู่มือเชิงสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม” ในวิจัยเล่มนี้หมายถึงคู่มือที่ผ่านการศึกษาและวิเคราะห์วัดโบราณชิงหลง เขตเซียงเฉียว เมืองเฉาโจว และวัดโบราณเซวเซียงอำเภอหลงตู เขตพื้นที่เฉิงไห่ เมืองซัวเถา โดยทำการสกัดเป็นสัญลักษณ์ที่มีอัตลักษณ์อันโดดเด่นและเป็นภาพเชิงจินตนาการของวัดทั้งสองแห่งในแง่เนื้อหาทางวัฒนธรรม รูปแบบทางสถาปัตยกรรม ศิลปะการตกแต่ง ฯลฯ ด้วยมุมมองของการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งได้ทำการจำแนกประเภทและวิเคราะห์อธิบาย ตลอดจนรวบรวมเป็นคู่มือ เพื่อให้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสืบทอดอนุรักษ์และการพัฒนาสร้างสรรค์ใหม่

สมาคมกลุ่มชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซาน ชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซาน เป็นรูปแบบองค์กรที่กลุ่มคนสร้างขึ้น มีโครงสร้างองค์กรที่เข้มงวดและระบบการจัดการที่ได้มาตรฐาน โดยมีความสามัคคีและแรงร่วมใจเป็นหนึ่งเดียวเป็นหัวใจหลักของแนวคิด ขณะเดียวกันยังเต็มไปด้วยสีสันของการกุศลและความเชื่อพื้นบ้าน อิทธิพลของสมาคมกลุ่มชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซานไม่ได้จำกัดอยู่แค่ด้านการกุศลและการช่วยเหลือเท่านั้น หากแต่ยังแผ่ขยายไปถึงในด้านการปกครองดูแลของสังคมในพื้นที่ดั้งเดิม โดยองค์กรสมาคมชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซานที่พบเห็นได้บ่อย ได้แก่ มูลนิธิ สมาคมชาวจีน สมาคมครอบครัว เป็นต้น

เสื่อลงเขา เป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมที่พบมากที่สุดของสถาปัตยกรรมบ้านเรือนในพื้นที่
เฉาซ่าน เป็นลานสามในหนึ่งเดียว เรือนหลักเปิดสามด้านตรงกลาง เรียกว่า “ห้องโถง” และห้องโถง
ด้านหน้าเป็นเทียนจิ้ง ทั้งสองฝั่งมีอย่างละห้อง

สี่เต๋มทอง เป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมบ้านเรือนที่พบบ่อยที่สุดในภูมิภาคเฉาซ่าน เป็นแบบ
สี่เรือนล้อมลาน เป็นการผสมผสานระหว่างการเพิ่มห้องโถงด้านหน้าและตรอกด้านหลัง บนพื้นฐาน
ของรูปแบบเสื่อลงภูเขา และเพิ่มตรอกป้องกันไฟด้านซ้ายและด้านขวาของเรือน

สองม้าลากรถ สองม้าลากรถมีพื้นฐานมาจากสี่เต๋มทอง โดยเพิ่มตึกด้านหลังและตรอก
ป้องกันไฟด้านซ้ายและด้านขวาของเรือน

สี่ม้าลากรถ สี่ม้าลากรถมีพื้นฐานมาจากสี่ม้าลากรถ โดยเพิ่มห้องด้านหลังและตรอก
ป้องกันไฟด้านซ้ายและด้านขวาของเรือน สี่ม้าลากรถได้พัฒนาเป็นสถาปัตยกรรมที่มีความซับซ้อน

บทที่ 2

การทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับวัดเฉาซ่าน

การพัฒนาทางประวัติศาสตร์และอัตลักษณ์วัฒนธรรมของเฉาซ่าน

พื้นที่เฉาซ่านที่งานวิจัยนี้ได้อ้างอิง คือบริเวณเฉาโจว ชัวเถา เจียหยางและซ่านเหว่ย มีตำแหน่งทางภูมิศาสตร์อยู่ระหว่าง $116^{\circ}15'$ — $116^{\circ}35'$ ลองจิจูดตะวันออกและ $23^{\circ}27'$ — $23^{\circ}53'$ ละติจูดเหนือ ซึ่งตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของจีนแผ่นดินใหญ่ อยู่ทางตะวันออกเฉียงสุดของมณฑลกวางตุ้ง ติดกับมณฑลฝูเจี้ยนและมีทะเลคั่นห่างจากไต้หวัน โดยมีแนวชายฝั่งทะเลยาว 278 กิโลเมตร (Huang Ting, 1997, p. 4) พื้นที่เฉาซ่านตั้งอยู่ระหว่างพื้นที่เขตร้อนชื้นและกึ่งเขตร้อน มีแสงแดดเพียงพอและมีอุณหภูมิที่ค่อนข้างสูงตลอดทั้งปี อีกทั้งยังมีปริมาณน้ำฝนที่ค่อนข้างมาก ในช่วงแห่งการพัฒนาประวัติศาสตร์อันยาวนาน ผู้คนในพื้นที่เฉาซ่านต่างมีการแลกเปลี่ยนและหลอมรวมมาโดยตลอด โดยได้สร้างประเพณีอันมีเอกลักษณ์เฉพาะและรูปแบบการใช้ชีวิตที่โดดเด่น จนค่อย ๆ ก่อเกิดเป็นวัฒนธรรมอันมีเอกลักษณ์เฉพาะที่เป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้ ชาวเฉาซ่านดำรงชีวิตอาศัยติดกับริมทะเล ดังนั้นความรุ่งโรจน์และซบเซาของการค้าทางทะเลในยุคสมัยต่าง ๆ ที่ผ่านมามีความเชื่อมโยงใกล้ชิดอย่างยิ่งกับรูปแบบวัฒนธรรมของพื้นที่เฉาซ่านซึ่งปรากฏเป็นลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ไม่เหมือนใคร (Chen & Shi, 2011)

ภาพที่ 2-1 ภาพการกระจายตัวของวัดในภูมิภาคเฉาซ่าน(Yang Fan, 2022)

1. การพัฒนาทางประวัติศาสตร์ของเฉาซ่าน

จากการค้นพบทางโบราณคดีระบุว่า ในช่วงยุคหินใหม่ พื้นที่เฉาซ่านก็ได้เริ่มมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์อย่างคึกคัก และมีโบราณวัตถุทางวัฒนธรรมผุบิ่นที่มีอายุ 3,400 ถึง 2,900 ปีก่อนคริสตกาล (Li, 2017) โดยภายหลังที่รัฐฉู่ล้มรัฐเยวให้ล่มสลายได้ใน 255 ปีก่อนคริสตกาล ข้าราชการเยวบางส่วนได้อพยพตามเส้นทางทะเลทางใต้มายังบริเวณฝูเจี้ยนและกวางตุ้ง และได้นำมาซึ่งการพัฒนาเทคนิคการเพาะปลูกข้าวขั้นสูง การพัฒนาของเกษตรกรรมและการเพาะปลูกได้ส่งเสริมให้สังคมในพื้นที่พัฒนาก้าวไปอีกขั้น ต่อมาในปี 111 ก่อนคริสตกาล จักรพรรดิฮั่นอู่บุกพิชิตหนานเยวได้สำเร็จ นำมาซึ่งการรวบรวมพื้นที่หลิ่งหนานเข้าแผนที่ดินแดนราชวงศ์ฮั่นอย่างเป็นทางการ ทั้งยังก่อตั้งเขตปกครองท้องถิ่นภายใต้รัฐบาลกลางและนำวัฒนธรรมฮั่นเข้าสู่พื้นที่แห่งนี้ ในช่วงราชวงศ์เหวยจินได้เหนือจำนวนผู้อพยพจากที่ราบกลางจงหยวนค่อย ๆ เพิ่มขึ้น เมื่อถึงราชวงศ์ถัง กวีหนานยวี่ได้ถูกลดชั้นมาดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการมณฑลที่เฉาโจว โดยหลังจากมาถึงเฉาโจว เขาได้พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและการศึกษาวัฒนธรรมอย่างจริงจัง ส่งผลให้จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างมาก อีกทั้งยังส่งเสริมการเผยแพร่พุทธศาสนาและลัทธิเต๋าในพื้นที่ ซึ่งมีผลให้เฉาโจวยกสถานะตำแหน่งสูงขึ้นเรื่อย ๆ ตามบันทึก “คัมภีร์เซ่อฝูหยวนกุย” จักรพรรดิถังเหวินจงได้กล่าวไว้ว่า “เฉาโจวเป็นเขตขนาดใหญ่ในหลิ่งหนาน ซึ่งเกือบเท่ากับShaozhou” (Huang Ting, 1997, p. 27)

ในช่วงราชวงศ์ซ่งหยวน พื้นที่เฉาซ่านได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ โดยการอพยพมาทางใต้จากพื้นที่ราบตอนกลางจงหยวนได้ก่อให้เกิดแรงงานจำนวนมากและเศรษฐกิจในภูมิภาคก็ได้รับการพัฒนาในวงกว้าง ในช่วงเวลานี้การขนส่งทางเรือและการค้าเชิงพาณิชย์ก็ได้รับการพัฒนาด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเซรามิกของเฉาโจวมีความรุ่งโรจน์อย่างมาก โดยอาศัยเทคโนโลยีความก้าวหน้าของการสร้างเรือและการนำทางทางทะเล ส่งผลให้มีเครื่องเคลือบส่งออกจำนวนมากถูกส่งไปยังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และพื้นที่มากมายทั่วโลก ซึ่งค่อย ๆ ก่อเกิดเป็นรูปแบบเศรษฐกิจทางทะเล อีกทั้งในช่วงเวลาดังกล่าว ด้วยอิทธิพลทางศาสนาที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้สถาปัตยกรรมทางศาสนาในพื้นที่เฉาซ่านมีความรุ่งโรจน์ โดยชาวเฉาซ่านได้สร้างวัดขึ้นมาเป็นจำนวนมาก

เมื่อถึงช่วงราชวงศ์หมิง ราชสำนักได้ออกนโยบายปิดทะเล โดยห้ามให้ผู้คนที่อาศัยบริเวณชายฝั่งทำการค้าทางทะเล ส่งผลให้พ่อค้าทางทะเลเฉาโจวทำการค้าได้เพียงบริเวณใกล้ชายฝั่งเท่านั้น ทำให้เรือชายฝั่งทะเลจำนวนมากก็ค่อย ๆ ถูกปล่อยรกร้าง ในปีที่ 8 ของจักรพรรดิคังซีแห่งราชวงศ์ชิง (ค.ศ. 1669) ราชสำนักค่อย ๆ ผ่อนคลายนโยบายห้ามการค้าทางทะเล ซึ่งทำให้โลกการค้าทางทะเลในเฉาโจวค่อย ๆ ได้รับการฟื้นตัว พ่อค้าทางทะเลในพื้นที่เฉาซ่านสามารถเดินเรือเพื่อทำการค้าได้ อีกทั้งทำเรือต่าง ๆ เช่น Zhanglin, Anbu และ Nangang ก็ค่อย ๆ กลับมารุ่งโรจน์อีกครั้ง ซึ่งทำเรือ Zhanglin ได้กลายเป็นศูนย์กระจายสินค้าข้าวสารที่ใหญ่ที่สุดสำหรับพ่อค้าทางทะเลเฉาซ่านกับสยาม ความเจริญรุ่งเรืองของการค้าทางทะเล ได้ทำให้ชาวเฉาซ่านสามารถเดินเรือข้ามมหาสมุทรเพื่อดำรง

ชีพในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้มากขึ้น ก่อเกิดการอพยพครั้งใหญ่หลายครั้ง และด้วยเหตุนี้ส่งผลให้มีครอบครัวเศรษฐกิจจำนวนมากในพื้นที่เฉาซ่าน โดยเศรษฐกิจเหล่านี้ได้นำทรัพย์สินที่สะสมไว้มาทำการสร้างที่พัก หอบรรพบุรุษและวัดจำนวนมาก โดยในช่วงปีของจักรพรรดิเฉียนหลง ศูนย์กลางปกครองเฉาโจวได้พัฒนาจนกลายเป็นเมืองใหญ่อันดับสองของกวางตุ้ง โดยมีจำนวนครัวเรือนมากถึง 100,000 ครัวเรือนที่ “ไม่ทำการเกษตร” ทั้งในเมืองและชานเมือง (พงศาวดารเมืองเฉาโจว, 1893) ต่อมาใน ค.ศ. 1840 สงครามฝิ่นได้มาเยือนถึงประตูหน้าบ้านของจีน รัฐบาลจึงถูกบังคับให้ลงนามในสนธิสัญญาอันน่าอดสูกับมหาอำนาจตะวันตกและได้มีการเปิดท่าเรือการค้าชั่วคราวขึ้น นับแต่นั้นชาวเถาก็ค่อยๆ พัฒนากลายเป็นเมืองท่าแห่งการค้าที่เจริญรุ่งโรจน์แห่งใหม่ ในช่วงเวลานี้ เศรษฐกิจชาวเงินโพ้นทะเลเฉาซ่านจำนวนมากได้กลับมายังบ้านเกิดเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยและวัด โดยมีการใช้วัสดุการก่อสร้างจากต่างประเทศจำนวนมาก ซึ่งสถาปัตยกรรมเหล่านี้ได้ผสมผสานองค์ประกอบแบบตะวันตกบนพื้นฐานของรูปแบบดั้งเดิม จึงปรากฏเป็นความงามทางศิลปะอันมีเอกลักษณ์ ทั้งสะท้อนให้เห็นถึงการหลอมรวมของแนวคิดดั้งเดิมและความคิดที่เปิดกว้างของชาวเงินโพ้นทะเลเฉาซ่าน (Chen Xiaodong, & Shi Lu, 2011, pp.25-29)

ภาพที่ 2-2 ท่าเรือโบราณจางหลิน เขตเฉิงไห่ เมืองซัวเถา มณฑลกวางตุ้ง ประเทศจีน
(Yang Fan, 2023)

ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่าเนื่องจากได้รับอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ส่งผลให้การพัฒนาทางประวัติศาสตร์ของพื้นที่เฉาซ่านมีความใกล้ชิดอย่างยิ่งต่อการก่อตัวและการพัฒนาของวัฒนธรรมการค้าทางทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้าทางทะเลที่รุ่งโรจน์ในราชวงศ์หมิงและชิง ซึ่งมีส่วนผลักดันการอพยพครั้งใหญ่ของชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่าน ทั้งนี้ มีชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านอพยพไปยังประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และได้นำวัฒนธรรมดั้งเดิมอันยอดเยี่ยมของเฉาซ่านมาเผยแพร่ในท้องถิ่น จนก่อเกิดเป็นวัฒนธรรมชาวจีนโพ้นทะเลที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นอันยอดเยี่ยม

2. อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของเฉาซ่าน

หากพิจารณาจากประวัติศาสตร์การพัฒนาของเฉาซ่าน จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมเฉาซ่านที่เป็นเอกลักษณ์มีแหล่งที่มาทางวัฒนธรรม 3 แห่ง ตามที่ Chen Xiaodong และ Shilu ได้กล่าวไว้ใน “จิตวิญญาณทางวัฒนธรรมเฉาซ่าน” ว่าได้แก่ วัฒนธรรมดั้งเดิม วัฒนธรรมที่ราบจางหยวนและวัฒนธรรมต่างประเทศ (Chen Xiaodong & Shilu, 2011, p. 12) สำหรับมุมมองของงานวิจัยเล่มนี้เน้นวิเคราะห์ผ่านมุมมองเกียรติภูมิและศิลปะที่สร้างขึ้นโดยชาวจีนโพ้นทะเลเป็นหลัก เพื่อตีความถึงการจัดการทางวัฒนธรรมและความสำคัญของเฉาซ่าน โดยอัตลักษณ์และบทบาทที่ชัดเจนที่สุดของวัฒนธรรมชาวจีนโพ้นทะเลคือการลงทุนคืนสู่บ้านเกิดของชาวจีนโพ้นทะเล ซึ่งมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อสังคมในพื้นที่เฉาซ่าน ตลอดจนส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองและการพัฒนาวัฒนธรรมดั้งเดิมของพื้นที่เฉาซ่าน

ในช่วงประวัติศาสตร์อันยาวนาน วัฒนธรรมดั้งเดิม วัฒนธรรมที่ราบจางหยวนและวัฒนธรรมชาวจีนโพ้นทะเลทั้ง 3 ประเภทนี้ต่างได้หลอมรวมร่วมกันทางวัฒนธรรม จนก่อเกิดเป็นวัฒนธรรมการเกษตรดั้งเดิมและมีรูปแบบการพัฒนาที่มีวัฒนธรรมการค้าทางทะเลเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ชัดเจนในพื้นที่เฉาซ่าน สำหรับวัฒนธรรมการอพยพ ถือเป็นหนึ่งในรูปแบบวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมที่สุดในเฉาซ่าน โดยภายใต้อิทธิพลของวัฒนธรรมดังกล่าว ชาวเฉาซ่านได้แสดงให้เห็นถึงจิตวิญญาณอันเคลื่อนไหวที่ชัดเจน นอกจากนี้ ตั้งแต่ราชวงศ์หมิงจนถึงปัจจุบัน พื้นที่เฉาซ่านได้ปรากฏเกี่ยวกับการอพยพไปยังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่สำคัญ 3 ครั้ง โดยชาวเฉาซ่านจำนวนมากได้มีการย้ายถิ่นฐานไปยังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งชาวจีนโพ้นทะเลเหล่านี้ได้ทำงานด้วยความอุตสาหะจนประสบความสำเร็จในท้องที่ และได้บริจาคเงินเพื่อช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในบ้านเกิดอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงเวลาดังกล่าวได้ก่อเกิดลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมของเฉาซ่านที่มีเอกลักษณ์มากมาย

2.1 จิตวิญญาณแห่งการค้าอันยาวนาน

พื้นที่เฉาซ่านมีภูเขาล้อมโอบอยู่ทั้งสามด้าน และหันหน้าออกสู่ทะเลจึงทำให้มีพื้นที่ทำการเกษตรที่จำกัด ด้วยจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เฉาซ่านกลายเป็นสถานที่ที่เต็มไปด้วยผู้คนแต่มีพื้นที่น้อย ในหนังสือ “จิตวิญญาณทางวัฒนธรรมเฉาซ่าน” ของ Chen Xiaodong และ Shilu ได้กล่าวว่า จนถึงปัจจุบัน พื้นที่การเกษตรต่อคนโดยเฉลี่ยในชั่วเวลาหนึ่งมีเพียง 0.15 ไร่

(หน่วยวัดพื้นที่ของจีน) พื้นที่การเกษตรต่อคนโดยเฉลี่ยในเฉาโจวมี 0.2 หมู่และพื้นที่การเกษตรต่อคนโดยเฉลี่ยในเจียหยางมี 0.31 หมู่ ซึ่งต่ำกว่าเส้นเดือนกษัตริย์ที่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติได้กำหนดไว้ที่ 0.8 หมู่ของพื้นที่การเกษตรโดยเฉลี่ย เนื่องจากพื้นที่น้อยแต่ประชากรเยอะ กอปรกับเหตุผลทางประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ที่ซับซ้อนมากขึ้น จึงส่งผลให้ต้องห่างจากบ้านเกิดมายังต่างประเทศเพื่อทำธุรกิจ ซึ่งสิ่งนี้ถือเป็นปัจจัยสำคัญของการเกิดจิตวิญญาณทางการค้าของชาวเฉาซ่าน (Chen Xiaodong & Shilu, 2011, p. 10) ชาวเฉาซ่านมีประวัติการค้าขายที่ยาวนาน และได้สร้างความมั่งคั่งอย่างมหาศาล ประวัติศาสตร์การค้าของชาวเฉาซ่านสามารถย้อนไปถึงสมัยราชวงศ์ฮั่น ในช่วงเวลานั้นเฉาโจวได้อาศัยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสร้างเรือและการนำทางทางทะเลจนได้กลายเป็นท่าเรือส่งต่อสินค้าที่มีชื่อเสียง จนถึงช่วงยุคปัจจุบันชาวเฉาได้ถูกบังคับให้ไปทำเรือการค้า ชาวเฉาซ่านได้ทำการค้าแบบดั้งเดิมมาอย่างยาวนานโดยตลอด ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้ปลูกฝังความความเฉียบแหลมทางธุรกิจที่ชาญฉลาดให้กับชาวเฉาซ่าน อีกทั้งยังได้ปลูกฝังจิตวิญญาณความเป็นนักสู้ให้แก่ชาวเฉาซ่าน ตลอดจนยังนำมาซึ่งความสำเร็จและเกียรติภูมิอันยิ่งใหญ่สู่พ่อค้าเฉาซ่านทั้งในและต่างประเทศ (Chen Xiaodong, & Shi Lu, 2011, p. 10)

2.2 แนวคิดทางเชื้อสายอันแข็งแกร่ง

ชาวเฉาซ่านเป็นกลุ่มผู้อพยพกลุ่มหนึ่ง ความเชื่อเทพเจ้าและการสักการบูชาบรรพบุรุษถือเป็นลักษณะความเชื่อเฉพาะที่มีร่วมกันของชาวเฉาซ่าน ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้พวกเขายังคงพลังแห่งความสามัคคีกลมเกลียวเป็นหนึ่งเดียวเมื่อข้ามผ่านช่วงเวลาและข้ามผ่านภูมิภาค ตลอดจนก่อให้เกิดเป็นรูปแบบแนวคิดทางเชื้อสายที่แข็งแกร่ง อีกทั้งด้วยการอาศัยพลังแห่งเชื้อสายที่แข็งแกร่งอย่างยิ่ง ทำให้ชาวเฉาซ่านสามารถดำรงอยู่รอดและพัฒนาชีวิตได้อย่างแข็งแกร่งทั้งในและต่างประเทศ โดยสิ่งเชื่อมโยงของเชื้อสายคือความเชื่อที่มีร่วมกันเกี่ยวกับเทพเจ้าและการกราบไหว้บรรพบุรุษ ซึ่งทำการส่งทอดโดยผ่านสื่อกลางของโองการบรรพบุรุษและวัดเหล่านี้ ชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านมีแนวคิดทางวัฒนธรรมที่ยืดหยุ่นโดยได้มีการก่อตั้งองค์กรทางสังคมต่าง ๆ ในต่างประเทศ ซึ่งกลุ่มองค์กรเหล่านี้มีส่วนช่วยสร้างความเชื่อมั่นในการดำรงชีวิตเพื่อการอยู่รอดและการพัฒนาของชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่าน ทั้งนี้ ในช่วงราชวงศ์หมิงและชิง เนื่องจากเงื่อนไขพิเศษทางประวัติศาสตร์ได้ส่งผลให้ชาวเฉาซ่านจำนวนมากต่างมีความจำนนต้องอพยพไปยังต่างประเทศ โดยในช่วงเวลาดังกล่าว แนวความคิดของกลุ่มชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านค่อนข้างแคบ ซึ่งจำกัดที่เพียงการพึ่งพาญาติมิตรและแสวงหาการพัฒนา อีกทั้งด้วยการพัฒนาของยุคสมัย ภายใต้การสนับสนุนของผู้มีอิทธิพลได้ส่งผลให้มีการก่อตั้งกลุ่มองค์กรชาวเฉาซ่านทั้งในและต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นเสริมสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ตลอดจนให้ความสำคัญกับการสร้างและพัฒนามาตุภูมิบ้านเกิดในขณะเดียวกัน ซึ่งชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านจำนวนมากได้กลับมาก่อตั้งโรงงาน สร้างโรงเรียน และมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในงานการกุศลที่เฉาซ่าน ในเวลานี้แนวคิดที่ถูกจำกัดของชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่าน ได้ค่อย ๆ ขยายไปสู่แนวคิดอันสูงส่งซึ่งมี

ความรักต่อบ้านเกิดและประเทศมาตุภูมิของตน ซึ่งกระบวนการขยายแนวคิดของกลุ่มชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านก็คือรูปแบบการสร้างสามัคคีอันแข็งแกร่งทางชาติพันธุ์ (Ye Chunsheng,& Lin Lunlun,2010,p.255)

2.3 จิตวิญญาณแห่งการบุกเบิกที่ยิ่งใหญ่

เนื่องจากมีจิตวิญญาณของการพัฒนาที่ไม่ย่อท้อ ชาวเฉาซ่านจึงมีความกล้าหาญและจิตวิญญาณอันแข็งแกร่งกล้าเป็นพิเศษเมื่อเทียบกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ในเฉาซ่านมีคำกล่าวโบราณไว้ว่า “หากไม่มีกิน ให้ไปสยาม” ซึ่งมีความหมายว่า ในยามที่ยากจนแร้นแค้น ให้มาประเทศไทยเพื่อทำมาหากิน สิ่งนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงปรัชญาชีวิตเปรียบเสมือน “การตายแล้วเกิดใหม่” ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงจิตวิญญาณแห่งการบุกเบิกอันยิ่งใหญ่ของชาวเฉาซ่าน แม้ว่าต้องห่างไกลจากบ้านเกิดมาซึ่งสภาพแวดล้อมใหม่ที่ไม่คุ้นเคย แต่ชาวเฉาซ่านก็ยังสามารถเผชิญหน้าปรับตัวกับความยากลำบากได้ทุกรูปแบบ ซึ่งด้วยความสามารถในการปรับตัวและจิตวิญญาณที่กล้าได้กล้าเสีย ทำให้พวกเขาได้ค้นพบเส้นทางแห่งการพัฒนาเพื่อการอยู่รอดที่เหมาะสมของตน ชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านมีความอดทนต่อความยากลำบาก ประหยัดและขยันหมั่นเพียรมุ่งมั่นในการค้นหาแนวทางการพัฒนา ทั้งแสวงหาความรู้ วิจารณ์และความมั่งคั่งมาโดยตลอด โดยชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านอาศัยความเฉียบแหลมทางธุรกิจก่อตั้งธุรกิจครอบครัวของตนและขยายขอบเขตธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีตั้งแต่การพัฒนาอุตสาหกรรมหัตถกรรมดั้งเดิมไปยังธุรกิจการธนาคาร อุตสาหกรรมพัฒนาพลังงานไปจนถึงอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงใหม่ เป็นต้น ขณะเดียวกันเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดจึงได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบดำเนินกิจการจากรูปแบบธุรกิจครอบครัวในช่วงแรกเป็นรูปแบบการจัดการห้างหุ้นส่วนสมัยใหม่ โดยนำแนวคิดการจัดการสมัยใหม่มาใช้และกำหนดเป็นระบบการจัดการที่ทันสมัย ซึ่งแบ่งสิทธิ์การจัดการธุรกิจและการจัดการขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้รูปแบบการจัดการธุรกิจมีความทันสมัยและเปิดกว้างมากขึ้น ค่อยๆ พัฒนาจนกลายเป็นบริษัทกลุ่มใหญ่ที่มีอิทธิพลในระดับสากล โดยชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านเหล่านี้ต่างได้กลายป็นนักธุรกิจชั้นสูงที่มีความมั่งคั่งมหาศาล (Chen Xiaodong,& Shi Lu,2011,pp.66-68)

กล่าวโดยสรุป วัฒนธรรมเฉาซ่านเป็นวัฒนธรรมทางโลกที่ผสมผสานระหว่าง วัฒนธรรมดั้งเดิม วัฒนธรรมที่ราบจงหยวนและวัฒนธรรมชาวจีนโพ้นทะเลเข้าไว้ด้วยกัน ดังที่ใน “บทสรุปสู่วัฒนธรรมเฉาซ่าน” ของ Chen Zehong ได้กล่าวว่า ความเป็นประเพณีทางโลกของวัฒนธรรมเฉาซ่านถูกกำหนดด้วยรูปแบบการผลิตและรูปแบบวิถีชีวิตของพื้นที่เฉาซ่าน ซึ่งเหตุผลประการสำคัญที่วัฒนธรรมเฉาซ่านได้เผยแพร่สืบทอดไปยังต่างประเทศ เนื่องจากแก่นแท้ของวัฒนธรรมเฉาซ่านมีความเป็นชนบทรรมนิยมทางโลก ลักษณะพิเศษทางวัฒนธรรมได้หยั่งรากลึกในวิถีชีวิตประจำวันทั่วไปทางสังคมโลกที่กว้างขวางอย่างต่อเนื่องและมีรูปแบบธรรมดามากที่สุด (Chen, 2001) เหตุนี้จึงเป็นเหตุผลที่ประจักษ์ว่าเหตุใดชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านยังคงสามารถรักษาและเผยแพร่ลักษณะเด่นทาง

วัฒนธรรมเฉาซ่านให้คงอยู่ในสภาพแวดล้อมอันได้เปรียบในขณะที่วัฒนธรรมของต่างประเทศพากัน หลั่งไหลเข้าสู่พื้นที่ของพวกเขา

นโยบายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องของสหพันธ์ชาวจีนโพ้นทะเลที่กลับสู่มาตุภูมิทั่วประเทศ จีน

สหพันธ์ชาวจีนโพ้นทะเลที่หวนคืนสู่มาตุภูมิทั่วประเทศจีน (หรือสหพันธ์ชาวจีนโพ้นทะเล) เป็นกลุ่มองค์กรระดับประเทศที่ประกอบด้วยการหวนคืนสู่มาตุภูมิภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์จีน โดยก่อตั้งขึ้นในกรุงปักกิ่ง ค.ศ. 1956 มีขอบเขตการจัดการที่ครอบคลุมดังนี้ : รวบรวมชาวจีนโพ้นทะเลและญาติที่หวนคืนสู่มาตุภูมิให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพิ่มความกระตือรือร้นในความสำเร็จที่มั่นคงสูงสุด ผลักดันข้อได้เปรียบอันเป็นเอกลักษณ์ของชาวจีนโพ้นทะเลเพื่อส่งเสริมต่อการปฏิรูปและการสร้างสังคมนิยมในปัจจุบันอย่างสูงสุด อีกทั้งรวบรวมชาวจีนโพ้นทะเลที่หวนคืนสู่มาตุภูมิให้เป็นปีกแผ่นอย่างกว้างขวางเพื่อให้มีส่วนร่วมต่อการปฏิรูปและการสร้างสังคมนิยมในปัจจุบัน ทั้งให้บริการอย่างเต็มที่ซึ่งนำผู้ที่มีความสามารถในต่างประเทศ เงินทุน เทคโนโลยีและความสามารถในการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าและการแลกเปลี่ยนทางเทคโนโลยีทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้ยังพยายามในการจัดตั้งองค์กรเพื่อบริการในด้านการจัดหางานสำหรับชาวจีนโพ้นทะเลที่หวนคืนสู่มาตุภูมิ ตลอดจนชักนำชาวจีนโพ้นทะเลให้มีบทบาทอย่างแข็งขันต่อการมีส่วนร่วมสร้าง “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” รวมไปถึงให้บริการด้านวิชาชีพในประเทศให้ก้าวสู่ระดับโลก และดำเนินการจัดการองค์กรและสถาบันในเครือของสหพันธ์ชาวจีนโพ้นทะเลได้เป็นอย่างดี (ข้อมูลจากสหพันธ์ชาวจีนโพ้นทะเล, 2022, <http://www.chinaql.org/>)

การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่าน

1. การวิจัยเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าของวัฒนธรรมดั้งเดิมของเฉาซ่าน

ในบทความ “ลักษณะทางวัฒนธรรมและภูมิภาค” ของสถาปัตยกรรมเฉาซ่าน” ได้นำเสนอแนวคิดของ “ลักษณะทางวัฒนธรรมและภูมิภาค” โดยมองว่าการกำเนิดและการพัฒนาของสถาปัตยกรรมเฉาซ่าน มีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับวัฒนธรรมดั้งเดิมในพื้นที่เฉาซ่าน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการดำรงชีวิต ความคุ่นชินทางประเพณี ความเชื่อทางศาสนา ทิศทางสุนทรียศาสตร์และการตระหนักรู้ทางสังคม (Lin Yongjie, 2017) อีกทั้งในวิทยานิพนธ์เรื่อง “วิเคราะห์ลักษณะเด่นของทรัพยากรท่องเที่ยวสถาปัตยกรรมทางศาสนาเฉาซ่าน” ได้ทำการรวบรวมเกี่ยวกับทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวสถาปัตยกรรมทางศาสนาในเฉาซ่านไว้อย่างครอบคลุม โดยเชื่อว่าสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรมศาสนาในเฉาซ่านยังคงมีความสมบูรณ์อย่างมาก ซึ่งสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรม

ศาสนาเหล่านี้ถือเป็นทรัพยากรหลักสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางศาสนา อีกทั้งยังเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประวัติศาสตร์ โดยควรเน้นทำการพัฒนาการท่องเที่ยวจากขั้นที่สูงขึ้น (Liu Gaoyong, 2003) ในบทความของ Yu Yang “การบูชาเทพเจ้าหลายองค์ในความเชื่อพื้นบ้านชวเถา” ได้ทำการเทียบยกเทพเจ้าที่สำคัญในความเชื่อพื้นบ้านชวเถา โดยได้อธิบายถึงที่มาของการบูชาเทพเจ้าหลายองค์ในความเชื่อพื้นบ้านชวเถา ทั้งเห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นที่มาของเทพเจ้าหรือรูปแบบสถาปัตยกรรมวัดแบบเฉาซ่าน ต่างล้วนสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะอันโดดเด่นทางอารยธรรมมนุษย์ในพื้นที่ อีกทั้งยังเป็นหลักฐานประจักษ์แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของอารยธรรมประวัติศาสตร์ในพื้นที่เฉาซ่าน ซึ่งที่มาทางประวัติศาสตร์อันมีเอกลักษณ์เปรียบเสมือนสะพานเชื่อมที่สำคัญสำหรับการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมทั้งในและต่างประเทศ (Yu Yang, 2015) ในวิทยานิพนธ์ของ Zheng Songhui “การสำรวจประเพณีวัฒนธรรมทางทะเลเฉาซ่านในมุมมองการสืบทอดทางวัฒนธรรม” เชื่อว่าวัฒนธรรมเฉาซ่านเป็นวัฒนธรรมในพื้นที่ที่มีความพิเศษ โดยมีวัฒนธรรมดั้งเดิมเป็นใจความสำคัญหลัก และผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมทางทะเล วัฒนธรรมต่างประเทศเป็นรูปแบบเดียว ทั้งนี้ลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมพื้นบ้านทางทะเลยังคงปรากฏให้เห็นบนสถาปัตยกรรมทางศาสนา เช่น วัด เป็นต้น (Zheng Songhui, 2009)

สำหรับวิทยานิพนธ์ของ Tang Xiaoxiang เรื่อง “ลักษณะเด่นวัฒนธรรมสุนทรียศาสตร์ของสถาปัตยกรรมบ้านเกิดชาวจีนเฉาซ่านสมัยใหม่” ได้กล่าวถึง ช่วงที่เกิดหมู่บ้านชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านในปลายราชวงศ์ชิงและต้นสาธารณรัฐจีน วัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมแสดงให้เห็นถึงคุณภาพสินค้าแบบเปิดกว้างอย่างชัดเจน งานแกะสลักหินและงานแกะสลักไม้ที่มีสีสันวิจิตร ตลอดจนการตกแต่งกระเบื้องเคลือบเขียนฉี้อ่างต่างถูกนำมาประยุกต์ใช้ในสถาปัตยกรรมหอบรรพบุรุษ วัด ที่อยู่อาศัย ฯลฯ อย่างแพร่หลาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการก่อเกิดเป็นรูปแบบ “ซุ่มประตูด้านหน้า” และความมั่งคั่งภายใต้การพัฒนาวัฒนธรรมอุตสาหกรรมชาวเฉาซ่านในระยะยาว (Tang Xiaoxiang, 2006) ในวิทยานิพนธ์ของ Laidis “วิเคราะห์วัฒนธรรมสถาปัตยกรรมของหอบรรพบุรุษเฉาซ่าน” ได้กล่าวว่า ชาวเฉาซ่านมีทัศนคติที่หนักแน่นและมีความศรัทธาในเทพเจ้า โดยชาวเฉาซ่านโบราณมักจะทำการสร้างวัดก่อนสร้างที่อยู่อาศัย นอกจากนี้ บทความนี้ยังวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมหอบรรพบุรุษ โดยแบ่งเป็นการใช้งานและประเภท โครงสร้างทางสถาปัตยกรรมและศิลปะการตกแต่ง ฯลฯ ของหอบรรพบุรุษ (Laidis, 2019) วิทยานิพนธ์ “ศิลปะอันโดดเด่นและคุณค่าทางอารยธรรมของกระเบื้องเคลือบเขียนฉี้อ่างเฉาซ่าน” ของ Li Yuquan ได้ทำการอธิบายถึงที่มา เทคนิคและวัสดุของศิลปะหัตถกรรมกระเบื้องเคลือบเขียนฉี้อ่างเฉาซ่าน อีกทั้งทำการวิเคราะห์ถึงเอกลักษณ์ทางศิลปะและเนื้อหาแฝงทางอารยธรรม พร้อมนำเสนอแนวคิดการอนุรักษ์สืบทอด (Li Yuquan, 2011) งานวิจัยของ Xie Yuexiong “ราชันอันจีเซิ่งหวางและวัฒนธรรมประเพณีการแห่บูชาเทพเจ้าในเฉาซ่าน” ได้อธิบายอย่างละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมแห่บูชาเทพเจ้าอันจีเซิ่งหวางขบวนใหญ่ที่วัดโบราณชิงหลงเมือง

เฉาโจว โดยทำการวิเคราะห์ถึงภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของกิจกรรมนี้ ทั้งยังชี้ให้เห็นว่ากิจกรรมแห่เทพเจ้าอันจีเซิ่งหวางที่วัดโบราณยะโฮร์ในเมืองยะโฮร์บาห์รู ประเทศมาเลเซีย ได้รับการประกาศให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติโดยนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย

2. งานวิจัยเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเฉาซ่าน

วิทยานิพนธ์ของ Liu Gaoyong และ Qi Xuedong เรื่อง “วิเคราะห์อัตลักษณ์องค์รวมของทรัพยากรท่องเที่ยวสถาปัตยกรรมทางศาสนาเฉาซ่าน” เชื่อว่าเงื่อนไขพื้นฐานเบื้องต้นสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศาสนาจำเป็นต้องมีสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรมศาสนาที่มีจำนวนและขนาดที่แน่นอน โดยสิ่งก่อสร้างสถาปัตยกรรมทางศาสนาส่วนใหญ่ต่างล้วนผ่านการกีดร่อนและยึดการใช้งาน (หรือบูรณะสร้างใหม่) มาเป็นเวลานานจนถึงปัจจุบัน ดังนั้น สิ่งก่อสร้างสถาปัตยกรรมทางศาสนาจึงไม่เพียงเป็นทรัพยากรหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางศาสนาเท่านั้น หากแต่ยังเป็นทรัพยากรสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอีกด้วย สิ่งเหล่านี้จึงมีคุณค่าอย่างยิ่ง (Liu Gaoyong และ Qi Xuedong, 2003) หนังสือ “การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวพื้นบ้านเฉาซ่าน” ของ Yu Xiande เชื่อว่าเนื่องจากเงื่อนไขสภาพทางภูมิศาสตร์ที่เป็นเอกลักษณ์และประวัติศาสตร์อันโดดเด่นในพื้นที่เฉาซ่าน ซึ่งส่งผลให้ยังคงรักษาขนบธรรมเนียมพื้นบ้านอันมีเอกลักษณ์เฉพาะทางวัฒนธรรมในภูมิภาคซึ่งค่อนข้างสมบูรณ์และมีความโดดเด่น ทั้งเป็นเงื่อนไขวัตถุประสงค์ที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวพื้นบ้านอย่างยิ่ง นอกจากนี้ ทำการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยการรวบรวมกิจกรรมพื้นบ้านของวัด โดยกระตุ้นให้ชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านเกิดความนึกถึงบ้านเกิด ดึงดูดพวกเขาให้กลับมาท่องเที่ยวและเยี่ยมเยียนญาติ สิ่งนี้ถือเป็นแนวทางที่มีประสิทธิผลในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อกระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยว (Yu Xiande, 2000)

วิทยานิพนธ์ของ Li Jiasha เรื่อง “คุณค่าการพัฒนาและแนวคิดของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเฉาซ่าน” เชื่อว่าวัฒนธรรมคือจิตวิญญาณของการท่องเที่ยว ทั้งเป็นทรัพยากรและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ แนวทางสะท้อนแก่นแท้ของวัฒนธรรมเฉาซ่าน โดยการนำเอกลักษณ์และคุณค่าที่มีศักยภาพของวัฒนธรรมเฉาซ่านมาเปลี่ยนให้เป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่เฉพาะเจาะจง พร้อมยกระดับตำแหน่งผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมและคุณภาพของทรัพยากรและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ถือเป็นเนื้อหาสำคัญของการวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวเฉาซ่าน นอกจากนี้ ยังได้เสนอรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยววัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรม การท่องเที่ยววัฒนธรรมทางศาสนา การท่องเที่ยววัฒนธรรมพื้นบ้านและการท่องเที่ยววัฒนธรรมหมู่บ้านชาวจีนโพ้นทะเล เป็นต้น (Li Jiasha, 2004) หนังสือ “สมมติฐานทรัพยากรและการพัฒนาการท่องเที่ยวเฉาโจว” ของ Qiu Ni ได้ชี้ให้เห็นว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวในเฉาโจวมีความอุดมสมบูรณ์ หากแต่ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม ในบทความหลังจากอภิปรายถึงปัญหาที่ยังคงดำรงอยู่ของลักษณะเด่น

และการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวเขาโจว ได้เสนอให้จำแนกทรัพยากรการท่องเที่ยวเขาโจวเป็นสองกลุ่มโดยมีลักษณะเฉพาะของตนเองทั้งภายในและภายนอก เพื่อจัดตั้งเป็นพื้นที่อนุรักษ์วัฒนธรรม และพื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวที่สะท้อนให้เห็นถึงแหล่งมรดกโบราณสถาน ขนบธรรมเนียมพื้นบ้าน ศิลปะพื้นบ้าน ฯลฯ ตลอดจนเสริมสร้างแนวคิดของการสร้างจุดชมวิวที่สำคัญ (Qiu Ni, 1998)

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมเขาซ่าน

มรดกทางวัฒนธรรม ได้รวมถึงมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องได้และมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ โดยมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องได้ หมายถึง วัตถุโบราณที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งรวมถึงโบราณวัตถุทางวัฒนธรรมที่เคลื่อนย้ายไม่ได้ เช่น โบราณสถาน สุสานโบราณ สถาปัตยกรรมโบราณ วัดถ้ำ หินแกะสลัก จิตรกรรมฝาผนัง โบราณสถานที่สำคัญในยุคปัจจุบัน และสถาปัตยกรรมที่มีความโดดเด่น เป็นต้น ตลอดจน วัตถุที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ของยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ต่างๆ เช่น วัตถุสำคัญ ผลงานศิลปะ เอกสารวรรณกรรม ต้นฉบับ หนังสือ เป็นต้น สำหรับมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ หมายถึงรูปแบบที่แสดงออกทางวัฒนธรรมดั้งเดิมต่าง ๆ ที่ยังคงดำรงอยู่ในรูปแบบที่จับต้องไม่ได้และมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับวิถีชีวิตของผู้คนและสืบทอดมาจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งรวมถึงประเพณีคำบอกเล่า ศิลปะการแสดงดั้งเดิม กิจกรรมประเพณีพื้นบ้าน และพิธีกรรมเทศกาล ตลอดจน องค์ความรู้และแนวทางปฏิบัติดั้งเดิมพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับโลกธรรมชาติและจักรวาล ทักษะศิลปหัตถกรรม ฯลฯ ทั้งหมดไปถึงพื้นที่วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบที่ปรากฏทางวัฒนธรรมที่กล่าวข้างต้น ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ลงมติให้วันเสาร์ที่สองของเดือนมิถุนายนเป็น “วันมรดกทางวัฒนธรรม” ของจีนตั้งแต่ค.ศ. 2006 เรื่อยมา และได้ออกประกาศสร้างความแข็งแกร่งในด้านการอนุรักษ์มรดก

“กฎบัตรเวนิส” เป็นกฎบัตรระหว่างประเทศฉบับแรกเกี่ยวกับการอนุรักษ์สถานที่ทางประวัติศาสตร์ โดยได้อธิบายถึงหลักการและแนวทางการอนุรักษ์แหล่งมรดกซึ่งมีอิทธิพลนัยสำคัญอย่างยิ่ง โดยหลักการและแนวทางเหล่านี้ได้กลายเป็นฉันทามติร่วมกันของโลกและได้ถูกนำมาใช้เป็นพื้นฐานในประเทศจีน ทั้งนี้ “กฎหมายแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนว่าด้วยการคุ้มครองโบราณวัตถุทางวัฒนธรรม” ได้ดำเนินการประกาศใช้ในค.ศ. 1982 โดยได้กำหนดอย่างชัดเจนให้สถาปัตยกรรมโบราณที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวิทยาศาสตร์ถือเป็นวัตถุทางวัฒนธรรมที่เคลื่อนย้ายไม่ได้และอยู่ในขอบเขตการอนุรักษ์แห่งชาติ ด้วยเหตุนี้ วัดเขาซ่านในวิจัยเล่มนี้ ตลอดจนเทคนิคการตกแต่งทางศิลปะดั้งเดิม และเทศกาลตามประเพณีต่างล้วนอยู่ในขอบเขตของมรดกทางวัฒนธรรม

หนังสือ “การอนุรักษ์ทางสถาปัตยกรรมความงามยุโรปและอเมริกา: ประสบการณ์และการปฏิบัติ” ของ John H. Stubbs และ Emily G. Makas ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับมรดกทางสถาปัตยกรรมอันสมบูรณ์ของยุโรปและอเมริกาเหนือได้ ทั้งทำการอธิบายแนะนำตัวอย่างกรณีศึกษาการอนุรักษ์ทางสถาปัตยกรรมอันโดดเด่น โดยเน้นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับภูมิหลังทางประวัติศาสตร์

สถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้เข้าร่วมคนสำคัญ แนวทางการแก้ไขและคุณูปการพิเศษของการอนุรักษ์ทางสถาปัตยกรรมใน 67 ประเทศ (JohnH.Stubbs,& EmilyG.Makaš, 2015) “การศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์การอนุรักษ์มรดกทางสถาปัตยกรรมอเมริกา: วิเคราะห์สาเหตุการณ์สำคัญและภูมิหลัง” ของ Wang Hongjun ได้อธิบายถึงสามช่วงการพัฒนาการอนุรักษ์มรดกทางสถาปัตยกรรมอเมริกา โดยเชื่อว่าในช่วงห้าสิบปีหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 การคุ้มครองมรดกทางสถาปัตยกรรมในสหรัฐอเมริกาได้รับการพัฒนาและกลายเป็นกระแสนิยมในยุคสมัยนั้น ทั้งนี้ “กฎหมายว่าด้วยการอนุรักษ์ประวัติศาสตร์แห่งชาติ” ซึ่งประกาศใช้ในค.ศ. 1966 ได้สร้างระบบอนุรักษ์มรดกทางสถาปัตยกรรมของสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ การปฏิรูปกฎหมายภาษีหลายครั้งได้ทำให้เกิดแรงผลักดันทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ส่งผลให้การอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมได้เข้าสู่การตลาดนิยมความเป็นสถาบันและเป็นมืออาชีพ (Wang, 2009) หนังสือ “การอนุรักษ์มรดกทางสถาปัตยกรรมร่วมสมัยของอังกฤษ” ของ Zhu Xiaoming ได้รวบรวมนโยบายและข้อบังคับของการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมของอังกฤษอย่างละเอียด ทั้งได้อธิบายถึงแนวทางและประสบการณ์ของการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมของอังกฤษหลังสงครามโลกครั้งที่สอง และผสมผสานอัตลักษณ์เด่นของหมู่บ้านในอังกฤษ จากมุมมอง “การสร้างทิวทัศน์” และ “การปรากฏคุณค่าของประสบการณ์ชนบท” พร้อมนำเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในชนบทและการฟื้นฟูชุมชน ทั้งยังวิเคราะห์การสร้างคุณสมบัติและระบบการศึกษาในการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมของอังกฤษ (Zhu Xiaoming, 2007)

“การศึกษานโยบายการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรมโบราณ” ของ Liu Hua ชี้ให้เห็นว่า ในมรดกวัฒนธรรมทางวัตถุ มรดกวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์ และสถาปัตยกรรมโบราณถือเป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่ง ทั้งยังเป็นทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่ขาดไม่ได้สำหรับทุกเมือง โดยงานวิจัยได้นำการสร้างวัฒนธรรมเมืองและการสืบทอดของอารยธรรมมนุษย์มาเป็นพื้นฐานสำหรับการวิจัย ทั้งมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ขยายการวิเคราะห์มรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมโบราณในมรดกวัฒนธรรมทางวัตถุจากมุมมองนโยบายการอนุรักษ์ ซึ่งมีส่วนช่วยต่อการปรับปรุงระบบกฎหมาย การกำหนดความรับผิดชอบหลัก เสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินนโยบาย ตลอดจนแนวทางการแก้ปัญหาที่โดดเด่น ฯลฯ โดยเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญต่อการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรมโบราณได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Liu Hua, 2021) “วิสัยทัศน์ใหม่ของการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรม” ของ Yu Jian กล่าวว่าในกระบวนการพัฒนาของยุคสมัย เนื้อหาทางวัฒนธรรมและการขยายการอนุรักษ์มรดกทางสถาปัตยกรรมมีการขยายตัวพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประการแรก ตั้งแต่การเกิดของมรดกทางสถาปัตยกรรมไปจนถึงมรดกทางวัฒนธรรม ตั้งแต่การอนุรักษ์มรดกทางวัตถุจนถึงการขุดค้น ประสบการณ์และการรับรู้ร่วมกันทางวัฒนธรรมโดยมีผู้คนเป็นศูนย์กลาง ประการที่

สอง ตั้งแต่การอนุรักษ์ที่เรียบง่ายไปจนถึงกระบวนการทั้งหมดของการอนุรักษ์ การจัดการและการบริหาร เพื่อให้มรดกทางวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมกลายเป็นหัวข้อที่ทุกฝ่ายให้ความสนใจและมีส่วนร่วมร่วมกัน นอกจากนี้ ยังวิเคราะห์ถึงกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์ที่ทับซ้อนและกลยุทธ์การขยายพัฒนาของการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรม (Yu, 2020)

วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท “การวิจัยรูปแบบการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมภายใต้การมีส่วนร่วมองค์กรที่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ (NGO)” ของ Liu Mei ได้นำเสนอการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมเชิงสหวิทยาการในสาขาสังคมวิทยา การจัดการ และเศรษฐศาสตร์ ฯลฯ เนื่องจากมีลักษณะเด่นที่ครอบคลุมและต้องอาศัยการมีส่วนร่วมร่วมกันทั้งสังคม ทั้งทำการวิเคราะห์ตัวอย่างกรณีศึกษาเชิงปฏิบัติจริงของการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมจากมุมมองขององค์กรที่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ พร้อมทำการสรุปถึงปัญหาที่ยังคงอยู่ในรูปแบบเชิงปฏิบัติ (Liu Mei, 2017)

“การอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมจากมุมมองสังคมวิทยา” ของ Chen Hongyu ได้กล่าวถึงการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมได้รับอิทธิพลแนวคิดที่ขัดแย้งมากมาย กลุ่มต่างๆ ในสังคมมักมีความเข้าใจในคุณค่าทางประวัติศาสตร์และการอนุรักษ์มรดกทางสถาปัตยกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้แนวคิดและรูปแบบการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมได้กลายเป็นประเด็นถกเถียงที่ค่อนข้างละเอียดอ่อน โดยวัฒนธรรมทางเศรษฐศาสตร์การเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม ลัทธินิยมท้องถิ่น ตลอดจนภูมิภาคชาติพันธุ์ ต่างล้วนเป็นปัจจัยชี้ขาดที่สำคัญหลายประการต่อการตัดสินใจในนโยบายการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรม นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงการท่องเที่ยวว่าเป็นรูปแบบการอนุรักษ์ที่ง่ายที่สุดซึ่งเป็นที่ยอมรับของชุมชนและผู้คน โดยการท่องเที่ยวเชิงมรดกที่นำมาซึ่งประโยชน์ทางเศรษฐกิจสามารถปลุกจิตสำนึกการตระหนักรู้การอนุรักษ์ของผู้คน แต่ก็สามารถส่งผลเสียได้ในขณะเดียวกัน (Chen, 2011) นอกจากนี้ Chen Hongyu ยังได้เขียน “วิเคราะห์การอนุรักษ์ศิลปะของมรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมในปัจจุบัน” โดยเริ่มศึกษาจากแนวคิดของของมรดกทางสถาปัตยกรรม ทั้งทำการจำแนกที่มาแนวคิดและกระบวนการวิวัฒนาการจุดแนวคิดวินิยมของการอนุรักษ์ทางประวัติศาสตร์และศิลปะบนพื้นฐานแนวคิดที่แตกต่างกัน โดยอภิปรายโต้แย้งความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของการอนุรักษ์ศิลปะมรดกทางสถาปัตยกรรม พร้อมทำการวิเคราะห์พื้นฐานแนวคิดทางสุนทรียศาสตร์ของ “การทำใหม่” และ “การซ่อมแซมของเก่า” เพื่ออนุรักษ์ทางศิลปะ นอกจากนี้ ยังอภิปรายถึงแนวทางการปฏิบัติของการอนุรักษ์และการใช้งานมรดกทางสถาปัตยกรรมของจีน (Chen, 2018) “อภิปรายการอนุรักษ์ทางศิลปะของมรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมในปัจจุบัน” ของ Cao Yang ได้ทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับเนื้อหาของมรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรม “การซ่อมแซมของเก่า” ในการ

ปรับปรุงและฟื้นฟู ตลอดจนการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรม ทั้งมีการเสนอมาตรการ และแนวทางการอนุรักษ์ทางศิลปะ (Cao, 2019)

วิทยานิพนธ์ของ Wu Daze เรื่อง “จิตวิญญาณและประสบการณ์ของความหลากหลายทางวัฒนธรรม—การคิดเชิงนวัตกรรมในการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมเมืองในประเทศจีน” เชื่อว่าวัฒนธรรมเป็นรากเหง้าของชาติพันธุ์ และมรดกวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์ไม่เพียงแต่เป็นสื่อกลางสำคัญของวัฒนธรรมอารยธรรมมนุษย์เท่านั้น แต่ยังเปรียบเสมือนเป็นบ้านแห่งจิตวิญญาณของเรา ทั้งนี้ การสืบทอดและการเปลี่ยนแปลงถือเป็นช่วงระยะทางจิตวิญญาณประเภทหนึ่ง และควรตระหนักถึงประสบการณ์หลากหลายทางวัฒนธรรมในการอนุรักษ์มรดก ในส่วนของการสรุปและการค้นคว้าแนวทางการอนุรักษ์ใหม่ ๆ ได้แสดงบทบาททางจิตวิญญาณและปัจจัยทางวัฒนธรรมที่มีต่อการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมประวัติศาสตร์ ซึ่งมีความหมายเชิงปฏิบัติและเป็นแนวทางที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการยกระดับการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ (Wu, 2015) วิทยานิพนธ์ของ Zhang Ruifeng เรื่อง “การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมแบบดิจิทัล” เชื่อว่าการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมแบบดิจิทัลสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เทคโนโลยีดิจิทัลสามมิติ และเทคโนโลยีแบบจำลอง ฯลฯ มาบูรณาการและประยุกต์ใช้ได้ ทั้งนี้ ตามที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ลักษณะเด่นทางวัฒนธรรม ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ฯลฯ ทางสถาปัตยกรรม สามารถเลือกรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อทำการอธิบาย บันทึกและการจัดการ นอกจากนี้ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่แตกต่างกันสามารถทำให้ข้อมูลมรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมปรากฏในรูปแบบจินตทัศน์และดิจิทัลได้ (Zhang, 2021) Zhang Youyi “การค้นคว้าเบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการพัฒนาการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในด้านการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรม” ของ Feng Lin Li Kang และ Hu Nan ได้อภิปรายเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างปัญญาประดิษฐ์และมรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรม ทั้งจุดที่เป็นไปได้ของปัญญาประดิษฐ์+มรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรม ตลอดจนกระบวนการพื้นฐานของการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากมรดกทางสถาปัตยกรรม จากแง่มุมการสำรวจทำแผนที่ การประเมินผล ออกแบบการอนุรักษ์ การก่อสร้างซ่อมแซม การจัดการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน และการเผยแพร่ทางวัฒนธรรม เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้วิเคราะห์เทคโนโลยีการพัฒนาที่สำคัญของปัญญาประดิษฐ์ในด้านมรดกทางสถาปัตยกรรมและมาตรการป้องกันสำหรับการพัฒนามรดกทางสถาปัตยกรรมปัญญาประดิษฐ์ (Feng et al., 2019)

โดยสรุป ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์หรืออภิปรายเกี่ยวกับวัดเฉาซานในแง่ของความเชื่อทางศาสนาและเนื้อหาทางวัฒนธรรม การวิจัยการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเฉาซานโดยมีพื้นฐานจากวัดและการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับผลการวิจัยทางวิชาการที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมดั้งเดิมของพื้นที่เฉาซาน โดย

ผลลัพธ์เหล่านี้ได้นำเสนอพื้นฐานตัวอย่างกรณีศึกษาที่สมบูรณ์และมีพื้นฐานทางทฤษฎีที่มั่นคงต่อการขยายงานวิจัยเล่มนี้

งานวิจัยเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมดั้งเดิมเฉาซ่าน

ด้วยความนิยมการวิจัยวัฒนธรรมเฉาซ่านที่เริ่มในช่วงทศวรรษ 1980 แวดวงวิชาการในประเทศที่ค่อย ๆ ให้ความสนใจกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมดั้งเดิมเฉาซ่าน ส่งผลให้ผลงานวิจัยค่อย ๆ ก่อร่างขึ้นอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ วัดและหอบรรพบุรุษเล็กใหญ่หลากหลายประเภทในพื้นที่เฉาซ่านที่พบเห็นทั่วไป ได้ดำเนินตามแนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนาและเชื้อสายบรรพบุรุษของชาวเฉาซ่าน ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของสถาปัตยกรรมดั้งเดิมเฉาซ่าน อีกทั้งสถาปัตยกรรมทางศาสนาเหล่านี้ยังได้ดึงดูดความสนใจจากแวดวงวิชาการ โดยนักวิชาการบางส่วนได้ทำการขยายการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมทางศาสนาในพื้นที่เฉาซ่าน อย่างไรก็ตาม ในขณะนั้นผลการวิจัยที่เกี่ยวกับวัดเฉาซ่านมีไม่มากและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัดเฉาซ่านส่วนใหญ่มี 2 ระดับ ประการแรกคือ ทำการค้นคว้าโดยอ้างอิงที่อยู่อาศัยดั้งเดิมของพื้นที่เฉาซ่าน โดยเริ่มทำการศึกษาดังแต่ลักษณะทางสถาปัตยกรรมและลำดับชั้นศิลปะตกแต่ง การวิจัยประเภทนี้ส่วนใหญ่มีพื้นฐานมาจากสาขาวิชาต่าง ๆ เช่นสถาปัตยกรรม ศิลปะ สุนทรียศาสตร์ เป็นต้น ประการถัดมาคือ ทำการค้นคว้าวิเคราะห์ขยายวัดเฉาซ่านจากมุมมองความเชื่อทางศาสนาและเนื้อหาแฝงทางวัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งพื้นฐานทางทฤษฎีสำหรับการวิจัยประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นระบบทฤษฎีจากแขนงสังคมวิทยา คณิตศาสตร์ มานุษยวิทยา การจัดการ เป็นต้น

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดและศิลปะการตกแต่งทางสถาปัตยกรรมของสถาปัตยกรรมดั้งเดิมเฉาซ่าน

หนังสือ “สถาปัตยกรรมโบราณเฉาโจว” ที่ถูกตีพิมพ์โดยสำนักก่อสร้างเมืองเฉาโจว ได้มีการบันทึกเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมโบราณที่มีคุณค่าด้านการวิจัยอย่างยิ่งในพื้นที่เฉาโจว โดยได้มีการอธิบายถึงเส้นทางการพัฒนา ความสำเร็จและลักษณะเด่นของสถาปัตยกรรมโบราณเฉาโจว ซึ่งรวมไปถึงวัดในนั้นด้วย ทั้งนี้ยังได้วิเคราะห์เกี่ยวกับประเภทรูปแบบที่อยู่อาศัยซึ่งพบเห็นได้บ่อยหลายประเภท ตลอดจนยังได้ทำการจำแนกประเภทและวิเคราะห์ถึงการตกแต่งทางสถาปัตยกรรมของสถาปัตยกรรมโบราณเฉาโจว (สำนักก่อสร้างเมืองเฉาโจว, 2008) อีกทั้ง ในหนังสือของ Li Zheyang “โครงสร้างไม้ใหญ่สถาปัตยกรรมดั้งเดิมเฉาโจว” ได้ทำการวิเคราะห์ถึงการพัฒนาสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของเฉาโจว โดยชี้ให้เห็นว่าสถาปัตยกรรมเฉาโจวได้รับอิทธิพลเชิงลึกมาจากวัฒนธรรมผู้เจี้ยนส่วนหนึ่ง และถือเป็นส่วนหนึ่งของระบบสถาปัตยกรรมหลักทางตอนใต้ของผู้เจี้ยน แต่ในอีกแง่หนึ่งวัฒนธรรมเฉาโจวมีระบบวัฒนธรรมที่สร้างขึ้นเอง และสถาปัตยกรรมก็ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญด้วย

เช่นกัน ทั้งมีกระบวนการพัฒนาและระบบที่โดดเด่นอันเป็นคุณลักษณะเฉพาะไม่เหมือนใคร (Li Zheyang, 2017, p. 7) นอกจากนี้ บทความ “บ้านเก่าเฉาซ่าน” ของ Lin Kailong ได้ทำการศึกษาและอธิบายอย่างละเอียดเกี่ยวกับวิวัฒนาการของที่มาและประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมที่อยู่อาศัยเฉาซ่าน ข้อกำหนดและโครงสร้างของคฤหาสน์ข้าราชการเก่าเฉาซ่าน ศิลปหัตถกรรมการตกแต่งแบบพิเศษและอิทธิพลของสิ่งเหล่านี้ที่มีต่อชาวเฉาซ่าน เป็นต้น (Lin, 2004) ในส่วนของหนังสือ “การวิจัยเกี่ยวกับศิลปะการตกแต่งพื้นบ้านเฉาโจว” ของ Du Yan ได้ทำการค้นคว้า วิเคราะห์และศึกษาเกี่ยวกับศิลปะการตกแต่งพื้นบ้านเฉาโจวจากหลายมุมมองของศิลปะ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสุนทรียศาสตร์ ฯลฯ โดยหนังสือเล่มนี้ประกอบด้วยสี่ส่วน ได้แก่ งานวิจัยเครื่องเคลือบเซรามิก งานวิจัยการแกะสลักไม้ เทคนิคงานผ้าปักฉาโจวและงานวิจัยสถาปัตยกรรมโบราณ ซึ่งทำการตีความเชิงวัฒนธรรมและวิจารณ์ความเป็นสุนทรียศาสตร์ของผลงานที่มีความโดดเด่น โดยมุ่งเน้นที่การจำแนก รายละเอียดอารยธรรมมนุษย์และประวัติศาสตร์การพัฒนาของศิลปะการตกแต่งพื้นบ้านเฉาโจว ตลอดจนนำเสนอกลยุทธ์การสืบทอดอนุรักษ์ (Du, 2016)

“เทคนิคสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของหลิงหนาน” ของ Guo Xiaomin Liu Guanghui และ Wang He ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับการพัฒนาสถาปัตยกรรมและเทคนิคการสร้างดั้งเดิมหลิงหนาน โดยทำการแนะนำสถาปัตยกรรมที่โดดเด่นสามแห่งในหลิงหนาน ได้แก่ สถาปัตยกรรมกวางตั้ง สถาปัตยกรรมเฉาซ่านและสถาปัตยกรรมฮากกา อีกทั้ง เสนอคำว่า “ความวิจิตร” เป็นลักษณะเฉพาะที่สำคัญของชาวเฉาซ่าน ที่พักอาศัยในหมู่บ้านเฉาซ่านต่างแกะสลักและตกแต่งได้อย่างวิจิตรงดงาม ถือได้ว่าเป็นกลุ่มย่อยชาติพันธุ์แรกในสามกลุ่มชาติพันธุ์หลักของหลิงหนาน นอกจากนี้ ยังชี้ให้เห็นว่าเฉาซ่านตั้งอยู่บนขอบของการปกครองระบอบศักดินา โดยในศตวรรษที่ 16 และ 17 ลุ่มแม่น้ำฮั่นเจียงได้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่อันมาจากการรุกรานของโจรสลัด ส่งผลให้นำไปสู่ขบวนการสร้างเมืองที่กินเวลานานกว่าร้อยปีและก่อเกิดรูปแบบการอยู่อาศัยในเชิงป้องกัน (Guo Xiaomin Liu Guanghui, & Wang He, 2018, p. 9) ในส่วนของหนังสือ “โครงสร้างสถาปัตยกรรมดั้งเดิมเฉาโจวและการตีความรูปภาพมงคล” ของ Li Yuqun ไม่เพียงแต่ทำการจัดเรียงรูปแบบที่อยู่อาศัยประเภทต่าง ๆ ของเมืองเฉาโจว วิเคราะห์ลักษณะเด่นการจัดวางของที่อยู่อาศัยประเภทต่างๆ แนะนำองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมหลักของเฉาโจว เช่น แบบบ้าน เสาไม้ ยอดหลังคา ฯลฯ เท่านั้น หากแต่ยังได้ทำการศึกษาโดยละเอียดเกี่ยวกับลักษณะเด่นทางศิลปะของภาพวาดมงคลแกะสลักไม้ (Li Yuqun, 2015) บทความ “ศิลปะการแกะสลักหินสถาปัตยกรรมเฉาซ่าน” ที่แก้ไขโดย Li Xuhong ได้เริ่มจากมุมมองศิลปะทำการวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับเทคนิคการแกะสลัก เทคนิคการรักษา และเทคนิคการซ่อมบำรุงของการแกะสลักหินสถาปัตยกรรมเฉาซ่าน โดยเน้นรายละเอียดรูปภาพและข้อมูลจำนวนมากผ่านตัวอย่างกรณีศึกษาสถาปัตยกรรม พร้อมทำการสรุปถึงรูปแบบทางศิลปะของการแกะสลักหินสถาปัตยกรรมเฉาซ่าน (Li Xuhong, 2012)

นอกจากนี้ หนังสือ “ศิลปะการแกะสลักหินสถาปัตยกรรมเฉาซานใหม่” ของ Li Xuhong ยังได้ทำการวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมอารยธรรมมนุษย์ของสถาปัตยกรรมเฉาซาน โดยทำการตีความศิลปะการแกะสลักหินของเฉาซานจากมุมมองของวัฒนธรรม ศิลปะ และสถาปัตยกรรม ทั้งอภิปรายถึงความเปลี่ยนแปลงทางสุนทรียศาสตร์ของผู้คนที่ชื่นชอบการแกะสลักหินสถาปัตยกรรมภายใต้การสะสมทางวัฒนธรรมของเฉาซานในยุคสมัยต่างๆ ตลอดจนความกลมกลืนเป็นหนึ่งในของสถาปัตยกรรมแกะสลักหินในโครงสร้าง การตกแต่งและสุนทรียศาสตร์ของสถาปัตยกรรมดั้งเดิมเฉาซาน (Li Xuhong, 2018) หนังสือ “มืออัครรรย์—สถาปัตยกรรมและกระเบื้องเคลือบเขียนฉือเฉาซาน” เรียบเรียงโดย Xie Yifeng ได้มุ่งเน้นค้นคว้าเกี่ยวกับเนื้อหาแห่งทางวัฒนธรรมและแนะนำทักษะทางศิลปะพิเศษ โดยได้ทำการแนะนำอย่างครอบคลุมเกี่ยวกับเนื้อหาแห่ง ทักษะทางศิลปะ รูปแบบ วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ คุณค่าทางศิลปะ ฯลฯ ของสถาปัตยกรรมและกระเบื้องเคลือบเขียนฉือเฉาซาน ตลอดจนทำการแนะนำหลากมุมมองและครบด้านเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมและรูปแบบกระเบื้องเคลือบเขียนฉือ (Xie Yifeng, 2013) วิทยานิพนธ์ของ Tong Nana “การศึกษาศิลปะการตกแต่งทางสถาปัตยกรรมวัดเฉาซาน” ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมเฉาซานผ่านมุมมองศิลปะการตกแต่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณค่าศิลปะการตกแต่งทางสถาปัตยกรรมวัดเฉาซาน และการสืบทอดมรดกวัฒนธรรม ทั้งได้ทำการสรุปถึงลักษณะเด่นด้านการใช้งาน ความเป็นวัฒนธรรม ความเป็นภูมิภาค ฯลฯ ของศิลปะตกแต่งทางสถาปัตยกรรมวัดเฉาซาน โดยได้จำแนกประเภทตำแหน่งทางสถาปัตยกรรม เทคนิคหัตถกรรม วัสดุการตกแต่งและความหมายการตกแต่ง ฯลฯ เพื่อศึกษาถึงลักษณะเด่นและความเป็นเอกลักษณ์ของการตกแต่งสถาปัตยกรรมวัดเฉาซาน ทั้งทำการสรุปถึงการอนุรักษ์และนำเสนอแนวทางการอนุรักษ์การตกแต่งทางสถาปัตยกรรมวัดเฉาซาน (Tong Nana, 2017)

วิทยานิพนธ์ของ Jiang Sheng “บริบทเชิงลึกของหัวข้อการตกแต่งสถาปัตยกรรมดั้งเดิมเฉาซาน” ได้ทำการสรุปและรวบรวมเกี่ยวกับประวัติการพัฒนา ประเภทและลักษณะเด่นวัสดุที่ใช้ของธีมการตกแต่งสถาปัตยกรรมดั้งเดิมเฉาซาน เช่น หมู่บ้าน หอบรรพบุรุษ วัด ที่อยู่อาศัย เป็นต้น อีกทั้งยังทำการผสมผสานทฤษฎีแนวคิดลัทธิขงจื้อ สุนทรียศาสตร์พื้นบ้าน สุนทรียศาสตร์ทางสังคม เป็นต้น โดยวิเคราะห์เบื้องต้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านและทิศทางสุนทรียศาสตร์ของรูปแบบการตกแต่งสถาปัตยกรรมดั้งเดิมในพื้นที่ (Jiang Sheng, 2007) วิทยานิพนธ์ของ Lin Shaofeng เรื่อง “การวิจัยลักษณะหน้าจั่วและมุมจั่วที่อยู่อาศัยดั้งเดิมเฉาซาน” ได้ทำการแนะนำเกี่ยวกับหน้าจั่วที่อยู่อาศัยดั้งเดิมเฉาซาน ทั้งทำการวิเคราะห์ถึงเทคนิคการก่อสร้างและคุณค่าทางศิลปะที่ปรากฏ พร้อมเสนอแนวทางการอนุรักษ์สืบทอด (Lin Shaofeng, 2016) บทความของ Zheng Hong “การวิจัยภาพวาดสีไม้สถาปัตยกรรมดั้งเดิมเฉาโจว” ได้กำหนดแนวคิดสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมและภาพวาดสีไม้ ทั้งทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะเด่นทางศิลปะและความโดดเด่นศิลปหัตถกรรมของภาพวาดสี

โครงสร้างไม้ดั้งเดิมเฉาโงว ตลอดจนทำการค้นคว้าถึงการอนุรักษ์สืบทอดและการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Zheng Hong, 2012)

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัดจีนในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ภายหลังการผ่านกระบวนการอพยพมาเป็นระยะเวลายาวนาน ชาวจีนโพ้นทะเลได้อพยพมายังประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้นเรื่อย ๆ จนก่อเกิดเป็นสังคมชาวจีนโพ้นทะเลในท้องถิ่น พวกเขาได้นำความเชื่อทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีทางภาษา ฯลฯ มาสู่ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งยังได้สร้างวัดรูปแบบจีนอันมีเอกลักษณ์หลายแห่งในพื้นที่ จนกลายเป็นไฮไลท์ของเส้นทางสายไหมทางทะเลที่มีลักษณะทางวัฒนธรรมอันโดดเด่น ซึ่งวัดเหล่านี้ต่างได้รับความสนใจจากนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนทำการดำเนินการวิจัยที่เกี่ยวข้องในแง่มุมต่าง ๆ

วิทยานิพนธ์ “วัดจีนในกรุงเทพฯ” ที่เรียบเรียงโดย Achirun Chipotpanit นักศึกษาภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้ทำการจำแนกวัดจีนในกรุงเทพฯ ทั้งทำการวิเคราะห์อภิปรายถึงรูปแบบสถาปัตยกรรมและลักษณะเด่นทาง (Achirun, 2018) วิทยานิพนธ์ “ภาวะผู้นำและการสืบทอดในวัดจีน” ของ Phyllis Ghim Lian Chew เชื่อว่าการจัดการทางศาสนามีหลากหลายรูปแบบ โดยรูปแบบเหล่านี้อาจคล้ายกับระบบการปกครองแบบใช้อำนาจเด็ดขาด ระบอบประชาธิปไตยหรือระบอบราชาธิปไตย ซึ่งการถ่ายทอดมีบทบาทสำคัญ งานวิจัยได้ทำการศึกษาลงพื้นที่สำรวจภาคสนามพื้นที่ต่าง ๆ ในประเทศจีนเป็นระยะเวลาสามเดือน โดยได้ทำการอธิบายถึงข้อมูลพื้นฐานของการจัดการวัดประเทศจีน อีกทั้ง ผู้เขียนได้สำรวจเกี่ยวกับกิจกรรมเฉลิมฉลองของวัด พร้อมทั้งทำการสัมภาษณ์พระภิกษุ ผู้ศรัทธาและผู้ที่มากราบไหว้ทั่วไป เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้มีการแลกเปลี่ยนพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับชาวบ้าน ปัญญาชน และผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานจัดการ ซึ่งมีการบันทึกเสียงพูดคุยและได้นำมาทำการทบทวนและวิเคราะห์ในภายหลัง (Phyllis Ghim Lian Chew, 2015) นอกจากนี้ วิทยานิพนธ์ของ Tian Yuan “การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมชาวจีนโพ้นทะเลในสิงคโปร์และมาเลเซียปัจจุบัน” มีวัตถุประสงค์วิจัยเป็นที่พักอาศัย กงสีและวัดสามประเภทของชาวจีนโพ้นทะเลในสิงคโปร์และมาเลเซียเป็นวัตถุประสงค์ วิจัย ทั้งนี้ ได้มีการนำสถาปัตยกรรมชาวจีนโพ้นทะเลมาแบ่งตามการใช้งานประเภทต่าง ๆ ออกเป็นสถาปัตยกรรมที่พักอาศัยชาวจีนโพ้นทะเล สถาปัตยกรรมกงสีชาวจีนโพ้นทะเล สถาปัตยกรรมวัดชาวจีนโพ้นทะเล โรงเรียนที่สร้างโดยชาวจีนโพ้นทะเล ตลอดจนถึงก่อสร้างสาธารณะอื่น ๆ อีกทั้งทำการรวบรวมจำแนกประเภทผลงานวิจัยเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมชาวจีนโพ้นทะเลในสิงคโปร์และมาเลเซีย ซึ่งกระจัดกระจายในรูปแบบหนังสือ วรรณกรรม หนังสือพิมพ์และนิตยสาร เป็นต้น ในขั้นตอนของการรวบรวมข้อมูลพบว่า มีผลงานวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนที่สร้างโดยชาวจีนโพ้นทะเลและสิ่งก่อสร้างสาธารณะน้อยมาก (Tian Yuan, 2018)

บทความของ Hu Chutao “ศาลเจ้าเทียนอันกงกรุงเทพฯ ประเทศไทยและศิลปะมณฑลฝูเจี้ยนประเทศจีน” ได้ทำการรวบรวมอย่างละเอียดเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมศาลเจ้าเทียนอันกงกับการตกแต่งสถาปัตยกรรม การแกะสลัก ภาพวาด และศิลปหัตถกรรมอื่น ๆ อีกทั้งทำการอธิบายเกี่ยวกับประเภทของศิลปะซึ่งมีศาลเจ้าเทียนอันกงเป็นสื่อกลาง ตลอดจนทำการอภิปรายถึงแหล่งที่มา รูปแบบศิลปะ และสไตล์ของประเภทศิลปะที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ยังได้มีการวิเคราะห์ถึงความเชื่อมโยงระหว่างศาลเจ้าเทียนอันกงกับสังคมชาวจีนและศิลปะฝูเจี้ยนโดยผ่านตัวอย่างกรณีศึกษา ทั้งศึกษาถึงการปรับตัวและลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมจีนในระหว่างขั้นตอนการเผยแพร่ ศิลปะประเภทต่าง ๆ ที่ปรากฏในศาลเจ้าเทียนอันกง กรุงเทพฯ ถือเป็นผลลัพธ์ของการเผยแพร่ศิลปะฝูเจี้ยนประเทศจีนจากการอพยพของชาวจีนโพ้นทะเลฝูเจี้ยน ซึ่งเป็นรูปแบบศิลปะที่น่าเสนอบนพื้นฐานของความเชื่อทางศาสนาที่ปรากฏเป็นรูปแบบที่มีสีสันและแฝงด้วยเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่สมบูรณ์ ในระหว่างขั้นตอนการเผยแพร่จะมีการปรับและผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้เกิดเป็นวัฒนธรรมและศิลปะชาวจีนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะในพื้นที่ (Hu Chutao, 2020)

วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกของนักศึกษาไทย มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศปักกิ่ง “วิจัยความเชื่อปูนเถ่าก้งของชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย” ได้ทำการวิเคราะห์ที่มาและการพัฒนาของความเชื่อปูนเถ่าก้ง ทั้งอธิบายถึงรูปแบบตอบแทนเทพเจ้า หน่วยงานการจัดการ ศิลปะสถาปัตยกรรมและความเชื่อมโยงกับการเฉลิมฉลองตามเทศกาลของวัดปูนเถ่าก้งในประเทศไทย (Bannon Ramgay, 2016)

วิทยานิพนธ์ของ Guan Thye Hue “วัดจีนและเครือข่ายข้ามชาติ: ชุมชนหมิ่นหนานในสิงคโปร์” ได้อธิบายถึงภาพรวมเครือข่ายข้ามชาติของวัดจีนและหน่วยงานต่าง ๆ ในสิงคโปร์ โดยเฉพาะชุมชนหมิ่นหนานในสิงคโปร์ ทั้งนี้ยังได้นำเสนอผลงานวิจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับชุมชนหมิ่นหนานและเครือข่ายทางศาสนา อีกทั้งยังศึกษาถึงเทพเจ้าผู้ปกป้องหมิ่นหนานและแท่นบูชาลัทธิเต๋าหมิ่นหนาน ตลอดจนเครือข่ายทางศาสนาที่เชื่อมโยงกับชุมชนชาวจีนในฝูเจี้ยนประเทศจีนและสิงคโปร์ นอกจากนี้ ยังเสนอเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายทรัพยากรข้ามประเทศระหว่างสิงคโปร์และจีน โดยเฉพาะฝูเจี้ยน ซึ่งเทพเจ้าหลักและโครงข่ายทางศาสนาแท่นบูชาลัทธิเต๋าหมิ่นหนาน ต่างล้วนมีบทบาทสำคัญ ทรัพยากรเหล่านี้ได้รวมไปถึงผู้คนจากทุกสาขาอาชีพ ความรู้และการสร้างสรรค์ทางพิธีกรรมรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนเงินปัจจัยและสิ่งของจำเป็นสำหรับการบริหารจัดการวัด (Guan Thye Hue, 2017)

หนังสือ “วัดรูปแบบจีนในประเทศไทย” ที่รวบรวมโดย Duan Lisheng นักวิชาการที่มีชื่อเสียง โดยได้รวบรวมวัดรูปแบบจีน 60 แห่งในประเทศไทยมาทำการวิเคราะห์ถึงลักษณะเด่นทางสถาปัตยกรรมและเอกลักษณ์ทางศิลปะของวัดรูปแบบจีน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงข้อมูลความเชื่อทางศาสนาทางสังคมของชาวจีนในประเทศไทยตามช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ที่กำหนด (Duan Lisheng, 2008) อีกทั้งวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทของ Liu Yujia “การผสมผสานของชนชาติไทย

และจีนผ่านมุมมองการพัฒนาของวัดรูปแบบจีนในไทย” ได้วิเคราะห์อย่างละเอียดเกี่ยวกับภูมิหลัง การเกิดขึ้นของวัดรูปแบบจีนในประเทศไทย กระบวนการพัฒนา ตลอดจนทำการอภิปรายถึงการ ผสมผสานของชนชาติไทยและจีนด้วยมุมมองความเชื่อทางศาสนา (Liu Yujia, 2017) งานวิจัยของ Zhou Yanling เรื่อง “การวิจัยเปรียบเทียบการตกแต่งสถาปัตยกรรมอันวิจิตรในสิงคโปร์ มาเลเซีย และบ้านเกิดชาวจีนเฉาซาน” ได้กล่าวว่าสถาปัตยกรรมจีนโพ้นทะเลเป็นวัตถุทางวัฒนธรรมที่ ผสมผสานระหว่างจีนและตะวันตก สถาปัตยกรรมของซินหมาและชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซาน ต่างล้วน อยู่ในกระบวนการหลอมรวมและความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมต่างประเทศและประเพณีท้องถิ่น อย่างต่อเนื่อง จนค่อย ๆ แยกออกและปรากฏเป็นลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน ทั้งเกิดความแตกต่าง ในการรับรู้คุณค่าทางสถาปัตยกรรมและมีสนิยมทางสุนทรียศาสตร์ทางสถาปัตยกรรมชาวจีนโพ้น ทะเลที่ไม่เหมือนกัน การเปลี่ยนแปลงและการรับรู้ของชาวจีนโพ้นทะเลที่มีต่อการรับรู้ของตน ยังได้ สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการความคิดเชิงจิตวิทยาถึงความ เป็นชนชาติและความเป็นระดับภูมิภาค ตลอดจนทางเลือกทางวัฒนธรรมที่หลากหลายของสถาปัตยกรรม นอกจากนี้ ทำการศึกษา เปรียบเทียบความเหมือนและต่างของประเภท รูปแบบ การจัดตกแต่งภายในทางสถาปัตยกรรมจีนใน วัฒนธรรมระดับภูมิภาคพื้นที่ต่าง ๆ เช่น เฉาซาน สิงคโปร์ และมาเลเซีย พร้อมทั้งอภิปรายถึง วิวัฒนาการและกระบวนการพัฒนาของสถาปัตยกรรมจีนในต่างประเทศ ตลอดจนค้นคว้าเกี่ยวกับ สาเหตุและต้นกำเนิดทางวัฒนธรรม (Zhou Yanling, 2020)

วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกของ Lin Raomei เรื่อง "การเผยแพร่และอิทธิพลของ แนวคิดวัฒนธรรมจีนในประเทศไทย" ในบทที่สี่ได้อธิบายอย่างละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับองค์ประกอบ วัฒนธรรมจีนของวัดรูปแบบจีนในไทย ทั้งทำการวิเคราะห์ถึงที่มา องค์ประกอบจีนทางสถาปัตยกรรม เนื้อหาทางวัฒนธรรมของการบูชาเทพเจ้าของวัดรูปแบบจีนในไทย การขอพรของคนไทยในวัดรูปแบบ จีน สถาปัตยกรรมวัดรูปแบบจีนในไทยปัจจุบัน ตลอดจนแนวคิดเชิงปรัชญาในการแลกเปลี่ยนทาง ศาสนาและวัฒนธรรมระหว่างไทยกับจีน เป็นต้น (Lin Raomei, 2019) วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ของ Lin Jiali “ชนชาติฮั่นเผยแผ่พุทธศาสนาในไทย: กรณีศึกษาวัดมิ่งกรมลาวาสกรุงเทพฯ เป็น หลัก” ได้ทำการรวบรวมวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของการนำพระพุทธศาสนาของชาวจีนฮั่นมา เผยแผ่ในประเทศไทย ทั้งได้อธิบายเกี่ยวกับบทบาทสำคัญของวัดมิ่งกรมลาวาสในฐานะความทรงจำ ทางวัฒนธรรม การสืบทอดความเชื่อและภาพลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวจีนที่มีร่วมกัน โดยเชื่อว่า วัดแห่งนี้มีอิทธิพลอย่างมากในพื้นที่ และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสืบทอดวัฒนธรรมอันยอดเยี่ยม วิทยานิพนธ์ของ Lu Huiyuan “ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของวัดชาวจีนในกรุงเทพฯ ประเทศไทย—กรณีศึกษาวัดมิ่งกรมลาวาส” โดยได้ทำการแนะนำอย่างละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลของ วัดมิ่งกรมลาวาส พร้อมอธิบายถึงสถานะและอิทธิพลของวัดมิ่งกรมลาวาสในหัวใจชาวจีนที่อยู่ใน

ประเทศไทย ตลอดจนวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมความเชื่อทางศาสนาวัต
มังกงมลาวาส (Lu Huiyuan, 2018)

โดยสรุป นักวิชาการในประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่ใช้ประวัติศาสตร์ศึกษาและสังคมวิทยาเป็น
พื้นฐานทางทฤษฎีสำหรับวัดเฉาซ่านในต่างประเทศ โดยนำการใช้งานทางสังคมและรูปแบบองค์กร
ของวัตมาใช้เป็นมุมมองสำหรับการวิจัย เพื่อขยายการวิจัยในเชิงลึกด้วยมุมมองเหล่านี้ ทั้งวิเคราะห์ถึง
กระบวนการแลกเปลี่ยนและการหลอมรวมวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนและความเชื่อทางศาสนาใน
ประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งผลงานวิจัยเหล่านี้ ต่างเป็นกรณีศึกษาที่ดีสำหรับงานวิจัยเล่ม
นี้

งานวิจัยเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่าน

หนังสือ “ประวัติความเป็นมาของชาวเฉาโจวในต่างประเทศ” ของ Yang Ximing ได้
อธิบายอย่างละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลการอพยพทางทะเลเฉาโจว โดยชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านมีความ
มูมานะอย่างหนักในต่างประเทศ ทั้งมีกลุ่มสมาคมที่คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดจนมีการสืบ
สานวัฒนธรรมและความพยายามอย่างยิ่งในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมในท้องถิ่น ภายหลังจากที่พวกเขา
ประสบความสำเร็จในอาชีพการงาน พวกเขาเหล่านี้ต่างเป็นกำลังสำคัญต่อการสนับสนุนการพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมของมาตุภูมิบ้านเกิด ซึ่งหนังสือเล่มนี้ได้ทำการอธิบายเกี่ยวกับประวัติชาวจีนโพ้น
ทะเลในต่างประเทศไว้อย่างครอบคลุม (Yang Ximing, 2009) นอกจากนี้ “ประวัติศาสตร์จีนโพ้น
ทะเลแถบทะเลใต้” ของ Chen Bisheng ยังได้อธิบายเกี่ยวกับประวัติโดยย่อของชาวจีนโพ้นทะเลใน
แถบทะเลใต้โบราณ ตลอดจนลักษณะเด่นและคุณูปการของชาวจีนโพ้นทะเลที่มีในแถบทะเลใต้
นอกจากนี้ ยังวิเคราะห์ถึงลักษณะเด่นของการกระจายตัว การจ้างงานและลักษณะเด่นทางวัฒนธรรมของ
ชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศต่าง ๆ แถบทะเลใต้อย่างละเอียดตามช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์
ตลอดจนทำการสรุปโดยสังเขปถึง “การตระหนักรู้ของชาวจีน” และ “การตระหนักรู้ของคนในพื้นที่”
ของชาวจีนโพ้นทะเลแถบทะเลใต้ (Chen, 1989) หนังสือ “ประวัติศาสตร์จีนโพ้นทะเลแถบทะเลใต้”
ที่เรียบเรียงโดย Wu Lehua ได้อธิบายจากมุมมองของงานวิจัยตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับชาวจีนที่
อพยพอาศัยยังทะเลใต้ อีกทั้งยังได้วิเคราะห์ถึงความสำเร็จของบุคคลผู้ทรงอิทธิพลจากประเทศต่าง ๆ
ในทะเลใต้ต่อการมีส่วนร่วมในด้านการพัฒนาท้องถิ่น การลงทุนผู้ประกอบการ การจัดการธุรกิจ เป็น
ต้น (Wu, 1997)

หนังสือ “บทสรุปสู่วัฒนธรรมเฉาซ่าน” ของ Chen Zehong ได้อธิบายเกี่ยวกับวัฒนธรรม
ชาวจีนโพ้นทะเลโดยเน้นศึกษาสามด้าน ได้แก่ ประวัติการอพยพของชาวจีนโพ้นทะเลในแต่จีว ข้อมูล
ธุรกิจประกอบการของชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านในต่างประเทศและคุณูปการของชาวจีนโพ้นทะเลเฉา

ชานที่มีต่อบ้านเกิด (Chen Zehong, 2001) หนังสือ “จิตวิญญาณวัฒนธรรมเฉาซ่าน” ที่เรียบเรียงโดย Chen Xiaodong และ Shilu ได้ทำการอธิบายเกี่ยวกับวัฒนธรรมจิตวิญญาณอันเป็นเอกลักษณ์ของชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่าน ทั้งทำการวิเคราะห์ถึงทิศทางคุณค่า การแสวงหาสำนึกนิยมทางจิตวิญญาณ ความตระหนักต่อวิถีชีวิตและทัศนคติต่อการดำรงชีวิต เป็นต้น (Chen Xiaodong & Shilu, 2011) “การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเติบโตทางธุรกิจของชาวจีนโพ้นทะเล” ซึ่งเรียบเรียงโดย Yan Qinghuang ได้พินิจถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของชาวจีนโพ้นทะเลในมุมมองทางประวัติศาสตร์ โดยเน้นศึกษาค้นคว้าถึงพลังขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมของชาวจีนโพ้นทะเลในต่างประเทศ พร้อมศึกษาถึงกระบวนการและทิศทางการเปลี่ยนแปลงปฏิรูป อีกทั้งยังวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวโน้มการพัฒนาทางสังคมของชาวจีนโพ้นทะเลในต่างประเทศ (Yan, 2005) หนังสือ “งานวิจัยธุรกรรมการเงินชาวจีนโพ้นทะเลในกวางตุ้ง” ของ Lin Jiajin และ Luo Rucai ได้อธิบายถึงประเภท รูปแบบและวิวัฒนาการของธุรกรรมการเงินชาวจีนโพ้นทะเล ทั้งยังได้วิเคราะห์โดยละเอียดเกี่ยวกับการใช้งานและอิทธิพลของธุรกรรมการเงินดังกล่าว (Lin Jiajin, & Luo Rucai, 1999) นอกจากนี้ หนังสือของ Huang Jingchu เรื่อง “ชาวจีนโพ้นทะเลในทะเลทางใต้” ได้อธิบายเกี่ยวกับข้อมูลการกระจายตัวของชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศต่าง ๆ แถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การเปิดและการพัฒนาเส้นทางการค้าในประวัติศาสตร์ ตลอดจนอิทธิพลของอาณานิคมตะวันตกที่มีต่อชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นต้น อีกทั้งยังเน้นอธิบายถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแรงงานชาวจีน (Huang, 1930)

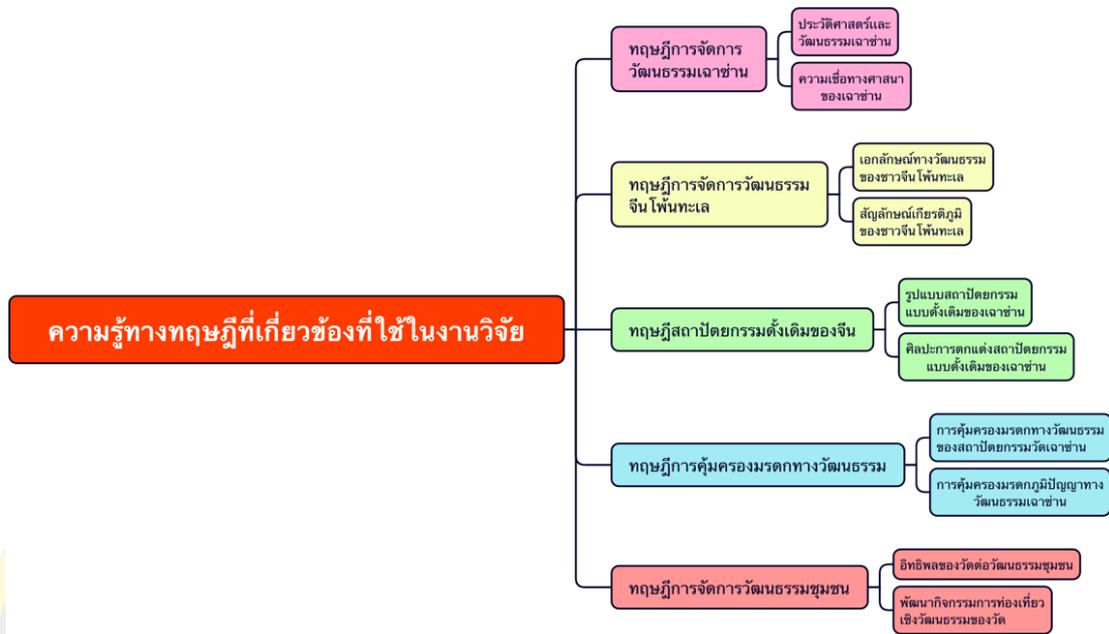
เอกสาร “สหพันธ์อุตสาหกรรมและการพาณิชย์เมืองเฉาโจว” ได้อธิบายเกี่ยวกับข้อมูลกลุ่มสหพันธ์อุตสาหกรรมและการพาณิชย์เมืองเฉาโจว โดยกล่าวถึงในด้านงานอุตสาหกรรมการพาณิชย์ และการช่วยเหลือรัฐบาลในการฟื้นฟูเศรษฐกิจทางการตลาด ฯลฯ ซึ่งอธิบายให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมนิยมในธุรกิจเอกชนเมืองเฉาโจว (Zheng, 1986) “ชาวจีนโพ้นทะเลและเศรษฐกิจเฉาซ่านสมัยใหม่” ของ Yang Qunxi ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ชาวจีนโพ้นทะเลที่มีความรักชาติจำนวนมากน้อยถือเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเฉาซ่าน โดยข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์จำนวนมากในยุคสมัยใหม่และนับตั้งแต่การปฏิรูปเปิดประเทศเรื่อยมา ชาวจีนโพ้นทะเลได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมต่อสิ่งก่อสร้างต่างๆ ในเฉาซ่าน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรักบ้านเกิดของชาวจีนโพ้นทะเลที่มีส่วนช่วยเป็นพลังขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจอย่างเต็มที่ ทั้งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเฉาซ่าน (Q. Yang, 1997) นอกจากนี้ วิจัย “ภาพรวมความสัมพันธ์ของชาวจีนโพ้นทะเลกับเฉาซ่าน” ของ Zhuang Yiqing และ Hong Songsen ได้บอกเล่าถึงสถานการณ์การออกนอกประเทศของชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่าน ตลอดจนคุณูปการของชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านที่มีต่อการพัฒนาสังคมแหล่งที่อยู่อาศัยและการเติบโตแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของตน นอกจากนี้ ยังได้วิเคราะห์ถึงความสำเร็จทางประวัติศาสตร์ช่วงการปฏิวัติกิจการในจีนของ

อาสาสมัครชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านและการสนับสนุนอย่างเต็มที่ต่อการสร้างเศรษฐกิจในบ้านเกิด (Zhuang Yiqing และ Hong Songsen, 1985) วิจัย “ชาวจีนโพ้นทะเลในต่างประเทศและการพัฒนาเศรษฐกิจของเฉาซ่าน” ของ Zheng Yisheng ได้ทำการอธิบายเกี่ยวกับการลงทุนในพื้นที่เฉาซ่านของชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านตั้งแต่ช่วงการปฏิรูปประเทศเป็นต้นมา ทั้งยังวิเคราะห์ถึงบทบาทและอิทธิพลของการลงทุนนักธุรกิจชาวจีนโพ้นทะเลที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่เฉาซ่าน (Zheng Yisheng, 1997)

นอกจากนี้ มีผลงานวิจัยจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่าน ซึ่งจากการจำแนกผลงานวิจัยเหล่านี้ สามารถทำให้เข้าใจในประวัติศาสตร์การอพยพของชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่าน ทั้งยังเข้าใจเกี่ยวกับการกระจายตัวและการประกอบอาชีพของชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งยังวิเคราะห์ที่ได้ถึงบทบาทและคุณูปการของชาวจีนโพ้นทะเลในการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจในประเทศบ้านเกิด ซึ่งสามารถใช้อ้างอิงเชิงทฤษฎีที่สมบูรณ์สำหรับงานวิจัยเล่มนี้ในแง่ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และเกียรติภูมิชาวจีนโพ้นทะเล

สรุป

ในบทนี้ได้ทำการวิเคราะห์ถึงประวัติศาสตร์การพัฒนาและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของพื้นที่เฉาซ่าน ทั้งรวบรวมและเรียบเรียงผลการวิจัยเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการวัฒนธรรมเฉาซ่านและการจัดการวัฒนธรรมชาวจีน ซึ่งมีส่วนช่วยต่อการอ้างอิงเชิงทฤษฎีสำหรับภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ในวิจัยเล่มนี้ นอกจากนี้ ยังได้ทำการรวบรวมสรุปผลงานวิจัยเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมดั้งเดิมเฉาซ่านและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ทั้งนำมาผสมรวมกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการวัฒนธรรมชุมชนและการพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยววัฒนธรรมในพื้นที่เฉาซ่าน เพื่อให้เป็นพื้นฐานทางทฤษฎีที่เป็นข้อเท็จจริงอย่างละเอียดมากขึ้นในงานวิจัยเล่มนี้ ตลอดจนเป็นเงื่อนไขที่เอื้อต่อการบรรลุผลประโยชน์ที่คาดหวัง

ภาพที่ 2-3 ความรู้ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย (Yang Fan,2023)

BURAPHA UNIVERSITY

บทที่ 3

ความเชื่อทางศาสนาและวัฒนธรรมชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนชาน

ความเชื่อทางศาสนาในฉวนชาน

ความเชื่อทางศาสนาในฉวนชานโดยหลักแบ่งออกเป็นสองประเภทได้แก่ สถาบันศาสนา และความเชื่อพื้นบ้าน เฉกเช่นเดียวกับพื้นที่อื่นๆ ของจีน ไม่ว่าจะเป็นพุทธศาสนา ลัทธิเต๋า ศาสนาคริสต์ ฯลฯ ต่างล้วนมีอยู่ในพื้นที่ฉวนชาน อย่างไรก็ตาม เอกลักษณะอันโดดเด่นที่สุดในพื้นที่ฉวนชาน คือความเชื่อพื้นบ้านซึ่งแผ่ขยายไปทั่วทุกหมู่บ้าน ความเชื่อพื้นบ้านในพื้นที่ฉวนชานมีรูปแบบอันเป็นเอกลักษณ์ ทั้งยังแฝงไปด้วยความลึกลับและอิทธิพลที่ลึกลับยิ่ง จนค่อย ๆ ก่อตัวเป็นวัฒนธรรมพื้นที่ดั้งเดิมอันสมบูรณ์

1. ที่มาทางประวัติศาสตร์ของความเชื่อพื้นบ้านในฉวนชาน

เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ที่พิเศษเฉพาะในพื้นที่ฉวนชาน กอปรกับมีภูเขาและเนินเขามากมาย ทั้งมีที่ดินการเกษตรไม่มาก พื้นที่แห่งนี้ไม่ได้รับการพัฒนาจนถึงช่วงปลายราชวงศ์ถัง ตามประวัติศาสตร์ชาวพื้นเมืองฉวนชานส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์หมิ่นเยว่ โดยตั้งแต่ราชวงศ์ฮั่น จนถึงราชวงศ์ซ่ง ชาวฮั่นค่อย ๆ อพยพเข้ามาตั้งพื้นที่ฉวนชาน จนถึงช่วงรัชศกเทียนเป่าราชวงศ์ถัง (ค.ศ. 742) ได้มีการก่อตั้งอำเภอในฉวนโจวและได้ส่งผลให้ฉวนโจวค่อย ๆ เจริญรุ่งเรืองตั้งแต่นั้นเรื่อยมา ในระหว่างกระบวนการนี้ การหลอมรวมระหว่างกลุ่มชนพื้นเมืองฉวนชานและชาวฮั่นได้ค่อย ๆ กลายเป็นการขัดเกลาทางสังคมอันฮว่ และเมื่อรวมกับความเชื่อพื้นบ้านที่ลี้ลับไหลมาจากผู้เจี้ยนหมิ่นหนาน ได้ส่งผลให้พื้นที่ฉวนชานค่อย ๆ ก่อเกิดระบบความเชื่อพื้นบ้านในพื้นที่ที่โดดเด่นมากยิ่งขึ้น สำหรับที่มาความเชื่อพื้นบ้านเกี่ยวกับเทพเจ้าในฉวนชาน โดยหลักมาจากประเด็นดังต่อไปนี้

ประการแรกเป็นเทพเจ้าจากภายนอก ในช่วงราชวงศ์ซ่ง เนื่องจากภาวะกดดันด้านประชากร ได้ส่งผลให้ผู้คนจำนวนไม่น้อยจากทางใต้ของผู้เจี้ยนอพยพย้ายมาตั้งฉวนชานเพื่อหาเลี้ยงชีพ โดยได้นำความเชื่อพื้นบ้านในผู้เจี้ยนตอนใต้มาด้วย ซึ่งพื้นที่ทางตอนใต้ของผู้เจี้ยนและฉวนชาน เชื่อมต่อกันด้วยภูเขาและแม่น้ำ ฉวนชานจึงได้กลายเป็นพื้นที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมผู้เจี้ยนตอนใต้ไปโดยปริยาย ทั้งนี้ เทพเจ้าหลายองค์ที่ยังคงถูกเก็บรักษาไว้จนถึงปัจจุบันต่างล้วนถูกนำเข้ามาจากผู้เจี้ยนตอนใต้ในช่วงเวลานั้น โดยเทพที่ดั้งเดิมที่สุดคือมาจู่ เทพเจ้ามาจู่หรือเรียกอีกชื่อว่าเทียงโหวเซี่ยบ้อ ถือเป็นเทพแห่งท้องทะเลของจีน ซึ่งพื้นที่บริเวณชายฝั่งในผู้เจี้ยน กวางตุ้ง ไต้หวัน และประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฯลฯ ต่างล้วนมีการบูชาเทพมาจู่ทั้งสิ้น ตามตำนานกล่าวว่า

ต้นแบบของเทพเจ้ามาจู่เป็นหญิงพรหมจรรย์อยู่บนเกาะเหมยโจว เมืองผู้เถียน มณฑลฝูเจี้ยนในช่วงต้นราชวงศ์ซ่งห้าราชวงศ์ โดยเธอสามารถรักษาคาถาเพื่อช่วยชาวประมงในพื้นที่ขอพรขจัดภัยอันตราย เมื่อเธอได้เสียชีวิตลง ชาวบ้านบริเวณชายฝั่งทะเลในพื้นที่ต่างบูชากราบไหว้และค่อย ๆ ถูกยกให้เป็นเทพเจ้า ชาวฉวนชานมีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับท้องทะเล ความเชื่อเทพเจ้ามาจู่จึงมีความเชื่อมโยงอย่างมากกับวัฒนธรรมทางทะเลในพื้นที่ฉวนชาน อีกทั้ง ความเชื่อในเทพเจ้ามาจู่ยังสะท้อนให้เห็นถึงความคล้ายคลึงขั้นสูงของความเชื่อวัฒนธรรมทางทะเลในพื้นที่ชายฝั่ง นอกจากนี้ พื้นที่ฉวนชานยังบูชากราบไหว้เทพเจ้าทางพุทธศาสนา อาทิ เจ้าแม่กวนอิม องค์กรุไล ฯลฯ ตลอดจนเทพเจ้าลัทธิเต๋า อาทิ องค์ไฉ่สื่อเอี้ย เทพเจ้าเฉิงหวง เทพเจ้าเฮียนเทียนสองเต่ เทพเจ้าจิวเทียนเซวียนหนิว เจ็กเซียนฮ่องเต้ หวางหมู่เหนียงเหนียง เป็นต้น

ภาพที่ 3-1 ใบรับรองการแยกตัวของวัดเทียนโหว่กง หมู่บ้านเซวี่ยเซียง เมืองหลงตู เขตเฉิงไต้ เมืองฉานโถว(Yang Fan, 2022)

ประการที่สองคือเทพเจ้าในท้องถิ่น ด้วยการอพยพของชาวฮั่น กอปรกับการเผยแพร่และแผ่ขยายของวัฒนธรรมลัทธิขงจื้อ อีกทั้ง ตั้งแต่การสร้างอำเภอในฉางโจวช่วงราชวงศ์ถังเป็นต้นมา ผู้นำในพื้นที่ฉางชานต่างล้วนนำหลักปฏิบัติและประเพณีของวัฒนธรรมพื้นที่ราบตอนกลางจงหยวน มาสู่พื้นที่ฉางชาน ตลอดจนเหล่าขุนนางที่ดำรงตำแหน่งในฉางโจวก็ต่างมีการกราบไหว้บูชาเทพเจ้าบุคคลที่มีคุณูปการอันโดดเด่นในพื้นที่ โดยตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดคือเทพ Han Yu ซึ่งเขาถูกลดตำแหน่งจากข้าหลวงใหญ่มานายอำเภอที่ฉางโจวในปี ค.ศ. 819 ตลอดระยะเวลา 8 เดือนที่ดำรงตำแหน่ง Han Yu ได้ก่อตั้งสำนักการศึกษา เลิกทาส ส่งเสริมเผยแพร่ในด้านความจงรักภักดี กตัญญูทวดเวที การมีมารยาทซึ่งเป็นแนวคิดวัฒนธรรมดั้งเดิมของลัทธิขงจื้อ อีกทั้งยังให้ความใส่ใจในเรื่องการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ฉางโจว ตลอดจนยังช่วยขจัดภัยให้แก่ประชาชนและขับไล่จระเข้ในแม่น้ำหานเจียง ซึ่งด้วยมาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ได้ส่งผลให้ชนเผ่าพื้นเมืองในท้องถิ่นเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสัญชาติ อีกทั้ง ขนบธรรมเนียมในท้องถิ่นก็ค่อย ๆ ปรับเปลี่ยน ทำให้เกิดการส่งเสริมการพัฒนาทางการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมฉางโจวในขณะนั้น ด้วยเหตุนี้ ชาวฉางโจวจึงเลื่อมใสศรัทธา Han Yu อย่างมาก ทั้งได้เปลี่ยนชื่อแม่น้ำสายหลักในพื้นที่เป็นชื่อหานเจียง ภูเขาปีเจี้ยถูกเปลี่ยนชื่อเป็นภูเขาหานชาน และทำการสร้างศาลเจ้าบนภูเขาแห่งนี้เพื่อสักการะบูชา Han Yu นอกจากนี้ ไต้ฮงกง ก็ถือเป็นหนึ่งในเทพเจ้าที่มีอิทธิพลอย่างมากในพื้นที่ฉางชาน จากหลักฐานที่ปรากฏยืนยันได้ว่า ไต้ฮงกงเป็นภิกษุที่มาจากเมืองฉางโจวของเจ้อเจียง โดยเขาเดินทางจากฝูเจี้ยนมายังเฉาหยาง ตลอดทางได้พบเห็นกับโรคระบาดและศพที่กระจายอยู่ทุกแห่งหน ด้วยเหตุนี้ท่านจึงตัดสินใจพำนักที่วัดหลังฉวนในเมืองเฉาหยางเพื่อช่วยรักษาผู้ป่วยในพื้นที่และช่วยจัดการฝังศพ นอกจากนี้ ท่านยังได้สังเกตเห็นน้ำในแม่น้ำเหลียนเจียงไหลเชี่ยวอย่างรวดเร็ว และมีชาวบ้านจำนวนมากจมน้ำเสียชีวิตเนื่องจากความไม่สะดวกทางคมนาคมจึงจำเป็นต้องใช้ทางนี้เพื่อสัญจรผ่าน ท่านจึงไม่นิ่งนอนใจเลยได้เงินบริจาคมาสร้างสะพานข้ามบริเวณแม่น้ำเหลียนเจียงเพื่อให้เกิดความสะดวกแก่คนในพื้นที่ เพื่อรำลึกถึงความดีที่ได้ช่วยสร้างสะพานข้ามของท่านไต้ฮงกง ชาวฉางชานต่างยกย่องท่านให้เป็นเทพและสร้างศาลเจ้าเพื่อบูชากราบไหว้ และได้รับการสืบทอดในรูปแบบของมุลินิจากรุ่นสู่รุ่นเรื่อยมา ท่านไต้ฮงกงได้กลายเป็นสัญลักษณ์สำคัญในการทำความดีของชาวฉางชาน โดยทั่วไปแล้วมุลินิจในพื้นที่ฉางชานต่างล้วนยกท่านไต้ฮงกงเป็นความเชื่อร่วมกันขององค์กร ซึ่งประเพณีเหล่านี้ยังส่งอิทธิพลอย่างมากต่อองค์กรมุลินิจของชาวจีนโพ้นทะเลจากฉางชานในต่างประเทศ อาทิเช่น องค์กรมุลินิจปอเต็กตึ้งที่มีอิทธิพลมากที่สุดในประเทศไทยก็นับถือกราบไหว้ท่านไต้ฮงกง นอกจากนี้ ยังมีราชาเขาทั้งสาม ถือเป็นเทพเจ้าในพื้นที่ที่มีความโดดเด่นอย่างมากในฉางชาน โดยเขาทั้งสาม หมายถึงยอดเขาสามยอดของเขาจินชาน เขามิงชานและเขาตู่ชานในอำเภอเหอผอ เขตเจี๋ยซี เมืองเจี๋ยหยาง ราชาเขาทั้งสามเป็นเทพแห่งขุนเขาที่พิทักษ์เขาทั้งสามลูกนี้ ซึ่งการบูชาราชาเขาทั้งสามแท้จริงแล้วเป็นการบูชากราบไหว้เทพเจ้าแห่งขุนเขานั้นเอง ตามตำนานกล่าวว่าในช่วงปีแรกของราชวงศ์ซุ่ยเกิดปาฏิหาริย์ขึ้นที่เขาทั้ง

สามลูก ชาวฉวซ่านได้สร้างศาลเจ้าบนเขาจินซานเพื่อสักการะกราบไหว้ ต่อมาจนถึงช่วงสมัยราชวงศ์ถัง ราชาชวซ่านทั้งสามได้กลายเป็นเทพแห่งขุนเขาในพื้นที่และค่อย ๆ กลายเป็นเทพเจ้าที่รู้จักอย่างกว้างขวางที่สุดในศูนย์ความเชื่อพื้นบ้านฉวซ่าน โดยเกือบทุกหมู่บ้านในฉวซ่านจะมีศาลเจ้าราชาชวซ่านทั้งสาม ทั้งยังการจัดวันบูชาเป็นประจำทุกปี

ประการที่สาม การบูชาบรรพบุรุษ ถือเป็นรูปแบบประเพณีที่แพร่หลายอย่างมากในพื้นที่ฉวซ่าน โดยการบูชาบรรพบุรุษสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางสายเลือดในสังคมฉวซ่าน ซึ่งชาวฉวซ่านมีความเชื่ออย่างยิ่งว่าหากบูชาบรรพบุรุษด้วยใจจริง จะได้รับพรและการคุ้มครองจากบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วอย่างแน่นอน ด้วยเหตุนี้จึงได้ก่อให้เกิดเป็น “ความสัมพันธ์เทพเครือญาติ” ที่อยู่บนความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นทางสายเลือดของตระกูล เปรียบเสมือนกับคนท้องถิ่นในฉวซ่าน ชาวจีนโพ้นทะเลชาวฉวซ่านที่อพยพไปยังต่างประเทศต่างยังคงรักดีต่อวิญญาณบรรพบุรุษ ความผูกพันและสำนึกรักบ้านเกิดยังคงสะท้อนให้เห็นในการกราบไหว้บรรพบุรุษ ทุกปี ชาวจีนโพ้นทะเลชาวฉวซ่านในต่างประเทศจำนวนมากจะเดินทางหลายพันลี้กลับบ้านเกิดของตนเพื่อกราบไหว้บรรพบุรุษ ทั้งยังนิยมนำรูป รูปปั้นเทพเจ้าหรือป้ายเทพเจ้าในวัดประจำหมู่บ้านหรือโถงกราบไหว้บรรพบุรุษพกติดตัวกลับมาอยู่ที่พำนักเพื่อบูชากราบไหว้

2. การบูชาพหุเทวนิยมตามความเชื่อพื้นบ้านฉวซ่าน

พื้นที่ฉวซ่านมีประเพณีทางศาสนาเป็นระยะเวลายาวนาน ชาวฉวซ่านถือเป็นกลุ่มที่มีความเชื่อ โดยความเชื่อทางศาสนาร่วมกันและการกราบไหว้บรรพบุรุษสามารถช่วยให้พวกเขาได้รับพลังแห่งการใช้ชีวิตแบบหมู่คณะ ในระดับความเชื่อพื้นบ้าน พหุเทวนิยมถือเป็นลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นที่สุดของชนกลุ่มนี้ เนื่องด้วยที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และเหตุผลในการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ ได้ส่งผลให้ชาวฉวซ่านต้องอาศัยโชคชะตาเพื่อให้ท้องอิม ฟิงฟิงทะเลเพื่อเลี้ยงปากท้อง ทั้งยังอาศัยพลังแห่งจิตวิญญาณอันแข็งแกร่งเพื่อต่อสู้กับภัยธรรมชาติและคลื่นพายุ เมื่อพวกเขาพบกับสภาวะที่ตนไม่สามารถควบคุมได้ การเชื่อในเรื่องเหนือธรรมชาติจึงเกิดขึ้นโดยปริยายและนำมาสู่ความเชื่อในเรื่องเทพเจ้า ความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่อธิษฐานได้รับการคุ้มครองจากเทพเจ้าได้ทำให้ความเชื่อของพวกเขากลายเป็นสัญชาตญาณและมีความเป็นทั่วไป โดยตราบไต่ที่เทพเจ้ายังคงศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ความปรารถนาเป็นจริง พวกเขาต่างยินดีที่จะสร้างศาลเจ้าเพื่อบูชาและกราบไหว้เทพเจ้าเหล่านี้เสมอ ในสายตาของชาวฉวซ่าน กลุ่มหรือระดับของเทพเจ้านั้นไม่สำคัญเท่ากับความศักดิ์สิทธิ์ หรือสามารถปลอมประโลมจิตใจของพวกเขาได้หรือไม่ ตัวอย่างเช่น เพื่อให้ได้ผลผลิตทางการเกษตร พวกเขาจะกราบไหว้เทพเจ้าแห่งผืนดิน เพื่อให้เดินเรือปลอดภัยแคล้วคลาด พวกเขาจะกราบไหว้เทพเจ้ามาจู่เพื่อหลีกเลี่ยงภัยพิบัติจากสงคราม พวกเขาจะกราบไหว้เทพเจ้าแห่งขุนเขา เป็นต้น โดยสรุป เทพเจ้าที่มีความศักดิ์สิทธิ์ล้วนสามารถกลายเป็นวัตถุแห่งความเชื่อของชาวฉวซ่าน กล่าวได้คือ เทพที่ชาวฉวซ่านบูชาต่างล้วนมีพื้นฐานมาจากความต้องการอันเป็นสามัญ ดั่งนั้น การนับถือพหุเทวนิยมจึงได้

กลายเป็นความเชื่อพื้นบ้านที่โดดเด่นที่สุดในพื้นที่ฉางชาน ซึ่งประเพณีดั้งเดิมเหล่านี้ยังได้แผ่ไปยังต่างประเทศและส่งอิทธิพลอย่างยิ่งต่อชาวจีนโพ้นทะเลจากฉางชานในต่างประเทศ ตลอดจนยังส่งเสริมต่อการเกิดและการพัฒนาของวัฒนธรรมชาวจีนโพ้นทะเลจากฉางชาน

คุณูปการของศาลเจ้าฉางชานที่มีต่อวัฒนธรรมชุมชน

ศาลคุณูปการของศาลเจ้าฉางชานที่มีต่อวัฒนธรรมชุมชนเจ้าเป็นสื่อกลางสำคัญของความเชื่อพื้นบ้านในพื้นที่ฉางชาน ซึ่งมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับชุมชนขนาดใหญ่และหมู่บ้าน ศาลเจ้าฉางชานจึงเปรียบเสมือนสถานที่สำคัญสำหรับชาวฉางชานในการสักการะเทพเจ้า อธิษฐานขอพร และจัดกิจกรรมพิบัติ ทั้งยังเป็นสถานที่สำหรับการดำรงชีวิตสาธารณะต่าง ๆ ของสังคมพื้นบ้านจนกลายเป็นสถาปัตยกรรมสาธารณะในชุมชนและหมู่บ้านชนบทด้วยหน้าที่การใช้งานทางสังคมที่หลากหลาย ศาลเจ้าจึงมีบทบาทส่งเสริมที่สำคัญต่อการก่อเกิดและพัฒนาวัฒนธรรมชุมชน

ภาพที่ 3-2 วัดโบราณชิงหลง เขตเซียงเฉียว เมืองฉางโจว อุทิศให้แก่ กษัตริย์อันจี (Yang Fan, 2022)

1. การสืบทอดวัฒนธรรมดั้งเดิม

ความเชื่อพื้นบ้านในฉวนชานได้รวมไปถึงการบูชาเทพนิยาม พิธีบูชาโยธู และการแสดงเฉลิมฉลองพื้นบ้านของชุมชนซึ่งมีมาเป็นระยะเวลายาวนานอย่างลึกซึ้ง สิ่งเหล่านี้ต่างล้วนเป็นทรัพยากรทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าของภูมิภาค ซึ่งเกิดขึ้นมาจากแนวทางปฏิบัติการใช้ชีวิตด้านการผลิตของคนท้องถิ่นฉวนชาน ทั้งมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และคุณค่าการพัฒนาที่สำคัญยิ่ง และวัฒนธรรมดั้งเดิมอันล้ำค่าเหล่านี้ต่างล้วนอาศัยสื่อกลางอย่างศาลเจ้าในการสะท้อนออกมา โดยศาลเจ้าเหล่านี้มีหน้าที่การใช้งานในด้านการตัดสินใจการประชุม จัดงานมงคล งานอวมงคล บูชากราบไหว้เทพเจ้า ฯลฯ ภายในชุมชน ซึ่งในกระบวนการนี้ยังมีบทบาทต่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมดั้งเดิม ตัวอย่างเช่น ศิลปะการตกแต่งสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมในพื้นที่ฉวนชานต่างรวบรวมอยู่ในศาลเจ้าเป็นสื่อกลางที่สะท้อนออกมา ไม่ว่าจะเป็นเทคนิคดั้งเดิมการแกะสลักหิน การแกะสลักไม้เทพเจ้าต่าง ๆ ประติมากรรมสุขุขุกระเบื้องเคลือบเขียนฉื่อที่ดูราวมีชีวิต ภาพวาดจิตรกรรมฝาผนังอันสวยงาม ฯลฯ ต่างล้วนถูกประดับประดาในศาลเจ้าอย่างวิจิตรงดงาม ตัวอย่างอีกประการหนึ่งคืออุปการแด่เจ้า ขาวฉวนชานได้นำรูปแบบพิธีกรรมอันมีเอกลักษณ์ของอุปการแด่เจ้ามาหลอมรวมเข้าไว้ในกิจกรรมบวงสรวงต่างๆ ของศาลเจ้า โดยในช่วงพิธีการหรือในระหว่างการเฉลิมฉลองพื้นบ้าน คณะอุปการจะแสดงงิ้วแต่เจ้าที่มีเนื้อหาเฉพาะและมีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และเทพเจ้า แท้จริงแล้วกระบวนการนี้เป็นกระบวนการของการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมดั้งเดิมอันยอดเยี่ยมในพื้นที่ อีกทั้งด้วยการอพยพของชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนชาน ส่งผลให้วัฒนธรรมดั้งเดิมอันยอดเยี่ยม อาทิ ศิลปะทางสถาปัตยกรรม ดนตรีการละคร งานหัตถกรรม ฯลฯ ได้เผยแพร่ไปยังต่างประเทศ ตลอดจน หยั่งรากลึกในต่างประเทศและผสมผสานกลมกลืนกับวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่ปรากฏเป็นพลังที่มีความแข็งแกร่ง (Ye Chunsheng, & Lin Lunlun, 2010, p.255)

2. การสะท้อนของจิตอันเป็นกุศล

เคารพนักบุญผู้มีบุญกุศลคุณธรรมแก่ประชาชน เพื่อส่งเสริมให้เกิด “บุญกุศล” และให้ความสำคัญกับ “ความดี” สิ่งเหล่านี้ถือเป็นแนวคิดอุดมการณ์ที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนานของประเทศจีน ทั้งยังเป็นอุดมการณ์พื้นฐานในสังคมพื้นบ้านฉวนชาน เช่นเดียวกับ Han Yu ได้ส่งออกไปถึงเทพเจ้าท้องถิ่นที่ประดิษฐานในศาลเจ้าหลายแห่งมากมายของฉวนชาน ต่างล้วนเคยเป็นนักบุญผู้ “ทำความดีมอบแก่ผู้คน” พวกเขาเหล่านี้เมื่อยังมีชีวิตต่างทำความดีเพื่อประชาชนไว้มากมาย ครั้นเมื่อสิ้นอายุขัยผู้คนจึงเกิดความเคารพ ระลึกถึงและบูชา ซึ่งมีเพียงนักบุญที่มีคุณธรรมต่อประชาชนเท่านั้นเท่านั้นที่ควรค่าแก่การสร้างศาลหรือวัดเพื่อบูชากราบไหว้ ดังนั้น ชาวฉวนชานได้มีการสร้างศาลเจ้า Han Wen Gong เพื่อรำลึกถึง Han Yu สร้างโถงโบราณเฉาหยางเปาต่อเพื่อรำลึกถึงท่านได้ส่งออกไป โดยเป็นการใช้ศาลเจ้าเพื่อแสดงถึงการตอบแทน และการตอบแทนบุญคุณได้กลายเป็นส่วน

หนึ่งในหน้าที่การใช้งานทั่วไปของศาลเจ้าเหล่านี้ นอกจากนั้น การรวบรวมมูลนิธิต่างๆของชาวฮั่นยังได้สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมการกุศลของชาวฮั่น ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมอันโดดเด่นในพื้นที่ฮั่นซึ่งแสดงให้เห็นถึงพลังทางวัฒนธรรมอันลึกซึ้งในสังคมชาวฮั่น ในยุคปัจจุบันเรื่อยมา ชาวฮั่นโพ้นทะเลและนักธุรกิจฮั่นที่ประสบความสำเร็จ ได้จัดตั้งองค์กรการกุศลโดยมีศาลเจ้าเป็นสื่อกลางและท่านได้สงฆ์เป็นสัญลักษณ์สำคัญ เพื่อดำเนินกิจการทางสังคมที่เกี่ยวกับการกุศลจำนวนมากไม่ว่าจะเป็น การช่วยเหลือผู้ยากไร้ การส่งมอบยารักษาอุปกรณ์ทางการแพทย์ช่วยเหลือเก็บศพ เงินช่วยเหลือผู้สูงอายุ เงินสนับสนุนทางการศึกษา และบูรณะซ่อมแซมสาธารณูปโภค ซึ่งส่งเสริมต่อการมีบทบาทสำคัญและยังสะท้อนให้เห็นถึงจิตอันเป็นกุศลของชาวฮั่น มูลนิธิการกุศลเหล่านี้ยังได้แผ่ขยายไปทั่วทุกมุมโลกตามชาวฮั่นโพ้นทะเลจากฮั่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถือว่ามูลนิธิการกุศลมีอิทธิพลอย่างกว้างขวางในแถบนี้ ตัวอย่างเช่น องค์กรการกุศลพื้นบ้านในประเทศไทยมักล้วนมีการพัฒนามาจากพื้นฐานของมูลนิธิการกุศลชาวฮั่น โดยมูลนิธิการกุศลชาวฮั่นโพ้นทะเลก่อตั้งในปีที่ 12 ของจักรพรรดิถังซวี่แห่งราชวงศ์ซ่งซึ่งมีประวัติความเป็นมายาวนานกว่า 100 ปี และด้วยอิทธิพลที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องได้ส่งผลให้ค่อย ๆ พัฒนาเป็นองค์กรการกุศลพื้นบ้านที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย วัฒนธรรมองค์กรการกุศลเต็มไปด้วยความรู้สึกทางศาสนาอันเข้มข้น และได้กลายเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมฮั่นเป็นเอกลักษณ์ของชาวฮั่น (Chen Zehong,2008,p.380)

3. การรักษาระเบียบชุมชน

ขบวนแห่เทพเจ้า ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของวัฒนธรรมพื้นบ้านดั้งเดิมในพื้นที่ฮั่น โดยปกติกิจกรรมนี้จะจัดตั้งแต่กลางเดือนมกราคมจนถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ตามปฏิทินจันทรคติ ซึ่งกิจกรรมขบวนแห่เทพเจ้าในฮั่นจะนิยมแห่ราชาแห่งเขาทั้งสาม เทียงโหวเซียงฮ้อ ราชาอันจีเซียงหวาง เฮียนเทียนสองเต้ เป็นต้น ในวันนั้น ผู้คนจะมารวมตัวกันที่ศาลเจ้าเพื่อประกอบพิธีอัญเชิญเทพเจ้า จากนั้นผู้นำทางศาสนาที่มีอิทธิพลในชุมชนจะอัญเชิญรูปปั้นเทพเจ้าวางบนที่นั่ง ผู้คนจะเริ่มขบวนแห่เทพเจ้าไปตามท้องถนนพร้อมกับเสียงกลองบรรเลงตลอดสาย ผู้คนต่างโห่ร้องและร่วมเดินแห่เป็นขบวนโดยทุกสถานที่ที่เหล่าเทพเจ้าได้ผ่าน ผู้คนต่างตั้งแท่นบูชาเพื่อต้อนรับ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความศักดิ์สิทธิ์อย่างยิ่ง ทั้งนี้การถือกำเนิดและการพัฒนากิจกรรมพื้นบ้านขบวนแห่เทพเจ้าฮั่นไม่ได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ กิจกรรมนี้ไม่เพียงแต่สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการทางจิตใจของชาวฮั่นที่มีต่อการขับไล่สิ่งชั่วร้ายในพื้นที่ หากแต่พิธีกรรมพื้นบ้านนี้ยังสะท้อนถึงความสำคัญของการควบคุมดูแลทางสังคมตามสภาพความเป็นจริง นอกจากนี้ กิจกรรมขบวนแห่เทพเจ้ายังสะท้อนถึงบทบาทของพลังทางชาติพันธุ์ที่แสดงให้เห็นถึงช่องว่างความเข้มแข็งระหว่างตระกูลของชาติพันธุ์ต่างๆ ซึ่งเป็นแบบแผนที่กำหนดวาทกรรมและความเป็นผู้นำของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ทรงอิทธิพลในชุมชน อีกทั้งโครงสร้างผลประโยชน์ของชุมชนก่อเกิดโดยผ่านความเข้าใจและความร่วมมือซึ่งกันและกัน ด้วยเหตุนี้

ระเบียบควบคุมด้วยตนเองของชุมชนจึงได้รับการดูแลและเสริมสร้างความเข้มแข็ง หากพิจารณาในแง่ของความหมาย สถานะทางสังคมและเกียรติยศของครอบครัวของตระกูลมีความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจเห็นได้ชัดจากกิจกรรมพื้นบ้านขบวนแห่เทพเจ้า มีบทบาทที่ตื้ออย่างยิ่งต่อความมั่นคงของระเบียบชุมชน ซึ่งสิ่งนี้มีส่วนช่วยต่อการเสริมสร้างและปรับปรุงการทำงานด้านการควบคุมดูแลในชุมชนของรัฐบาลภายใต้ภูมิหลังทางวัฒนธรรมเฉพาะ (Ye Chunsheng,& Lin Lunlun,2010,p.274)

การก่อตัวของวัฒนธรรมชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนฮั่น

1. ความหมายของชาวจีนโพ้นทะเล

ชาวจีนโพ้นทะเลหมายถึงชาวจีนที่อพยพไปยังต่างประเทศ โดยแนวคิดของชาวจีนโพ้นทะเลสามารถแบ่งออกเป็นความหมายโดยกว้างและความหมายโดยแคบ สำหรับความหมายโดยกว้างหมายถึงชาวจีนที่อพยพไปยังต่างประเทศ ในส่วนความหมายโดยแคบ หมายถึงชาวจีนในต่างประเทศที่ยังคงถือสัญชาติจีน ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 คำว่า "ชาวจีนโพ้นทะเล" เริ่มมีการใช้กันอย่างแพร่หลาย ต่อมาได้ถูกเผยแพร่ในวงกว้างโดยผู้คนจากสมาคมพันธมิตรปฏิบัติ คำนี้จึงค่อย ๆ กลายเป็นชื่อสามัญที่ใช้เรียกกับชาวจีนที่อพยพไปยังต่างประเทศ "ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนฮั่น" ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึงชาวจีนโพ้นทะเลที่อพยพไปต่างประเทศ

2. ประวัติการอพยพชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนฮั่น

บันทึกโบราณจำนวนมากของจีนได้มีการบันทึกเกี่ยวกับการอพยพของชาวจีนไปยังต่างประเทศ โดยหนังสือโบราณของราชวงศ์ซ่ง "หลังว้ายใต้ตา" และ "จูฟานจื่อ" ได้อธิบายเกี่ยวกับสภาพการณ์เศรษฐกิจสังคม ขนบธรรมเนียมและการไปมาหาสู่ทางการค้าของประเทศต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ ซึ่งหนังสือเหล่านี้เป็นข้อพิสูจน์ยืนยันได้ว่ามีพ่อค้าเดินทะเลไปยังต่างประเทศเพื่อการค้าขายในช่วงเวลานั้น การเคลื่อนตัวไปยังตอนใต้ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในสมัยราชวงศ์ซ่ง ได้ส่งเสริมให้เกิดการค้าระหว่างประเทศจีนและประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้ ตามบันทึกทางประวัติศาสตร์ ในช่วงเวลาดังกล่าวประเทศจีนมีความสัมพันธ์ทางการค้าอันแน่นแฟ้นกับอาณาจักรละโว้แห่งสยาม เมื่อถึงช่วงราชวงศ์หยวน ผู้ปกครองของราชวงศ์หยวนได้ให้ความสำคัญกับการคมนาคมและการค้าทางทะเล จึงได้ก่อตั้งการค้าทางทะเลซึ่งเป็นหนึ่งในรายได้หลักของราชสำนัก ต่อมา กองทัพของราชวงศ์หยวนได้บุกโจมตีฉวนโจวในค.ศ. 1278 โดยได้ทำลายเผาและปล้นสะดมในเมือง ส่งผลให้ชาวจีนจำนวนมากหลบหนีไปยังต่างประเทศ ราชวงศ์หมิงเป็นราชวงศ์ที่สำคัญมากในประวัติศาสตร์การค้าต่างประเทศ ซึ่งได้ผ่านกระบวนการหลักของการค้าต่างประเทศตั้งแต่รุ่งเรืองจนถึงถดถอย การค้าต่างประเทศของราชวงศ์หมิงสามารถแบ่งคร่าว ๆ ได้เป็น 2 ช่วงเวลาคือ ช่วงแรกเป็นช่วงการค้าบรรณาการในช่วงต้นราชวงศ์หมิง (ค.ศ. 1368 - ค.ศ. 1566) และอีกช่วงหนึ่งคือ

การค้าระหว่างประเทศของเอกชนในปลายราชวงศ์หมิง (ค.ศ. 1567 - ค.ศ. 1644) (Li, 1990) ระหว่างการค้าบรรณาการ เพื่อรวมอำนาจทางการเมืองของผู้ปกครองราชวงศ์หมิงได้เข้าควบคุมและการผูกขาดการค้าต่างประเทศอย่างสูงสุด โดยใช้ระบบการค้าอย่างเป็นทางการโดยยึดหลักของ “การค้าบรรณาการ” และประกาศต่อสาธารณชนว่าพวกเขาต้อนรับทูตจากประเทศต่าง ๆ มาทำการค้าบรรณาการแก่ราชวงศ์หมิง ใน “บันทึกไท่จงราชวงศ์หมิง” ได้บันทึกถึงสถานการณ์ที่จักรพรรดิผู้ก่อตั้งราชวงศ์หมิงทรงอนุญาตให้ “ถวายบรรณาการด้วยความจริงใจ” (1402, ม้วนที่สิบสอง) ในช่วงเวลานั้น ประเทศในตะวันออกเฉียงใต้เช่น อันนัม จำปา สยาม ชวา และเมืองอื่น ๆ ต่างสร้างความสัมพันธ์การค้าบรรณาการกับราชวงศ์หมิงทั้งสิ้น และได้ส่งเรือมาบรรณาการต่อราชวงศ์หมิง และราชสำนักของราชวงศ์หมิงได้มีการส่งทูตพิเศษไปยังประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลายครั้ง ซึ่งการเดินทางของเจิ้งเหอถือเป็นหนึ่งในการเดินทางครั้งประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียงที่สุด โดยในช่วงเวลาตลอด 28 ปี เจิ้งเหอได้นำกองเรือไปยัง 14 ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถึง 7 ครั้ง ซึ่งได้เพิ่มพูนความรู้ด้านภูมิศาสตร์และประสบการณ์การเดินทางเรือของประเทศจีน เสริมสร้างการไปมาหาสู่ฉันมิตรกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัตถุกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นการสร้างยุคใหม่สำหรับชาวจีนโพ้นทะเลในการพัฒนาประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งยังยืนยันเงื่อนไขทางการค้าที่เอื้อประโยชน์ต่อชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตลอดจนยังมีบทบาทสำคัญในชุมชนชาวจีนโพ้นทะเลประเทศต่าง ๆ ในช่วงแรก การค้าบรรณาการในช่วงต้นราชวงศ์หมิงได้เข้าสู่ยุครุ่งเรือง เพื่อรักษาความราบรื่นของการค้าบรรณาการและความมั่นคงของพื้นที่ชายฝั่งทะเล ราชสำนักราชวงศ์หมิงได้ดำเนินนโยบายห้ามเดินเรือในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศจีน ได้กำหนดว่า “ห้ามเดินเรือ” เนื่องจากการห้ามออกทะเลที่เข้มงวด ผู้ที่อาศัยริมทะเลเมืองฉางชานจำนวนมากจึงต้องรวมตัวกันลักลอบทำการค้าในทะเล ซึ่งเป็นการต่อต้านนโยบายห้ามออกทะเลของราชวงศ์หมิงอย่างเปิดเผย และนำไปสู่การเกิดขึ้นของ “กลุ่มโจรสลัด” ติดอาวุธในพื้นที่ชายฝั่งทะเลต่อต้านราชวงศ์หมิง ภายในนั้น หลังพิงหัวหน้ากลุ่มโจรสลัดที่เกิดที่เมืองหราวผิง ฉาวโจว ในหนังสือ “ความสัมพันธ์จีน - ฟิลิปปินส์และชาวจีนโพ้นทะเลในฟิลิปปินส์” บันทึกไว้ว่า “ในปีที่หกของจักรพรรดิหลงซิง (ค.ศ. 1572) มีเพียงห้าหรือหกร้อยคนเท่านั้น และหลินเฟิงได้ก่อจลาจลในมณฑลกวางตุ้งและผู้เจี้ยน ในเมืองมิถุนายนของปีนั้น ข้าหลวงตรวจการผู้เจี้ยนสั่งสอนเหยาและรายงานว่าสาวกของเขามีจำนวน 10,000 คน” (Chen Taimin, 1985, P.92) เพื่อหลีกเลี่ยงจากปิดล้อมและปราบปรามของราชสำนักราชวงศ์หมิง หลินเฟิงได้นำกองทัพติดอาวุธที่มีชาวฉางชานเป็นหลักอพยพไปยังฟิลิปปินส์ ต่อมาได้เกิดเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียงคือ หลินเฟิงนำกองทัพเข้าโจมตีกรุงมะนิลาและขับไล่เจ้าอาณานิคมของสเปน (ค.ศ. 1574) แม้ว่าจะมีนโยบายห้ามเดินเรือที่เข้มงวด แต่การค้าระหว่างประเทศส่วนตัวกลับห้ามไม่ได้ ด้วยการสร้างความแข็งแกร่งทางการค้าระหว่างประชาชน ชาวจีนโพ้นทะเล

จากฉนวนจำนวนมากได้ตั้งรกรากในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยกตัวอย่างเช่น หลังจากที่เจ้าอาณานิคมของสเปนเข้ายึดครองฟิลิปปินส์ พวกเขาได้กำหนดที่อยู่อาศัยสำหรับชาวจีนโพ้นทะเลในกรุงมะนิลาที่เรียกว่า “ปาเหลียน” และส่งคนมาไปยังกวางตุ้งและฝูเจี้ยนเพื่อหาชาวจีนโพ้นทะเล (Li, 1971) “ถนนไห่เจีย เป็นที่อยู่อาศัยของชาวจีนโพ้นทะเล” โดยมีการอธิบายว่าในช่วงสมัยอยุธยาของสยาม เมืองหลวงอยุธยาและพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกมีการตั้งถิ่นฐานอาศัยของชาวฉนวน และสังคมชาวจีนโพ้นทะเลในพื้นที่ช่วงแรกได้ถือก่อตัวขึ้นนับแต่นั้นมา ในค.ศ. 1768 สมเด็จพระเจ้าตากสิน (ตั้งขึ้น) ผู้ที่เป็นลูกหลานชาวจีนโพ้นทะเลจากฉนวนได้ปราบผู้รุกรานชาวพม่า และก่อตั้งราชวงศ์ธนบุรี ในช่วงเวลานั้นมีชาวจีนโพ้นทะเลจากฉนวนได้อพยพมายังสยามเมื่อถึงช่วงปลายราชวงศ์หมิง ภายหลังจากที่กองทัพชิงบุกทางใต้เพื่อโจมตีฉนวนไจว ได้ก่อเกิดกองทหารอาสาสมัครชาวบ้านฉนวนไจว “กองทัพเก้าฉนวนไจว” เพื่อต่อสู้กับการปกครองของราชวงศ์ชิงมานานกว่า 20 ปี ท้ายที่สุดหลังพ่ายแพ้เหล่าทหารฉนวนไจวต่างหนีไปยังต่างประเทศ เต็งเฉิงกงได้ยึดได้หัวนาคินจากเจ้าอาณานิคมดัตช์ในค.ศ. 1662 ส่วนหนึ่งของกองกำลังของเต็งเฉิงกงได้กระจายอยู่ในมณฑลกวางโจวและฝูเจี้ยนได้อพยพไปยังเมืองอันนัม ในราชวงศ์เหิงยีน เนื่องจากความจำเป็นเร่งด่วนในการใช้แรงงาน เนื่องมาจากการขยายอาณาเขต รัฐบาลท้องถิ่นได้ให้โนบายอำนวยความสะดวกในการอพยพแก่ชาวจีนโพ้นทะเลจำนวนมาก เพื่อให้สะดวกในการจัดการชาวจีนโพ้นทะเลจำนวนมาก จึงได้มีการนำวิธีควบคุมชาวจีนมาใช้ และมีการจัดตั้งสำนักงานช่วยเหลือขึ้นเพื่อเก็บภาษีและจัดการชาวจีนโพ้นทะเลในนามของรัฐบาล (Chen Bisheng, 1989, p. 141) ต่อมาช่วงจักรพรรดิเฉียนหลงและเจียชิ่งแห่งราชวงศ์ชิง ประชากรในพื้นที่ฉนวนไจวมีจำนวนมาก ก่อปรกับภาวะขาดแคลนอาหารต่อเนื่องเป็นเวลายหลายปี พ่อค้าฉนวนไจวจึงได้นำเข้าข้าวสารจากสยามภายใต้การได้รับอนุญาตจากรัฐบาลชิง การค้าขายข้าวสารทางทะเลจีน-ไทยในช่วงศตวรรษที่ 18 ได้ทำให้การคมนาคมทางทะเลระหว่างฉนวนไจวและประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้รับการพัฒนาในวงกว้าง ทั้งนี้ การไปมาหาสู่ทางการค้าของพ่อค้าฉนวนไจวและประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังมีส่วนช่วยเร่งในด้านการอพยพชาวฉนวนไปยังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้นกว่าเดิม ในค.ศ. 1860 รัฐบาลชิงถูกบังคับโดยกลุ่มประเทศล่าอาณานิคมให้ลงนามใน "สนธิสัญญาปักกิ่ง" และถูกบังคับให้ใช้ชั่วคราวเปิดท่าเรือเพื่อเป็นท่าเรือเชิงพาณิชย์ ซึ่งมีชาวจีนโพ้นทะเลจำนวนมากอพยพไปยังฮ่องกง มาเก๊า และประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คลื่นลูกใหญ่ของการอพยพครั้งใหญ่ครั้งนี้กินเวลายาวนานจนถึงค.ศ. 1949 รูปแบบการอพยพครั้งนี้ นอกจากธุรกิจการค้าที่เป็นปกติแล้วนั้น ลักษณะเด่นอีกประการที่โดดเด่นคือการเพิ่มขึ้นของรูปแบบ “แรงงานผูกมัด” ด้วยการพัฒนาของอาณานิคมในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่งผลให้แรงงานในท้องถิ่นขาดแคลน นักล่าอาณานิคมชาวตะวันตกจึงมายังชั่วคราวเพื่อรับสมัครแรงงานและลักลอบนำ “แรงงานผูกมัด” เหล่านี้ส่งออกไปยังต่างประเทศ ตามบันทึกหนังสือ “ศุลกากรชั่วคราว” ระบุว่าระหว่างค.ศ. 1869 ถึงช่วงค.ศ. 1934 จำนวนผู้เดินทางออกจากประเทศโดย

ผ่านท่าเรือชิวเถามีสูงถึง 5.5529 ล้านคน (Yang, 2009) นอกจากนี้ ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เนื่องจากความต้องการแรงงานในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อยู่ในจุดอิมตัว กอปรกับมาตรการควบคุมการเข้าประเทศของแรงงานชาวจีนเคร่งครัดยิ่งขึ้น จึงส่งผลให้การอพยพของชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนช่านค่อย ๆ ลดจำนวนลง

3. สาเหตุในการอพยพอย่างกว้างขวางของชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนช่านไปยังประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในสมัยใหม่

เนื่องจากความพิเศษของตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ฉวนช่าน ที่มีภูเขาล้อมรอบอยู่สามด้าน และอีกด้านหนึ่งหันออกสู่ทะเล จึงทำให้ทรัพยากรทางบกนั้นหายากมาก ในประวัติศาสตร์ดินแดนแห่งนั้นเคยมีพื้นที่น้อยและมีผู้คนจำนวนมาก หลังจากสงครามฝิ่นในค.ศ. 1860 จีนกลายเป็นประเทศกึ่งศักดินาและกึ่งอาณานิคม ทุนนิยมแห่งชาติถูกปราบปราม อุตสาหกรรมและการค้าจึงพัฒนาได้ยาก เกษตรกรรมและงานหัตถกรรมเสื่อมถอยลงอย่างมาก ช่านโถวได้ถูกบังคับให้เปิดท่าเรือทางการค้า และประเทศฝั่งตะวันตกได้ส่งออกแรงงานจากช่านโถว เขี้ยะเหมิน และท่าเรือทางการค้าอื่น ๆ ขณะเดียวกันก็นำเข้าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจากตะวันตกที่ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ฉวนช่าน อุตสาหกรรมงานหัตถกรรมจำนวนมากถูกประกาศล้มละลาย และเกษตรกรจำนวนมากต้องออกเดินทางจากที่อยู่อาศัย ใน “ข้อมูลประวัติศาสตร์เกษตรกรรมสมัยใหม่ของจีน” ได้บันทึกไว้ว่า “แต่ละอำเภอนิยมพลกวางตง เนื่องจากไม่มีงานทำในท้องถิ่น จึงต้องขายตนเองไปเป็นกสิ และเดินทางไปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อไปเป็นแรงงาน ซึ่งมีจำนวนประมาณ 1,100 รายการต่อปี” (Zhang, 1957) จะเห็นได้ว่า การล้มละลายถือเป็นหนึ่งในสาเหตุที่ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนช่านอพยพไปยังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ 19 เนื่องจากการพัฒนาของระบบทุนนิยม หลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถูกยึดครองและตกเป็นอาณานิคมของมหาอำนาจของตะวันตก เจ้าอาณานิคมได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นอย่างจริงจังและได้กำเริบหาศาลจากการสร้างถนนและทางรถไฟ เปิดพื้นที่เพาะปลูก และใช้ทรัพยากรแร่ ซึ่งกระบวนการนี้ต้องใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์ที่มีอยู่อย่างจำกัดในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของเจ้าอาณานิคมได้ ดังนั้น พวกเขาหันความสนใจไปสู่แรงงานชาวจีนโพ้นทะเล และดึงแรงงานราคาถูกจำนวนมากด้วยวิธีการสรรหาผู้อพยพชาวฉวนช่านตัวอย่างเช่น คาบสมุทรมาเลเซียกลายเป็นอาณานิคมของอังกฤษในค.ศ. 1848 เนื่องจากการพัฒนาอย่างรวดเร็วของการปฏิวัติอุตสาหกรรมตะวันตก ความต้องการแร่ดีบุกที่เพิ่มขึ้นทุกวัน บริษัทเหมืองแร่ในท้องถิ่นได้เพิ่มค่าจ้างที่สูงขึ้นเพื่อดึงดูดชาวจีนโพ้นทะเล ด้วยค่าจ้างที่สูงขึ้นนั้นได้กระตุ้นผู้อพยพชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนช่านเป็นจำนวนมาก อีกตัวอย่างหนึ่งคือ หลังจากค.ศ. 1870 ด้วยการพัฒนาเมืองต่าง ๆ เช่น กรุงเทพฯ ประเทศไทย จำนวนแรงงานที่เพิ่มขึ้นจึงจำเป็นสำหรับสถานประกอบการเช่น ธุรกิจ

สถาปัตยกรรม ท่าเรือ ท่าเทียบเรือ โรงสีข้าว เป็นต้น เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในระยะสั้น รัฐบาลไทยใช้วิธีการจ่ายค่าจ้างสูงเพื่อดึงดูดชาวจีนโพ้นทะเล โดยจ่ายค่าจ้างที่สูงกว่ามาตรฐานค่าจ้างในพื้นที่อื่น ๆ ของทวีปเอเชียในช่วงเวลาเดียวกัน (Chen, 1985) การพัฒนาของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ดึงดูดชาวจีนโพ้นทะเลจากฉนวนจีน ซึ่งเป็นเหตุผลที่สองว่าเหตุใดชาวจีนโพ้นทะเลจากฉนวนอพยพไปยังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉนวนจีนมีประวัติศาสตร์มีการอพยพที่ยาวนาน ตามเอกสารที่มี ชาวจีนโพ้นทะเลได้ติดต่อกับประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่ง โดยเฉพาะในราชวงศ์หมิงและชิง ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉนวนจีนจำนวนมากได้อพยพไปยังประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พวกเขาเริ่มมีสำนึกในท้องถิ่นที่เข้มแข็ง หลังจากตั้งถิ่นฐานที่ต่างประเทศแล้ว ได้จัดตั้งองค์กรต่าง ๆ เช่น สมาคมบ้านเกิด สมาคมตระกูล เป็นต้น เพื่อแนะนำและช่วยเหลือผู้คนในหมู่บ้านเดียวกันหรือตระกูลเดียวกันเพื่อมาทำมาหากินและพัฒนาเมื่อมาอาศัยอยู่ต่างประเทศ ดังนั้นจึงมีญาติพี่น้องหรือเพื่อนในหมู่บ้านเดียวกันได้มาตั้งหลักอย่างมั่นคงในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในระยะแรก และสามารถให้ความช่วยเหลือแก่ชาวจีนโพ้นทะเลที่กำลังจะเดินทางไปยังต่างประเทศอีกด้วย การมี “ความสัมพันธ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” เช่นนี้ จึงกลายเป็นเหตุผลที่สามที่ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉนวนจีนอพยพไปยังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

4. คุณูปการของชาวจีนโพ้นทะเลจากฉนวนจีนที่มีต่อประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ราชวงศ์ซ่งและหยวนเป็นยุคแรกที่สุดของชาวจีนโพ้นทะเลจากฉนวนจีนอพยพไปยังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในช่วงเวลานั้น ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉนวนจีนได้นำวัฒนธรรมดั้งเดิมอันยอดเยี่ยมมาสู่ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และได้ทำอิทธิพลอย่างมากมาสู่การพัฒนาอารยธรรมวัตถุและอารยธรรมทางจิตวิญญาณของประเทศเหล่านั้น ยกตัวอย่างเช่น วัฒนธรรมภาษาและวัฒนธรรมสถาปัตยกรรม ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉนวนจีนที่อพยพไปยังประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และการแต่งงานกับคนในท้องถิ่น คำภาษาถิ่นของฉนวนจีนจำนวนมากถูกซึมซับในท้องถิ่น ซึ่งถูกนำมาใช้จนถึงปัจจุบัน ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉนวนจีนยังได้นำความเชื่อพื้นบ้านของพวกเขาไปยังต่างประเทศ และได้สร้างศาลเจ้าหลายแห่งที่มีลักษณะพิเศษทางสถาปัตยกรรมตามแบบฉบับของฉนวนจีน อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบและอุตสาหกรรมต่อเรือมีอิทธิพลอย่างมากต่อประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ต่อมาในค.ศ. 1377 ทูตสยามได้เดินทางมาประเทศจีนเพื่อถวายเครื่องราชบรรณาการ ในขณะนั้น จักรพรรดิหมิงไท่จูได้พระราชทานอนุญาตให้กลุ่มช่างฝีมือเครื่องเคลือบของจีนติดตามกลับไปยังสยาม โดยช่างฝีมือกลุ่มนี้ได้เผยแพร่เทคนิคการเผาเครื่องเคลือบของจีนในสยามซึ่งส่งอิทธิพลอย่างมากต่อการก่อเกิดและการพัฒนาทักษะเครื่องเคลือบสังคโลกโบราณของไทย ชาวจีนโพ้นทะเลในฉนวนจีนยังพึ่งพาเงื่อนไขของการผลิตไม้คุณภาพสูงในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และใช้เทคโนโลยีต่อเรือ

ชั้นสูงเพื่อผลิตเรือใบที่เหมาะสมสำหรับการเดินเรือในมหาสมุทรในอินโดนีเซียและประเทศอื่น ๆ ซึ่งส่งเสริมการพัฒนาการค้าทางทะเลและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศ

ราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิงเป็นยุคสูงสุดของชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนชาน ในช่วงเวลานั้น ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนชานมีคุณูปการที่สำคัญต่อความมั่นคงและความเป็นอิสระของชาติบางประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตัวอย่างเช่น ประเทศไทย หรือที่เรียกว่าสยาม เป็นประเทศที่มีชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนชานอพยพไปยังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากที่สุด ตามบันทึกทางประวัติศาสตร์ จีนและสยามมีความสัมพันธ์ทางการทูตและการค้าที่ดีมาเป็นเวลานาน ในสมัยสุโขทัยมีชาวจีนเดินทางข้ามทะเลมายังสยาม และได้มาตั้งรกรากอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล นอกจากนี้ยังได้สร้างแบบอย่างให้แก่ราชสำนักราชวงศ์หมิงที่อนุญาตให้ชาวจีนย้ายไปยังสยาม ในสมัยจักรพรรดิหย่งเล่อแห่งราชวงศ์หมิง เจิ้งเหอนำกองเรือขนาดใหญ่ออกสู่มหาสมุทรตะวันตก 7 ครั้ง ในช่วงเวลานั้น พวกเขาเข้ามาในสยามเพื่อไกล่เกลี่ยกรณีพิพาทของราชวงศ์อยุธยา รักษาเสถียรภาพของสังคมท้องถิ่น และนำความสงบมาสู่ผู้คน ดังนั้นเจิ้งเหอจึงได้รับการขนานนามว่า “ขันทีซานเป่า” ซึ่งชาวท้องถิ่นขนานนามว่า “ซานเป่ากง” และได้สร้างศาลเจ้าขึ้นหลายแห่งในสยามเพื่อรำลึกและสักการะเจิ้งเหอ ในสมัยราชวงศ์อยุธยา ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนชานได้รับความไว้วางใจของราชวงศ์ไทย และมีชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนชานดำรงตำแหน่งในรัฐบาล ซึ่งมีคุณูปการที่สำคัญต่อความเจริญรุ่งเรืองและการพัฒนาของราชวงศ์อยุธยา ในค.ศ. 1767 กองทัพพม่าได้เข้ารุกรานกรุงศรีอยุธยา ซึ่งเป็นเพียงเมืองหลวงของราชวงศ์อยุธยาในค.ศ. 1767 กองทัพพม่าบุกเข้ายึดกรุงศรีอยุธยาซึ่งเป็นเมืองหลวงสมัยอยุธยาขณะนั้น สมเด็จพระเจ้าตากสิน (ตั้งขึ้น) ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนชานได้จัดตั้งกองทัพเพื่อต่อสู้กับกองทัพพม่า โดยในช่วงสงครามป้องกันเสียกรุงขณะนั้น ชาวจีนโพ้นทะเลต่างยินดีตอบรับเข้าร่วมกองทัพเพื่อสู้ศึกสงครามด้วย นอกจากนี้ ในบันทึก “ประวัติศาสตร์พม่า” ระบุว่า “หนึ่งในป้อมปราการนอกเมือง มีทหารชาวจีนป้องกันกว่า 400 นาย” (Chen Bisheng, 1989, p. 150) กองทัพพระเจ้าตาก ได้เลือกจันทบุรีซึ่งเป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเลที่มีชาวจีนอาศัยอยู่เป็นฐานทัพ ทั้งพ่อค้าและคนในพื้นที่ชาวจีนฉวนโจวต่างได้ร่วมบริจาคเงินสิ่งของสนับสนุนกองทัพของพระเจ้าตากเป็นจำนวนมาก ทำให้กองทัพของเขาค่อย ๆ แข็งแกร่งขึ้น ในที่สุดก็เอาชนะผู้รุกรานจากพม่าและได้ก่อตั้งราชวงศ์ธนบุรี เนื่องจาก พระเจ้าตากมีคุณูปการต่อประเทศและชาวไทยอย่างมาก จึงได้รับการยกย่องจากคนไทยโดยเรียกว่า “สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช” และได้มีการสร้างอนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินฯ บริเวณวงเวียนใหญ่ฝั่งธนบุรีเพื่อให้ได้สักการะบูชา

ในยุคปัจจุบัน ชั่วเถาเปิดการค้ากับต่างประเทศหลังสงครามฝิ่นในปี 1860 ทำให้เกิดกระแสชาวจีนโพ้นทะเลจำนวนมากอพยพจากฉวนชาน ชาวจีนจำนวนมากได้กลายเป็น "แรงงานรับจ้าง" และอุทิศตนเพื่อการพัฒนาและก่อสร้างประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตัวอย่างเช่น อุตสาหกรรมเหมืองแร่ทองคำของชาวจีนอพยพในกาลิมันตันตะวันตก ประเทศ

อินโดนีเซีย มีความเจริญรุ่งเรืองอย่างต่อเนื่องเป็นเวลากว่าศตวรรษ ชุมชนชาวจีนโพ้นทะเลในกาลิมันตันตะวันตกเกิดขึ้นจากการตื่นทอง ชาวจีนโพ้นทะเลยังประกอบการค้า หัตถกรรม การเลี้ยงสัตว์ และการประมงชายฝั่ง "นายจ้าง ลูกจ้าง และผู้ที่เกี่ยวข้องล้วนเป็นชาวจีนโพ้นทะเล" ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนชานเสียสละอย่างมากในการพัฒนากาลิมันตันตะวันตก (Zhu Linxunxiong, 1963, PP. 95 - 97) ระหว่างศตวรรษที่ 17 และ 18 เศรษฐกิจของเวียดนามพัฒนาในระดับหนึ่ง กลุ่มศักดินาของเผ่าเหิงยวนและเจิ้งสำหรับความต้องการทางทหาร มีความจำเป็นเร่งด่วนในการขุดเหมืองแร่ในที่ต่าง ๆ ดังนั้นพวกเขาจึงคัดเลือกคนงานเหมืองชาวจีนโพ้นทะเลจำนวนมาก ในช่วงกลางศตวรรษที่ 19 คนงานเหมืองแร่ในเมืองทั่วประเทศเวียดนามล้วนเป็นชาวจีนโพ้นทะเล ซึ่งมีชาวฉวนชานและชาวเซากวนที่มาจากมณฑลกวางตุ้งเป็นส่วนใหญ่ (Jin Yingzhao, 1956) ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนชานจำนวนมากที่สุด ตั้งแต่ศตวรรษที่ 18 เป็นเรื่องปกติที่ชาวฉวนชานอพยพมายังประเทศไทย เมื่อการขนส่งทางเรือกลายเป็นอุตสาหกรรมใหม่ในยุค 1860 และ 1870 มีเรือประจำจากชัวเถาไปกรุงเทพฯ และเป็นเวลาหลายสิบปี ผู้อพยพชาวจีนประมาณ 1,577,000 คนจากชัวเถาเดินทางไปยังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ระหว่างปี 1918 ถึง 1931 โดยจุดหมายปลายทางครึ่งหนึ่งคือประเทศไทย (Jin Shina, 1964, p. 115) ชาวฉวนชานเหล่านี้ส่วนใหญ่ทำงานในวงการการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การส่งจดหมายและเงินข้ามชาติ โรงสีข้าว วัสดุไม้ และอุตสาหกรรมอื่น ๆ ในประเทศไทย แรงงานชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนชานส่วนใหญ่เป็นคนงานท่าเรือ คนงานรถไฟ คนงานขนส่งข้าว และนักเดินเรือ (He Hanwen, 1935, pp. 88-95) ในการก่อสร้างทางรถไฟในยุคแรก ๆ ของประเทศไทย และอุตสาหกรรมเหมืองแร่ดิบของภูเก็ต ในหมู่ "คนงานชาวจีนที่รับจ้าง" มีชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนชานจำนวนมาก ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนชานเหล่านี้ได้ทุ่มเทความสามารถของพวกเขาอย่างเต็มที่ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ชาวจีนโพ้นทะเลที่โดดเด่นบางคนได้เสริมเส้นการสะสมทุนดั้งเดิม ด้วยความกล้าหาญและความพยายามที่ไม่ธรรมดา และประสบความสำเร็จในการลงทุนโรงสีข้าว โรงเลื่อย สวนยางพารา และอุตสาหกรรมอื่น ๆ และค่อย ๆ สะสมทรัพย์สินสมบัติมากมาย และเติบโตเป็นชนชั้นสูงของสังคมท้องถิ่น ชาวจีนโพ้นทะเลที่ประสบความสำเร็จเหล่านี้ได้ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย

ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนชานจำนวนมากอาศัยอยู่ในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยความขยันหมั่นเพียรและจิตวิญญาณแห่งการบุกเบิก พวกเขาทุ่มเทอย่างมากต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อการพัฒนาของประวัติศาสตร์จีนสมัยใหม่

5. อิทธิพลของชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวางชานที่มีต่อประวัติศาสตร์สมัยใหม่ของจีน

ประวัติศาสตร์การย้ายถิ่นฐานของชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวางชานเป็นประวัติศาสตร์อันงดงามของการทำงานหนัก และประวัติศาสตร์ที่น่าเศร้าของเลือดและน้ำตา สำหรับชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวางชานส่วนใหญ่ พวกเขาออกจากบ้านเกิด เพราะความยากจน และเดินทางไปต่างประเทศเพียงลำพังเพื่อหางานทำและเอาชีวิตรอด กระบวนการอพยพของพวกเขาเต็มไปด้วยภูมิหลังที่ยากลำบากและประสบการณ์ที่เจ็บปวด แม้ว่าพวกเขาจะอยู่ต่างประเทศ พวกเขามีบ้านเกิดอยู่ในใจและห่วงใยชะตากรรมของมาตุภูมิและการพัฒนาของบ้านเกิด ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวางชาน รักบ้านเกิดเมื่องนอน และให้ความช่วยเหลือบ้านเกิดอย่างมีน้ำใจ ซึ่งมุ่งเน้นต่อการสร้างเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมของมาตุภูมิและบ้านเกิด และมีผลกระทบอย่างใหญ่หลวงต่อการพัฒนาของประวัติศาสตร์จีนสมัยใหม่ แบ่งออกเป็น 3 ด้านดังต่อไปนี้

5.1 การสนับสนุนการปฏิวัติของจีน

การปฏิวัติในค.ศ. 1911 ที่นำโดยนายซุน ยัตเซ็น เป็นขบวนการปฏิวัติของชนชั้นนายทุน-ประชาธิปไตยในประเทศจีน ซึ่งล้มล้างการปกครองระบอบราชาธิปไตยศักดินา เป็นเหตุการณ์ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อย่างมากในประวัติศาสตร์จีนสมัยใหม่ ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวางชานตอบรับการเรียกร้องของซุนยัตเซ็นอย่างแข็งขันและเข้าร่วมในการปฏิวัติจีนไต้หวันและมีบทบาทสำคัญมาก ตัวอย่างเช่น หลินโซ่วจือชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวางชานในสิงคโปร์ บริจาคเงินจำนวนมากเพื่อสนับสนุนการลุกขึ้นต่อต้านรัฐบาลชิง และในท้ายที่สุด แม้แต่ทรัพย์สินของครอบครัวในฉางชาน อันบู ซึ่งเป็นบ้านเกิดของเขาก็ยังถูกขายหมด เพื่อสนับสนุนการปฏิวัติ นอกจากนี้ยังมีชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวางชานจำนวนมากที่เข้าร่วมการต่อสู้ด้วยอาวุธโดยตรง เมื่อวันที่ 29 มีนาคม ค.ศ. 1911 นักปฏิวัติได้เริ่มการจลาจลกวางโจว และชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวางชานในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้เข้าร่วมในการจลาจล ในบรรดาผู้เสียชีวิต 86 คนที่เสียชีวิต มีชาวจีนโพ้นทะเลจากกวางตุ้ง 29 คน (Liu, 2002) ในค.ศ. 1937 ญี่ปุ่นได้เปิดสงครามรุกรานจีน ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของประเทศจีนและวิกฤตระดับชาติ ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวางชานได้รวมตัวกันและเข้าร่วมอย่างแข็งขันในสงครามต่อต้านญี่ปุ่น ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1939 ฉางโจว ฉิงไห่ ถูกกองทัพญี่ปุ่นยึดครองอย่างต่อเนื่อง สหพันธ์การค้าฉางโจวในมาเลเซียได้ก่อตั้งสหพันธ์กู้ภัยมาตุภูมิชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวางชาน และจัดคณะผู้แทนกลับบ้านเพื่อช่วยเหลือผู้ลี้ภัย และจัดซื้อเวชภัณฑ์ สมาคมแต้จิ๋วในประเทศไทยได้จัดกิจกรรมชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวางชานเพื่อบริจาคเงิน นายยี่ กวางเอียน ซึ่งเป็นประธานหอการค้าสยามจีนในขณะนั้น สนับสนุนให้ชาวจีนโพ้นทะเลบริจาคเงินเพื่อกอบกู้ประเทศ เขาส่งเงินให้ซึ่งซึ่งหกลหลายครั้งและขอให้เธอย้ายไปยังกองทัพที่แปดและกองทัพที่สี่ใหม่ที่ต่อสู้กับญี่ปุ่น หลังจากเปิดทางหลวงจากเมียนมาร์ไปยังยูนนาน เขาได้เป็นผู้นำในการบริจาครถบรรทุกและระดมคนขับรถชาวจีนโพ้นทะเลกลับไปจีนเพื่อรับใช้กองกำลังต่อต้านญี่ปุ่น ในค.ศ. 1938 ผู้แทนกว่า 160 คนจาก

กลุ่มผู้รักชาติมากกว่า 40 กลุ่มจากประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มารวมตัวกันที่โรงเรียนมัธยมหัวเฉียวของสิงคโปร์ ประกาศจัดตั้ง “สมาคมชาวจีนโพ้นทะเลหนานหยาง เพื่อการบรรเทาทุกข์ผู้ลี้ภัยมาตุภูมิ” (เรียกย่อว่า สมาคมชาวจีนโพ้นทะเลหนานหยาง) และได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งประธานการเกิดของสมาคมหนานหยาง ถือเป็นก้าวที่สมบูรณ์ของความสามัคคีที่ยิ่งใหญ่ของชาวจีนโพ้นทะเลผู้รักชาติ ด้วยสโลแกนของ “บริจาคเงินและกำลังคน” ได้ดำเนินกิจกรรมการกอบกู้ชาติต่อต้านญี่ปุ่นในรูปแบบต่าง ๆ ในเวลาเพียงสองปีในค.ศ. 1938 และค.ศ. 1939 สาขาของสมาคมชาวจีนโพ้นทะเลตอนใต้ในประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ระดมเงินรวมกว่า 140 ล้านบาท ซึ่งถูกส่งไปยังแผ่นดินเกิดเพื่อสนับสนุนสงครามการต่อต้านญี่ปุ่น

5.2 การลงทุนในการก่อสร้างทางเศรษฐกิจของมาตุภูมิ

ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวางชานในฐานะกำลังทางเศรษฐกิจที่สำคัญได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในการก่อสร้างมาตุภูมิและบ้านเกิด ซึ่งสะท้อนให้เห็นในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานของเมืองและการจัดตั้งบริษัทเพื่อการลงทุน ชาวจีนโพ้นทะเลบางคนเข้ามาลงทุนในธุรกิจขนส่งในเขตฉวางชาน ตัวอย่างเช่น การก่อสร้างทางหลวงจากจางหลินไปยังซัวเถา ซึ่งมีความยาวรวม 70 ชั่วโมง ได้ลงทุนไปทั้งสิ้น 320,000 หยวนในการก่อสร้าง การลงทุนของชาวจีนโพ้นทะเลในสิงคโปร์และไทยสูงถึง 100,000 หยวน (Chen Bisheng, 1989, p. 463) ในค.ศ. 1917 เจิ้งจื่อหยางชาวจีนโพ้นทะเล ได้สร้างถนนหินปูนสองแห่งในเมืองแต้จิ๋ว ถนนเส้นหนึ่งทอดยาวจาก ฉีหยวน แต้จิ๋ว ถึง ผู่หยางยู โดยมี ความยาวทั้งหมด 12 ชั่วโมง ถนนอีกเส้นหนึ่งจากฉีหยวนไปยังเมืองแต้จิ๋ว ด้วยความยาวทั้งหมด 13 ชั่วโมง (Liu Quan, 2002, p. 275) รถไฟฉวางชาน ซึ่งมีแผนจะสร้างในค.ศ. 1903 และเปิดให้สัญจรในค.ศ. 1906 ก็เป็นผลมาจากการลงทุนของชาวจีนโพ้นทะเลเช่นกัน รถไฟสายนี้วิ่งจากเมืองซัวเถาไปยังฉวางชาน โดยมีความยาวรวมทั้งสิ้น 42 กิโลเมตร และมีบทบาทเชิงบวกในการพัฒนาการคมนาคมขนส่งในพื้นที่ฉวางชาน (Wu Lehua, 1997, p. 162) นอกจากนี้ ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวางชานมีส่วนร่วมในการลงทุนในประเทศจีน พวกเขาไม่เพียงแต่อัดฉีดเงินทุนเพื่อบรรเทาปัญหาการขาดแคลนกองทุนก่อสร้างในประเทศจีน แต่ยังแนะนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูงและแนวคิดการจัดการองค์กร ซึ่งส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงความคิดของผู้คนในภูมิภาคฉวางชาน ระหว่างค.ศ. 1927 ถึง ค.ศ. 1933 เป็นยุครุ่งเรืองของชาวจีนโพ้นทะเลที่ลงทุนในมณฑลกลวงตู่ก่อนการก่อตั้งประเทศจีนใหม่ จากการสำรวจพบว่า Shantou Water Supply Co., Ltd., Kaiming Electric Lighting Co., Ltd., Shantou Taihelong Wood Co., Ltd., Guangshenglong Teak Wood Co., Ltd., Chaoan Qingren Oil Factory, Chenghai Zhenbao Bureau, Jieyang Jiehe Metal Manufacturing Factory และบริษัทอื่น ๆ ทั้งหมดก่อตั้งโดยชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวางชาน ในขณะนั้น การก่อสร้างเทศบาลส่วนใหญ่ในซัวเถามีชาวจีนโพ้นทะเลเป็นเจ้าของหรือลงทุน เช่น บริษัท Hongli ซึ่งก่อตั้งโดยชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวางชาน Chen Cihong ในประเทศไทย ได้สร้างอาคารใหม่มากกว่า 400 แห่ง

ในชั่วเวลา (Lin & Zhuang, 1983) ภายหลังจากก่อตั้งประเทศจีนใหม่ ในปี 1958 สภาแห่งรัฐได้ประกาศใช้ "มาตรการรักษาสีทธิพิเศษสำหรับการลงทุนของชาวจีนโพ้นทะเล" ซึ่งปรับปรุงนโยบายสิทธิพิเศษสำหรับการลงทุนของชาวจีนโพ้นทะเลและปกป้องผลประโยชน์ของนักลงทุนชาวจีนโพ้นทะเลในหลายด้าน ในค.ศ. 1966 บริษัท Guangdong Overseas Chinese Investment Company ได้รับเงินลงทุนรวมกว่า 78 ล้านหยวน และก่อตั้งบริษัทจำนวน 83 แห่งด้วยกองทุนเหล่านี้ (Liu Quan, 2002, p. 259)

5.3 การบริจาคให้แก่งานการสวัสดิการสังคมและสวัสดิการ

เป็นเวลานานกว่าศตวรรษ ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนชานให้ความสนใจและสนับสนุนสวัสดิการทางสังคมของบ้านเกิดและมาตุภูมิ รวมถึงกิจการด้านสวัสดิการมาโดยตลอด พวกเขาเข้าร่วมสวัสดิการและสวัสดิการทางสังคมจากการปฏิบัติจริง บริจาคเงินให้แก่งานด้านการศึกษาและวัฒนธรรม รวมถึงงานด้านการแพทย์และสาธารณสุขของรัฐ ตลอดจนการระดมทุนเพื่อบรรเทาภัยพิบัติและการบรรเทาความยากจน ชาวจีนโพ้นทะเลจำนวนมากได้ไปเป็นแรงงานเมื่อไปต่างประเทศ พวกเขาประสบกับความยากลำบาก อดทนต่อความอับยศอดสู และรู้สึกเจ็บปวดอย่างมากจากการขาดความรู้และวัฒนธรรม พวกเขาเรียนรู้ถึงความสำคัญของการจัดตั้งโรงเรียนในบ้านเกิดของตน เพื่อให้มีการศึกษาที่ดี ทำให้พวกเขาสามารถปลดปล่อยลูกหลานจากความเขลาและความล้าหลัง ที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองในบ้านเกิด ดังนั้นในแง่ของการบริจาคเงินเพื่อจัดตั้งโรงเรียน ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนชานยังรักษาความกระตือรือร้นอย่างสูง และถือว่าเป็นภารกิจที่พวกเขาต้องปฏิบัติ ในค.ศ. 1957 สภาแห่งรัฐได้ประกาศใช้ “มาตรการสำหรับชาวจีนโพ้นทะเลในการบริจาคเงินทุนเพื่อจัดตั้งโรงเรียน” เพื่อเป็นแนวทางการช่วยเหลือ และยกย่องชาวจีนโพ้นทะเลในด้านการศึกษา ชาวจีนโพ้นทะเลบริจาคให้แก่โรงเรียนในพื้นที่ฉวนชานมากขึ้นเรื่อย ๆ ตัวอย่างเช่น มูลนิธิสวัสดิการครูผู้ยากไร้ฉวนชานที่ก่อตั้งขึ้นในค.ศ. 1994 ได้รับการสนับสนุนอย่างกระตือรือร้นจากชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนชานจำนวนมาก ในค.ศ. 1994 ได้ระดมทุนมากกว่า 7 ล้านหยวน และกองทุนสวัสดิการจำนวน 1,001,100 หยวนได้แจกจ่ายให้กับครูผู้ยากไร้ในพื้นที่ยากจนในฉวนชานจำนวน 636 คน และในปีเดียวกันได้จ่ายทุนการศึกษาจำนวน 2 ล้านหยวนให้แก่นักเรียนที่ยากจนอีกด้วย (Liu Quan, 2002, p. 272)

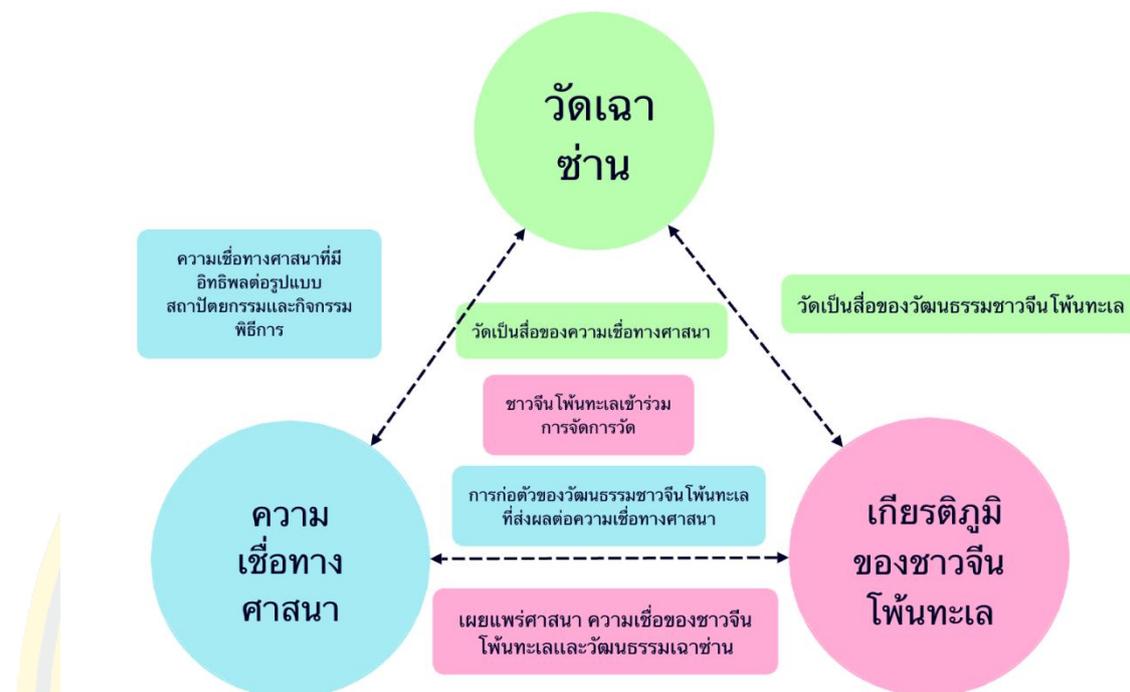
นอกจากด้านการศึกษาแล้ว การจัดตั้งโรงพยาบาลในบ้านเกิดยังเป็นการแสดงความเมตตาที่สำคัญต่อชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนชานอีกด้วย ในค.ศ. 1916 เจิ้งจื้อหยางชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนชานได้บริจาคเงินจำนวนมหาศาลเพื่อสร้างโรงพยาบาลฝูยีน ในค.ศ. 1927 หอการค้าฮ่องกงฉวนโจวแห่งที่ 7 ได้ตัดสินใจระดมเงินบริจาคช่วยเหลือเด็กฉวนอัน นับตั้งแต่การปฏิรูปและเปิดประเทศถึงค.ศ. 1986 เมืองฉวนโจวได้ใช้เงินบริจาคจากชาวจีนโพ้นทะเลมากกว่า 10.57 ล้านหยวน เพื่อสร้างโรงพยาบาลสี่แห่งได้แก่ โรงพยาบาลฉวนโจว โรงพยาบาลฉวนอัน โรงพยาบาลจีนโพ้นทะเลอันบู และศูนย์สุขภาพซาซี ซึ่งทำให้ระบบการรักษาพยาบาลของประชาชนท้องถิ่นในพื้นที่ดีขึ้นอย่างมาก (City, 1988)

นอกจากนี้ เมื่อเกิดภัยพิบัติในมาตุภูมิหรือบ้านเกิด ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนเจียงจะระดมทุนโดยเร็วที่สุดเพื่อบรรเทาสาธารณภัย ยกตัวอย่างเช่น ค.ศ. 2008 เกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ที่เหวินชาน มณฑลชื้อชวน ทำให้ผู้มีบาดเจ็บและล้มตายเป็นจำนวนมากและความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ด้วยความรักอย่างสุดซึ้งของชาวจีนโพ้นทะเลในฉวนเจียงได้ทยอยกันบริจาคเงิน จากสถิติที่ไม่สมบูรณ์ ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนเจียงทั่วโลกได้บริจาคเงินทั้งหมดไปยังพื้นที่เกิดแผ่นดินไหวเหวินชานมียอดรวมประมาณ 6 ร้อยล้านบาท

ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมโยงและสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของฉวนเจียง

เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่พิเศษ พื้นที่ฉวนเจียงจึงเกิดวัฒนธรรมความเชื่อที่มีเอกลักษณ์ และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือระบบพหุเทวนิยม ชาวฉวนเจียงเชื่อว่าเพียงแค่นี้มีความศักดิ์สิทธิ์สามารถเป็นเทพเจ้าเพื่อให้ผู้คนเคารพและบูชาได้ ด้วยเหตุนี้ วัดส่วนมากในพื้นที่ฉวนเจียงสร้างขึ้นเพื่ออุทิศให้แก่เทพเจ้าต่าง ๆ และเทพเจ้าเหล่านี้ยังได้ปกป้องคุ้มครองพวกเขาเมื่อเดินทางออกนอกทะเล เพื่อเริ่มธุรกิจของตนเอง ดังนั้นชาวจีนโพ้นทะเลในฉวนเจียงจะนำเทพเจ้าประจำบ้านเกิดของตนเองไปยังที่อยู่อาศัยในต่างประเทศ และสร้างวัดขึ้นมาเพื่อบูชาเทพเจ้า ขณะเดียวกันก็ได้เผยแพร่ความเชื่อทางศาสนาไปยังต่างประเทศ มีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดระหว่างวัดฉวนเจียง ความเชื่อทางศาสนาและเกียรติภูมิของชาวจีนโพ้นทะเล วัดฉวนเจียงเป็นสื่อของความเชื่อทางศาสนาของชาวฉวนเจียงและเกียรติภูมิของชาวจีนโพ้นทะเล ความเชื่อทางศาสนามีอิทธิพลต่อการก่อตัวของวัฒนธรรมจีนในต่างประเทศ และยังมีอิทธิพลต่อรูปแบบสถาปัตยกรรมและกิจกรรมทางพิธีกรรมของวัด ขณะที่ชาวจีนโพ้นทะเลมีส่วนร่วมในการจัดการวัด พวกเขายังเผยแพร่ความเชื่อทางศาสนาที่เป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมอันรุ่งโรจน์ของฉวนเจียง

วัดมังกรกลาวัสกรุงเทพประเทศไทยเป็นตัวอย่างที่คลาสสิก กล่าวกันว่าเมื่อกว่า 80 ปีที่แล้ว ชาวจีนโพ้นทะเลจากฉวนเจียงไปวัดโบราณชิงหลง เมืองเฉาโจวเพื่อรับรูป หลังจากที่พักพวกเขาเดินทางมาถึงประเทศไทยอย่างปลอดภัยแล้ว พวกเขาได้สร้างวัดใกล้กับท่าเรือคลองเตย กรุงเทพ เพื่อสักการะกษัตริย์อันศักดิ์สิทธิ์ เนื่องจากความศักดิ์สิทธิ์ของเทพเจ้า ทำให้จำนวนผู้ศรัทธาของวัดเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และควนธูปที่คลุ้งทั่ววัด อาคารหลักของวัดมังกรกลาวัสใช้รูปแบบสถาปัตยกรรมดั้งเดิมในพื้นที่ฉวนเจียง “เสื่อลงเขา” และตกแต่งด้วยงานหัตถกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ฉวนเจียง จะเห็นได้ว่าระบบความเชื่อที่เป็นเอกลักษณ์ของฉวนเจียงนั้น ส่งอิทธิพลอย่างลึกซึ้งต่อสถาปัตยกรรมของวัด

ภาพที่ 3-3 ภาพความสัมพันธ์ระหว่างวัดเฉาซ่าน ความเชื่อทางศาสนาและวัฒนธรรมของชาวจีนโพ้นทะเล (Yang Fan)

สรุป

ในบทนี้ดำเนินการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัดเฉาซ่าน ความเชื่อทางศาสนา และวัฒนธรรมของชาวจีนโพ้นทะเล โดยเน้นไปที่การวิเคราะห์ระบบความเชื่อพื้นบ้านในภูมิภาคเฉาซ่าน สืบค้นต้นกำเนิดทางประวัติศาสตร์ของความเชื่อพื้นบ้าน และเอกลักษณ์ของการบูชาเทพเจ้าแบบพหุเทวนิยมในพื้นที่เฉาซ่าน และดำเนินการวิเคราะห์บทบาทของวัดเฉาซ่านในการก่อตั้งและพัฒนาวัฒนธรรมชุมชน จากนั้นเรียบเรียงภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของชาวจีนโพ้นทะเลจากเฉาซ่าน วิเคราะห์สาเหตุการอพยพของชาวจีนโพ้นทะเลจากเฉาซ่านอย่างกว้างขวางไปยังประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเน้นไปที่คุณูปการของชาวจีนโพ้นทะเลจากเฉาซ่านต่อเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และอิทธิพลของการพัฒนาทางประวัติศาสตร์สมัยใหม่ของประเทศจีน สรุปได้ว่า ชาวจีนโพ้นทะเลจากเฉาซ่านได้รับความมั่งคั่งมหาศาลและเป็นที่ยอมรับทางสังคม ผ่านการทำงานหนักในต่างประเทศ และเป็นการสร้างและพัฒนาประเทศบ้านเกิดและบ้านเกิด เพื่อให้เกิดจิตสำนึกในการเคารพ

บรรพบุรุษ และมีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการ การคุ้มครองและการสืบทอดวัฒนธรรม
ท้องถิ่น

บทที่ 4

ความสำคัญของโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมและศิลปะการตกแต่งของ วัดเฉาซ่าน

สถาปัตยกรรมดั้งเดิมเฉาซ่าน

ชาวเฉาซ่านเรียกที่บ้านเรือนแบบดั้งเดิมว่า “ซู่” (厝 - Cuo) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมเฉาซ่าน ด้วยการอพยพลงทางใต้ของชาวที่ราบภาคกลาง สถาปัตยกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่เฉาซ่านได้ผสมผสานเทคนิคสถาปัตยกรรมของทางภาคเหนือและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวเฉาซ่าน ที่ให้ความสำคัญกับการใช้งานจริงและระบบประเพณีของสถาปัตยกรรม สะท้อนให้เห็นถึงแนวความคิดการออกแบบสถาปัตยกรรมของ “ความเป็นหนึ่งเดียวของสวรรค์กับมนุษย์” และแสดงลักษณะที่เด่นชัดในช่วงปลายราชวงศ์ชิงและต้นสาธารณรัฐจีน ชาวเฉาซ่านจำนวนมากที่ไปทำธุรกิจในต่างประเทศเดินทางกลับบ้านเกิดของตนเองเพื่อปรับปรุงหรือสร้างบ้านใหม่ พวกเขาไม่เพียงแต่นำความมั่งคั่งกลับคืนมาเท่านั้น แต่ยังนำวัฒนธรรมสถาปัตยกรรมของต่างประเทศกลับมาอีกด้วย ในช่วงเวลานี้ สถาปัตยกรรมที่ผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมจีนและตะวันตกเกิดขึ้นอย่างไม่สิ้นสุด องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และประเทศตะวันตกบางประเทศยังผสมผสานเข้ากับสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของพื้นที่เฉาซ่านอย่างต่อเนื่อง วัสดุใหม่และเทคนิคใหม่จากต่างประเทศจำนวนมากถูกนำมาใช้ สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกลมผสมผสานของชาวเฉาซ่านและทักษะที่ยอดเยี่ยมในการใช้สิ่งของจากต่างประเทศ นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงการเดินทางของผู้ประกอบการที่ยากลำบากของชาวจีนโพ้นทะเลในเฉาซ่านที่เดินทางไปต่างประเทศและความคิดถึงของพวกเขาที่มีต่อบ้านเกิดและญาติพี่น้อง

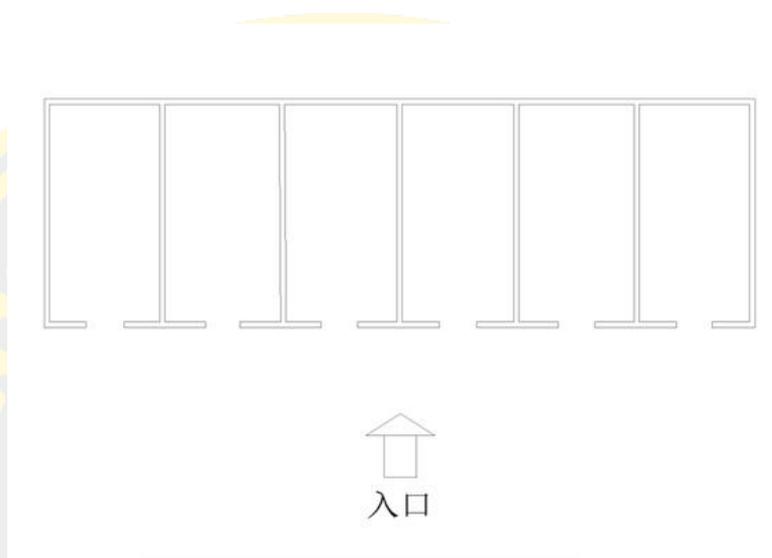
1. รูปแบบทางสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่าน

กล่าวโดยทั่วไปแล้ว ตามระดับความสูงต่ำและขนาดพื้นที่ของสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่านสามารถแบ่งออกคร่าว ๆ ได้เป็น 6 ประเภทได้แก่ บ้านแบบราวไม้ไผ่ยาว (竹竿厝) เสือลงภูเขา (下山虎) สี่แต้มทอง (四点金) สองม้าลากรถ (二马拖车) สี่ม้าลากรถ (四马拖车) และร้อยวิหคบูชาหงส์ (百鸟朝凤)

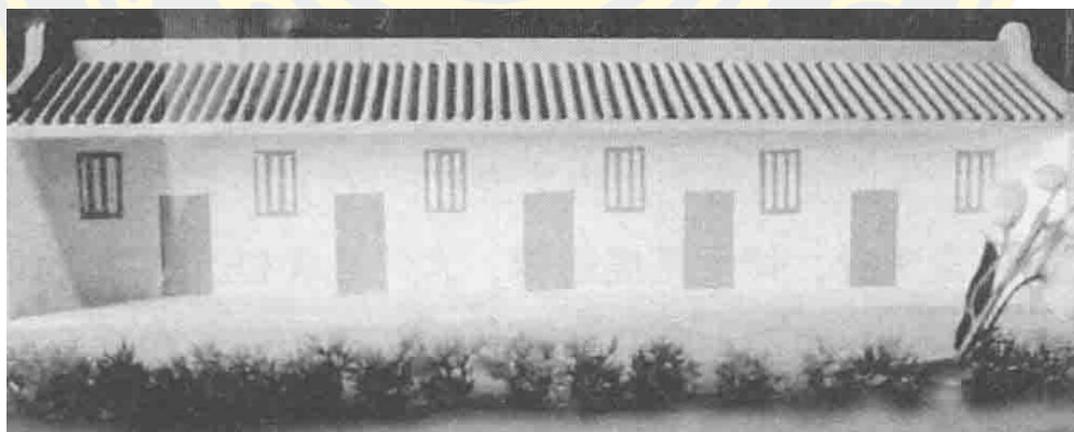
1.1 บ้านแบบราวไม้ไผ่ยาว (竹竿厝)

เมื่อพิจารณาจากระดับสถาปัตยกรรมแล้ว บ้านแบบราวไม้ไผ่ยาวเป็นรูปแบบที่อยู่อาศัยแบบดั้งเดิมที่มีระดับทางสถาปัตยกรรมต่ำที่สุดในพื้นที่เฉาซ่าน โครงสร้างที่แคบคล้ายแท่งไม้ไผ่ จึงได้

ชื่อ “บ้านแบบราวไม้ไผ่ยาว” พื้นที่ใช้งานต่าง ๆ เช่น ห้องนั่งเล่น ห้องนอน ห้องครัว บ่อรับฟ้า (天井) และห้องอื่น ๆ จัดวางเป็นแนวยาว พื้นที่ภายนอกและภายในบ้านไม่มีการตกแต่ง และการก่อสร้างดูเรียบง่าย

ภาพที่ 4-1 แผนผังของบ้านแบบราวไม้ไผ่ Yang Fan, 2022

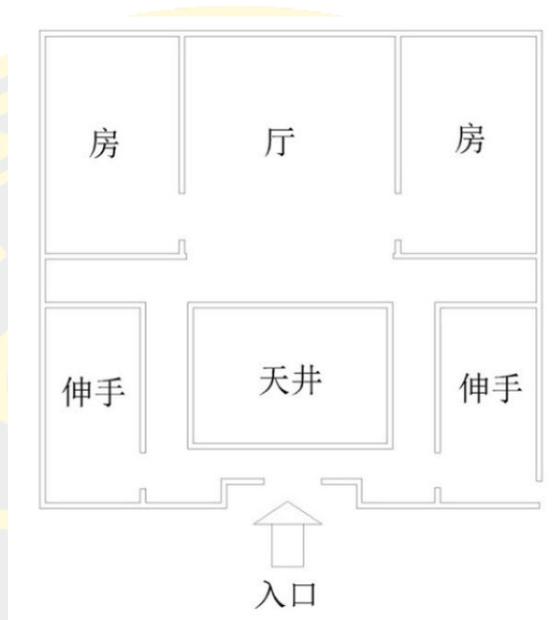

ภาพที่ 4-2 ภาพบ้านแบบราวไม้ไผ่ (Li, 2015a)

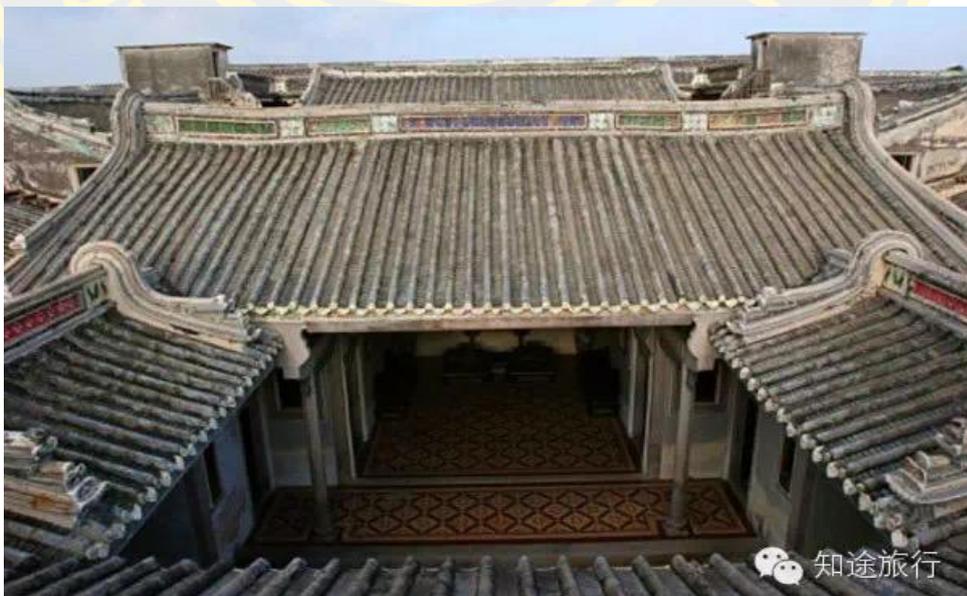
1.2 เสือลงเขา (下山虎)

เสือลงเขาประกอบด้วยสามห้องและหนึ่งผนัง เป็นรูปแบบทั่วไปของเรือนสามประสานที่พบเห็นได้บ่อยในพื้นที่เฉาซ่าน และเป็นรูปแบบพื้นฐานของสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่าน รูปแบบสถาปัตยกรรมระดับสูงจำนวนมากได้มาจากการพัฒนาของเสือลงเขา เรือนหลักของเสือลงเขา

อยู่ตรงกลางระหว่างสามห้อง เรียกว่า “ห้องโถง” และด้านซ้ายและด้านขวาเป็น “ห้องใหญ่” และด้านหน้าห้องโถงเป็นบ่อรับฟ้า ด้านซ้ายและด้านขวาของบ่อรับฟ้ามีเรือนปีกที่เรียกว่า “เซินโซ่ว” (伸手) ที่เชื่อมต่อกับห้องหลัก ประตูหน้าต่างอยู่ผนังด้านหน้า เพื่อเป็นตึกประตูทรงเว้า (凹)

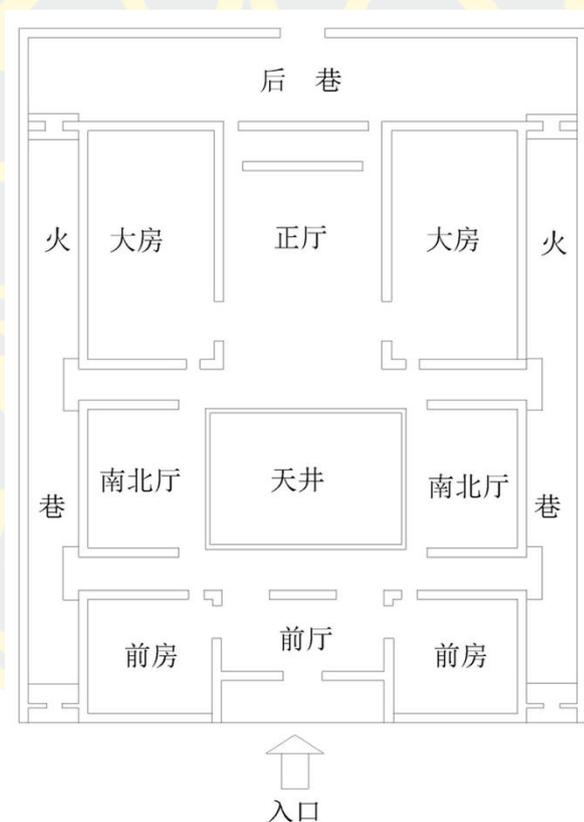
ภาพที่ 4-3 แผนผังของเสื่อลงเขา (Yang Fan,2022)

ภาพที่ 4-4 ภาพจริงของเรือนแบบเสื่อลงเขา (Zhitulvxing,2023)

1.3 สี่แต้มทอง (四点金)

สี่แต้มทองเป็นเรือนสี่ประธานที่พบได้บ่อยที่สุดในพื้นที่ฉวางชาน รูปแบบสถาปัตยกรรมพัฒนามาจากพื้นฐานของเสื่อลงภูเขา โดยการขยายเรือนด้านหน้าของเสื่อลงภูเขากลายเป็นแบบสี่เรือนล้อมลาน การขยายแนวนอนของสี่เรือนล้อมลานคือ “ห้าห้อง” หรือ “เจ็ดห้อง” การขยายแนวตั้งคือ “ชุดสี่ช่วง” และ “ชุดห้าช่วง” ที่มาของสี่เรือนล้อมลานมีอยู่สองแหล่งคือ หนึ่ง มีสันสี่ด้านคล้ายกับตัวอักษร 金 ที่ผนังด้านในและด้านนอกของอาคารจึงเรียกว่า “สี่แต้มทอง” (四点金) สอง คือ มีศาลาเล็ก ๆ สี่หลังภายในพื้นที่อาคารซึ่งเป็นห้องของลูกสาวที่รอการแต่งงาน ดังนั้นจึงถูกเรียกว่า “ทองสี่พัน” (四千金) ต่อมาเนื่องจากคำพ้องเสียงหรือการถ่ายทอดที่ผิดพลาดจึงค่อย ๆ พัฒนาเป็น “สี่แต้มทอง” (四点金) (Li, 2015b)

ภาพที่ 4-5 แผนผังของสี่แต้มทอง (Yang Fan, 2022)

ภาพที่ 4-6 ภาพจริงของสี่แต่มทอง (Zui Lingchao,2023)

1.4 สองม้าลากรถ (二马拖车)

สองม้าลากรถเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ดาบสองหลัง” (双背剑) ซึ่งประกอบไปด้วยชุดแบบสองช่วง เติมด้วยสองทางเดินจากอาคาร ด้านหน้ามีสามประตูใหญ่ แบ่งออกเป็นหนึ่งประตูใหญ่ และสองประตูเล็ก สองม้าลากรถเหมือนกับสี่ม้าลากรถ แต่ชื่อนั้นเกี่ยวข้องกับลำดับชั้น ในสมัยโบราณของประเทศจีนมีระเบียบที่เข้มงวดเกี่ยวกับระดับของรถม้า จักรพรรดิทรงโดยสารด้วยรถม้าสี่ตัว ซึ่งเรียกว่า รถม้าสี่ตัว องค์ชายทรงโดยสารด้วยรถม้าสามตัว เรียกว่า รถม้าสามตัว ข้าราชการโดยสารด้วยรถม้าสองตัว เรียกว่า รถม้าป็น (扈驾车) ด้วยเหตุนี้ สองม้าลากรถคือ รถม้าที่ใช้เฉพาะบ้านของขุนนาง และเป็นของครอบครัวที่ร่ำรวย (Li Yuqun,2015,pp. 28-29)

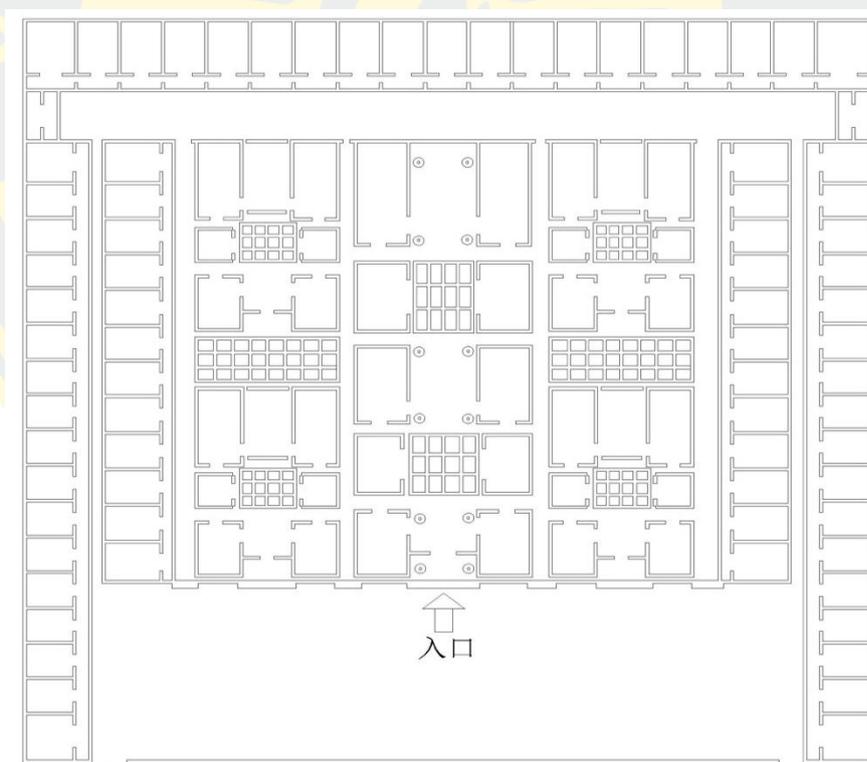
ภาพที่ 4-7 แผนผังของsongม้าลากรถ (Yang Fan,2022)

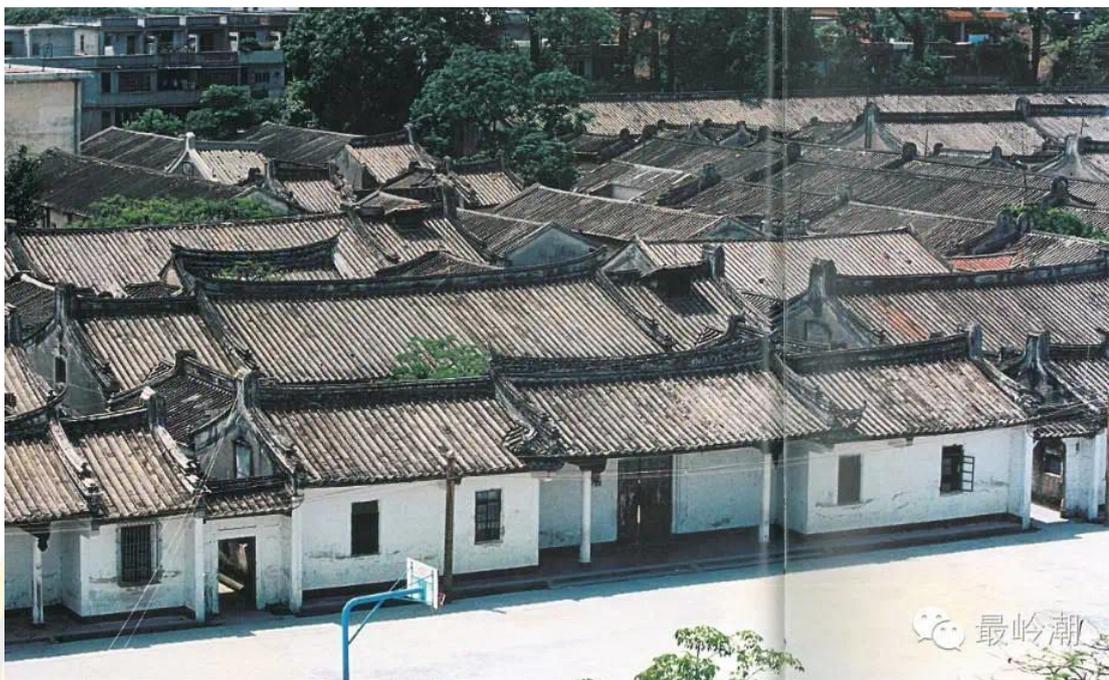
ภาพที่ 4-8 ภาพจริงของsongม้าลากรถ (Zui Lingchao, 2023)

1.5 สี่ม้าลากรถ (驷马拖车)

สี่ม้าลากรถเป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมที่ขยายมาจากรูปแบบสถาปัตยกรรมของสองม้าลากรถ และเป็นหน่วยขนาดใหญ่ที่สอดคล้องกัน เรือนหลักของสี่ม้าลากรถอยู่บนแกนกลาง และส่วนมากมีทางเข้าสามทางและห้องแบบเปิดห้าห้อง เรือนกลางและเรือนหลังของทางเข้าที่หนึ่งคือพื้นที่หลักของเจ้าของและที่อยู่อาศัยของครอบครัว เพียงแค่ประตูของทางเข้าที่สองปิดอยู่ ส่วนนี้จะกลายเป็นพื้นที่ปิดที่ค่อนข้างอิสระและปลอดภัย จึงยากที่คนนอกจะเข้าไปได้ สมาชิกในครอบครัวที่มีลำดับรองลงมาหรือญาติอาศัยอยู่นอกทางเข้าที่สอง ด้านนอกที่สุดของเรือนคือ พื้นที่อาศัยของคนรับใช้และลูกจ้าง รูปแบบสถาปัตยกรรมประเภทนี้ แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างชายหญิงและลำดับชั้นที่เคร่งครัดของขนบธรรมเนียมทางสถาปัตยกรรมในสังคมศักดินา เนื่องจากสถาปัตยกรรมมีขนาดใหญ่ จึงมีห้องใหญ่และห้องโถงเป็นจำนวนมาก และขนบธรรมเนียมระดับชั้นอันสูงส่ง สี่ม้าลากรถเป็นที่รู้จักกันในนาม “พระราชวังพื้นบ้าน” ในพื้นที่เฉาซ่าน มีเพียงอภิมาหาเศรษฐีเท่านั้นที่จะสามารถสร้างสถาปัตยกรรมขนาดใหญ่พิเศษเช่นนี้ได้

ภาพที่ 4-9 แผนผังของสี่ม้าลากรถ (Yang Fan, 2022)

ภาพที่ 4-10 ภาพจริงของสี่ม้าลากรถ (Zui Lingchao, 2023)

1.6 ร้อยวิหกบูชาหงส์ (百鸟朝凤)

ร้อยวิหกบูชาหงส์เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ร้อยวิหกบูชาอาทิตย์” และ “บ้านขนาดใหญ่” โครงร่างแกนกลางของสถาปัตยกรรมเป็นทางเข้าสามทาง สามเรือนหลักคือ สามห้องแบบเปิด และสามห้องแบบเปิดถูกแบ่งด้วยบ่อรับฟ้า ด้านซ้ายและด้านขวาของบ่อรับฟ้าคือ ห้องปีก ซึ่งเชื่อมกับเรือนหลักสร้างเป็นแบบล้อม ลักษณะเด่นของพื้นที่คือ ห้องโถงขนาดใหญ่และห้องต่าง ๆ มากมาย ซึ่งห้องต่าง ๆ เหล่านี้ถูกจัดเรียงไว้รอบ ๆ ห้องโถง ดังนั้นห้องโถงจึงเปรียบเสมือนดวงอาทิตย์และห้องต่าง ๆ เรียกว่า หงส์ จึงเรียกว่า “ร้อยวิหกบูชาอาทิตย์” และ “ร้อยวิหกบูชาหงส์” ลักษณะเด่นที่สุดคือ มีสวน โดยมีสุภชาติจินโบราณที่กล่าวไว้ว่า “หงส์ไม่อาศัยอยู่ในที่ที่ไม่มีต้นไม้” ด้วยเหตุนี้ รูปแบบสถาปัตยกรรมของร้อยวิหกบูชาหงส์ล้วนมีส่วนตัวที่ปกคลุมไปด้วยต้นไม้ ภูเขาและแม่น้ำที่เขียวชอุ่ม (Li Yuqun, 2015, pp. 23-24)

ภาพที่ 4-11 ภาพจริงของร้อยวิหุกบูชาหงส์ (Baidu, 2023)

2. วิธีการสร้างสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่าน

เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื้อดั้งเดิมที่สนับสนุนการผสมผสานของธรรมชาติ วัฒนธรรม ศิลปะ ความคิดทางศิลปะและสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่าน ชาวเฉาซ่านให้ความสำคัญกับความกลมกลืนและความเป็นหนึ่งเดียวของสวรรค์ โลกและมนุษย์เมื่อสร้างบ้าน ดังนั้นกฎของการสร้างสถาปัตยกรรมเฉาซ่าน ส่วนประกอบทุกชิ้นจึงเชื่อมโยงกับองค์ประกอบดั้งเดิมเช่น สวรรค์โลก พระอาทิตย์พระจันทร์ ดวงดาวและกลุ่มดาว ที่ถูกให้ความหมายแฝงทางวัฒนธรรมเฉพาะ (กรมการก่อสร้างเมืองฉาโจว, 2008, p.12)

ภาพที่ 4-12 สัมภาษณ์คุณ Chen Zhuoxiong ผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรมโบราณในซานโถว (Yang Fan, 2021)

ผู้วิจัยได้เรียนรู้จากการสัมภาษณ์คุณ Chen Zhuxiong ผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรมในซานโถวว่า หลังจากชิมชั้ววัฒนธรรมสถาปัตยกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงจากที่ราบภาคกลาง กฎการก่อสร้างสถาปัตยกรรมพื้นบ้านชุดสมบูรณ์ได้ค่อย ๆ ก่อตัวขึ้นในพื้นที่เฉาซาน ซึ่งกระบวนการและกฎเหล่านี้ยังคงใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน

การออกแบบสถาปัตยกรรมในพื้นที่เฉาซาน เสร็จสมบูรณ์ร่วมกันโดยมีพื้นฐานจาก “นายภูมิศาสตร์” และ “อาจารย์ตั้งเสา” อันดับแรกคือ “นายภูมิศาสตร์” คัดเลือกภูมิประเทศที่เหมาะสมในการสร้างบ้านตามความต้องการของเจ้าของบ้าน กำหนดทิศทางและทิศทางลมของสถาปัตยกรรม กำหนดแกนกลางและรูปแบบสถาปัตยกรรมตามความสมมาตร นอกจากนี้ จากเวลาเกิดของเจ้าของและข้อมูลอื่น ๆ เพื่อนำมาพิจารณาว่าสถาปัตยกรรมควรใช้รูปทรงสันในรูปแบบของทอง ไม้ น้ำ ไฟ และดิน และคำนวณหาฤกษ์และวันดีที่เหมาะสมในการก่อสร้าง ทำยู่สุดกำหนดเวลาเฉพาะในการเริ่มก่อสร้าง ติดตั้งประตู คานบน คานดิบ และชั้นตอนอื่น ๆ

ตามแผนผังสถาปัตยกรรมที่ “อาจารย์ตั้งเสา” ได้กำหนดไว้แล้วนั้น ใช้วิธีการกดไม้บรรทัดขาว (วิธีการกดไม้บรรทัดขาว คือ วิธีการคำนวณที่เชื่อโชคลางในการกำหนดขนาดของอาคาร) ตามกฎเฉพาะ จัดเรียงกลุ่มดาว 24 กลุ่มเพื่อคำนวณขนาดสัดส่วนแต่ละส่วนของสถาปัตยกรรม จากนั้นสัดส่วนที่ปรับขนาดเหล่านี้จะถูกวาดลงบนเสาไม้ เสาไม้เหล่านี้กลายเป็นเสามาตรฐานและขนาดมาตรฐานของสถาปัตยกรรม การก่อสร้างสถาปัตยกรรมทั้งหลาย รวมถึงงานปูน งานช่างไม้ งานหิน งานทาสี ต้องปฏิบัติตามสัดส่วนและขนาดที่ทำเครื่องหมายไว้บนเสาไม้นี้อย่างเคร่งครัด คุณ Chen Zhuoxiong มีเสาไม้ยาว 3.5 เมตร กว้าง 12 เซนติเมตร เสาไม้นี้ตัดทอนมาจากคุณปู่ของคุณ Chen และมีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 100 ปี

3. ส่วนประกอบสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่าน

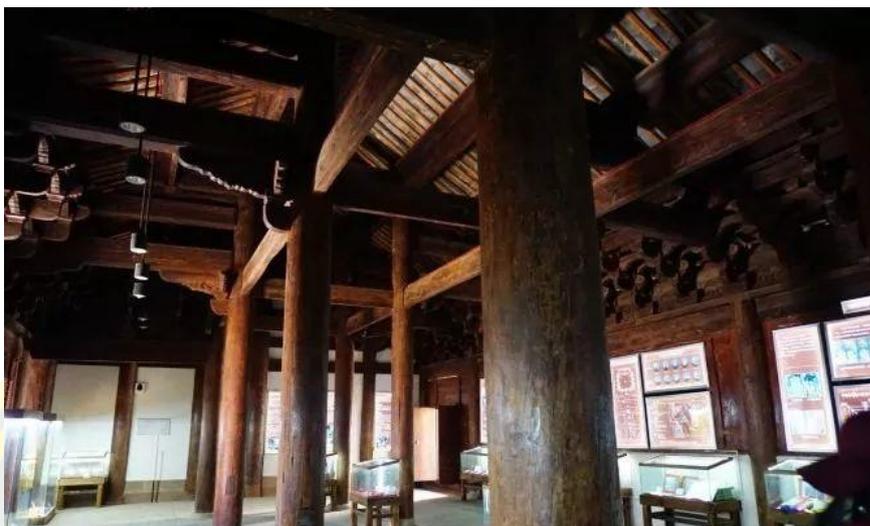
สถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่านประกอบด้วย ส่วนประกอบของสถาปัตยกรรมเป็นหลัก เช่น ที่ดินสำหรับสร้างบ้าน เสาไม้ เสาหิน คานใหญ่ โต้วกัง (斗拱) กลองหิน สัน ประตู และหน้าต่าง

3.1 ที่ดินสำหรับสร้างบ้าน

ที่ดินสำหรับสร้างบ้านเป็นที่ตั้งบ้านสมัยใหม่ คนโบราณในเฉาซ่านเรียกที่นี้ว่า “โฮ่วอู่” (ที่ดินหลัง) และ “หมู่ตี้” (แม่ของแผ่นดิน) ตามความหมายของชื่อแสดงว่าเป็นที่ดินที่ทิ้งไว้ให้แก่คนรุ่นหลัง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างทายาทรุ่นต่อไป การเลือกที่ดินสำหรับสร้างบ้านเป็นพื้นฐานของการสร้างบ้าน ชาวเฉาซ่านมักปรึกษากับซินแส เพื่อเลือกสถานที่สร้างบ้าน ซินแสะจะกำหนดตำแหน่งที่ดีที่สุดตามที่ตั้งและภูมิภาค รวมทั้งโชคชะตาและลักษณะนิสัยของเจ้าของบ้าน เพื่อกำหนดตำแหน่ง ทิศทางและขนาดที่ดีที่สุด ฮวงจุ้ยที่แตกต่างกัน โครงสร้างของบ้านก็ต่างกัน และความหมายแฝงทางวัฒนธรรมก็แตกต่างกันอีกด้วย แต่ทั้งหมดนั้นล้วนสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดการสร้างสรรค์ตามกฎของสวรรค์และความกลมกลืน และยังสะท้อนถึงวิถีชีวิตของชาวเฉาซ่านที่เป็นไปตามกฎธรรมชาติและยึดหยุ่นได้ (Li Yuqun,2015,p. 42)

3.2 เสาไม้

เสาไม้เป็นส่วนสำคัญของโครงหลังคาทั้งหมดและเป็นส่วนประกอบหลักที่ค้ำยันสถาปัตยกรรมทั้งหลาย ในกฎการสร้างสถาปัตยกรรมของพื้นที่เฉาซ่าน ตามแนวคิด “ความกลมกลืนของสวรรค์ โลกและมนุษย์” แบ่งออกเป็น หนึ่งสวรรค์ สองโลก สามมนุษย์ (กลาง) และสี่ความกลมกลืน ในแผนผังของสถาปัตยกรรม เสาด้านหน้าที่สุดเรียกว่า “เทียนจู้” (เสาสวรรค์) เสาด้านหลังสุดเรียกว่า “ตี้จู้” (เสาดิน) เสาที่อยู่ตรงกลางสถาปัตยกรรมเรียกว่า “เหรินจู้” (เสามนุษย์) หรือที่เรียกว่า “จิงจู้” (เสากลาง) เสาด้านข้างหรือมุมเรียกว่า “เหอจู้” (เสากลมกลืน) (Li Yuqun,2015,p.43)

ภาพที่ 4-13 ภาพเสาไม้ (Baidu, 2023)

3.3 เสาหิน

วัดและห้องโถงบรรพบุรุษเป็นตัวแทนของสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของเฉาซาน เนื่องจากมีช่วงโถงกว้าง สถาปัตยกรรมประเภทนี้จึงต้องใช้เสาหินที่แข็งแรงทนทานกว่าเสาไม้เพื่อรองรับโครงสร้างหลังคาทั้งหมดในกระบวนการก่อสร้าง ชาวเฉาซานเรียกเสาหินว่า สือทิง (石汀) ซึ่งพ้องเสียงกับคำว่า ดิง (汀) วัดและห้องโถงบรรพบุรุษส่วนมากมักสร้างสือทิง (石汀) ซึ่งมีความหมายว่า เจริญรุ่งเรืองและครอบครัวที่มั่งคั่ง (Li Yuqun, 2015, p.58)

ภาพที่ 4-14 ภาพเสาหิน (Baidu, 2023)

3.4 คาน

คานหรือที่เรียกว่า มู่หยิง (เสาไม้) เป็นส่วนสำคัญของสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของเฉาซ่าน โดยทั่วไปแล้วสถาปัตยกรรมเดิมของเฉาซ่านมีคานมากกว่าห้าคาน ช่วงก่อสร้างตั้งชื่อคานทั้งห้า ตามความสำคัญและตำแหน่งที่ตั้ง ในโครงสร้างสถาปัตยกรรม ด้านหน้าเรียกว่า เทียนหยิง (เสาสวรรค์) เสาด้านหลังสุดเรียกว่า ตี้หยิง (เสาดิน) เสาตรงกลางเรียกว่า เหรินหยิง (เสามนุษย์) หรือเรียกว่า จงหยิง (เสากลาง) ส่วนด้านล่างเรียกว่า จื่อซุนหยิง (เสาลูกหลาน) ส่วนที่เหลือเรียกว่า ไท่เป่า (太保)

ภาพที่ 4-15 ภาพคาน(Yang Fan, 2022)

3.5 โต้วก่ง (斗拱)

โต้วก่งของเฉาซ่านสามารถแบ่งออกเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยม กลม แปดเหลี่ยมและรูปทรงแปลก ภายใต้นั้น รูปทรงสี่เหลี่ยมสามารถเปลี่ยนเป็นสี่เหลี่ยมมุมมน สี่เหลี่ยมมีมุม และรูปทรงอื่น ๆ วงกลมเป็นทรงกลีบดอกไม้สี่กลีบหรือดอกไม้หลายกลีบ รูปทรงแปลกเกิดเพิ่มประติมากรรมและการเปลี่ยนแปลงรูปทรงพื้นฐานเหล่านั้น และรูปทรงที่พบได้บ่อยที่สุดคือ รูปทรงดอกบัว (Li Zheyang,2009,p.59)

ภาพที่ 4-16 ภาพโถ้วัง (Baidu, 2023)

3.6 กลองหิน

กลองหินเป็นส่วนประกอบทางเข้าสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของชาวจีน ปริมาณและรูปร่างของมันจะถูกปรับตามขนาดของตำแหน่งขุนนางของเจ้าของบ้าน ด้วยการอพยพลงมาทางใต้ของวัฒนธรรมที่ราบภาคกลาง กลองหินจึงถูกนำมาใช้ในสถาปัตยกรรมท้องถิ่นในพื้นที่เฉาซาน กลองหินไม่เพียงแต่มีหน้าที่ปิดเปลือกชั่วคราวเท่านั้น แต่ยังมีความหมายแฝงของกระจกอีกด้วย ดังนั้นจึงถูกเรียกอีกอย่างว่า “หินกระจก” ตามตำนานคือการเตือนลูกหลานว่าให้แต่งตัวเรียบร้อยที่หินกระจกก่อนเข้าไปไหว้ในศาลบรรพบุรุษ เพื่อเป็นการทบทวนและไตร่ตรองว่า คุณได้ทำสิ่งที่น่าอับอายต่อบรรพบุรุษหรือไม่ กลองหินในสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมในพื้นที่เฉาซาน ส่วนมากจะวางไว้ทั้งสองด้านของประตูที่เชื่อมกับเสาคอนกรีตที่บ้านประตูกัน (Li Yuqun, 2015, p.54)

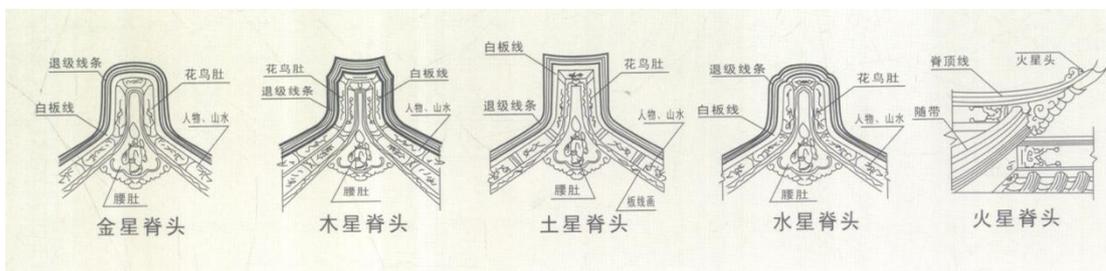

ภาพที่ 4-17 ภาพกลองหิน (Baidu, 2023)

3.7 หน้าจั่ว

หน้าจั่วของสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมในพื้นที่เฉาซ่านเรียกว่า “ซัวเจี้ยวโถว” หน้าจั่วเป็นส่วนประกอบทางสถาปัตยกรรมที่มีลักษณะพิเศษทางการตกแต่งที่ชัดเจนที่สุดและมีความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่ชัดเจนที่สุดในสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมในพื้นที่เฉาซ่าน ตามความสัมพันธ์ระหว่างธาตุทั้ง 5 ได้แก่ โลหะ ไม้ น้ำ ไฟและดิน ในพื้นที่เฉาซ่านได้แบ่งรูปทรงหน้าจั่วคร่าว ๆ ออกเป็น 5 ประเภทได้แก่ สันดาวศูกร์ สันดาวพฤษ์ สันดาวพุธ สันดาวอังคารและสันดาวเสาร์ ซึ่งลักษณะทางสถนฐานวิทยาได้แก่ รูปร่างของทองกลมและกว้าง รูปร่างของไม้กลมและตรง รูปร่างของน้ำแบนและเป็นคลื่น รูปร่างของไฟแหลมและกว้าง และรูปร่างของดินแบนและสวยงาม (กรมการก่อสร้างเมืองฉาวโจว,2008,p.208) การตกแต่งหน้าจั่วรวมอยู่ที่ส่วนบน โดยทั่วไปเส้นลื่นไหลและทอดยาวไปตามสัน ระหว่างเส้นจะเหลือพื้นที่ไว้เพื่อตกแต่ง ซึ่งพื้นที่ตกแต่งนี้เรียกว่า “ตู้” (ห้อง) โดยมีประเภทต่าง ๆ เช่น “ห้องดอกไม้และนก” “ห้องตัวละคร” “ห้องทิวทัศน์” เป็นต้น ลวดลายที่ประดับด้านในเรียกว่า “ฉูฮวา” มี “ฉูยไต้” (แถบตั้ง) ที่เส้นด้านล่างผนัง โดยใช้การตกแต่งด้วยภาพวาดสี ประติมากรรมสุขชู

และกระเบื้องเคลือบเขียนฉือ การตกแต่งเหล่านี้ ทำให้หน้าจั่วมีเอฟเฟกต์ของแสงและเงา และการเปลี่ยนแปลงของสี ซึ่งช่วยเสริมผลทางศิลปะของหน้าจั่วได้อย่างมาก

ภาพที่ 4-18 รูปทรงของสันห้าดาวแบบดั้งเดิมของเฉาซ่าน(กรมการก่อสร้างเมืองฉาโจว, 2008,p.19)

4. ศิลปะการตกแต่งสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของเฉาซ่าน

การตกแต่งสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของเฉาซ่าน ให้ความสำคัญกับรายละเอียด เน้นจุดสำคัญ และให้ความสำคัญกับความเป็นหนึ่งเดียวของการใช้งานจริงและศิลปะ ก่อตัวเป็นลักษณะเด่นทางศิลปะที่ “อ่อนช้อยแต่ไม่เลี่ยน ใหญ่แต่ไม่ว่างเปล่า ซับซ้อนแต่ไม่วุ่นวาย สีสนแต่ไม่เรียบง่าย” ในด้านของเทคนิคการตกแต่ง สถาปัตยกรรมดั้งเดิมของเฉาซ่านใช้ประโยชน์จากการงานแกะสลักไม้ งานแกะสลักหิน ประติมากรรม กระเบื้องเคลือบเขียนฉือ ภาพเขียนสี ภาพจิตรกรรมฝาผนัง และงานฝีมืออื่น ๆ นำเสนอเอฟเฟกต์ทางภาพที่วิจิตรงดงาม และฝีมือประณีต งานแกะสลักไม้ งานแกะสลักหิน และกระเบื้องเคลือบเขียนฉือเป็นงานฝีมือตกแต่งแบบดั้งเดิมที่โดดเด่นที่สุดในพื้นที่เฉาซ่าน ช่างฝีมือใช้เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ นิทาน ตำนาน จิ้ง ละคร ลวดลายมงคล แมลง ปลา นกและสัตว์ ศาลา และภูมิทัศน์เป็นรูปแบบตกแต่ง สะท้อนถึงวัฒนธรรมดั้งเดิมและเอกลักษณ์ทางศิลปะของท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นส่วนโค้งของหลังคา มุมของชายคา การจัดวางประตู การจับคู่สี และการใช้หัวข้อ ในสถาปัตยกรรมเฉาซ่านนั้น ล้วนมีทำด้วยความประณีต แกะสลักอย่างละเอียด งดงามตระการตา และฝีมือที่ประณีต

4.1 งานแกะสลักไม้

งานแกะสลักไม้ที่มีชื่อเสียงที่สุดในพื้นที่เฉาซ่านคือ งานแกะสลักไม้เฉาโจว ซึ่งถูกใช้กันอย่างแพร่หลายในส่วนประกอบของโครงคานและประตูหน้าต่าง และมีตำแหน่งสำคัญในการตกแต่งสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมในพื้นที่เฉาซ่าน งานแกะสลักไม้เฉาโจวเริ่มต้นขึ้นในราชวงศ์ถัง พัฒนาในสมัยราชวงศ์ซ่งและราชวงศ์หมิง และรุ่งเรืองในราชวงศ์ชิง ซึ่งถูกรวมอยู่ในรายชื่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมชุดแรกในค.ศ. 2006 เทคนิคการแกะสลักไม้เฉาโจวส่วนมากได้แก่ การแกะสลักแบบนูน การแกะสลักแบบลึก การแกะสลักแบบลอยตัว การแกะสลักแบบโปร่งซ้อน และการแกะสลักแบบฉลุ

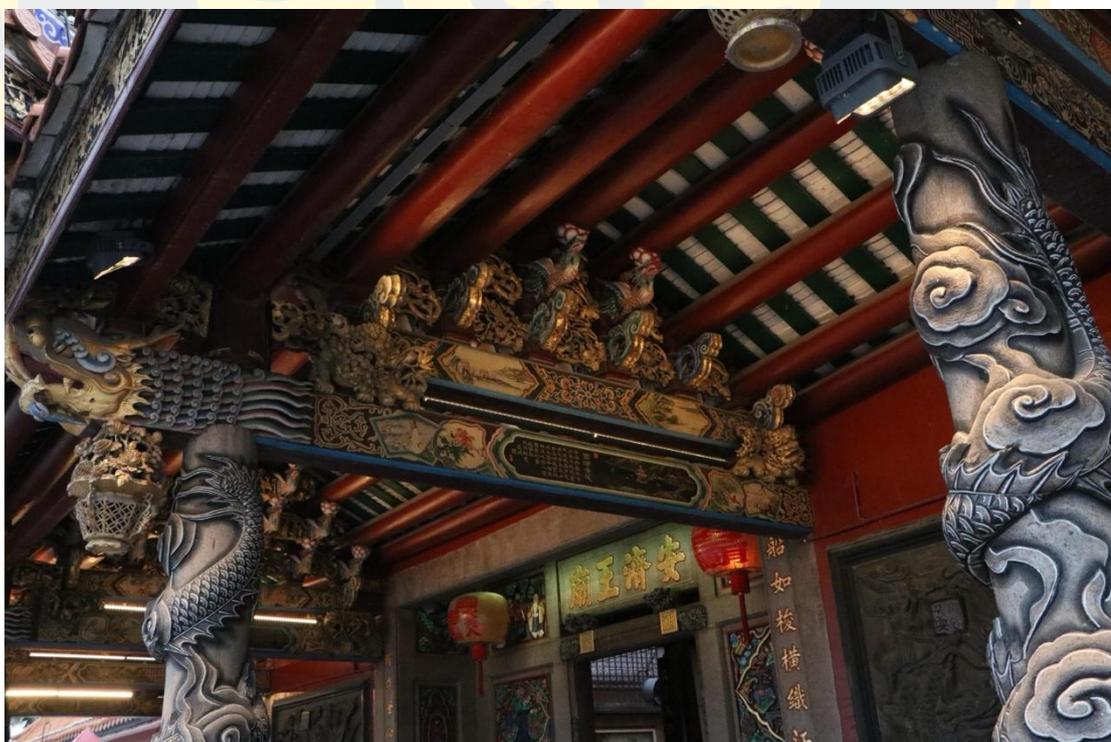
ทุกผลงานที่สมบูรณ์แบบเป็นผลมาจากเทคนิคอันครอบคลุมของช่างฝีมือ งานแกะสลักไม้ลงรักปิดทองเป็นงานแกะสลักไม้เฉาใจที่มีเอกลักษณ์มากที่สุด และเป็นตัวแทนมากที่สุด ช่างแกะสลักไม้มีฝีมือที่ประณีตในการตกแต่งงานแกะสลักไม้ด้วยการลงรักติดทอง ที่ดูร่ารวย งดงาม และสดใส ก่อตัวเป็น “รูปแบบชนชั้นสูง” อันงดงาม ซึ่งสร้างความประทับใจให้แก่ผู้คน และเน้นการแสวงหาประโยชน์ในการ “อวดความมั่งคั่ง” ของนักธุรกิจเฉาใจที่ร่ำรวยอย่างเต็มที่ หัวข้อของงานแกะสลักไม้เฉาใจสามารถแบ่งออกเป็นประเภทอย่างคร่าว ๆ ได้เป็น นก สัตว์มงคล สัตว์น้ำในแม่น้ำและทะเล เหล่าเทพ นิยายตลกขบขัน ดอกไม้ ผลไม้และฉากของชีวิต พื้นที่เฉาใจมีแนวชายฝั่งยาว มีระบบน้ำที่ได้รับการพัฒนาอย่างดี และแม่น้ำหลายสาย สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่เป็นเอกลักษณ์ทำให้ชาวเฉาใจมีความชื่นชอบต่อผลิตภัณฑ์อาหารทะเล ดังนั้น หัวข้อการสร้างสรรค์ของสัตว์น้ำในแม่น้ำและทะเลจึงกลายเป็นหัวข้อในการสร้างสรรค์ที่พบได้บ่อยที่สุดในงานแกะสลักไม้เฉาใจ ยกตัวอย่างเช่น “ตระกร้ากุ้งปู” เป็นตัวแทนของงานแกะสลักไม้ลงรักสีทองในสถาปัตยกรรมเฉาใจ ช่างฝีมือใช้กุ้ง ปู ปลา และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ในมหาสมุทรมาเป็นวัตถุในการสร้างสรรค์ การแกะสลักไม้ชนิดนี้แสดงถึงวัฒนธรรมทางทะเลที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่เฉาใจ และยังสะท้อนถึงทักษะการแกะสลักที่ยอดเยี่ยมนำเสนอผลงานการตกแต่งทางสถาปัตยกรรมอันวิจิตรงดงาม

ภาพที่ 4-19 งานแกะสลักไม้เฉาใจ (Yang Fan, 2022)

4.2 งานแกะสลักหิน

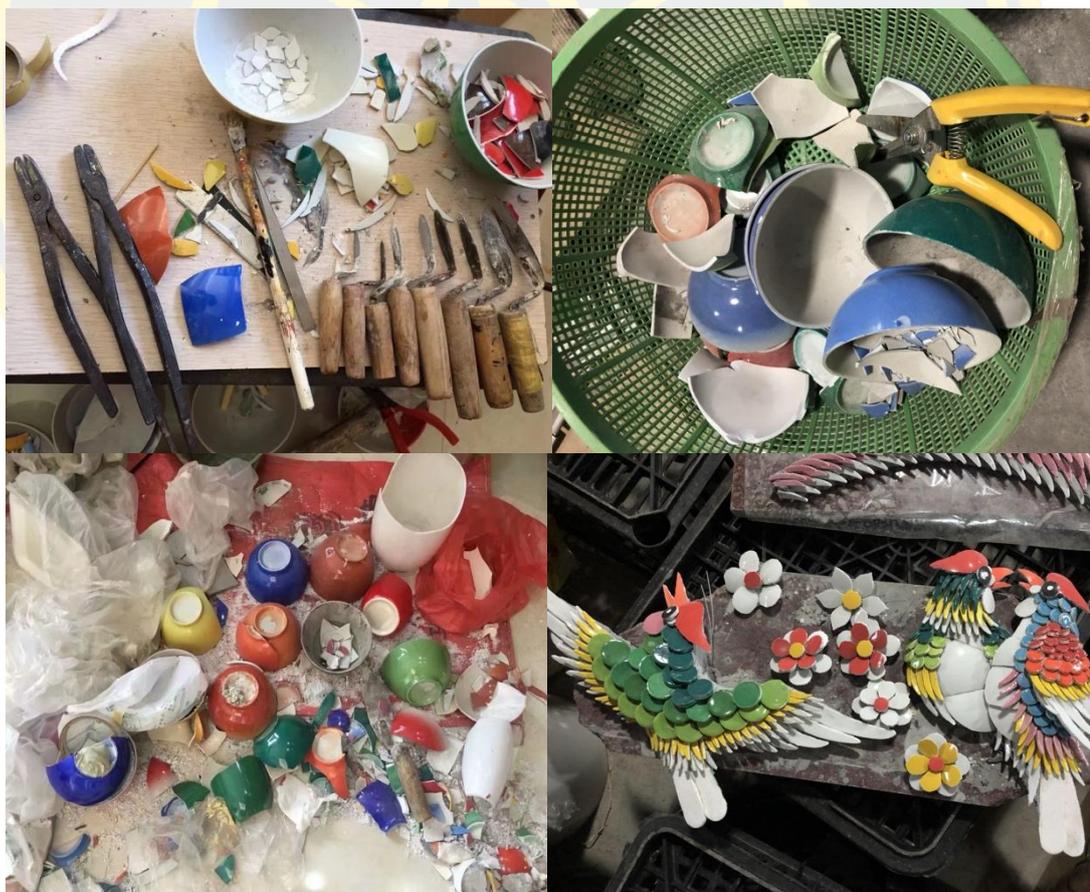
ในบรรดาการตกแต่งสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิม ในพื้นที่เฉาซ่าน การแกะสลักหินยังเป็นรูปแบบศิลปะการตกแต่งที่บ่งบอกถึงงานฝีมืออันประณีตได้ดีที่สุด ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถังและราชวงศ์ซ่ง ศิลปะการแกะสลักหินจำนวนมากได้ปรากฏในพื้นที่เฉาซ่านได้รับการอนุรักษ์มาจนถึงทุกวันนี้ ราวบันไดหินในห้องโถงของวัดโคหยวนเมืองเฉาโจวและการแกะสลักหินบนแท่งศิลาพระสูตรยังคงเห็นได้อย่างชัดเจน งานแกะสลักหินในพื้นที่เฉาซ่านส่วนมากยังใช้เห็นแกรนิตเป็นวัตถุดิบหลัก และแกะสลักอย่างประณีตด้วยเทคนิคต่าง ๆ เช่น การแกะสลักแบบโปร่งซ้อน การแกะสลักแบบลอยตัว การแกะสลักแบบนูน การแกะสลักแบบฉลุ นอกจากส่วนประกอบที่งดงามบนคานและโครงสร้างเสาได้หลังคาแล้ว ส่วนประกอบอื่นที่พบได้มากที่สุดคือส่วนประกอบขนาดใหญ่เช่น เสาหินผานหลง ผงัง ลายกีเลน และสิงโตเผ่าประตู่สองด้าน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีฉากตัวละคร ดอกไม้ นก แมลงและปลา ผิงอยู่บนผนัง ในช่วงปลายราชวงศ์ชิงและช่วงต้นสาธารณรัฐจีน งานแกะสลักหินในพื้นที่เฉาซ่านพัฒนาถึงจุดสูงสุดในประวัติศาสตร์ เทคนิคการแกะสลักแบบใหม่เช่น การแกะสลักแบบนูนหลายชั้น การแกะสลักแบบโปร่งซ้อนหลายชั้น และการแกะสลักแบบฉลุ สร้างเป็นรูปแบบศิลปะที่สดใส มีความลื่นไหล ละเอียดอ่อน ประณีตและงดงาม

ภาพที่ 4-20 งานแกะสลักหิน(Yang Fan, 2022)

4.3 กระเบื้องเคลือบเขียนฉือ

ศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉือมีรูปร่างเป็นพื้นฐาน เป็นศิลปะการตกแต่งสถาปัตยกรรมโดยใช้การตัดกระเบื้องเคลือบมาฝังบนหลังคาและผนังใต้หลังคา ศิลปะประเภทนี้ยังคงเป็นงานฝีมือพิเศษที่หาได้ยากในประเทศจีน ซึ่งมีต้นกำเนิดในฉาโจวในสมัยราชวงศ์หมิง เทคนิคของการฝังกระเบื้องเคลือบเขียนฉือได้แก่ การฝังแบบแบน การฝังแบบนูน และการฝังแบบลอยตัวสามมิติ หัวข้อต่าง ๆ ได้แก่ บุคคล ภูมิทัศน์ หงส์ ดอกไม้ นก แมลงและปลา เนื่องจากวัสดุกระเบื้องเคลือบเขียนฉือส่วนมากเป็นเครื่องเคลือบที่เผาด้วยอุณหภูมิสูง ดังนั้นการตกแต่งด้วยกระเบื้องเคลือบเขียนฉือที่ฝังอยู่บนสถาปัตยกรรมดั้งเดิมในพื้นที่เฉาซ่าน แม้ว่าจะถูกลมและแสงแดดเป็นเวลานานแต่สียังไม่จางหาย ในทางกลับกัน กลับมีความเงางามมากขึ้นและเปล่งประกายเมื่อโดนแสงแดด กระเบื้องเคลือบเขียนฉือเป็นศิลปะการตกแต่งเชิงสัญลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมดั้งเดิมในพื้นที่เฉาซ่าน

ภาพที่ 4-21 ภาพกระบวนการผลิตกระเบื้องเคลือบเขียนฉือ(Yang Fan,2022)

4.4 จิตรกรรมฝาผนังหลากสี

ภาพวาดสีและจิตรกรรมฝาผนังเป็นรูปแบบศิลปะที่สำคัญของการตกแต่งสถาปัตยกรรมจีนโบราณ และวัดเกือบทั้งหมดล้วนมีภาพวาดสีและจิตรกรรมฝาผนังที่วิจิตรงดงาม ภาพวาดสีในวัดแบบดั้งเดิมของฉวนซ่าน ส่วนมากแสดงออกในภาพวาดสีแฉีกเกอร์ และหัวข้อที่แสดงออกส่วนมากเป็นฉากที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมถึงตัวละครและเรื่องราวของจิ้งและละครแบบดั้งเดิม จิตรกรรมฝาผนังแบบดั้งเดิมที่ตกแต่งตามวัดในพื้นที่เฉาซ่านก็มีความโดดเด่นเช่นเดียวกัน ส่วนมากใช้วัสดุและเทคนิคการวาดภาพแบบจีนโบราณ ซึ่งสะท้อนถึงสีสันทางวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เข้มข้น

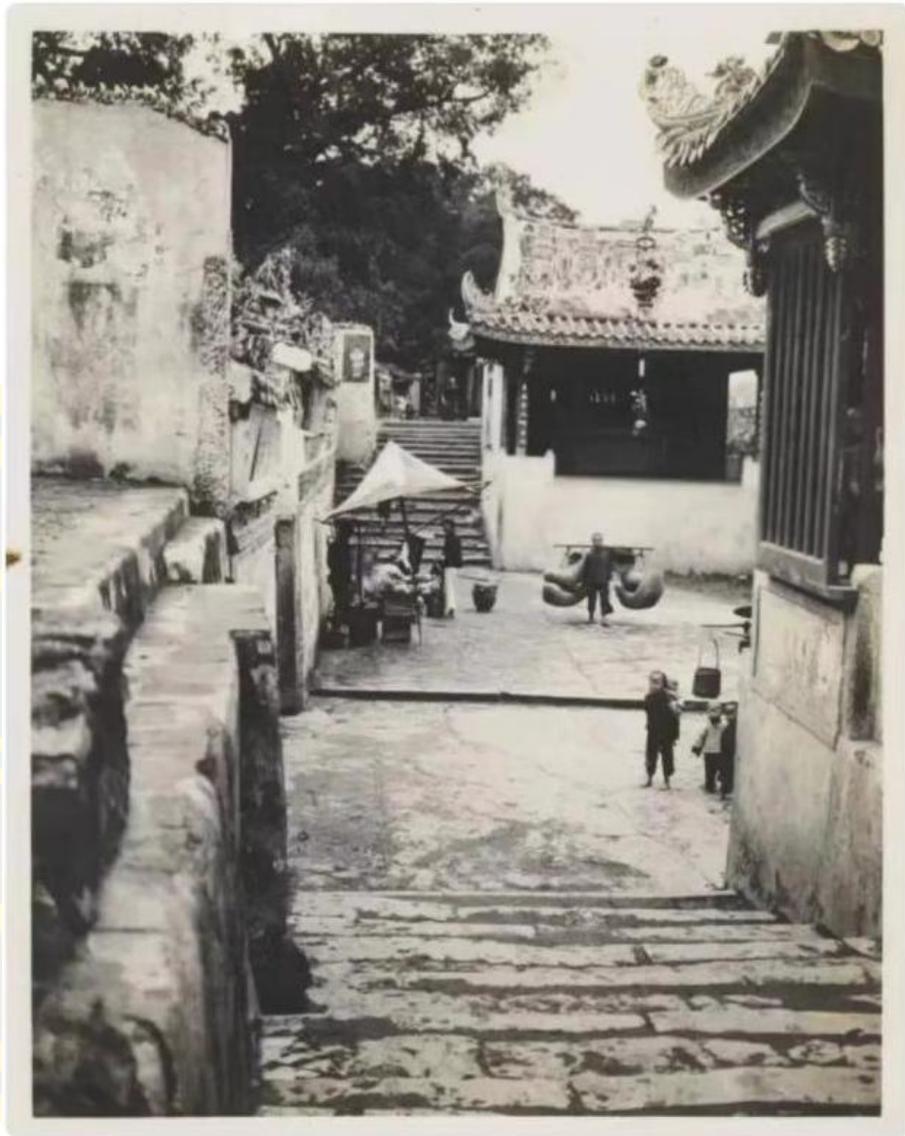

ภาพที่ 4-22 ภาพกระบวนการผลิตจิตรกรรมฝาผนังหลากสี(Yang Fan, 2022)

โครงสร้างสถาปัตยกรรมและสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของวัดโบราณชิงหลง

1. ประวัติศาสตร์การพัฒนาวัดโบราณชิงหลง

วัดโบราณชิงหลงหรือ “วัดอันจีเซิ่งหวัง” ตั้งอยู่ใจกลางสวนสาธารณะเฟิงหวงทางด้านตะวันออกของเขื่อนด้านใต้ของประตูใต้ในเมืองเฉาโจว มณฑลกว่างตง ประเทศจีน จากเอกสารโบราณไม่ได้ว่าวัดโบราณชิงหลงสร้างขึ้นเมื่อใด “จดหมายเหตุจังหวัดเฉาโจว” ของเฉียนหลงกล่าวว่า “เวลาของการก่อสร้างวัดไม่สามารถตรวจสอบได้” ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า เวลาในการสร้างวัดโบราณชิงหลงไม่สามารถตรวจสอบเวลาที่ชัดเจนได้ ตามตำนานกล่าวไว้ว่า Xie Shaocang ชาวเฉาโจวเดินทางไปหยุนหนานเพื่อไปเป็นขุนนาง ในปีเหรินอู่ของจักรพรรดิเจี๋ยซิงแห่งราชวงศ์หมิง (ค.ศ. 1522) รูปปั้นเทพเจ้าของหวังค่างถูกสร้างเป็นองค์ทองคำและขนานไปกลับไว้ที่เฉาโจวและนำไปไว้ในวัดโบราณชิงหลงเพื่อบูชา ดังนั้นจึงมี “วัดอันจีเซิ่งหวัง” จะเห็นได้ว่าวัดโบราณชิงหลงมีอยู่ก่อนที่อันจีเซิ่งหวังหวังค่างจะเข้ามาในวัดโบราณชิงหลง ในปีที่ยี่สิบเจ็ดของจักรพรรดิวันหลี่แห่งราชวงศ์หมิง (ค.ศ. 1599) หย่งซาง บัณฑิตระดับชุมชนทำหน้าที่เป็นกงจื่อให้ฝางแห่งจังหวัดเฉาโจว และสถาปนาให้หวังค่างเป็นเทพเจ้าแห่งน้ำในเมือง จากนั้นเป็นต้นมา เจ้าพ่ออันจีเซิ่งหวังหวังค่าง กลายเป็นวัตถุเพื่อบูชาอย่างเป็นทางการ หากเริ่มนับตั้งแต่เวลาที่หวังค่างประดิษฐานที่วัดแห่งนี้อย่างเป็นทางการจนถึงทุกวันนี้มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 400 ปี วัดโบราณชิงหลงในปัจจุบันเป็นที่ประดิษฐานของเทพเจ้าต่าง ๆ เช่น หวังค่าง (ชาวเฉาโจวเรียกว่า “ต้าเหล่าเย่”) รวมถึงฮูหยินคนแรก ฮูหยินรอง และเทพเจ้าคนอื่น ๆ หวังค่าง เป็นเทพเจ้าหลักในวัด เขาเป็นนายอำเภอของหย่งซางในสมัยสุ่อัน เนื่องจากเขาได้สละชีวิตเพื่อปกป้องชีวิตและประชาชน หลังจากที่เขาเสียชีวิตแล้วจึงได้รับการยกย่องว่าเป็นเทพเจ้าของประชาชน

ภาพที่ 4-23 ภาพถ่ายของวัดโบราณชิงหลงก่อนถูกทำลาย (Lena Johnston, 1911)

ระหว่างการปฏิวัติวัฒนธรรม จุดสูงสุดของ “การทำลายสี่เก่า” ได้เกิดขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศจีน และวัดโบราณชิงหลงก็ได้รับความเสียหายเช่นกัน ในเดือนเมษายน ค.ศ. 1966 มีการสร้างเขื่อนในแม่น้ำหาน วัดโบราณชิงหลงถูกบังคับให้รื้อถอน ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ภายใต้การสนับสนุนจากสมาคมเหออันฮ่งกงและรัฐบาลท้องถิ่น วัดโบราณชิงหลงได้รับการสร้างขึ้นใหม่ในค.ศ. 1994 วัดแห่งนี้ได้รับการขึ้นทะเบียนพิทักษ์โบราณวัตถุทางวัฒนธรรมในเมืองเฉาโจวในค.ศ. 2011 และได้รับการระบุว่าเป็นพิภักทางภูมิศาสตร์ทางวัฒนธรรมของเส้นทางสายไหมทางทะเลเฉาโจวใน ค.ศ. 2018

重建潮郡安濟聖王廟緣起

我郡南開外青龍古廟為潮名勝古迹因奉祀三國時蜀漢永昌郡太守王侃公之神像沿用後代封號故又稱為安濟聖王廟建廟自明迄今垂數百載形勝崔巍風景優美香火鼎盛靈威播揚善信不絕潮州一隅且遠及南洋各地昔歲每值春月例必賽會三天萬戶騰歡遐方同慶此允我潮耆老所共深知灼見者也

慨自若干年前因受時局影響頓失舊觀廟址為墟神光長掩使過客憑吊唏噓不勝滄桑之感惟復原有望人同此心今幸庶政日新百廢待舉各地名勝古迹漸次恢復我郡為首善之區復興與豈甘後人於受本地善信及海外僑胞詢謀僉同爰有重建安濟聖王廟之倡舉

同人等本敬恭梓之義承各方善信之託特發起募捐運動共襄盛舉敬盼本港及南洋各僑僑發心樂助共襄厥成一面選購器材鳩工興建如進竹順利可望於本年底全部落成將來捐款如有盈餘則撥作永久慈善舉並推專人負責辦理總之經費方面務求涓滴歸公而營建計劃則期規模仍舊亟需鼎力共沐鴻庥地靈人傑發揚一郡之風光山高水長景仰前賢之典範此啟

發起人：

莊靜菴

伸偉南

吳為宜
謝毓堃
許永末
許嘉海

徐森樹抄於影印件

上甲年仲秋

ภาพที่ 4-24 ต้นกำเนิดการบูรณะวัดเจ้าพ่ออินจี่เชิงหวัง ในเฉาจุ่น(Xie Songqing, 2022)

2. การบูชาพหุเทวนิยมในวัดโบราณชิงหลง

ในช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกัน วัตถุประสงค์ในวัดโบราณชิงหลงจะแตกต่างกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายและการผสมผสานของวัฒนธรรมความเชื่อพื้นบ้านเฉาโจว เทพเจ้าถูกเป็นเป้าหมายของการบูชาในวัดโบราณชิงหลง ต่อมาได้นำมารวมกับการบูชาเทพเจ้าแห่งน้ำและเทพเจ้าอื่น ๆ ด้วยการพัฒนาของประวัติศาสตร์ เทพเจ้าหลักที่ประดิษฐานอยู่ในวัดโบราณชิงหลงคือ อันจี้เซ็งหวัง นอกจากนี้ยังมีฮูฮินคนแรก ฮูฮินรอง ผู้เฒ่าต้าเสอ ผู้เฒ่าเอ้อเสอ ฮวากง ฮวามา ผู้เฒ่าผู้เฒ่า ปรมาจารย์ซานเซียน เซี่ยช่าวซาง และเทพเจ้าอื่น ๆ

ภาพที่ 4-25 ระบบความเชื่อในวัดชิงหลง(Yang Fan)

ภาพที่ 4-26 รูปปั้นอันจีเซิ่งหวังหวังค่าง ฮูหยินคนแรกและฮูหยินรองของเขา (Yang Fan, 2022)

2.4 ผู้เฒ่าตาเสอและผู้เฒ่าเอ๋อร์เสอ

ผู้เฒ่าตาเสอและผู้เฒ่าเอ๋อร์เสอเป็นผู้รับใช้ของอันจีเซิ่งหวัง ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบกิจวัตรประจำวันของอันจีเซิ่งหวัง

ภาพที่ 4-27 รูปปั้นของผู้เฒ่าตาเสอและผู้เฒ่าเอ๋อร์เสอ (Yang Fan, 2022)

2.5 ฮวากงฮวามา

ฮวากงฮวามาประดิษฐานอยู่ที่ผนังด้านหลังทางซ้ายมือของห้องโถงหน้าวัดโบราณชิงหลง ฮวากงฮวามาเป็นเทพผู้คุ้มครองเด็ก ก่อนพิธีบรรลุนิติภาวะของเด็กที่อายุครบ 15 ปีล้วนจะได้รับพรจาก ฮวากงฮวามา

ภาพที่ 4-28 รูปปั้นของฮวากงฮวามา (Yang Fan, 2022)

2.6 ผู้เฒ่าผู้ต้อ

ผู้เฒ่าผู้ต้อและสหายินประดิษฐานอยู่ที่ผนังด้านขวาของห้องโถงด้านหน้าของวัดโบราณ
ชิงหลง ผู้เฒ่าผู้ต้อเป็นเจ้าพ่อแห่งที่ดิน และสหายินของเขาคือ เจ้าแม่แห่งที่ดิน

ภาพที่ 4-29 รูปปั้นของผู้เฒ่าผู้ต่อและภรรยา(Yang Fan, 2022)

2.7 ประมาจารย์ชานเซียน

การบูชาประมาจารย์ชานเซียนมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับความเชื่อพื้นบ้านในตอนบนของแม่น้ำหนานในสมัยโบราณ การบูชาประมาจารย์ชานเซียนมีต้นกำเนิดที่ตำบลชางค่าง มณฑลฝูเจี้ยน มีบันทึกทางประวัติศาสตร์หลายฉบับมีความสัมพันธ์ระหว่างชางค่างชื่อกงกับเฉาโจว มีบันทึกโบราณกล่าวไว้ว่า “ก่อนที่จะมีห้วงค่างกง ได้มีชานเซียนชื่อหงก่อน” จะเห็นได้ว่า เนื่องจากการอธิษฐานขอฝนเพื่อขจัดภัยพิบัติ และบำเพ็ญประโยชน์แก่ประชาชน ชาวเฉาโจวจึงประดิษฐานประมาจารย์ชานเซียนไว้ในวัดโบราณซึ่งหลง

ภาพที่ 4-30 รูปปั้นปรมาจารย์ซานเซียน(Yang Fan, 2022)

2.8 เชื้อชา่วาง

เชื้อชา่วางเป็นชาวเฉาโจว ตามตำนานในสมัยจักรพรรดิเจี๋ยซิงของราชวงศ์หมิง เชื้อชา่วางเข้าร่วมในการสอบจอหงวนและสอบผ่านเป็นบัณฑิต และถูกส่งไปยังหยงชาง มณฑลหยุนหนานในตำแหน่งจู้นโซ่ว (ปัจจุบันคือ เป่าซาน มณฑลหยุนหนาน ประเทศจีน) เนื่องจากการช่วยเหลือประชาชน และละเมตกฏหมาย จึงถูกมัดไว้บนแท่นสูงและตากแดดตากฝน โชคดีที่หวังค่างกลายเป็นเทพเจ้าคุ้มครองพวกเขาจึงรอดพ้นจากความตาย หลังจากที่เชื้อชา่วางเดินทางกลับไปยังเฉาโจวแล้ว เขาได้สร้างรูปปั้นของหวังค่างให้เป็นเนื้อทองคำและย้ายไปที่วัดโบราณชิงหลงเพื่อบูชาเพื่อนบ้านในมณฑลเฉาโจวและพื้นที่ใกล้เคียงเมื่อได้ยินเรื่องนี้ ได้รับเดินทางมาบูชาหวังค่างและภรรยาของเขา เมื่อสิ่งที่พวกเขาขอเป็นจริง ดังนั้นจึงเรียกหวังค่างว่า “ต้าเหล้าเหย์” เชื้อชา่วางได้รับการยกย่องว่าเป็นเทพเจ้าของประชาชนหลังจากการตายของเขา เนื่องจากการเชิญเทพเจ้าของเขา ป้ายบรรพบุรุษของ “举人少沧谢公” ถูกวางไว้ในวัดโบราณชิงหลง เพื่อให้ประชาชนได้เคารพบูชาและเปลี่ยนเป็นเทพเจ้าในท้องถิ่นเฉาโจว

เนื่องจากสถานะของเชื้อช่าวซางในฐานะบัณฑิตแห่งราชสมัยหมิง เขาจึงกลายเป็นเกาจงจิ้นซื่อ และเป็นต้นแบบของการประกอบอาชีพที่ราบรื่น ห้องโถงด้านข้างที่อุทิศให้กับเชื้อช่าวซางในวัดโบราณชิงหลงเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “官厅” (ห้องโถงทางการ)

ภาพที่ 4-31 ป้ายบรรพบุรุษของเชื้อช่าวซาง(Yang Fan, 2022)

3. โครงสร้างทางสถาปัตยกรรมของวัดโบราณชิงหลง

ตามหลักการ “การฟื้นฟูของเก่าให้เหมือนเก่า พยายามคืนรูปลักษณ์ดั้งเดิม” การสร้างวัดชิงหลงขึ้นใหม่ได้รวมการออกแบบสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่านในประเทศและผู้เชี่ยวชาญด้านการตกแต่งสถาปัตยกรรมเข้าด้วยกัน และดำเนินการอ้างอิงจากแผนการและแผนออกแบบหลายครั้ง แผนการออกแบบขั้นสุดท้ายยังคงรักษาแกนสีทองดั้งเดิมของวัดไว้ เช่นเดียวกับกลิ่นอายทางภูมิศาสตร์ของวัดโบราณชิงหลง

วัดโบราณชิงหลงที่สร้างขึ้นใหม่ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 9,000 ตารางเมตร จากมุมมองของแผนผังโดยรวมแบ่งออกเป็น 3 ส่วน โดยมีวัดเป็นศูนย์กลาง ซุ้มประตูอนุสรณ์เป็นทางเข้าเขตวัด ศาลาแปดเหลี่ยม และลานวัฒนธรรมอยู่ทางด้านซ้ายของวัด ด้านขวาของวัดคือ เวทีการแสดงงิ้ว

ศาลาฟางหมิงและสระน้ำ มีซุ้มอนุสรณ์อยู่ทางด้านหลังทั้งสองด้านตามถนนหนานตี พื้นที่หลักของวัดโบราณชิงหลงครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 3,000 ตารางเมตร โดยมีพื้นที่ก่อสร้างกว่า 650 ตารางเมตร อาคารหลักของวัดโบราณชิงหลงตั้งอยู่ทางทิศตะวันตก (ทิศเหนือ) และหันหน้าไปทางทิศตะวันออก (ทิศใต้) โดยมีความยาว 46 เมตรและกว้าง 19.1 เมตร รูปแบบสถาปัตยกรรมสืบทอดมาจากโครงสร้างแบบดั้งเดิมของวัดเก่า โดยใช้รูปแบบสถาปัตยกรรมเฉาซานแบบดั้งเดิมที่มีทางเข้าสามทางสี่เรือนซุด และมีบ่อรับฟ้า ทางเข้าสามทางคือ ทางเข้าแรกไปยังศาลาสักการะ ทางเข้าที่สองคือ ห้องโถงด้านหน้าของวัด และทางเข้าที่สามเรียกว่า ห้องโถงหลัก ที่เรียกอีกอย่างว่า ศาลเทพเจ้า จากบ้านคือ จากเรือนสองซุดของวัดเก่าได้ขยายออกเป็นเรือนสี่ซุด ซึ่งเป็นการเพิ่มปริมาณทางสถาปัตยกรรมและความยิ่งใหญ่ของวัดโบราณชิงหลงทั้งหมด เมื่อเข้าไปในศาลาสักการะแล้ว แบ่งออกเป็นห้าช่องสามระดับ ช่องตรงกลางมีความโดดเด่นมากที่สุด และพื้นที่ใหญ่ที่สุด กระจ่างรูป 5 ใบวางอยู่บนโต๊ะวางรูปที่ใหญ่ที่สุดตรงกลาง กระจ่างรูปทั้งห้านี้เป็นของอันจีเซิ่งหวัง สุนทรินคนแรก สุนทรินรอง ผู้เฒ่าตาเสอและผู้เฒ่าเออร์เสอ บนโต๊ะวางรูปทางด้านซ้ายและด้านขวาคือ กระจ่างรูปของฮวากงฮวามาและผู้เฒ่าผู้ต่อ ช่องเล็กทั้งสองด้านถูกเว้นไว้ประมาณ 60 ซม. แพนผังเป็นรูปแบบเว้าและนูน บนโต๊ะรูปมี กระจ่างรูปของปรมาจารย์ซานเซียนและจิ้นชื้อเซียงก ทางเข้าที่สองและทางเข้าที่สามเป็นพื้นที่หลักของการสร้างสถาปัตยกรรมของวัดโบราณชิงหลง ส่วนเค้าโครงยังคงแฝงความหมายทางวัฒนธรรมของอาคารแบบดั้งเดิม “สี่แต่้มทอง” ในพื้นที่เฉาซาน ห้องโถงหลักของทางเข้าที่สามนั้นสูงที่สุด รูปปั้นของอันจีเซิ่งหวัง สุนทรินคนแรกและสุนทรินรองประดิษฐานอยู่กลางผนังด้านหลังของห้องโถงหลัก เป็นสัญลักษณ์ของสถานะอันสูงส่งของอันจีเซิ่งหวังในหัวใจของชาวเฉาโจว

ภาพที่ 4-32 ภาพถ่ายทางอากาศเขตวัดของวัดโบราณชิงหลง(Yang Fan, 2022)

ภาพที่ 4-33 ภาพถ่ายทางอากาศเขตวัดของวัดโบราณชิงหลง(Yang Fan, 2022)

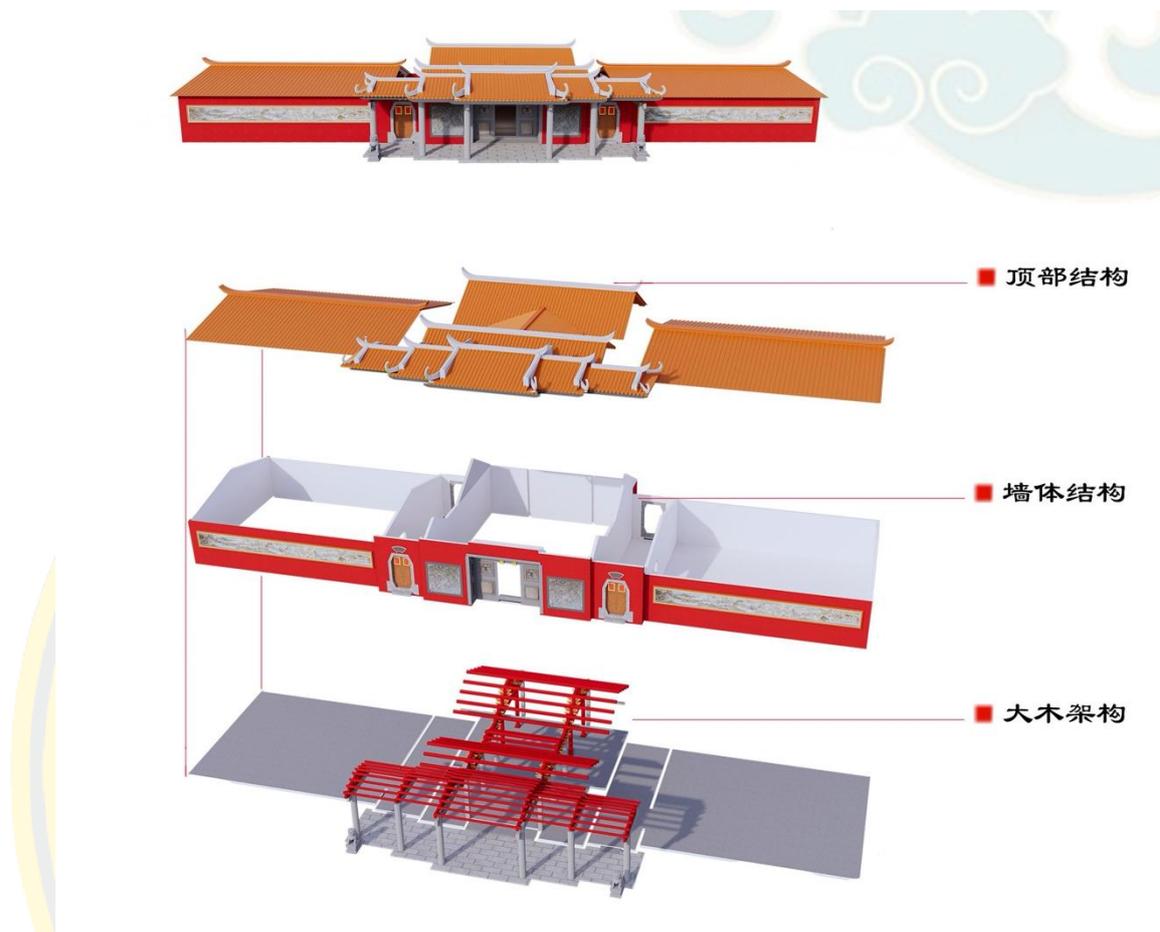
1. 青龙古庙主体建筑 Main building of Qinglong Ancient Temple
 2. 戏台 Stage
 3. 芳名亭 Fang Ming Pavilion
 4. 芳名碑 Fangming Monument
 5. “护我民生”牌坊 “Protect My People’s Livelihood” Memorial Arch
 6. “灵佑潮州”牌坊 “Lingyou Chaozhou” archway

7. 瓷版壁画 (安济圣王出游图) Porcelain mural (picture of the trip of the Holy King of Anji)
 8. “凤舞”唐门 “Feng Wu” house
 9. “龙腾”唐门 “Longteng” house
 10. 凤石雕 Phoenix stone carving
 11. 龙石雕 Dragon stone carving
 12. 嵌瓷 Inlaid porcelain

Qinglong Ancient Temple architectural decoration distribution map

ภาพที่ 4-34 ภาพพื้นที่ของวัดโบราณชิงหลง(Yang Fan, 2023)

ภาพที่ 4-35 ภาพวิเคราะห์โครงสร้างวัดโบราณชิงหลง (Yang Fan, 2023)

3.1 สถาปัตยกรรมหลักของวัดโบราณชิงหลง

วัดโบราณชิงหลงใช้ “สี่แต่้มทอง” แบบดั้งเดิมของเฉาซ่านเป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมพื้นฐาน และความลึกของวัดโบราณคือ 17.1 เมตร สถาปัตยกรรมหลักของวัดโบราณชิงหลงแบ่งออกเป็นสี่ส่วนได้แก่ ห้องโถงด้านหน้า ห้องโถงหลัก ห้องโถงด้านซ้ายและห้องโถงด้านขวา โถงด้านหน้าเป็นพื้นที่สถาปัตยกรรมกึ่งเปิดโล่งเชื่อมระหว่างห้องโถงใหญ่และศาลาสักการะ ซึ่งรวมเข้ากับทางเข้าห้องโถงหลัก ห้องโถงใหญ่ยาว 9.5 เมตร กว้าง 11.2 เมตร มีแผ่นป้าย “เทพเจ้าประทานพรให้แก่ผู้คน” (賜福咸民) แขนงอยู่กลางห้องโถง ด้านล่างมีรูปปั้นของอันจีเซ็งหวัง สุหยินคนแรก และสุหยินรอง ด้านซ้ายและด้านขวาประดิษฐานรูปปั้นของผู้เฒ่าตาเสอและผู้เฒ่าเออร์เสอ ด้านซ้ายและด้านขวาของทางเข้าห้องโถงหลักมีรูปปั้นของผู้เฒ่าฝูเต๋อและฮวากงฮวามา ห้องโถงหลักและถนนหนานตีคั่นด้วยซอยด้านหลังกว้างประมาณ 3 เมตรและยาว 46 เมตร ด้านซ้ายและด้านขวาของห้องโถงหลักมีถนนขั้วกว้างประมาณ 3 เมตร ทั้งสองด้านของห้องโถงหลักมีบ่อรับฟ้าสองบ่อ ซึ่งใช้

สำหรับรับแสงและระบายอากาศ ผนังของป้อมรับฟ้าประดับด้วยประติมากรรมสุขุรูปมังกรเขียว ด้านซ้ายและเสื่อด้านขวา ด้านหลังของความสงบคือ เรือนซ้ายและเรือนขวา ทั้งสองด้านของชอยถนฉงฉั่วมีอาคารหลังคาแบนกว้าง 13 เมตรและยาว 14 เมตร ภายในประดิษฐานด้วยปรมาจารย์ชานเซียนและจิ้นซือเซียง และยังใช้เป็นที่พักเสด็จที่สำหรับขบวนเทพเจ้าและเครื่องใช้อื่น ๆ และยังเป็นสถานที่พักผ่อนสำหรับผู้ดูแลวัดอีกด้วย ประตูของวัดโบราณซึ่งหลงมีความโดดเด่นมาก แบ่งออกเป็นรูปทรงเรขาคณิตที่แตกต่างกัน ด้านหน้ามีประตูสามบาน ประตูของห้องโถงหน้าเป็นประตูพระราชวังขนาดมาตรฐานกว้าง 1.48 เมตร สูง 2.38 เมตร ด้านบนประตูฝังด้วยกระเบื้องเคลือบเขียนชื่อว่า “安济圣王庙” (วัดอันจีเซ็งหวัง) และมีโครงคู่สลักไว้ทั้งสองด้านว่า “船如梭横织江中锦绣塔作笔仰写天上文章” (เรือเปรียบเสมือนสิ่งถักทอทัศนียภาพที่สวยงามในแม่น้ำ ใช้หอคอยเป็นพู่กันเพื่อเงยหน้าเขียนข้อความบนฟากฟ้า) ประตูทางเข้าและทางออกจากถนฉงฉั่วทั้งสองด้านของห้องโถงด้านหน้าถูกสร้างเป็นรูปทรงแปดเหลี่ยม ด้านบนมีแผ่นป้ายรูปทรงพัดที่ฝังด้วยกระเบื้องเคลือบเขียนชื่อว่า “龙飞” (มังกรบิน) และมีโครงคู่สลักว่า “安社稷灵威显圣·济黎民德泽尊王” (อันเซ่อจีแสดงอิทธิฤทธิ์ ประชาชนให้ความเคารพแก่คุณงามความดีของจวินหวัง) ด้านบนมีแผ่นป้ายรูปทรงพัดที่ฝังด้วยกระเบื้องเคลือบเขียนชื่อว่า “凤舞” (หงส์เต้น) และมีโครงคู่สลักไว้ทั้งสองด้านว่า “青山绿水龙腾跃，古迹风光庙永昌” (ภูเขาสีเขียวและมังกรน้ำสีเขียวลอยขึ้น ทิวทัศน์ของร่องรอยทางประวัติศาสตร์ที่วัดหย่งชาง)

ศิลปะการตกแต่งของสถาปัตยกรรมหลักของวัดโบราณซึ่งหลงนั้นมีความประณีตและงดงาม นอกจากนี้ห้องโถงด้านหน้าเป็นส่วนที่ดึงดูดสายตามากที่สุดในการตกแต่งสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่านประกอบไปด้วย การแกะสลักไม้ การแกะสลักหิน กระเบื้องเคลือบเขียนชื่อ และภาพวาดด้วยแล็คเกอร์ และงานศิลปะของการตกแต่งสถาปัตยกรรมดั้งเดิมในเฉาซ่านอื่น ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนในห้องโถงด้านหน้า งานฝีมือแกะสลักไม้แบบล่งรักปิดทองแบบดั้งเดิมของเฉาซ่านที่เน้นโครงสร้างของโครงไม้ขนาดใหญ่ของห้องโถงหน้า ห้องโถงใหญ่และศาลาสักการะ ลวดลายมังกร นกสัตว์หายาก และสัตว์ทะเลถูกถ่ายทอดออกมาอย่างมีชีวิตชีวาผ่านเทคนิคการแกะสลักต่าง ๆ เช่น การแกะสลักแบบลอยตัว การแกะสลักแบบนูนและการแกะสลักแบบฉลุ การแกะสลักหินเน้นอยู่ในรูปแบบเสาของห้องโถงหน้าและบริเวณท้องประตูของห้องโถงหลัก เสาหิน ลวดลายมังกร 6 เสาตั้งตรงสูง ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญที่รับน้ำหนักโครงสร้างของห้องโถงหน้า ส่วนบนของผนังทั้งสองด้านของประตูห้องโถงใหญ่มีการแกะสลักแบบนูนและฝังด้วยกระเบื้องเคลือบเขียนชื่อรูปทรงมังกรและหงส์ขนาดใหญ่ 2 ตัว ส่วนบนท้องประตูแกะสลักแบบนูนด้วยลวดลายเทพเจ้าลัทธิเต๋า ตรงกลางแกะสลักภาพเครื่องใช้ของเทพเจ้าลัทธิเต๋า ส่วนล่างแกะสลักด้วย “อายุมั่นขวัญยืน” (百寿图) และ “คุณงามความดี” (百善图) ด้วยตัวอักษรจีนในรูปแบบต่าง ๆ กระเบื้องเคลือบเขียนชื่อกระจายตัวอยู่บนหลังคาของอาคารหลักเป็นรูปแบบศิลปะการตกแต่งสถาปัตยกรรมที่งดงาม

ที่สุดในอาคารทั้งหมด และเป็นผลงานของปรมาจารย์ Lu Zhigao ผู้สืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมแห่งชาติของเมืองเฉาโจว สันหลังคาหลักของห้องโถงด้านหน้าตกแต่งด้วยมังกรคู่เล่นไข่มุก สันหลังคาและสันแนวตั้งทั้งหมดได้แก่ หวงจง (黄忠) ฝ่าเจิ้งทำลายภูเขาดิ่งจิน (法正大破定军山) เหลียงหงหยู่ตีกลองเพื่อต่อต้านทหารจินที่ภูเขาจินซาน (梁红玉金山击鼓抗金兵) เจียงจื่อหย่ารับดำจี้ (姜子牙收妲己) กวนกงผ่านห้าด่าน (关公过五关) จางเฟยสู้กับหม่าซาว (张飞战马超) จูล่งช่วยอาโต่วที่สมรภูมิดางปานโพ (长坂坡赵云救阿斗) มู่ก้วยชิงไม้เจี๋ยหลงมู่ (穆桂英取降龙木) และผลงานอื่น ๆ ที่ฝังด้วยกระเบื้องเคลือบเขียนชื่อของเรื่องราวตัวละครแบบดั้งเดิมหกเรื่อง ตัวละครเหล่านี้มีองค์ประกอบที่สมบูรณ์ มีรูปทรงที่สดใส พลวัตที่สง่างาม การแสดงออกทางสีหน้าของตัวละครได้รับการถ่ายทอดออกมาอย่างชัดเจน ภาพวาดด้วยแล็คเกอร์ทั้งแปดฉากของเฉาโจวแสดงอยู่บนไม้ท่งและโครงของห้องโถงด้านหน้า

ภาพที่ 4-36 โถงด้านหน้าของวัดโบราณชิงหลง(Yang Fan, 2022)

ภาพที่ 4-37 ประตูด้านซ้ายของวัดโบราณชิงหลง(Yang Fan, 2022)

ภาพที่ 4-38 ประตูด้านขวาของวัดโบราณชิงหลง(Yang Fan, 2022)

3.2 ศาลาเทียนกง

ศาลาเทียนกงเป็นสิ่งก่อสร้างที่อยู่ใกล้แม่น้ำห่านมากที่สุดในบริเวณวัดทั้งหมด และสร้างบนทางเดินริมเขื่อนป้องกันน้ำท่วมของแม่น้ำห่าน ศาลาเทียนกงยาว 7.6 เมตร กว้าง 4.3 เมตรและสูง 5 เมตร เป็นสิ่งก่อสร้างที่ทำจากหินบริสุทธิ์ ด้านบนของศาลาเทียนกงแขวนด้วยป้ายที่เขียนว่า “天恩坛” (หอขอบคุณฟ้า) เสาหินทั้งสองด้านถูกจารึกไว้บนพื้นผิวของแม่น้ำห่านคือ “凤邑人文绿竹颂青天 · 韩江福水苍松美大地” (เพ็งอ้อไซ่ไม้ไผ่สีเขียวสรรเสริญท้องฟ้าสีคราม น้ำในแม่น้ำห่านเป็นดินแดนอันงดงาม) ที่ด้านหน้าของห้องโถงใหญ่มีข้อความที่สลักว่า “大地显山川翠竹长春 · 昊天昭日月苍松沐泽” (โลกเผยให้เห็นถึงภูเขา แม่น้ำ ไผ่เขียวและฤดูใบไม้ผลิที่ยาวนาน ท้องฟ้าสดใสแสงตะวันและแสงจันทร์ส่องมายังต้นสนและทะเลสาบ) ศาลาเทียนกงเป็นสถานที่บูชาเทพเจ้าฟ้า หันไปทางด้านแม่น้ำห่านเป็นที่วางกระถางรูปเพื่อบูชาเทพเจ้าฟ้า การบูชาฟ้าเป็นขั้นตอนแรกของพิธีบูชาของวัดโบราณชิงหลงทั้งหมด ปัจจุบันนี้ศาลาเทียนกงและศาลาสักการะในวัดโบราณชิงหลงสร้างขึ้นในค.ศ. 2012 ด้วยเงินบริจาคจากความสมัครใจของชาวเฉาโจว

ภาพที่ 4-39 ศาลาเทียนกงในวัดโบราณชิงหลง(Yang Fan, 2022)

3.3 ศาลาสักการะ

ศาลาสักการะสร้างขึ้นใหม่ที่เป็นอิสระจากโครงสร้างสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของวัดโบราณชิงหลง เพื่อตอบสนองด้านประโยชน์ใช้สอย แต่เดิมผู้มีจิตศรัทธาที่เดินทางมาที่วัดโบราณชิงหลงล้วนเดินทางไปห้องโถงหลักโดยตรง เพื่อจุดธูปและถวายเครื่องสักการะให้แก่อันจีเซ็งหวังและเทพเจ้าองค์อื่น ๆ เนื่องจากผู้มีจิตศรัทธาที่เพิ่มขึ้น ทำให้รูปในวัดจืดจางรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ในช่วงของงานวัดและเทศกาลประเพณี เนื่องจากมีผู้คนจำนวนมากเดินทางมาสักการะและพื้นที่จำกัดของวัด จึงไม่สามารถรองรับได้ทุกคน วัดโบราณชิงหลงมีอันตรายแอบแฝงจากความแออัด ความแตกตื่นและไฟไหม้ ด้วยเหตุนี้ เมื่อมีการสร้างใหม่ ศาลาสักการะที่เป็นอิสระถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อใช้สำหรับผู้มีจิตศรัทธาที่เดินทางมาสักการะ การจัดการภายในวัดได้รับการปรับทิศทางใหม่ และกระบวนการบูชาก็เป็นระเบียบและปลอดภัยยิ่งขึ้น ศาลาสักการะมีหลังคาสองชั้นตามแบบสถาปัตยกรรมเฉาซานแบบดั้งเดิม บนสันหลักตกแต่งด้วยกระเบื้องเคลือบเขียนฉือที่วิจิตรงดงาม ตรงกลางเป็นรูปทรงหงส์คู่ มุมทั้งสองด้านประดับด้วยลวดลายหยู๋ม้วน ตามความหมายของ “เทพเจ้าสวรรค์ประทานพร เทพเจ้าดินประทานวาสนา” (天官赐福 · 地官赐禄) สันและมุมทั้งสองได้รับการตกแต่งด้วยเทพเจ้าที่สอดคล้องกับ “福” (โชคลาภ) และ “禄” (วาสนา) ด้านล่างสักการะรองรับด้วยเสาหิน 8 ต้น ยาว 16.5 เมตร กว้าง 6.5 เมตร มีแผ่นป้าย “德润潮郡” แขนงไปทางแม่น้ำหาน และกระถางธูป 5 ใบ วางอยู่บนโต๊ะรูปหันไปทางห้องโถงด้านหน้าของวัด กระถางธูปทั้งห้านี้มีไว้สำหรับอันจีเซ็งหวัง ฮูหยินคนแรก ฮูหยินรอง ผู้เฒ่าต้าเสอ ผู้เฒ่าเอ้อเสอ ผู้เฒ่าฝูเต้อ และฮวากงฮวามา

ภาพที่ 4-40 ศาลาสักการะของวัดโบราณชิงหลง(Yang Fan, 2022)

ภาพที่ 4-41 เทพเจ้าที่ฝังด้วยกระเบื้องเคลือบเขียนฉีบนศาลาสักการะของวัดโบราณชิงหลง(Yang Fan, 2022)

3.4 ศาลาฟางหมิง

ศาลาฟางหมิงตั้งอยู่ทางด้านหลังทางขวาของสถาปัตยกรรมหลักของวัดโบราณชิงหลง และอยู่ด้านหน้าของแผ่นศิลาหิน “灵佑潮州” (พรของเฉาโจว) โดยมีขนาดกว้างประมาณ 6.3 เมตร และลึก 3 เมตร ด้านหน้าของศาลาฟางหมิงเป็นแผ่นศิลาจารึกซึ่งสลักรายชื่อผู้ที่บริจาควางด้านซ้ายของศิลาจารึกคือรายชื่อผู้บริจาควาง และสลักด้วยตัวอักษรว่า “公诸于世万人尊” (สาธารณชนของชาวโลก) ด้านขวามีการแกะสลักรายชื่อผู้บริจาควางเพื่อสร้างศาลาสักการะ เช่นเดียวกับ “建潮郡青龙古庙拜亭、天公亭记” (บันทึกศาลาสักการะและศาลาฟางหมิงของวัดโบราณชิงหลงในเมืองเจี้ยนชว) โดยสมาคมนักวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคังเฉาโจว ด้านขวาสุดสลักด้วยคำว่า “天下一宗千户敬” (ความเคารพนับพันบ้านเรือนในโลก)

ภาพที่ 4-42 ศาลาฟางหมิงในวัดโบราณชิงหลง(Yang Fan, 2022)

3.5 เวทีการแสดงจี้ว

จี้วเฉาโจวเป็นรูปแบบศิลปะดั้งเดิมที่ชาวเฉาซานชื่นชอบ และได้ถูกนำมารวมไว้ในรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ ที่ไหนมีวัดที่นั่นมีจี้ว ในทุกวัดของเฉาโจวที่บูซาเทพเจ้า ในแต่จี้วจะมีเวทีการแสดงจี้ว ภายใต้การบริจาคอย่างมากมาจากผู้มีจิตศรัทธาและผู้ชื่นชอบจี้วเฉาโจว การสร้างเวทีการแสดงจี้วของวัดโบราณชิงหลงสร้างเสร็จสมบูรณ์ในค.ศ. 2018 นอกจากการแสดงที่ยอดเยี่ยมในงานวัดแล้ว ยังมีการแสดงจี้วเฉาโจวที่ยอดเยี่ยมทุกวันจันทร์ พุธ และเสาร์ ซึ่งเป็นสถานที่ทางวัฒนธรรมและความบันเทิงสำหรับชุมชนโดยรวม

ภาพที่ 4-43 เวทีการแสดงจีวของวัดโบราณชิงหลง(Yang Fan, 2022)

3.6 ชุ่มประตุ

ในวัดโบราณชิงหลงมีชุ่มประตุ 3 ชุ่ม โครงสร้างที่ซับซ้อนที่สุดและมีรูปร่างสวยงามที่สุดคือ ชุ่มประตุ “青龙古庙” (วัดชิงหลงโบราณ) ชุ่มประตุนี้ตั้งตระหง่านอยู่ตรงทางเข้าวัด โครงสร้างทั้งหมดแบ่งออกเป็นสามชั้น ตรงกลางของชั้นที่สองมีการแกะสลักอักษรสี่ตัวของ “青龙古庙” (วัดชิงหลงโบราณ) ในรัชสมัยเฉียนหลงแห่งราชวงศ์ชิง บนเสามีข้อความโค้งคู่สลักว่า “三千里驾临风调雨顺,五百年福佑国泰民安” (สามพันลี้ผ่านอากาศราบรื่น ทำร้ายปีปกป้องบ้านเมืองให้สงบสุข) รูปแบบศิลปะแบบฉู่ซุ่นบนประตุแสดงถึงฉากที่ยิ่งใหญ่ของกิจกรรมแห่งของ “营大老爷” (ผู้เฒ่าผู้ยิ่งใหญ่ของค่าย) ในเมืองเฉาโจวที่วัดโบราณชิงหลง ชุ่มประตุทางด้านหลังทางขวาของวัดสลักด้วยคำว่า “灵佑潮州” (พรของเฉาโจว) เสาทั้งสองข้างด้านหันไปทางแม่น้ำห่านมีโค้งคู่ว่า “青龙盘踞神灵奕·古庙巍崇保家邦” (มังกรเขียวครอบครองเทพหลิงอี วัดโบราณตั้งตระหง่านเพื่อป้องกันประเทศ) ด้านหลังสลักด้วยโค้งคู่ว่า “捍患御灾看泽沛凤城浪平鳄渚·报功崇德仰封隆北开阙灵著南邦” (ป้องกันภัยพิบัติให้ดูที่เฉาเพย เมืองเฟิงป้องกันคลื่นและจระเข้ ตอบแทนคุณของฉงเตออย่างเฟิงเปยคายหลิงเฉาหนานปาง) ชุ่มประตุทางด้านหลังทางซ้ายของวัดสลักคำว่า “护我民生” (ปกป้องชีวิตผู้คนของฉัน) เสาทั้งสองด้านที่หันไปทางแม่น้ำห่านสลักว่า “神明照汉代·灵爽荫潮州” (เทพเจ้าส่องแสงราชวงศ์ฮั่น จิตวิญญาณที่ร่มเย็นของเฉาโจว) และด้านหลังสลักด้วยคำว่า “汉祚全凭真气节·韩江久仰赫灵威” (ฮั่นจ้าวอาศัยพลังงานที่แท้จริงของเขา

ทั้งหมด แม่น้ำหานขึ้นชมเหอหลิง) ตามบันทึกโบราณ ในระหว่างงานวัดโบราณชิงหลงของทุกปี ขบวน
 แห่งของ “营大老爷” (ผู้เฒ่าผู้ยิ่งใหญ่ของค่าย) จะต้องผ่านประตู “护我民生” (ปกป้องชีวิตผู้คน
 ของฉัน) ก่อนที่จะแห่ไปทั่วเมืองเฉาโจว ในค.ศ. 2018 สมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมของหวังค่าง
 ตอบสนองต่อเสียงของผู้นำชาวจีนโพ้นทะเลและชาวเฉาซ่านทั้งในและต่างประเทศ จึงมีการสร้างซุ้ม
 ประตูของ “护我民生” (ปกป้องชีวิตผู้คนของฉัน) และ “灵佑潮州” (พรของเฉาโจว) ขึ้นมาใหม่
 เพื่อฟื้นฟูรูปแบบทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณีพื้นบ้านของวัดโบราณชิงหลง

ภาพที่ 4-44 ซุ้มประตูของวัดโบราณชิงหลง(Yang Fan, 2022)

4. ศิลปะการตกแต่งของสถาปัตยกรรมวัดโบราณชิงหลง

ศิลปะการตกแต่งสถาปัตยกรรมในวัดโบราณชิงหลงมีหลากหลาย สวยงามและเต็มไปด้วย
 ฝีมือที่ยอดเยี่ยม จึงกล่าวได้ว่าเป็นการรวบรวมศิลปหัตถกรรมของพื้นที่เฉาซ่าน การแกะสลักไม้ การ
 แกะสลักหิน งานปักแบบเฉาซ่าน กระเบื้องเคลือบเขียนฉือ ภาพจิตรกรรมฝาผนังแผ่นกระเบื้อง
 เคลือบและภาพวาดด้วยแล็คเกอร์แบบดั้งเดิมของเฉาโจวล้วนปรากฏในศิลปะการตกแต่ง
 สถาปัตยกรรมของวัดโบราณชิงหลง ซึ่งมีความงดงามและน่าทึ่ง

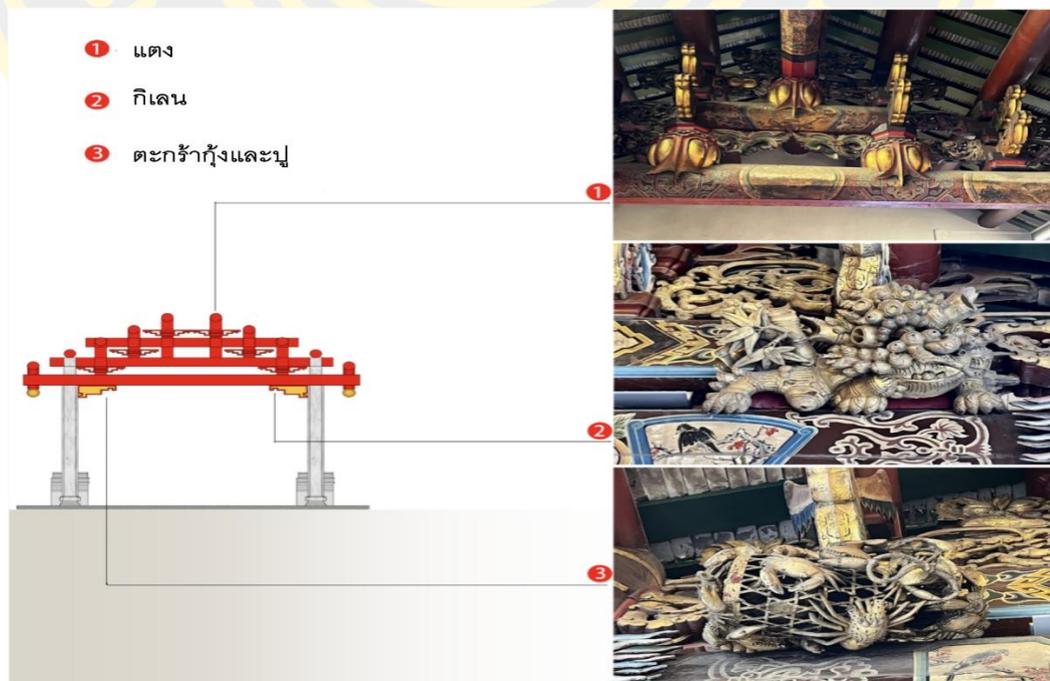
4.1 การแกะสลักไม้

การแกะสลักไม้ลงรักปิดทองเป็นองค์ประกอบการตกแต่งที่สำคัญของสถาปัตยกรรม
 แบบดั้งเดิมในพื้นที่เฉาซ่าน จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุชาวเฉาโจว หลายคนกล่าวว่าศิลปะการ
 แกะสลักไม้ในวัดโบราณชิงหลงนั้นสวยงามเป็นพิเศษ แต่น่าเสียดายที่ตอนนี้ไม่สามารถมองเห็นได้แล้ว

เนื่องจากวัดเคยถูกทำลาย วัดโบราณชิงหลงที่สร้างขึ้นใหม่ได้สืบทอดประเพณีของวัดเก่าและได้ใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การแกะสลักแบบลอยตัว การแกะสลักแบบลึก การแกะสลักแบบนูน การแกะสลักแบบฉลุและอื่น ๆ สำหรับการตกแต่งพระวิหาร แท่นและรูปปั้น ซึ่งทำให้วัดโบราณชิงหลงกลายเป็นหอศิลปะแห่งความทรงจำทางแกะสลักไม้ การแกะสลักไม้ส่วนใหญ่จะมีหัวข้อเป็นนกหายาก สัตว์มงคล ผลไม้และดอกไม้ และยังมีหัวข้อเกี่ยวกับตำนานละคร นิทานพื้นบ้าน และวีรบุรุษของท้องถิ่น

ภาพที่ 4-45 องค์ประกอบไม้แกะสลักในวัดโบราณชิงหลง(Yang Fan, 2022)

ภาพที่ 4-46 ภาพวิเคราะห์โครงสร้างงานแกะสลักไม้ในวัดโบราณชิงหลง(Yang Fan, 2023)

ภาพที่ 4-47 กระเช้าดอกไม้ไม้แกะสลักหยางจีในวัดโบราณชิงหลง (Yang Fan, 2022)

ภาพที่ 4-48 ภาพตกแต่งเดี่ยวและร่องของวัดโบราณชิงหลง (Yang Fan, 2022)

4.2 หินแกะสลัก

หินแกะสลักของวัดโบราณชิงหลงส่วนใหญ่อยู่ที่เสาของพระวิหาร ศาลาบูชาและศาลาเทียนกง รูปมังกรเห็นได้ทุกที่ในวัดโบราณชิงหลง ช่างฝีมือหินแกะสลักได้สร้างมังกรชนิดต่าง ๆ ที่สวยงาม ด้วยงานฝีมือที่ละเอียดประณีต มีเสามังกรขด 6 เสาเพื่อใช้รับน้ำหนักของตำหนักหลัก มังกรขดในแต่ละเสามีรูปร่างที่มีชีวิตชีวาและทรงพลัง และให้ความรู้สึกที่หนักแน่นและศักดิ์สิทธิ์ ผนังทั้งสองข้างของประตูเป็นรูปปั้นหินแกะสลักมังกรและหงส์ขนาดใหญ่สองรูป และฝังอยู่ในประตูในรูปแบบของกำแพงหิน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความหมายที่เป็นมงคลของมังกรและหงส์ นอกจากนี้ยังมีการแกะสลักเทพเจ้าและของวิเศษต่างๆ บนประตู และยังมีการแกะสลัก “ภาพวาดสัตว์ร้อยตัว” และ “ภาพวาดบุญร้อยชนิด” ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบการเขียนตัวหนังสือที่หลากหลาย

ภาพที่ 4-49 เสาหินมังกรขดในวัดโบราณชิงหลง(Yang Fan, 2022)

4.3 งานปักแบบเฉาซ่าน

ในวัดโบราณชิงหลงงานปักแบบเฉาซ่านมักจะใช้ในชุดของเทพเจ้า ผ้าปูที่นอน ไผ่เหมยธงและอื่น ๆ ชุดของเทพเจ้าเป็นของสำคัญสำหรับงานวัดโบราณชิงหลงทุกปี พระอันจีเซิ่งหวังและภรรยาทั้งสองในวัดโบราณชิงหลงต้องอาบน้ำและเปลี่ยนเป็นชุดงานปักแบบเฉาซ่านใหม่ก่อนการเดินขบวนแห่ ดังนั้น ในฐานะที่เป็นตัวนำที่สำคัญของภาพลักษณ์การเดินขบวนแห่ การออกแบบและการปักชุดของพระอันจีเซิ่งหวังและภรรยาทั้งสองจึงมีความสำคัญเป็นพิเศษ และจำเป็นต้องเชิญศิลปินงานปักแบบเฉาซ่านที่มีชื่อเสียงที่สุดในเฉาโจวให้เข้าร่วมในการออกแบบและการปักอย่างละเอียด และศิลปินงานปักแบบเฉาซ่านเหล่านี้ก็มองว่าการเข้าร่วมในการปักชุดให้พระอันจีเซิ่งหวังถือเป็นเกียรติสูงสุด

ภาพที่ 4-50 ชุดของพระอันจีเซิ่งหวังและภรรยาในวัดโบราณชิงหลง(Yang Fan, 2022)

4.4 กระเบื้องเคลือบเขียนฉือ

ผู้วิจัยทราบจากการสัมภาษณ์ Zeng Xiaoming รองเลขาธิการสมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังช่างเฉาโจวว่า กระเบื้องเคลือบเขียนฉือของวัดโบราณชิงหลงเป็นผลงานชิ้นเอกที่น่า

ภาคภูมิใจของ Lu Zhigao ประมาจารย์ศิลปะหัตถกรรมระดับชาติจากเมืองเฉาโจว โครงการกระเบื้องเคลือบเขียนฉือของวิหารหลักและศาลาบูชาอิสระเสร็จสมบูรณ์ในค.ศ. 1994 และค.ศ. 2012 ตามลำดับ แม้ว่าใช้ระยะเวลานานเกือบ 20 ปี แต่ความเชื่อมโยงระหว่างรูปแบบศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉือ ทำให้วิหารและศาลาบูชาอิสระสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และแนบเนียนอย่างไร้ที่ติ

กระเบื้องเคลือบเขียนฉือของวัดโบราณชิงหลงกระจายอยู่ทั่วสันของหลังคาและชั้นบันไดของวิหารหลักและศาลาบูชาอิสระ กระเบื้องเคลือบเขียนฉือของวิหารเป็นการตกแต่งที่สำคัญที่สุด ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญมาก และเป็นหน้าเป็นตาของวัดโบราณชิงหลง ประการแรกคือควรมีน้ำหนัก ซึ่งสะท้อนให้เห็นผ่านมังกร ทัศนศิลป์ของมังกรควรแข็งแกร่งและมีพลัง และวิธีการแสดงออกควร “เข้มข้น” ประการที่สองคือควรมีความสำคัญ มังกรเป็นแก่นแท้ทางวัฒนธรรมของวัดโบราณชิงหลง และควรมีขนาดใหญ่ เพื่อแสดงตำแหน่งที่โดดเด่นของมังกร และภาพลักษณ์ของมังกรมีสี่กรงเล็บในทางใต้ (ทางเหนือคือห้ากรงเล็บ)

วัดโบราณชิงหลงที่สร้างขึ้นใหม่ได้เปลี่ยนจากวัดเก่าที่หมายถึง “การใช้หงส์ส่งจดหมาย” เป็น “หงส์มังกรแห่งสิริมงคล” ดังนั้นการแสดงออกของหงส์ก็มีความสำคัญมากเช่นกัน ด้วยวิธีการแสดงออกอย่างด้วยการฝังแบบแบน การฝังแบบนูนเป็นหลักและผสมผสานกับการฝังแบบลอยตัว เพื่อให้มีลักษณะท่าทีที่สง่างาม และสถานที่การแสดงออกหลักคือศาลาบูชาอิสระ ศาลาบูชาอิสระ สว่างไสวทุกด้าน และแค่มองจากโครงสร้างสถาปัตยกรรมก็รู้สึกสง่างามแล้ว ควบคู่ไปกับการนำหงส์ที่ทำด้วยกระเบื้องเคลือบเขียนฉือเป็นเนื้อหาการตกแต่งและเทคนิคหลัก ซึ่งทำให้ศาลาบูชาอิสระ สว่างไสวและสง่างาม โครงสร้างสถาปัตยกรรมแบบปิดของวิหารและสันหลังคาที่ตกแต่งด้วยกระเบื้องเคลือบเขียนฉือแบบลอยตัวรูปทรงมังกรที่หนัก ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างหนักและเบา มังกร และหงส์ หยางและหยิน บนสันหลังคาด้านข้างของตำหนักหลักจะเห็นมังกรคู่ที่เล่นไข่มุกแบบหยวนเขียนและรูปปั้น “หงส์คู่หูชวดอกโบตัน” แบบผสมผสานผู้เขียนและฝังเขียนในด้านหลัง ซึ่งสร้างความแตกต่างระหว่างบนและล่าง ตัวผู้และตัวเมีย รูปแบบที่แข็งแกร่งและนุ่มนวล และกลายเป็นความงามทางศิลปะที่ตระการตา

ในด้านวิธีการแสดงออก การแสดงออกทางศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉือของวัดโบราณชิงหลงมีลักษณะหลายประการดังต่อไปนี้

ประการแรกคือ การสร้างความแตกต่างระหว่างเบาและหนัก ความซับซ้อนและความเรียบง่าย ในแง่ของวิธีการตกแต่งและจำนวนกระเบื้องเคลือบเขียนฉือ เพื่อความสะดวกในการอธิบาย เราจะวิเคราะห์ศาลาบูชาอิสระและวิหารหลักด้วยกัน ศาลาบูชาอิสระนั้นถือว่าเบาและศาลาบูชาหลักนั้นถือว่าหนัก ตำหนักหน้าถือว่าเบาและตำหนักหลังถือว่าหนัก ในส่วนที่เบา ตำหนักหน้าจะเบาที่สุด มีแค่ลวดลายแดงผลไม้ ดอกไม้และพืชที่ฝังด้วยการฝังแบบแบนง่าย ๆ และศาลาบูชาอิสระจะหนักกว่าตำหนักหน้า มีรูปปั้นคล้าย ๆ การแกะสลักกลมอย่าง “หงส์คู่หูชวดอกโบตัน” ในส่วนที่หนัก

ศาลาบูชาหลักและตำหนักหลัก เนื่องจากความแตกต่างในความยาวและความสูงของการตกแต่งสันหลังคา ตำหนักหลักนั้นหนักที่สุด

ประการที่สอง เทคนิคเกินจริง วัดโบราณชิงหลงเป็นโลกของมังกร เพื่อแสดงพลังอันไร้ขอบเขตของมังกรในพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพ ผู้สร้างใช้ความเกินจริงเพื่อให้รูปปั้นมังกรบนหลังคาของสันหลังคาหน้าโถงด้านหน้าให้ “ใหญ่” ที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ภาพประจำเผ่า (Totem) ของมังกรมักจะถูกฝังอยู่ในรูปร่างของเมฆลอย ลำตัวของมังกรโค้งในระดับสูง แต่มองไม่เห็นเป็น “มังกรโค้ง” ดังนั้นจึงใช้ความแตกต่างของความสูง ทำให้มีท่าทางลอยไปบนฟ้า และบนหลังคาที่มีความยาวเพียง 5 เมตรและมังกรทั้งสองตัวนั้นมีความยาวมากกว่า 20 เมตร นี่จึงเป็นเงื่อนไขที่สำคัญสำหรับการขยายขนาดลำตัวของมังกร เส้นรอบวงสูงสุดของลำตัวมังกรนั้นมีความยาวกว่า 1 เมตร ภาพการฝังกระเบื้องเคลือบเขียนฉือของมังกรเล่นไข่มุกขนาดใหญ่ดังกล่าวนั้น ตั้งอยู่บนหลังคาของศาลาสักการะหลัก ซึ่งวัดโบราณทั้งหมดนั้นให้ความรู้สึกถึงความตระหง่านและสูงใหญ่

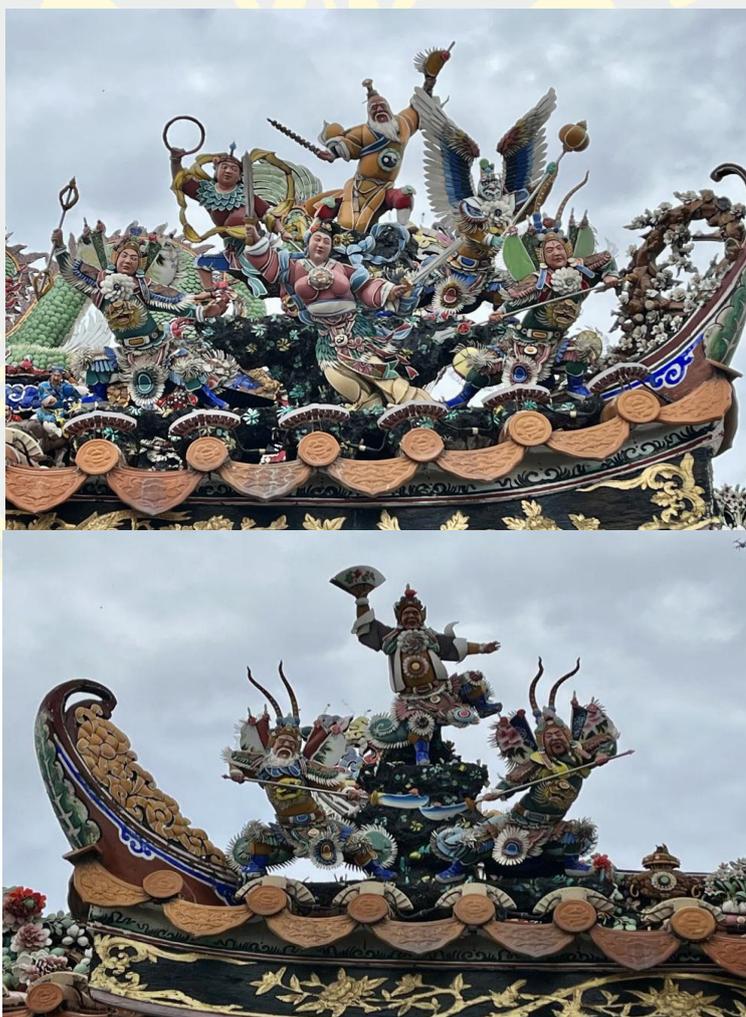
ประการที่สาม การจับคู่ที่แตกต่างกัน สันหลังคาใต้มังกรของศาลาบูชาหลักที่จับคู่กับ “แปดเซียน แปดนักรบและแปดเด็กชาย” ขณะที่มังกรและหงส์แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองถูกนำมาปรับเปลี่ยนเป็นนกยูงและนกอินทรี และถูกนำมาใช้บนสันกำแพงของช่องเปิดด้านนอกทั้งสองด้าน และสันกำแพงภายในมีการฝังลวดลาย “โปกุ” (博古) และบนสันของโถงหลัก แม้ว่าด้านล่างของมังกรคู่เล่นไข่มุกล้วนถูกล้อมรอบด้วยเมฆมงคล แต่สันภายในวัดที่หันไปทางทิศตะวันตกถูกฝังแบบเรียบลวดลายดอกเหมย และพื้นผิวสันที่หันไปทางทิศตะวันตก (เขื่อนทางทิศใต้) จับคู่กับหงส์สองตัวหันหน้าไปทางดอกโบตั๋น การจับคู่ที่หลากหลายช่วยหลีกเลี่ยงการทำให้ความเรียบง่ายด้านภาพและความเมื่อล้ำทางสายตา ทำให้ผู้คนรู้สึกถึงการเปลี่ยนแปลงและความสวยงาม

ประการที่สี่ สีสันที่งดงาม ตัวของมังกรของมังกรคู่เล่นไข่มุกของศาลาบูชาหลักเป็นสีเขียวอ่อน ขณะที่ตัวของมังกรที่โถงหลักเป็นสีเขียวเข้ม หางของมังกรเป็นสีเหลืองที่เป็นของพระจักรพรรดิเท่านั้น ซึ่งได้เปลี่ยนภาพลักษณ์ของมังกรเขียวบริสุทธิ์ในศาลาบูชาหลัก นอกจากนี้ สันที่สูงที่สุดในวัดอยู่ที่สันของตำหนักนี้ ยิ่งกว้างกว่าศาลาบูชาหลักและสถานที่ที่เป็นอันดับหนึ่งอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสถานะสูงสุดของพระอันจีเซิ่งหวังในวัดชิงหลง บนสันที่หันหน้าเข้าสู่รูปปั้นมังกรคู่เล่นไข่มุกภาพที่สอง แม้ว่าดอกเหมยแต่ละดอกจะถูกฝังแบบแบน แต่ดอกเหมยในศาลาบูชาหลักเป็นสีแดง และดอกเหมยในโถงหลักเป็นสีขาว ที่มีความสวยงามกว่า

ประการที่ห้า ชับซ้อนแต่ไม่ยุ่งเหยิง หนาแน่นแต่น่าสนใจ มีภาพตัวละครกระเบื้องเคลือบเขียนฉือมีจำนวนกว่า 700 ชิ้นบนสันหลังคาทั้งหมดของส่วนหลักของวัด ยกตัวอย่างเช่น เรื่องราวนิทานพื้นบ้านและเรื่องราววิวัฒนาการ นอกจากนี้ยังมีรูปทรงของหงส์ เมฆมงคล แดง ผลไม้ ดอกไม้ หญ้าและรูปทรงอื่น ๆ ซึ่งพยายามใช้พื้นที่อย่างเต็มที่ งานหัตถกรรมมีความซับซ้อน แต่เนื่องจากการจัดการอย่างดี จึงไม่ทำให้รู้สึกบวม แต่กลับให้ความเพลิดเพลินในความงามทางศิลปะ

การแสดงออกที่ชัดเจนที่สุดของระดับความหนาแน่นคือ บนสันหลังคาสามซุดในส่วนหลักของวัด และการประดับด้วยกระเบื้องเคลือบเขียนฉื่อของศาลาบูชาหลักและโถงใหญ่ที่มีความซับซ้อนแต่เป็นระเบียบ สันของตำหนักด้านหน้าที่อยู่ตรงกลางของศาลาทั้งสองนั้น กลับถูกสร้างขึ้นอย่างเรียบง่าย มีเพียงการตกแต่งด้วยการฝังแบบแบนด้วยประเกทผลไม้และดอกไม้เท่านั้น ทำให้สิ่งที่อยู่ไกลไกลขึ้น สิ่งที่หนาแน่นก็หนาแน่นยิ่งขึ้น ความไกลและหนาแน่นนั้นมีระดับมากยิ่งขึ้น

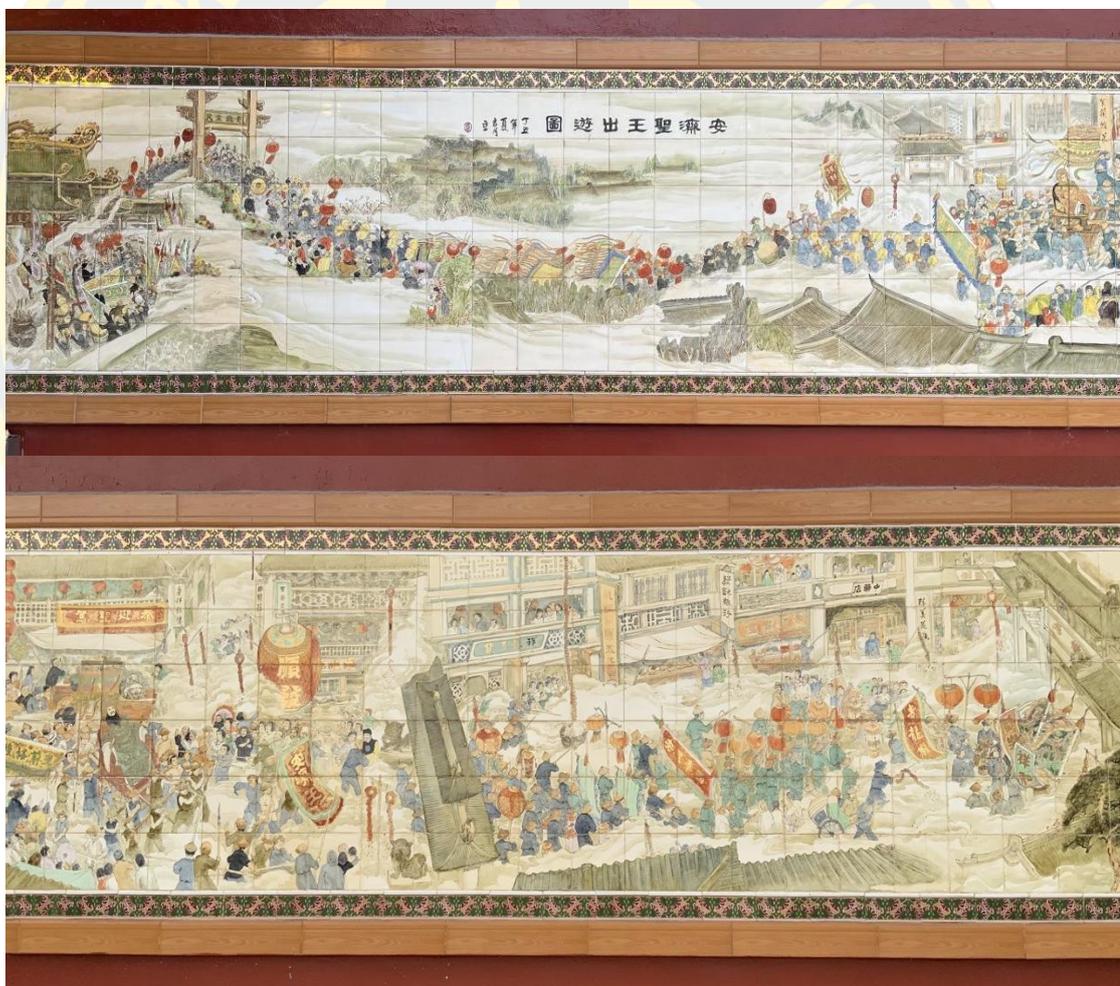
ประการที่หก อุดมไปด้วยเนื้อหา ยกตัวอย่างเช่น หวงจง (黄忠) ฝ่าเจิ้งทำลายภูเขาดิ่งจิน (法正大破定军山) เหลียงหงหยูตีกลองเพื่อต่อต้านทหารจินที่ภูเขาจินซาน (梁红玉金山击鼓抗金兵) เจียงจื่อหยารับตำจี (姜子牙收妲己) กวนกงผ่านห้าด่าน (关公过五关) จางเพยสู้กับหม่าซาว (张飞战马超) จูล่งช่วยอาโต้วที่สมรภูมิจางป่านโพ (长坂坡赵云救阿斗) มู่กุ้ยอิงใช้เจี๋ยหลงมู่ (穆桂英取降龙木) และลวดลายอื่น ๆ

ภาพที่ 4-51 กระเบื้องเคลือบเขียนฉื่อที่วัดชิงหลง(Yang Fan, 2022)

4.5 จิตรกรรมฝาผนังแผ่นกระเบื้องเคลือบ

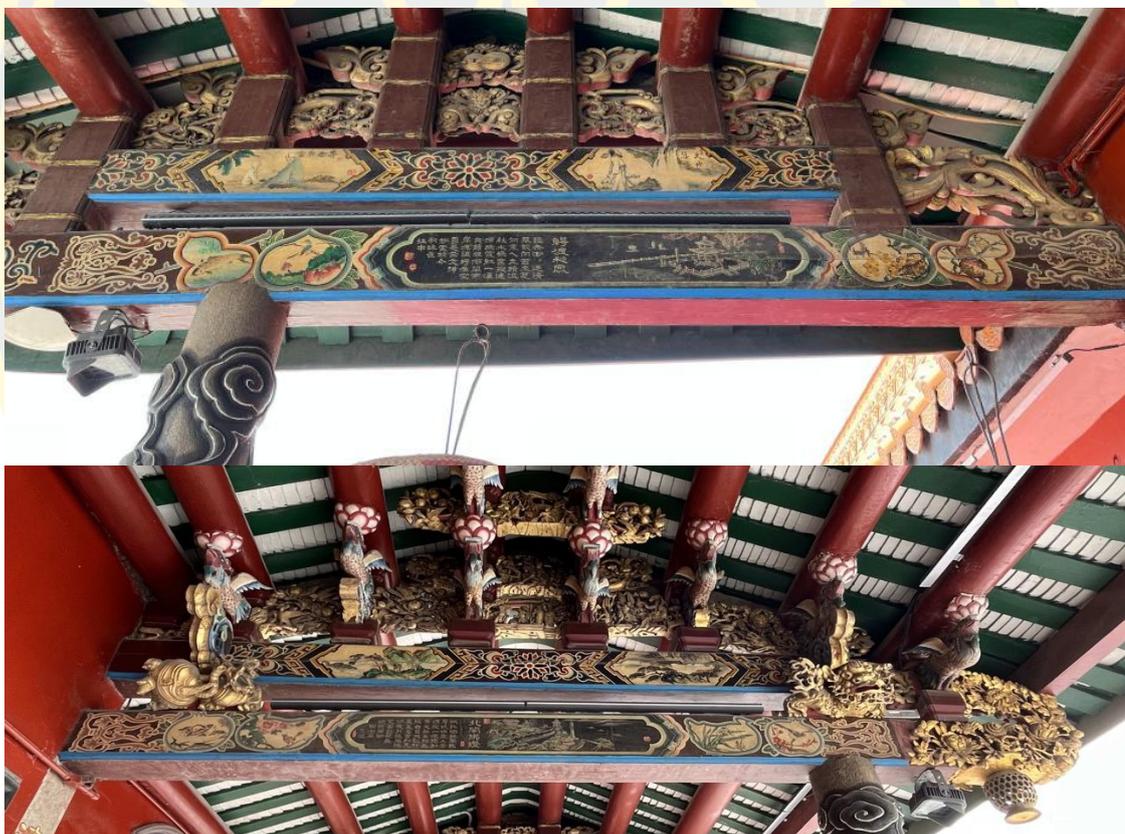
หลังจากการสร้างขึ้นใหม่ของผนังด้านนอกของห้องปึกทั้งสองด้านของวัดโบราณชิงฮวา มีจิตรกรรมฝาผนังแผ่นกระเบื้องเคลือบขนาดใหญ่ “แผนที่การเดินทางของอันจีเซ็งหวัง” ซึ่งจิตรกรรมฝาผนังแผ่นกระเบื้องเคลือบนี้แบ่งออกเป็นสองส่วนคือ ซ้ายและขวา แต่ละภาพประกอบไปด้วยแผ่นกระเบื้องเคลือบสีขาวจำนวน 480 แผ่น มีความยาวและความกว้าง 15 เซนติเมตร และภาพทั้งหมดมีความกว้าง 1.2 เมตร ยาว 12.3 เมตร โดยมีพื้นที่รวมทั้งหมด 14.76 ตารางเมตร หัวข้อของจิตรกรรมฝาผนังคือกิจกรรมการเฉลิมฉลองของงานวัดชิงหลง ซึ่งแสดงถึงฉากที่งดงามและเหมือนจริง พร้อมกับตัวละครมากมาย เทคนิคที่ละเอียดอ่อนและเข้มงวด และมีเส้นสายที่ลื่นไหล

ภาพที่ 4-52 จิตรกรรมฝาผนังแผ่นกระเบื้องเคลือบในวัดโบราณชิงหลง (Yang Fan, 2022)

4.6 ภาพวาดสี

ภาพวาดสีของวัดโบราณชิงหลงส่วนมากกระจายอยู่บนคานโถงใหญ่ ตัวแบบแต่ง บาน ประตูและตำแหน่งอื่น ๆ ซึ่งมีบทบาทในการปกป้องวัสดุไม้ ทำให้ตัวแบบไม้สวยงาม และประดับรูป ปั้นเทพเจ้า หัวข้อของภาพวาดสีของวัดโบราณชิงหลงมีหลากหลาย นอกเหนือจากแมลง ปลา นก สัตว์ ดอกไม้และผลไม้แล้ว ภาพที่พิเศษที่สุดคือ ทิวทัศน์ที่เปลี่ยนแปลงของเมืองเฉาโจว จิตรกรได้ย่อและ และพรรณนาฉากที่มีชื่อเสียงที่สุดในเฉาโจวไว้ภายในวัด ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงทักษะการวาดภาพอัน ยอดเยี่ยม นอกจากนี้ยังมีภาพวาดสีแปดภาพบนคานแนวนอนของศาลาบูชา เนื้อหาประกอบด้วย การท่องเที่ยวที่หลังชน “เก้าเพลง” ชูหยวนเหอป้อ พระโพธิธรรมหันหน้าเข้าผนัง สุภาพบุรุษผู้มีความสุข ภูเขาสูงตระหง่าน เห็ดหลินจือพันปี โลกอันสุขสบาย และผู้ให้ความเคารพมีบางสิ่งจะกล่าว

ภาพที่ 4-53 ภาพวาดสีในห้องโถงใหญ่ของวัดโบราณชิงหลง(Yang Fan, 2022)

โครงสร้างสถาปัตยกรรมและการตกแต่งภายในของวัดโบราณเซวเซียง

1. ความเชื่อพื้นบ้านในหมู่บ้านเซวเซียง

หมู่บ้านเซวเซียงตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของตำบลหลงตุ เขตเฉิงไห่ เมืองชานโถว มณฑลกว่างตงประมาณ 1 กิโลเมตร จากการสัมภาษณ์คุณ Chen Xianhui ประธานสหพันธ์ชาวจีนโพ้นทะเลแห่งตำบลหลงตุ ทำให้ผู้วิจัยค้นพบว่า มีมากกว่า 400 ครัวเรือนในหมู่บ้านเซวเซียง ซึ่งมีประชากรประมาณ 2,300 คน ปัจจุบันมีชาวจีนโพ้นทะเลมากกว่า 1,000 คน อาศัยอยู่ในต่างประเทศ และเป็นบ้านเกิดที่มีชื่อเสียงของชาวจีนโพ้นทะเลในเมืองชวเถา

เช่นเดียวกับพื้นที่ชนบทอันกว้างใหญ่ในพื้นที่ฉาวโจว ความเชื่อพื้นบ้านของชาวบ้านในหมู่บ้านเซวเซียง ตำบลหลงตุ เขตเฉิงไห่ เมืองชานโถวก็มีความหลากหลายเช่นเดียวกัน รวมไปถึงศาสนาแบบดั้งเดิม ลัทธิเต๋า ศาสนาพุทธ การบูชาบรรพบุรุษ และระบบเทพเจ้าอื่น ๆ หมู่บ้านเซวเซียงมีวัดและศาลบรรพบุรุษจำนวน 3 แห่งได้แก่ เมืองโบราณเซวเซียง ศาลเจ้าแม่มาจู่ และศาลบรรพบุรุษตระกูลหลิน ในเมืองโบราณเซวเซียงเป็นกลุ่มระบบความเชื่อพื้นบ้าน เทพเจ้าหลักที่ประดิษฐานอยู่ในเมืองโบราณเซวเซียงคือ เทพแห่งสามภุมมา และยังเป็นทีประดิษฐานของฮูหยินคนแรก ฮูหยินรอง ผู้เฒ่าปราชญ์ จักรพรรดิเสียนหนง จ้าวกงจ้าวมา ผู้เฒ่าผู้ต่อ ฮวากงฮวามา และเทพเจ้าอื่น ๆ ในวันที่ 6 เดือน 1 ตามปฏิทินจันทรคติของทุกปี ชาวบ้านในหมู่บ้านเซวเซียงจะจัดงานแห่เทพเจ้าอย่างยิ่งใหญ่ ชาวบ้านจะนำรูปปั้นเทพเจ้าทั้งหมดจากวัดในเมืองโบราณเซวเซียงไปแห่รอบหมู่บ้าน เพื่อขอพรให้เทพเจ้าคุ้มครองความปลอดภัยของหมู่บ้าน ศาลเจ้าแม่มาจู่สร้างขึ้นเพื่ออุทิศให้แก่เจ้าแม่มาจู่เพียงผู้เดียว ผู้สัมภาษณ์ได้สัมภาษณ์คุณ Chen Ke นักวิจัยด้านวรรณกรรมพื้นบ้านตำบลหลงตุ เขาบอกกับเราว่า เนื่องจากชาวบ้านในหมู่บ้านเซวเซียงส่วนมากตระกูล “หลิน” (林) บรรพบุรุษของพวกเขาจึงย้ายลงใต้จากเมืองฝูเถียน มณฑลฝูเจี้ยนไปยังเขตเฉิงไห่ เมืองชวเถา บ้านเกิดของมาจู่คือเหมยโจว มณฑลฝูเจี้ยน มีคนในท้องถิ่นกล่าวว่า นามสกุลของมาจู่คือ “หลิน” (林) ดังนั้นชาวบ้านในหมู่บ้านเซวเซียงจึงเรียกมาจู่ว่า “กูหมู่” (姑母) ตั้งแต่สมัยโบราณ ชาวบ้านจำนวนมากในหมู่บ้านเซวเซียงได้เดินทางไปต่างประเทศเพื่อหาเลี้ยงชีพ นอกจากนี้ยังมีชาวจีนโพ้นทะเลจำนวนมากในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังนั้นพวกเขาจึงเคารพบูชามาจู่เทพเจ้าแห่งท้องทะเลด้วยความศรัทธาอย่างยิ่ง ศาลบรรพบุรุษตระกูลหลินเป็นพื้นที่สำหรับบูชาบรรพบุรุษของชาวบ้านตระกูลหลินในหมู่บ้านเซวเซียง และบรรพบุรุษของตระกูลหลินประดิษฐานอยู่ในศาลบรรพบุรุษแห่งนี้ ศาลบรรพบุรุษตระกูลหลินเป็นสถานที่สำคัญที่ชาวบ้านในหมู่บ้านเซวเซียงใช้จัดกิจกรรมบูชาบรรพบุรุษ เพื่อเป็นเกียรติให้แก่บรรพบุรุษ และชาวจีนโพ้นทะเลจะเดินทางกลับมาที่ศาลบรรพบุรุษตระกูลหลินทุกปีเพื่อบูชาบรรพบุรุษของตนเอง นอกจากนี้ศาลบรรพบุรุษตระกูลหลินยังเป็นสถานที่สำหรับการกำหนดและ

ทำงานประจำวันของสมาคมผู้สูงอายุของหมู่บ้านเซว่เซียง เมืองโบราณเซว่เซียง ศาลเจ้าแม่มาจู่ และ ศาลบรรพบุรุษในหมู่บ้านเซว่เซียงได้อยู่ภายใต้การจัดการของสมาคมผู้สูงอายุของหมู่บ้านเซว่เซียง

2. องค์ประกอบเชิงพื้นที่ของวัดโบราณเซว่เซียง

จากการสัมภาษณ์คุณ Lin Yuanxu สมาชิกสมาคมผู้สูงอายุแห่งหมู่บ้านเซว่เซียง วัย 84 ปี ทำให้ผู้วิจัยค้นพบว่า หมู่บ้านเซว่เซียงมีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 400 ปี แต่อย่างไรก็ตามไม่มีบันทึกที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับเวลาสร้างเสร็จของเมืองโบราณเซว่เซียง ศาลเจ้าแม่มาจู่ และศาลบรรพชนตระกูลหลินในหมู่บ้าน เมืองโบราณเซว่เซียงเป็นวัดเก่าแก่ที่สุดในหมู่บ้าน ตามคำบอกเล่าของผู้สูงอายุในหมู่บ้าน เมืองโบราณเซว่เซียงในปัจจุบันนั้นสร้างขึ้นในช่วงปลายราชวงศ์ชิง หลังจากการปลดปล่อยได้รับความเสียหายในระดับหนึ่ง ในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม หลังจากนั้นชาวบ้านและชาวจีนโพ้นทะเลได้ร่วมกันบริจาคเงินเพื่อซ่อมแซม เมืองโบราณเซว่เซียงจึงมีรูปร่างดังเช่นทุกวันนี้ ศาลเจ้าแม่มาจู่ที่สร้างขึ้นเพื่ออุทิศให้แก่เจ้าแม่มาจู่มีอยู่มาเป็นระยะเวลาช้านาน และศาลเจ้าแม่มาจู่ในปัจจุบันได้รับการสร้างขึ้นใหม่ในค.ศ. 2010 ศาลบรรพบุรุษตระกูลหลินเพิ่งถูกสร้างขึ้นข้างศาลบรรพบุรุษเก่าในค.ศ. 2017 และหมู่บ้านเซว่เซียงได้จัดพิธีเฉลิมฉลองศาลบรรพบุรุษตระกูลหลินแห่งใหม่ในหมู่บ้านเซว่เซียง

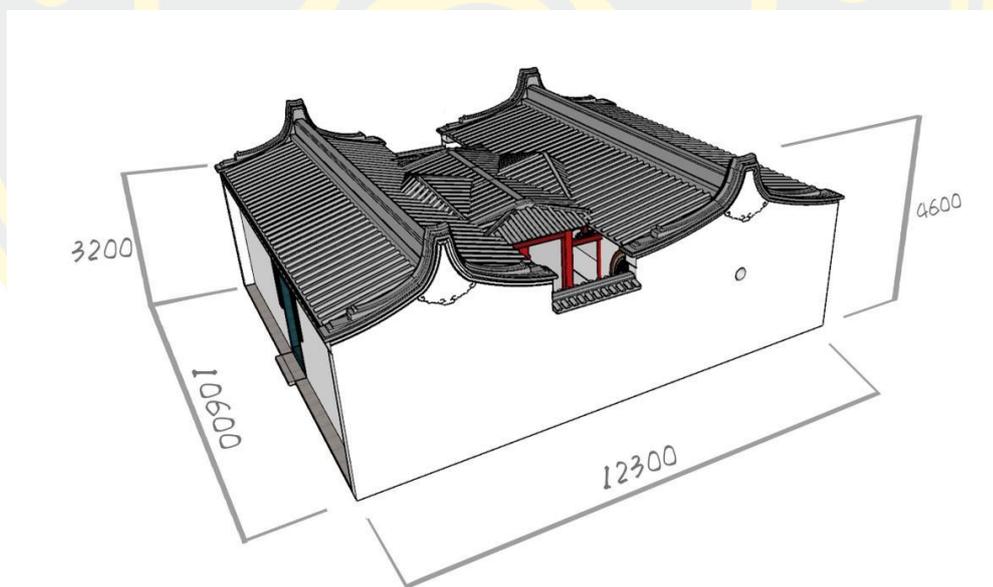
ภาพที่ 4- 1 ภาพถ่ายทางอากาศของวัดโบราณเซว่เซียง(Yang Fan, 2022)

เมืองโบราณเชวเซียงและศาลเจ้าแม่มาจู่ตั้งอยู่ในพื้นที่ส่วนกลางของหมู่บ้านเชวเซียง วัดทั้งสองแห่งอยู่ร่วมกับศิลาจารึกฟานตระกูลหลินและศิลาจารึกฟางหมิงของศาลเจ้าแม่มาจู่ ประกอบขึ้นเป็นสวนสาธารณะสีเขียวขนาดเล็ก ทศนียภาพของสวนสาธารณะนั้นงดงามมาก และได้กลายเป็นที่รวมตัวกันสำหรับชาวบ้าน และเพลิดเพลินกับอากาศเย็นในเวลากลางวัน กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การบูชาเทพเจ้า กิจกรรมแก่เทพเจ้าของทั้งสองวัดนี้ล้วนจัดขึ้นในพื้นที่แห่งนี้ การใช้สอยพื้นที่ของทั้งสองวัดมีความเป็นหนึ่งเดียวกัน ดังนั้นเมืองโบราณเชวเซียงและศาลเจ้าแม่มาจู่จึงถูกเรียกรวมกันว่า วัดโบราณเชวเซียง และสถาปัตยกรรมของเมืองโบราณเชวเซียงและศาลเจ้าแม่มาจู่กลายเป็นสถาปัตยกรรมหลักของวัดโบราณเชวเซียง

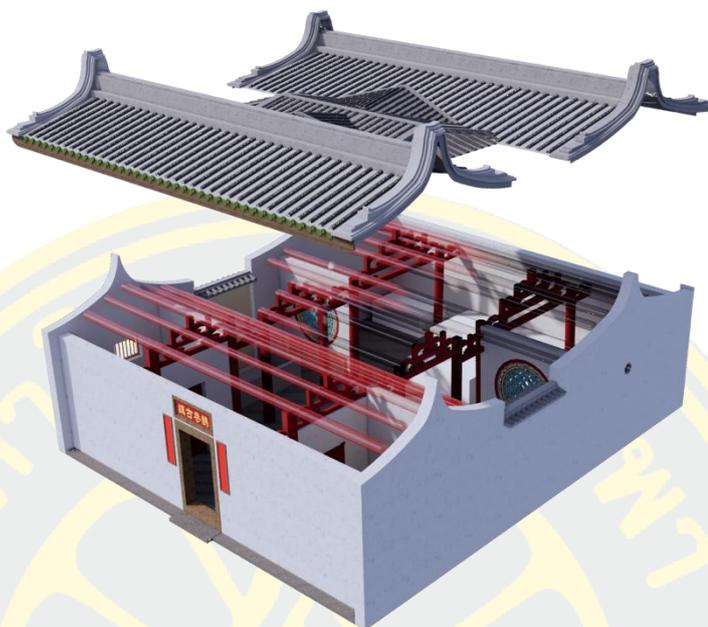
3. การวิเคราะห์โครงสร้างทางสถาปัตยกรรมและการตกแต่งของวัดโบราณเชวเซียง

3.1 โครงสร้างทางสถาปัตยกรรมและการตกแต่งของวัดโบราณเชวเซียง

เมืองโบราณเชวเซียงเป็นอาคารเดี่ยวรูปแบบเสื่อลงภูเขาแบบดั้งเดิมในพื้นที่เฉาซ่าน โดยมีความยาว 12.3 เมตร กว้าง 10.6 เมตร กำแพงสูง 3.2 เมตร สันหน้าจั่วสูง 4.6 เมตร และพื้นที่ของอาคารโดยรวมประมาณ 130 ตารางเมตร

ภาพที่ 4-54 ภาพวาดขนาดโครงสร้างอาคารและภาพแยกส่วนของเมืองโบราณเชวเซียง(Yang Fan, 2022)

ภาพที่ 4-55 ภาพวาดขนาดโครงสร้างอาคารและภาพแยกส่วนของเมืองโบราณเซว่เซียง(Yang Fan, 2022)

การตกแต่งทั้งหมดของอาคารนั้นเรียบง่าย ด้านบนเป็นสันเพดานทั้งห้าของทางเข้าที่สองเป็นรูปทรงสันเขา นอกจากสันหน้าจั่วไม้ของทางเข้าที่หนึ่งและทางเข้าที่สองแทบจะไม่มีส่วนประกอบตกแต่งอาคารที่งดงามบริเวณด้านนอกของอาคาร ไม่มีการตกแต่งด้วยประติมากรรมอยู่ชูและกระเบื้องเคลือบเขียนฉือบนหลังคา มีเพียงบริเวณสันหลังคาหลักและส่วนเอวของหน้าจั่วไม้ทั้งสองด้านที่มีลวดลายดอกไม้ ผลไม้ แมลง ปลา นก และลวดลายที่เรียบง่ายอื่น ๆ ทั้งนี้ที่เข้าสู่โถงทางเข้าจะมีเพียงประตูไม้สองบานที่ทางเข้าวัดที่มีความกว้าง 1.1 เมตร สูง 2 เมตร บนประตูมีป้ายสลักหินของ “鹊巷古镇” (เมืองโบราณเซว่เซียง) ทั้งสองด้านของประตูมีกลอนคู่ที่ทำจากกระเบื้องเคลือบเขียนฉือว่า “鹊盛鸣声远 · 巷深云路长” (เสียงนกกังวานดังกังวานไปไกล ซอยลึกและถนนเมฆที่ทอดยาว) ถัดจากกลอนคูมีลวดลายแจกันดอกไม้สองใบถูกฝังอยู่โดยใช้รูปแบบของการฝังแบบนูน จากนั้นมีการวาดภาพลวดลายดอกไม้รอบ ๆ แจกันในรูปแบบของภาพวาดสี

ภาพที่ 4-56 ประตูวัดแกะสลักของเมืองโบราณเซวี่เซียง(Yang Fan, 2022)

ภายในวัดมีทางเข้าสองทางและบ่อรับฟ้า 2 บ่อ ทั้งสองด้านของโถงทางเข้าเป็นห้องเก็บของ ใช้สำหรับวางเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับการบูชา งานเฉลิมฉลองและกิจกรรมอื่น ๆ ภายในวัด ตรงกลางของโถงทางเข้าและห้องโถงหลักทั้งสองด้านเว้นที่ไว้สำหรับบ่อรับฟ้า บนผนังของบ่อรับฟ้ามีภาพมังกรเตียวด้านซ้ายและเสื่อสีขาวด้านขวาตามแผนผังดั้งเดิม รูปทรงการตกแต่งเป็นประติมากรรมสุขุขู่ที่กั้นระหว่างบ่อรับฟ้าและห้องโถงหลักตกแต่งด้วยผนังไม้แกะสลักฉลุลายทรงวงกลม

ภาพที่ 4-57 การตกแต่งด้วยประติมากรรมสุขุของเสือสีขาและมังกรเขียวที่ด้านซ้ายและด้านขวาของบ่อรับฟ้าในเมืองโบราณเซวี่เซียง(Yang Fan, 2022)

ภายในวัดมีเสาทั้งหมด 14 ต้นเพื่อรองรับโครงสร้างและน้ำหนักของส่วนยอดของวัด ยกเว้นเสาไม้กลม 4 ต้นในห้องโถงหลัก เสาที่เหลือเป็นเสาสี่เหลี่ยมที่ทำจากหินโทนสีเทาเข้ม (Bluestone) ในท้องถิ่น เสาหินทุกต้นล้วนสลักชื่อผู้มีจิตศรัทธาที่บริจาคเงินเพื่อสมทบทุนสร้างและซ่อมแซมวัด เพื่อเป็นการยกย่องและสรรเสริญในคุณูปการของพวกเขา

ภาพที่ 4-58 เสาหินสลักชื่อในเมืองโบราณเซว่เซียง(Yang Fan, 2022)

แท่นบูชาตรงกลางห้องโถงใหญ่มีรูปปั้นของเทพเจ้าหลักนั้นคือ เทพแห่งสามภุมมา และยังเป็นທີ່ประดิษฐานของฮูหยินคนแรกและฮูหยินรองของเทพแห่งสามภุมมา นอกจากนี้ยังมีการบูชา ผู้เฒ่าปราชญ์ จักรพรรดิเสียนหนง จ้าวกงจ้าวมา และเทพเจ้าอื่น ๆ หน้าโต๊ะบูชามกระถางรูป 5 ใบ ตรงกับเทพเจ้าทั้งห้า มีแท่นบูชาสองแท่นทางด้านซ้ายและด้านขวาของแท่นบูชาหลัก ด้านบนประดิษฐานรูปปั้นผู้เฒ่าผู้ต่อและฮวากงฮวามาตามลำดับ จากประตูโถงไปจนถึงแท่นบูชาของห้องโถงใหญ่มีป้ายสามแผ่นอยู่ด้านบนของเพดานด้านในได้แก่ “聪明正直” “紫气东来” และ “生灵赫濯” ภายในนั้นความหมายของ “聪明正直” หมายถึงลูกหลานของตระกูลหลินในหมู่บ้านเซว่เซียงล้วนฉลาด จิตใจดีและเที่ยงธรรม “紫气东来” มาจากตำนานที่เกี่ยวข้องกับเหล่าจื้อผู้ก่อตั้งลัทธิเต๋า ซึ่ง

เป็นสัญลักษณ์ของการมาถึงของความโชคดีและความเป็นมงคลในหมู่บ้านเซว่เซียง “生灵赫濯” สะท้อนถึงความยิ่งใหญ่ของเทพเจ้าที่ประดิษฐานในเมืองโบราณเซว่เซียง ซึ่งมีความศักดิ์สิทธิ์อันยิ่งใหญ่

ภาพที่ 4-59 โครงสร้างภายในของเมืองโบราณเซว่เซียง(Yang Fan, 2022)

3.2 ศิลปะการตกแต่งสถาปัตยกรรมตำหนักเทียนโฮ่วในวัดเซว่เซียง

ศาลเจ้าแม่มาจู่ตั้งอยู่ 30 เมตรทางด้านซ้ายของเมืองโบราณเซว่เซียง ไม่สามารถศึกษาช่วงเวลาแรกสุดที่สร้างศาลเจ้าได้ และโครงการบูรณะศาลเจ้าแม่มาจู่แล้วเสร็จในปีค.ศ. 2010 ศาลเจ้าแม่มาจู่กว้าง 4.4 เมตร ยาว 8.1 เมตร และสูงประมาณ 5 เมตร เป็นรูปแบบอาคารดั้งเดิมแบบราวไม้ไผ่ยาวที่เป็นแบบอย่างในพื้นที่เฉาซ่าน เมื่อเปรียบเทียบกับเมืองโบราณเซว่เซียงแล้ว ศาลเจ้าแม่มาจู่เนื่องจากสร้างค่อนข้างช้า รวมกับการระดมทุนซ่อมแซมจากชาวจีนโพ้นทะเลและชาวบ้านมากมาย

ดังนั้นจึงจำข่างฝีมือที่มีชื่อเสียงในพื้นที่เฉาซาน และตกแต่งด้วยเทคนิคการตกแต่งสถาปัตยกรรม
 ดั้งเดิมในพื้นที่เฉาซานมาใช้เช่น กระเบื้องเคลือบเขียนฉือ การแกะสลักหิน จิตรกรรมฝาผนังแผ่น
 กระเบื้องเคลือบ และเทคนิคอื่น ๆ ทำให้ผลของการตกแต่งสถาปัตยกรรมโดยรวมนั้นมีความงดงาม
 ประณีตและน่าตื่นตาตื่นใจ ส่วนที่งดงามและประณีตที่สุดของการตกแต่งสถาปัตยกรรมศาลเจ้ามาจู
 คือ สันของห้องโถงที่รองรับด้วยเสาหิน 4 ต้น ด้านบนประดับด้วยศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉือที่
 วิจิตรงดงาม ด้านบนของสันหลักเป็นรูปทรงมังกรคู่เล่นไข่มุก ตรงกลางเป็นไข่มุกสีเขียวขนาดใหญ่
 ด้านซ้ายและด้านขวาเป็นเส้นที่งดงาม และมังกรเขียวขี้เมฆมงคล มีดอกไม้บานสะพรั่งที่กลางสันและ
 ส่วนท้องมากกว่า 8 ดอก ด้านซ้ายและด้านขวามีหงส์สี่สันสดใสสองตัวกำลังจะโฉบบิน ด้านบนและ
 ด้านล่างของศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉือมีการแตกต่างกันอย่างชัดเจน และการจับคู่สีที่สดใสและ
 งดงาม แสดงถึงความหมายอันเป็นมงคลของมังกรและหงส์ ความเจริญรุ่งเรืองและความมั่งคั่ง ห้อง
 โถงใหญ่และหน้าจั่วของห้องโถงทางเข้าของศาลเจ้าแม่มาจูล้วนมีรูปทรงดาวพหุหุส ด้านบนประดับ
 ด้วยดอกไม้กระเบื้องเคลือบเขียนฉือ ประติมากรรมสุขุรูปทรงลูกท้ออายุยืน และจิตรกรรมฝาผนัง
 แผ่นกระเบื้องเคลือบลวดลายบุคคล ดอกไม้และนก ผนังทางเข้าของศาลเจ้าแม่มาจู แบ่งออกเป็น
 ส่วนบน ส่วนกลางและส่วนล่างตามสัดส่วนที่เท่ากัน ตกแต่งด้วยโชนสีอ่อนและภาพวาดบนแผ่น
 กระเบื้องเคลือบที่งดงาม ส่วนบนเป็นเพียงภาพวาดบนแผ่นกระเบื้องเคลือบที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับตัว
 ละครและฉากในเรื่องราวแบบดั้งเดิม ภาพวาดบนแผ่นกระเบื้องเคลือบของส่วนล่างเป็นลวดลายและ
 ดอกไม้มงคล ส่วนกลางประดับด้วยรูปทรงเหรียญทองแดงฉลุตรงกลาง 2 เหรียญ ซึ่งมีความหมายที่
 เป็นมงคลว่า ดึงดูดความมั่งคั่งร่ำรวย และเงินทองไหลมาเทมา

ภาพที่ 4-60 ศาลเจ้าแม่มาจู่ในหมู่บ้านเซว่เซียง(Yang Fan, 2022)

ภาพที่ 4-61 การตกแต่งภายในศาลเจ้าแม่มาจู่ในหมู่บ้านเซว่เซียง(Yang Fan, 2022)

ภายในศาลเจ้าแม่มาจูในเซวเซียงได้ถูกสร้างขึ้นเพื่อบูชาเจ้าแม่เทียนโฮ่วเพียงอย่างเดียว ด้านบนของแท่นบูชาไม้แกะสลักว่า “海国安澜” (ความสงบสุขชายฝั่งทะเล) ทางด้านซ้าย และด้านขวามีกลอนคู่ที่เขียนว่า “天際渺茫須賴慈航渡海國, 后儀寰赫靈威降施佑黎民” ที่มีความหมายว่า แม้ว่าท้องฟ้าจะไร้ขอบเขต แต่ด้วยพระเมตตาของเจ้าแม่เซ็งหมู่ จะปกป้องคุ้มครองชาวบ้านด้วยกำลังที่แข็งแกร่งเพื่อให้ชาวบ้านฝ่าลมและคลื่นแล่นไปบนทะเลได้อย่างปลอดภัยและถึงฝั่งโดยสวัสดิภาพ สะท้อนให้เห็นถึง วัฒนธรรมทางทะเลที่เป็นเอกลักษณ์และความหมายแฝงทาง วัฒนธรรมจีนโพ้นทะเลของหมู่บ้านเซวเซียง

3.3 ศิลปะการตกแต่งสถาปัตยกรรมศาลบรรพบุรุษตระกูลหลิน

ศาลบรรพบุรุษตระกูลหลินสร้างขึ้นใหม่ในค.ศ. 2017 เป็นสถาปัตยกรรมรูปแบบเสีลอง กูเอออังดงตาม ที่ประธานหลินแห่งสมาคมผู้สูงอายุหมู่บ้านเซวเซียง กล่าวว่า เนื่องจากศาลบรรพบุรุษตระกูลหลินเก่าและมีขนาดเล็ก จึงไม่สามารถตอบสนองด้านความต้องการด้านขบวนแห่ของงานวัดประจำปีและการบูชาบรรพบุรุษได้อีกต่อไป และไม่สามารถสัมผัสได้ถึงความเจริญรุ่งเรืองและความมั่งคั่งของตระกูลหลินในหมู่บ้านเซวเซียง ดังนั้น สมาคมตระกูลหลินเฉิงไห่จึงริเริ่มการระดมทุนจากประชาชน และระดมทุนได้รวมกว่า 2.8 ล้านหยวน จากสมาชิกตระกูลหลินทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งทั้งหมดนี้ถูกนำมาใช้ในการสร้างศาลบรรพบุรุษของตระกูลหลิน เมื่อมีเงินทุนอันอุดมสมบูรณ์ ศาลบรรพบุรุษตระกูลหลินใหม่จึงได้รับการตกแต่งอย่างงดงาม อาคารหลักของศาลบรรพบุรุษเป็นแบบเสีลอง กูเออมีทางเข้า 3 ทาง ภายนอกแกะสลักแบบนูนด้วยหินเป็นรูปดอกเหมย ดอกกล้วยไม้ ไม้ไผ่ ดอกเบญจมาศ นกและสัตว์มงคล ทันทีที่เดินเข้าไปในห้องโถงจะมีงานแกะสลักหินเรื่องราวดั้งเดิมฝังอยู่ทั้งสองข้าง ป้าย “หย่งซือถาง” (永思堂) และเสาหินทั้งสองด้านแกะสลักด้วยกลอนคู่ “忠孝有聲天地老, 古今无数子孙贤” (ความจงรักภักดีและความกตัญญูมีอยู่ทุกยุคสมัย ลูกหลานมีคุณธรรมมีจำนวนนับไม่ถ้วนมาตั้งแต่สมัยโบราณถึงปัจจุบัน) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของความกตัญญูตเวทีมาอย่างยาวนาน ภายในศาลบรรพบุรุษส่วนที่งดงามที่สุดคือ ส่วนประกอบของสิ่งก่อสร้างเคลือบทอง ช่างแกะสลักไม้ใช้เทคนิคที่เชี่ยวชาญในการแกะสลักภาพสัตว์และพืชที่สดใสบนโครงไม้ของอาคาร โดยผสมผสานการแกะสลักลอยตัว การแกะสลักแบบฉลุ และการแกะสลักนูน ภาพสัตว์และพืชที่สดใสถูกแกะสลักไว้บนคานไม้ของอาคาร จากนั้นทาด้วยสีที่สว่างสดใสและตัดกันเพื่อสร้างผลทางภาพที่ตระการตา

ภาพที่ 4-62 การตกแต่งเทพเจ้าประตูของศาลบรรพบุรุษตระกูลหลิน (Yang Fan, 2022)

ภาพที่ 4-63 การตกแต่งแกะสลักไม้บนโครงสร้างอาคารศาลบรรพบุรุษตระกูลหลิน (Yang Fan, 2022)

สรุป

ภาพที่ 4-64

วัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซวี่เซียงต่างมีพื้นฐานมาจากรูปแบบสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของพื้นที่เฉาซ่าน นอกจากนี้ยังมีพื้นฐานมาจากสภาพแวดล้อมและฮวงจุ้ยอีกด้วย และสร้างขึ้นโดยใช้กฎการก่อสร้างสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่านที่เป็นเอกลักษณ์ ในกระบวนการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงอันยาวนาน บนพื้นฐานการสืบทอดความเชื่อพื้นบ้านโดยใช้วัดเป็นสื่อ จากนั้นค่อย ๆ ผสมผสานรูปแบบศิลปะสถาปัตยกรรมที่หลากหลาย แสดงให้เห็นถึงทักษะการตกแต่งสถาปัตยกรรมที่ยอดเยี่ยม ก่อตัวเป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ ความหมายแฝงทางวัฒนธรรมอันอุดมสมบูรณ์ผ่านลำดับตระกูลของเทพเจ้า วัฒนธรรมแห่งความกตัญญู การอบรมและเทศกาลของตระกูล นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงคุณค่าทางจิตวิญญาณและคุณค่าทางวัตถุที่เป็นเอกลักษณ์ วัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซวี่เซียงต่างก็เป็นสื่อเฉพาะความเชื่อพื้นบ้านในพื้นที่เฉาซ่าน และยังเป็นบ้านทางจิตวิญญาณของชาวจีนโพ้นทะเลในพื้นที่เฉาซ่านอีกด้วย ชาวจีนโพ้นทะเลเหล่านี้แม้ว่าจะอาศัยอยู่ต่างแดนแต่พวกเขากลับไม่ลืมบ้านเกิดของตนเอง พวกเขามีส่วนร่วมในการสร้างและบริหารวัดโดยการระดมทุน และสนับสนุนวัดด้วยการบริจาค ซึ่งเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมและศิลปะเฉาซ่านอย่างกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ สะท้อนให้เห็นถึงความคิดดั้งเดิมของชาวเฉาซ่านคือ “ออกไปต่อสู้ด้วยความมานะ กลับบ้านเพื่อเป็นเกียรติให้แก่บรรพบุรุษ” โดยอาศัยวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซวี่เซียง ชาวเฉาซ่านได้จัดตั้งสมาคมพื้นบ้านประเภทต่าง ๆ เพื่อจัดการวัด และผ่านการจัดการและการดำเนินงานของสมาคมเหล่านั้น ทำให้เกียรติภูมิของชาวเฉาซ่านนั้นมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

บทที่ 5

การจัดการและวิวัฒนาการของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเขวเซียง

หลังจากวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์อันยาวนาน วัดเฉาซานได้พัฒนาจากการจัดการที่เกิดขึ้นเองโดยผู้มีจิตศรัทธาของภาคประชาคม โดยทั่วไปแล้ววัดในพื้นที่เฉาซานจะได้รับการจัดการและดำเนินการโดยภาคประชาสังคมในท้องถิ่น

วิวัฒนาการของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเขวเซียง

1. ภายใต้อิทธิพลทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมพิเศษ

องค์กรภาคประชาสังคมหลายแห่งได้ถือกำเนิดขึ้นในภูมิภาคเฉาซาน กระแสการอพยพของชาวเฉาซานในสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง นำไปสู่การก่อตัวของวัฒนธรรมชาวจีนโพ้นทะเลในภูมิภาคเฉาซาน องค์กรภาคประชาสังคมของเฉาซานก็ได้ก่อตัวขึ้นในต่างประเทศเช่นกัน ในฐานะผู้สร้างและผู้จัดการวัด ชาวจีนโพ้นทะเลถูกบังคับให้เดินทางไปต่างประเทศเพื่อหาเลี้ยงชีพ บางคนเมื่อประสบความสำเร็จในการพัฒนาและเริ่มต้นธุรกิจในที่อยู่อาศัยในต่างประเทศ โดยเปลี่ยนจากเกษตรกรผู้ไม่มีอะไรเลยกลายเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ การเปลี่ยนแปลงสถานะนี้ยังเปลี่ยนชีวิตของพวกเขาและวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมของวัด

2. การเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์สร้าง

องค์กรภาคประชาสังคมของเฉาซานมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความสามัคคีภายใน การสืบทอดความเชื่อและการเผยแผ่วัฒนธรรม ชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซานจำนวนมากประสบความสำเร็จในต่างประเทศด้วยการทำงานหนัก และมีอิทธิพลอย่างมากในสังคมท้องถิ่น พวกเขา รวมตัวกันและก่อตั้งองค์กรทางสังคมต่างๆ เช่น มูลนิธิการกุศลสมาคมเพื่อนร่วมบ้านเกิด และสมาคมแห่งทั้งในและต่างประเทศ ภายใต้การบริหารของสมาคมชาวจีนโพ้นทะเลเหล่านี้ ชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซานได้ดำเนินกิจกรรมการกุศลและบรรเทาทุกข์ในรูปแบบต่างๆ พวกเขาหว่านไยมาตุภูมิ บริจาคเงินเพื่อสนับสนุนงานสวัสดิการสาธารณะของมาตุภูมิและบ้านเกิด และได้กระตุ้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจและความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรมของภูมิภาคเฉาซาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสามัคคีภายในและเกียรติภูมิของชาวเฉาซาน พวกเขาได้ขนส่งวัสดุก่อสร้างจากต่างประเทศกลับไปยังเฉาซาน และใช้ในการซ่อมแซมและสร้างวัดใหม่

3. การเปลี่ยนแปลงในการตกแต่งสถาปัตยกรรม

ในกระบวนการสร้างและการดำเนินการวัด ชาวจีนโพ้นทะเลในเฉาซ่านได้ผสมผสานสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมสถานที่อยู่อาศัยของตนเข้ากับการตกแต่งสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิม และค่อย ๆ สะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบใหม่และรูปลักษณ์ใหม่ของการตกแต่งสถาปัตยกรรมที่ผสมผสานทางวัฒนธรรม

4. ความหมายที่เปลี่ยนแปลงของสัญลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม

วัดเฉาซ่านทำหน้าที่สำคัญสำหรับการรวบรวมกลุ่มของชาติพันธุ์ สืบทอดความเชื่อและเผยแพร่วัฒนธรรม นอกเหนือจากการนำเสนอศิลปะการตกแต่งอันวิจิตรงดงามแล้ว อาคารต่าง ๆ ยังแสดงให้เห็นถึงความสามัคคีทางชาติพันธุ์ของชาวจีนโพ้นทะเลในเฉาซ่าน สิ่งนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงความหมายทางสัญลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมใหม่

โครงสร้างการจัดการของชาวจีนโพ้นทะเลและองค์กรของวัดชิงหลง

ด้วยการพัฒนาของประวัติศาสตร์ รูปแบบการจัดการของวัดโบราณชิงหลงมีความสมบูรณ์แบบมากขึ้นเรื่อย ๆ และกลายเป็นวัดที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานที่สุดและมีอิทธิพลมากที่สุดในภูมิภาคเฉาซ่าน บันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่เก่าแก่ที่สุดเกี่ยวกับการจัดการวัดโบราณชิงหลงที่สามารถพบได้ในปัจจุบันคือเอกสารทางประวัติศาสตร์ “จดหมายเหตุจังหวัดเฉาโจว” ในสมัยซุนจื้อแห่งราชวงศ์ชิง ดังนั้น รูปแบบการจัดการของวัดโบราณชิงหลงสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ได้แก่ สมัยราชวงศ์ชิง สมัยสาธารณรัฐจีน และหลังจากการก่อตั้งประเทศจีนใหม่

“จดหมายเหตุจังหวัดเฉาโจว” ในสมัยซุนจื้อแห่งราชวงศ์ชิงได้บันทึกว่า “รูปปั้นของเทพเจ้างูสามมงกุฏ หากใครต้องการพบเห็น ต้องผู้ดูแลวัดกล่าวคำเชิญก่อน เทพเจ้าจึงจะปรากฏตัวขึ้น” “ผู้ดูแลวัด” ที่นี้หมายถึงผู้บริหารของวัดโบราณชิงหลง จากนี้จะเห็นได้ว่าการจัดการวัดโบราณชิงหลงในราชวงศ์ชิงส่วนใหญ่อาศัยผู้ดูแลวัด และผู้ดูแลวัดส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของหอการค้าท้องถิ่นในภูมิภาคเฉาซ่าน (Wu Shaoxiong Huang Jishu, & Wu Rongqing, 2022, p.52)

ในช่วงระยะเวลาของสาธารณรัฐจีน วัดโบราณชิงหลงได้รับการจัดการสลับกันโดยหอการค้าและชาวบ้านในเฉาโจวจุนหนาน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ Zeng Xiaoming รองเลขาธิการสมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคังวัดโบราณชิงหลง และศึกษาเอกสารของหอการค้าที่เกี่ยวข้อง พบบันทึกที่ชัดเจนว่าวัดโบราณชิงหลงได้รับการจัดการโดยหอการค้าอำเภอเฉาอันระหว่างค.ศ. 1929 ถึง ค.ศ. 1932 แต่ไม่พบหลักฐานด้านเอกสารที่สามารถยืนยันว่าหอการค้าอื่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการวัดโบราณชิงหลง แต่สิ่งที่แน่นอนก็คือ ไม่ว่าจะได้รับการจัดการโดยหอการค้าหรือชาวบ้านในเฉาโจวจุน

หนาน ในเวลานั้น มีเจ้าหน้าที่ดูแลวัดประจำอยู่ในวัดโบราณชิงหลง เพื่อจัดการและดำเนินงานของวัด (Wu Shaoxiong Huang Jishu, & Wu Rongqing, 2022, p.52)

1. สมาคมเพื่อนร่วมบ้านเกิดเฉาอันแห่งฮ่องกงและการสร้างใหม่ของวัดโบราณชิงหลง

สมาคมเพื่อนร่วมบ้านเกิดเฉาอันแห่งฮ่องกงมีบทบาทสำคัญในการสร้างใหม่ของวัดโบราณชิงหลง ในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม วัดโบราณถูกทำลาย การจู่โจมถูกห้าม และประชาชนไม่สามารถบูชาพระอันจีเซ่งหวัง เมื่อชาวจีนโพ้นทะเลกลับบ้านเกิดก็ทำได้แค่ไปสักการะและขอพรที่ซากปรักหักพังของวัด การบูรณะวัดโบราณชิงหลงขึ้นใหม่จึงกลายเป็นความปรารถนาาร่วมกันของชาวเฉาซ่านทั้งในและต่างประเทศ หลังจากการปฏิรูปและการเปิดประเทศของจีน สมาคมเพื่อนร่วมบ้านเกิดเฉาอันแห่งฮ่องกงบริจาคเงินจำนวนมหาศาลเพื่อสร้างถนนและสะพานในภูมิภาคเฉาซ่าน และจัดตั้งบริษัท สร้างโรงเรียนและโรงพยาบาล เป็นต้น ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเฉาซ่าน ซึ่งภายในนั้น วัดค้ายหยวนที่สร้างขึ้นครั้งแรกในสมัยราชวงศ์ถังก็ได้รับการสร้างขึ้นใหม่ด้วยเงินบริจาคของสมาคมเพื่อนร่วมบ้านเกิดเฉาอันแห่งฮ่องกง ดังนั้น สมาคมเพื่อนร่วมบ้านเกิดเฉาอันแห่งฮ่องกงจึงมีชื่อเสียงสำหรับชาวบ้านและรัฐบาลท้องถิ่นของเฉาโจว และ Zhuang Jingan Li Jiaqing Chen Weinan และผู้นำชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านที่มีชื่อเสียงหลายคนได้ไปวัดโบราณชิงหลงเพื่อบูชาอันจีเซ่งหวังก่อนที่จะไปทำมาหากินที่ฮ่องกง หลังจากที่พวกเขาประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานแล้ว ก็ไม่เคยลืมพระคุณของอันจีเซ่งหวัง ดังนั้น การบูรณะวัดโบราณชิงหลงขึ้นใหม่จึงกลายเป็นความปรารถนาของผู้นำชาวจีนโพ้นทะเลคนเหล่านี้

ดังนั้นในค.ศ. 1992 ภายใต้ความคิดริเริ่มและการส่งเสริมของผู้นำชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านที่มีชื่อเสียง เช่น Zhuang Jingan Li Jiaqing Chen Weinan มีการส่งคณะผู้แทน 17 คนซึ่งนำโดย Cai Rutian และ Zhuang Yongping ได้เดินทางไปเฉาโจวเพื่อหารือเกี่ยวกับการบูรณะวัดโบราณชิงหลงกับรัฐบาลท้องถิ่น ต่อจากนั้น สมาคมเพื่อนร่วมบ้านเกิดเฉาอันแห่งฮ่องกงร่างได้ร่าง “สาเหตุของการบูรณะวัดอันจีเซ่งหวังในเฉาอัน” และยื่นข้อเสนอให้รัฐบาลเทศบาลเมืองเฉาโจว ซึ่งมีการเสนอความปรารถนาในการสร้างวัดโบราณชิงหลงเฉาโจวขึ้นใหม่ ด้วยการสนับสนุนของรัฐบาลเมืองเฉาโจวและมณฑลกว่างตุง ปัญหาต่างๆ เช่น การเลือกที่ดินและการอนุมัติได้รับการแก้ไข ในขณะเดียวกัน หลังจากการทำงานและการประชาสัมพันธ์ของสมาคมเพื่อนร่วมบ้านเกิดเฉาอันแห่งฮ่องกง ปัญหาเรื่องเงินทุนการสร้างวัดก็ได้รับการแก้ไข ตัวอย่างเช่น Huang Zhipeng ท่านได้บริจาคเงินห้าแสนหยวน สมาคมเพื่อนร่วมบ้านเกิดเฉาอันแห่งฮ่องกงและชาวบ้านเฉาโจวบริจาคเงินอย่างต่อเนื่อง และประสบความสำเร็จในการระดมทุนที่จำเป็นสำหรับบูรณะวัด ด้วยความพยายามของหลายฝ่าย วัดโบราณชิงหลงได้รับการสร้างขึ้นใหม่บนพื้นที่เก่าเมื่อปลายปีค.ศ. 1994

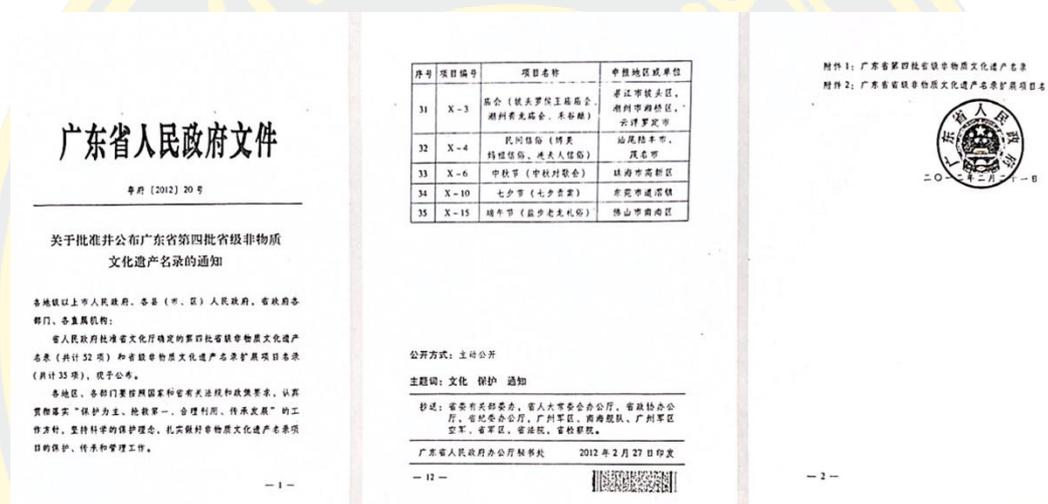

ภาพที่ 5-1 โคมไฟพระราชวังที่บริจาคโดยคุณ Li Jiacheng และคุณ Zhuang Jingan ในวัดโบราณ
ชิงหลง(สมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคัง, 2022)

2. การจัดการและการดำเนินงานของสมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคัง

สมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคังเฉาโจวก่อตั้งขึ้นในปี 2011 ซึ่งพัฒนาจากคณะกรรมการบริหารวัดโบราณชิงหลง หน้าที่ของสมาคมวิจัยคือ ส่งเสริมและการสืบทอดประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของเฉาโจว และจัดการการดำเนินงานของวัดพระอันจีเซ่งหวัง เพื่อช่วยเหลือคนยากคนจน และจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมระดับมณฑล “งานวัดชิงหลงเฉาโจว” วัตถุประสงค์ของสมาคมวิจัยคือ ภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบายของประเทศจีนที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด และปฏิบัติตามกฎระเบียบของการจัดการสมาคม เพื่อดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการอนุรักษ์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมและการสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้านและประวัติศาสตร์ของเฉาโจว ดำเนินการวิจัยและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคังอย่างจริงจัง ร่วมมือกับรัฐบาลทุกระดับเพื่อดำเนินกิจกรรมการกุศล เช่น การช่วยเหลือคนยากคนจนและการบรรเทาภัยพิบัติ ในเวลาเดียวกัน สมาคมวิจัยนี้ก็เป็นเวทีในการติดต่อเพื่อนร่วมบ้านเกิดและผู้มีชื่อเสียงในสังคมทั้งในและต่างประเทศ

เพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวจีนโพ้นทะเล รวบรวมพลังของชาวจีนโพ้นทะเล และดึงดูดชาวจีนโพ้นทะเลกลับมาลงทุน และพยายามส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการค้าในเมืองเฉาโจว ภายใต้การจัดการที่มีประสิทธิภาพของสมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคังเฉาโจว วัดโบราณชิงหลงกลายเป็นหน่วยการอนุรักษ์วัตถุโบราณแห่งเมืองเฉาโจวในค.ศ. 2011 วัดชิงหลงเฉาโจวเข้าไปในรายชื่อการอนุรักษ์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมแห่งมณฑลกวางตุ้งชุดที่สี่ในค.ศ. 2012 ในค.ศ. 2018 วัดโบราณชิงหลงกลายเป็นพิภคทางวัฒนธรรมและภูมิศาสตร์ของเส้นทางสายไหมทางทะเลเฉาโจว

ภาพที่ 5-2 วัดชิงหลงเฉาโจวเข้าไปในรายชื่อการอนุรักษ์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมแห่งมณฑลกวางตุ้งชุดที่สี่ในปีค.ศ. 2012(สมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคัง, 2022)

สมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมเฉาโจวได้จัดทำกฎระเบียบโดยละเอียด ซึ่งแบ่งออกเป็นแปดบทดังต่อไปนี้ บทที่ 1 บทบัญญัติทั่วไป ได้กำหนดชื่อ ลักษณะ และวัตถุประสงค์ของสมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคังเฉาโจว บทที่ 2 ขอบเขตด้านธุรกิจ ได้ระบุขอบเขตการทำงานและหลักการของดำเนินกิจกรรมของสมาคมวิจัย บทที่ 3 กำหนดขั้นตอนการเข้ามาเป็นสมาชิก สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก ฯลฯ บทที่ 4 ระบุโครงสร้างองค์กรของสมาคมวิจัย กำหนดหน้าที่และอำนาจของที่ประชุมใหญ่ของสมาชิกและคณะกรรมการ และระบุขอบเขตหน้าที่และอำนาจในการทำงานของสมาชิกในองค์กร บทที่ 5 การจัดการและการใช้ทรัพย์สิน ระบุที่มาของรายได้ที่ถูกต้องตามกฎหมายของสมาคมวิจัย มีการกำหนดค่าธรรมเนียมสมาชิก ขณะเดียวกันก็ได้กำหนดว่าต้องประกาศรายได้และรายจ่ายของสมาคมวิจัยต่อที่ประชุมใหญ่เป็นประจำ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและการตรวจสอบของที่ประชุมใหญ่ และกำหนดว่ารายได้ทั้งหมดนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายที่สมเหตุสมผลที่เกี่ยวข้องกับสมาคม

วิจัยแล้ว จะถูกนำไปใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือกิจการที่ไม่แสวงหาผลกำไรตามที่กำหนดไว้ในกฎระเบียบ และจะไม่ถูกแจกจ่ายให้กับสมาชิก บทที่ 6 กำหนดข้อกำหนดสำหรับงานสร้างคณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์ของสมาคมวิจัย บทที่ 7 กำหนดการสิ้นสุดและวิธีการจัดการทรัพย์สินที่เหลืออยู่ บทที่ 8 เป็นกฎระเบียบเพิ่มเติม ด้วยระบบการจัดการที่ได้มาตรฐาน สมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคังเฉาโจวดำเนินการจัดการวัดโบราณชิงหลงอย่างเป็นระเบียบ และได้รับการตอบรับอย่างดีจากชาวเฉาโจวและชาวจีนโพ้นทะเล

Xie Qingsong ประธานสมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคังกล่าวไว้ว่า “นอกเหนือจากการทำงานในด้านการจัดการและการดำเนินงานประจำวันของของวัดโบราณชิงหลงแล้ว สมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคังเฉาโจวยังได้สร้างความสัมพันธ์ความร่วมมืออันดีกับวัดและองค์กรภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ” หลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นแหล่งชุมนุมของชาวจีนเฉาซ่านโพ้นทะเล ในประวัติศาสตร์ ในขณะที่ชาวจีนเฉาซ่านโพ้นทะเลพัฒนาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่อาศัยอยู่ ก็ได้นำวัฒนธรรมเฉาซ่านไปสู่ประเทศนั้นและสืบทอดและพัฒนาต่อไป ความเชื่อในพระอันจีเซ่งหวังมีรากฐานที่กว้างขวางในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในสมัยนั้น ชาวจีนเฉาโจวเดินทางข้ามทะเลไปยังประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อหาเลี้ยงชีพ และพวกเขายังนำความเชื่อในพระอันจีเซ่งหวังมาสู่ประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย ดังนั้น ตอนนี้บางประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังมีวัดพระอันจีเซ่งหวังและผู้ศรัทธา วัดในต่างประเทศที่ดำเนินกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับวัดโบราณชิงหลงเฉาโจว ได้แก่ ศาลเจ้าเพ็กหลง (มังกรเขียว) ในกรุงเทพมหานครไทย วัดอันจีเซ่งหวังในสิงคโปร์ ศาลเจ้าอันจีเซ่งหวังในเมืองชิงกาวังประเทศอินโดนีเซีย และศาลเจ้าอันจีเซ่งหวังในเมืองปีนังประเทศมาเลเซีย เป็นต้น

ภาพที่ 5-3 การสัมภาษณ์ Xie Qingsong ประธานสมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคัง
(Yang Fan, 2022)

ศาลเจ้าเพ็กหลง (มังกรเขียว) ในกรุงเทพฯ ประเทศไทยตั้งอยู่ใกล้ท่าเรือคลองเตย เป็นศาลเจ้าที่ผู้คนในคลองเตยและผู้คนจากสถานที่อื่น ๆ เดินทางมาเพื่อสักการะอันจีเซ่งหวาง ซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็นเทพเจ้าคุ้มครองในท้องถิ่น ตามบันทึกของ “วัดชิงหลงในเฉาจุ่น” วัดแห่งนี้สร้างขึ้นในค.ศ. 1987 ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 550 ตารางเมตร และพื้นที่สิ่งก่อสร้างประมาณ 200 ตารางเมตร วัดหันหน้าไปทางทิศเหนือและทิศใต้ อาคารหลักเป็นศาลเจ้ารูปแบบเข้าสามทางแบบดั้งเดิมในเฉาซ่าน ห้องโถงใหญ่ประดิษฐานรูปปั้นของอันจีเซ่งหวางและฮูหยินทั้งสองของเขา โถงด้านซ้ายและขวาเป็นที่ประดิษฐานของคู่ตั่งกงและจีเทียนต้าเซ็ง เมื่อประมาณ 80 ปีก่อน ชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านเดินทางไปวัดโบราณชิงหลงเพื่อจุดธูปขอพร ได้เดินทางเข้ามาทำมาหากินในประเทศไทย และได้สร้างวัดแห่งนี้ไว้เพื่อบูชาเทพเจ้าเมื่อเดินทางมาถึงโดยสวัสดิภาพ (Wu Shaoxiong Huang Jishu, & Wu Rongqing, 2022, p.122)

วัดอันจีเซ่งหวางในสิงคโปร์ตั้งอยู่บนชายฝั่งตะวันตกของสิงคโปร์ วัดแห่งใหม่นี้สร้างขึ้นในค.ศ. 1997 ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 2,000 ตารางเมตร อาคารหลักเป็นศาลเจ้ารูปแบบเข้าสามทางแบบดั้งเดิมในเฉาซ่าน รูปปั้นของอันจีเซ่งหวางและฮูหยินทั้งสองประดิษฐานอยู่บนแท่นบูชาของห้องโถงหลัก นอกจากนี้ยังเป็นທີ່ประดิษฐานเทพเจ้าองค์อื่น ๆ ได้แก่ หวังจื่อไท่เป่าเย่ จีเทียนต้าเซ็ง และเฉิงหวางกง วัดแห่งนี้สร้างขึ้นในค.ศ. 1920 เมื่อ Wang Dongqing เดินทางมาหนานหยางเพื่อหา

เลี้ยงชีพ เขานำธูปของ “อันจีเซ็งหวัง” จากเฉาโจวไปยังสิงคโปร์และนำไปวางที่นั่นเพื่อให้ชาวจีนโพ้นทะเลเผาขานมาสักการบูชา

ศาลเจ้าอันจีเซ็งหวัง เมืองชิงกาวัง ประเทศอินโดนีเซีย ตั้งอยู่ในเมืองซิลกาวัง จังหวัดกาลิมันตันตะวันตก ประเทศอินโดนีเซีย หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ศาลเจ้าผู้ต่อ” ห้องโถงหลักของศาลเจ้าอุทิศให้แก่ผู้ต่อมาไปกง ด้านซ้ายคือห้องโถงของอันจีเซ็งหวัง ซึ่งสร้างขึ้นเพื่ออุทิศให้แก่อันจีเซ็งหวังหวังคั้ง ชาวจีนโพ้นทะเลในท้องถิ่นส่วนมากเป็นชาวจีนแคะ ชาวเฉาขานมีน้อย เทพเจ้าที่ประดิษฐานอยู่ในวัดถูกกำหนดโดยจำนวนผู้มีจิตศรัทธา ดังนั้นอันจีเซ็งหวังซึ่งมีถิ่นกำเนิดในเฉาโจวจึงเป็นเทพเจ้ารองที่ประดิษฐานอยู่ในวัด

ศาลเจ้าอันจีเซ็งหวัง เมืองปิ่นัง ประเทศมาเลเซีย ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของจอร์จทาวน์ เมืองปิ่นัง เป็นศาลเจ้าของอันจีเซ็งหวังที่ก่อตั้งโดยสมาคมเพื่อนร่วมบ้านเกิดเฉาอันในค.ศ. 1968 วัดหันหน้าไปทางทิศตะวันออกและตะวันตก มีความยาวประมาณ 12 เมตรและกว้างประมาณ 5 เมตร วัดนี้ประดิษฐานรูปปั้นอันจีเซ็งหวัง สุหยินคนแรกและสุหยินรอง ตามตำนานของคุณ Chen Shunqing และคุณ Wang Ruochuan ชาวจีนโพ้นทะเลเฉาขานเดินทางกลับไปเฉาโจว และอันเซียวอันจีเซ็งหวัง และเดินทางกลับมาเมืองปิ่นังพร้อมกับรูปปั้นทองคำอันจีเซ็งหวังและสุหยินทั้งสองของเขา และถูกนำมาประดิษฐานไว้ในศาลเจ้าของสมาคมอันจีเพื่อให้ชาวจีนและชาวจีนโพ้นทะเลเดินทางมาสักการบูชา

กิจกรรมภายในวัดของวัดโบราณชิงหลง

หลังจากการบูรณะของวัดชิงหลงแล้ว กิจกรรมภายในวัดได้ดำเนินการอย่างปกติ กิจกรรมการบูชาแบบดั้งเดิมเป็นกิจกรรมภายในวัดที่สามารถพบได้บ่อยที่สุดในวัด วัดโบราณชิงหลงประดิษฐานเทพเจ้าหลายองค์ ด้วยเหตุนี้จึงมีวันบูชาเทพเจ้าที่เกี่ยวข้องเกือบทุกเดือน ผู้คนสามารถไปที่วัดโบราณชิงหลงเพื่อเสี่ยงเซียมซีและขอพรจากเทพเจ้าในวันบูชาเฉพาะตามความต้องการของตนเอง นอกจากวันบูชาตามประเพณีแล้ว กิจกรรมงานวัดที่สำคัญที่สุดของวัดโบราณชิงหลงคือ งานแห่อันจีเซ็งหวังประจำปี ซึ่งชาวเฉาขานเรียกกิจกรรมนี้ว่า “หยิ่งต้าเหล่าเหย่”

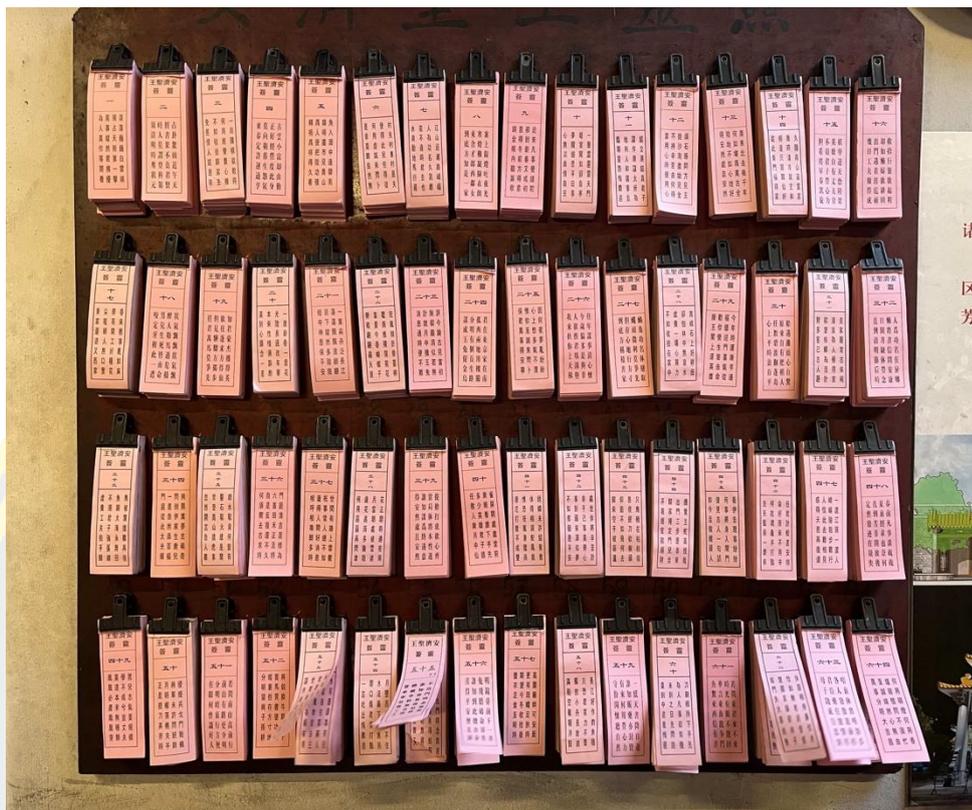
1. ขั้นตอนการบูชาของวัดโบราณชิงหลง

เทพเจ้ามีหน้าที่เฉพาะ เมื่อเดินทางมาวัดโบราณชิงหลง ผู้มีจิตศรัทธาควรเตรียมเงินและเครื่องถวายก่อน และดำเนินการบูชาอย่างเคร่งครัดตามลำดับขั้นตอน จุดเทียนและธูป เผากระดาษ น้ำเต้านอกวัดและจุดธูปจำนวน 26 ดอก โดยเริ่มต้นจากศาลาเทียนกงเพื่อบูชาเทียนกง ปักธูปสามดอกลงในกระถางธูปเพื่อบูชาเทียนกง จากนั้นเดินทางไปที่ศาลาสักการะเพื่อบูชาเทพเจ้าประตู ใส่ธูปหนึ่งดอกลงในหลอดธูปของเทพเจ้าประตูทั้งด้านซ้ายและด้านขวา จากนั้นหันหน้าไปทางห้องโถงใหญ่

ของวัดและคุกเข่าลง ตามด้วยการบูชาอันจีเซ็งหวัง สุหยินคนแรก สุหยินรอง รวมถึงต้าเสอเหรินเย่ เอ้อร์เตอเหรินเย่ ผู้เฒ่าผู้ต่อ ฮวากงฮวามา ปรมจารย์ซานเซียน จิ้นชื้อเซียงกง เป็นต้น โดยแต่ละท่าน บูชาโดยใช้ธูปสามดอก หลังจากจุดธูปเสร็จแล้ว ถวายเงินและเครื่องถวาย นำเงินกระดาษ เหยียนและ เครื่องถวายทุกชนิดไว้บนโต๊ะบูชาเพื่อถวายแก่เทพเจ้าในวัดโบราณชิงหลง หลังจากเสร็จสิ้นขั้นตอน ข้างต้น ผู้มีจิตศรัทธาสามารถเข้าไปในห้องโถงใหญ่ของวัดเพื่อบูชาเทพเจ้าและขอพร หลังจากเสร็จสิ้น พิธีการภายในวัดแล้ว เดินออกจากวัดเพื่อไปรับเงินและเครื่องถวายบนโต๊ะ และไปฝากกระดาษน้ำเต้า ทั้งสองด้านของศาลาสักการะเพื่อเผาเงินบูชาเทพเจ้า สุดท้ายเดินทางกลับไปศาลาสักการะและหัน หน้าไปยังห้องโถงของวัด และไหว้สามครั้งเพื่อสิ้นสุดขั้นตอนของการบูชาทั้งหมด

2. การขอพรและเสี้ยงเซียมซี

หลังจากการจุดธูปแล้ว คุณสามารถเดินกลับเข้าไปในวัดโบราณชิงหลงเพื่อเสี้ยงเซียมซีได้ โดยการคุกเข่าลงต่อหน้ารูปปั้นอันจีเซ็งหวัง และบอกชื่อที่อยู่ของตนเอง สิ่งที่ต้องการขอ ขอพรและ อื่น ๆ อย่างเจียบ ๆ จากนั้นไปที่กล่องบริจาคเพื่อถวายเงิน ไม่จำกัดจำนวนเงินที่ใส่ลงไป ผู้ขอพร สามารถทำอะไรก็ได้ ขอเพียงแค่มีใจและความความจริงใจ จะทำให้สิ่งที่ขอเป็นจริง ประการที่สามคือ การบูชาเฉพาะ วัดโบราณชิงหลงเป็นที่ประดิษฐานของเทพเจ้าหลายองค์ แม้ว่าจะมีการกล่าวถึงอันจี เซ็งหวังเป็นเทพเจ้าที่ราชวงศ์ยอมรับ ความศักดิ์สิทธิ์ของท่านไร้ขอบเขตและได้ผลอย่างดีเยี่ยมในทุก เรื่อง แต่หน้าที่ของเทพเจ้าแต่ละองค์นั้นแตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องบูชาเทพเจ้าเฉพาะในเรื่องนั้น ยกตัวอย่างเช่น หากต้องการให้เด็กผู้ชายมีชีวิตรอดสามารถบูชาสุหยินคนแรกและสุหยินคนที่สอง หากต้องการให้ทารกแรกเกิดมีสุขภาพแข็งแรง ปลอดภัยและเติบโตอย่างมีความสุขสามารถบูชาฮวากงฮวามา หากต้องการให้การเรียนก้าวหน้า สอบราชการผ่านสามารถบูชาจิ้นชื้อเซียงกง หากต้องการ ขับไล่ความชั่วร้ายสามารถบูชาปรมจารย์ซานเซียน หากต้องการคนอุปถัมภ์และการงานราบรื่น สามารถบูชาต้าเสอเหรินเย่และเอ้อร์เสอเหรินเย่ ผู้คนจะดำเนินการบูชาพิเศษต่อเทพเจ้าที่สอดคล้อง กับปัญหาเฉพาะของตนเอง วัดโบราณชิงหลงมีไม้เซียมซีทั้งหมด 64 แท่ง จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ของวัดโบราณชิงหลงค้นพบว่า ไม้เซียมซีทั้ง 64 แท่งนี้ สอดคล้องกับ “คัมภีร์อี้จิง” ซึ่งสะท้อนให้เห็น ถึงอิทธิพลของวัฒนธรรมดั้งเดิมของที่ราบภาคกลางต่อพื้นที่เฉาซาน

ภาพที่ 5-4 ไม้เซียมซีทั้งหมด 64 แท่งของวัดโบราณชิงหลง(Yang Fan, 2022)

งานวัดชิงหลง

งานวัดชิงหลงเป็นผลิตภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาวัดโบราณชิงหลง ในเฉาโจว งานวัดถูกเรียกว่า “งานแห่เทพเจ้า” เป็นรูปแบบพิธีทางศาสนาพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์ เป็นการเปลี่ยนจากวิธีการบูชาเทพเจ้าภายในวัดเป็นขบวนแห่เทพเจ้า สิ่งที่เรียกว่า “การแห่เทพเจ้า” คือกิจกรรมการเฉลิมฉลองด้วยการอัญเชิญรูปปั้นแกะสลักไม้ของเทพเจ้าที่ได้รับการบูชา (ชาวเฉาโจวเรียกด้วยความเคารพว่า “เหล่าเย่”) ภายในวัดออกมาจัดขบวนแห่บนท้องถนน ขบวนแห่เทพเจ้าเป็นกิจกรรมพื้นบ้านที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในพื้นที่เฉาซ่าน โดยส่วนมากจัดขึ้นในเดือนที่หนึ่งหรือเดือนที่สองตามปฏิทินจันทรคติ ในช่วงเวลานั้น ร้านค้าในเมืองกำลังส่งท้ายปีเก่า เพื่อเริ่มต้นเปิดกิจการในวันตรุษจีน ในชนบท กำลังอยู่ในระหว่างช่วงของการเก็บเกี่ยวฤดูใบไม้ร่วงและปลูกในฤดูหนาวและการเพาะปลูกในฤดูใบไม้ผลิ ซึ่งอยู่ในช่วงของฤดูการพักผ่อน ดังนั้นผู้คนจึงมีเวลาว่างที่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรมเหล่านั้น (Xie Yuexiong, 2012, p.72) จุดสูงสุดของงานวัดชิงหลงคือกิจกรรมการแห่อันจีเซิ่งหวังไปรอบเมืองเฉาโจว ซึ่งชาวเฉาโจวเรียกว่า “หยิงต้าเหล่าเย่” “หยิง” (营) เป็นภาษาถิ่นของชาวเฉาซ่าน มีความหมายรวมถึงการบูชา ความหมายดั้งเดิมของหยิงต้าเหล่าเย่คือ การขับไล่สิ่งชั่วร้ายในดินแดน

บริสุทธิ์ แต่สำหรับชุมชนนั้นหน้าที่คือการรักษาความสงบสุขของสังคมและเสริมสร้างการจัดการในชุมชน (Huang, 1997)

1. ประวัติการพัฒนาของงานวัดชิงหลง

งานวัดชิงหลงเริ่มต้นขึ้นและพัฒนาในสมัยราชวงศ์ชิง สำหรับเวลาเริ่มต้นที่เฉพาะเจาะจงนั้น ไม่มีการบันทึกด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษรที่เกี่ยวข้องอย่างแน่นอน แต่อย่างไรก็ตาม จาก “บันทึกทานเจียง – วันประสูติของจักรพรรดิชิงหลง” ซึ่งเขียนโดย Lin Dachuan ในปีทีสิบหกของจักรพรรดิเฉียนหลงแห่งราชวงศ์ชิง (ค.ศ. 1771) ขุนนางเซวเจิ้งในเมืองกวางโจว Wang Fanggang เดินทางไปที่เฉาโจวเพื่อคุมการสอบจวงหงวน เขาได้พบกับอันจีเซิ่งหวังในระหว่างการเดินทาง ทั้งสองฝ่ายพบกันบนถนนแคบ ๆ และ Wang Fanggang ปฏิเสธที่จะหลีกทางให้และขอให้อันจีเซิ่งหวังหลีกทางให้กับเขา ก่อนที่เขาจะพูดจบ ธงที่ถือในมือผู้ติดตามได้ลุกเป็นไฟโดยที่ไม่ได้จุดไฟ ใบหน้าของ Wang Fanggang ก็ซีดเซียวด้วยความหวาดกลัว ทันใดนั้นเขารู้สึกหวาดกลัวและรีบหลีกทางให้กับอันจีเซิ่งหวังเพื่อให้ท่านเดินทางผ่านไป (Wu Shaoxiong Huang Jishu, & Wu Rongqing, 2022, p.55)

จากบันทึกดังกล่าวสามารถอนุมานได้ว่า ในค.ศ. 1771 ได้มีขบวนแห่ของอันจีเซิ่งหวังแล้ว ในช่วงปลายราชวงศ์ชิง งานวัดชิงหลงได้มีระบบที่มาตรฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน มีขนาดใหญ่ ส่งอิทธิพลไปอย่างกว้างขวาง และค่อย ๆ ขึ้นสู่จุดสูงสุดของพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของงานวัดชิงหลง

ในสมัยสาธารณรัฐจีน หลังจากการล้มล้างระบอบศักดินา ประเทศจีนตกอยู่ในภาวะการแบ่งแยกดินแดนของขุนศึกมาเป็นระยะเวลานาน กลุ่มการเมืองในมณฑลต่างต่างมีการเปลี่ยนแปลง เมืองเฉาโจวบางช่วงเวลาก็อยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลกวางโจว บางช่วงเวลาก็เป็นของรัฐบาลปักกิ่ง แต่งานวัดชิงหลงและขบวนแห่เทพเจ้าไม่เคยหยุดชะงัดเนื่องจากความไม่สงบ ผู้นำทหารในมณฑลต่างต่างให้ความสนใจในคุณค่าที่มีศักยภาพของวัดโบราณชิงหลง และใช้ความเชื่อที่ได้รับค่านิยมที่มีต่ออันจีเซิ่งหวัง เพื่อเพิ่มอำนาจในการปกครองของตนเอง ในปีที 10 ของสาธารณรัฐจีน (ค.ศ. 1912) อันจีเซิ่งหวังได้เสด็จประพาส ขณะนั้น Hong Zhaolin ผู้อำนวยการแผนกดูแลผู้ป่วยในพื้นที่เหมยโจว เฉาซ่านในขณะนั้น ส่งกองทหารเพื่อเข้าไปคุ้มกันขบวนแห่อันจีเซิ่งหวัง Chen Jiongming ผู้ว่าราชการมณฑลต่างต่างในขณะนั้น รีบเดินทางจากกวางโจวไปยังเมืองเฉาโจวเพื่อเข้าร่วมขบวนแห่งานวัด ตั้งแต่ค.ศ. 1939 ถึง ค.ศ. 1945 เมืองเฉาโจวถูกจักรวรรดินิยมญี่ปุ่นเข้ายึดครองและตกอยู่ภายใต้การปกครองของญี่ปุ่น แม้ว่าจะมีข้อห้ามในกิจกรรมขบวนแห่งานวัดในช่วงเวลาดังกล่าว แต่เนื่องจากความไม่สงบในสังคมและประชาชนดำรงชีวิตอย่างยากลำบาก กิจกรรมขบวนแห่ของอันจีเซิ่งหวังประจำปีจึงไม่คึกคักอีกต่อไป แสดงให้เห็นถึงความเจ็บปวดอย่างชัดเจน

หลังจากการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนใหม่ในค.ศ. 1949 เนื่องจากการต่อต้านกิจกรรมทางความเชื่อและศักดินามาเป็นระยะเวลานาน ขบวนแห่ของอันจีเซิ่งหวังได้กลายเป็นเพียง

แค่กิจกรรมขนาดเล็กที่สามารถดำเนินการได้เฉพาะในช่วงกลางคืนเท่านั้น ตั้งแต่ค.ศ. 1966 การปฏิบัติวัฒนธรรม 10 ปีเริ่มต้นขึ้น วัดโบราณชิงหลงถูกทำลาย จึงไม่มีงานวัดชิงหลงอีกต่อไป จนกระทั่งถึงค.ศ. 1994 เนื่องด้วยความพยายามจากหลายฝ่าย วัดโบราณชิงหลงได้รับการบูรณะขึ้นใหม่และมีการจัดขบวนแห่อันจีเซิ่งหวังเพื่อกลับเข้าสู่วังอย่างยิ่งใหญ่ แม้ว่าขบวนแห่นี้ไม่ได้อยู่ในขบวนแห่อันจีเซิ่งหวังประจำปี แต่นี่เป็นครั้งแรกนับตั้งแต่การสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนใหม่ที่อันจีเซิ่งหวัง ปรากฏตัวต่อหน้าสาธารณชนบนท้องถนน และปรากฏสู่สายตาของสาธารณชน ซึ่งเป็นการกระตุ้นความทรงจำที่ดีของชาวเฉาซ่านทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับงานวัดชิงหลงและคาดหวังให้กลับมาจัดงานวัดอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากการปฏิรูปและเปิดประเทศที่ลึกซึ้งและการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่เฉาซ่าน ชาวจีนโพ้นทะเลจำนวนมากได้มีส่วนร่วมในการสร้างบ้านเกิดของพวกเขา นอกจากนี้ยังผลักดันการเผยแพร่และส่งเสริมความเชื่อพื้นบ้านและวัฒนธรรมดั้งเดิมในพื้นที่เฉาซ่านทั้งในและต่างประเทศอีกด้วย เสียงเรียกร้องอย่างสูงของประชาชนต่อการฟื้นฟูงานวัดชิงหลง สถาบันวิจัยวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องและรัฐบาลท้องถิ่นเชื่อว่า การจัดงานวัดชิงหลงและขบวนแห่อันจีเซิ่งหวังนั้นสอดคล้องกับเจตจำนงของประชาชนและมีความสำคัญอย่างมาก ซึ่งสิ่งนี้มีบทบาทสำคัญในการค้นพบคุณค่าทางวัฒนธรรมของกิจกรรมพื้นบ้านเฉาซ่าน ส่งเสริมการท่องเที่ยวเฉาโจวและการพัฒนาเศรษฐกิจ ในค.ศ. 2012 รัฐบาลมณฑลกว่างตงได้นำ “งานวัดชิงหลงเฉาโจว” จัดไว้ในมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของมณฑล ในที่สุดงานวัดชิงหลงและขบวนแห่อันจีเซิ่งหวังได้กลับมาอย่างเหมาะสม และจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในเดือนที่หนึ่งของปฏิทินจันทรคติของทุกปี จนกระทั่งถึงค.ศ. 2019 ด้วยการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่แพร่กระจายไปทั่วโลก เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดนี้ งานวัดชิงหลงจึงต้องถูกระงับ ในคืนก่อนเทศกาลตรุษจีนค.ศ. 2022 รัฐบาลจีนได้ยกเลิกมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ภายใต้การอนุมัติของรัฐบาลเมืองเฉาโจว เมื่อเช้าวันที่ 14 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2023 กิจกรรมขบวนแห่ของงานวัดชิงหลงได้ถูกจัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่ที่ไม่เคยมีมาก่อน

ภาพที่ 5-5 โปสเตอร์โฆษณาขบวนแห่วัดชิงหลง เจาโจว ค.ศ. 2023(สมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคัง, 2023)

2. กิจกรรมขบวนแห่งานวัดชิงหลง

เนื่องจากการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 เมืองเฉาโจวไม่ได้จัดงานวัดชิงหลงเป็นเวลา 4 ปี เนื่องด้วยการควบคุมอย่างเคร่งครัดได้รับการผ่อนปรนมากขึ้น ชาวเฉาโจวจำนวนมากได้เรียกร้องให้จัดกิจกรรมขบวนแห่งานวัดชิงหลง ภายใต้ความกระตือรือร้นจากการสนับสนุนของรัฐบาลและสมาคมวิจิตรวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคังได้กำหนดให้จัดขึ้นในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2023 กิจกรรมการแห่ของงานวัดชิงหลงปีค.ศ. 2023 จึงถูกจัดขึ้นมาตามช่วงเวลาที่กำหนด

เส้นทางเฉพาะของงานแห่ของงานวัดชิงหลงมีดังนี้ เริ่มต้นจากวัดโบราณชิงหลง ผ่านถนนซุ่มประตู ผ่านถนนฉางลี่ ตึกเงินไห่ ถนนอ้ออัน ถนนคายหยวน ถนนหวนเจิงตะวันตก ถนนเจิงชิน ถนนหนานเจี้ยว ถนนเฟิงซุน สูดท้ายวนกลับไปวัดโบราณชิงหลง เส้นทางขบวนแห่ครอบคลุมไปถึงพื้นที่สำคัญของเมืองโบราณเฉาโจว

ภาพที่ 5-6 แผนที่เส้นทางกิจกรรมขบวนแห่งานวัดชิงหลงในค.ศ. 2023(สมาคมวิจิตรวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคัง, 2023)

ในช่วงเช้าก่อนขบวนแห่ วัดโบราณชิงหลงจะจัดพิธีอย่างยิ่งใหญ่เพื่อให้ต้าเหล่าเย้ออกจากวัง โดยนำรูปปั้นของอันจีเซิ่งหวัง ฮูหยินคนแรกและฮูหยินรองจะถูกเชิญออกจากวัดโบราณ และนำไปวางบนแท่นเทพเจ้าหน้าวัดเพื่อให้ผู้มีจิตศรัทธาเข้ามาสักการะ ชาวเฉาโจวทั้งเมืองต่างเตรียมตัวต้อนรับขบวนเทพเจ้า ซึ่งประชาชนจะจัดเตรียม “เสินเฉียน (神前)” (หน้าเทพเจ้า) อย่างประณีตในสถานที่เฉพาะเพื่อรอขบวนแห่เทพเจ้า “เสินเฉียน (神前)” หมายถึง แท่นสักการะสำหรับบูชาเทพเจ้าเพื่อให้ผู้คนมารวมตัวกันในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งในระหว่างกิจกรรมขบวนแห่เทพเจ้า ผู้คนที่เข้าร่วมการจัด “เสินเฉียน” ล้วนมาด้วยความสมัครใจ โดยก่อนอื่นพวกเขาเดินทางไปที่วัดชิงหลงเพื่อสักการะตั้งกระถางธูปใน “เสินเฉียน” จากนั้นซื้อหมูทั้งตัว แกะทั้งตัว ลูกกวาด ผลไม้ ขนมปังกรอบ ธูป เงินกระดาษและเครื่องถ้วยอื่น ๆ นำมาวางไว้บนแท่นถวายจนเต็ม ซึ่งมีความหมายว่า ฝนตกต้องตามฤดูกาล การเก็บเกี่ยวอุดมสมบูรณ์ ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข “เสินเฉียน” ในบางพื้นที่ยังมีการจัดคณะอุปรากรและคณะหุ่นกระบอกมาแสดงอีกด้วย

ภาพที่ 5-7 เสินเฉียน (神前) ของกิจกรรมงานวัดชิงหลงเฉาโจวประจำปี ค.ศ. 2023
(เมืองฉางกวางหลี่ เมืองเฉาโจว, 2023)

เวลา 08:00 น. ของวันกิจกรรมขบวนแห่ คณะของขบวนแห่จะเริ่มต้นเดินขบวนตามเวลาที่กำหนด เนื้อหาของคณะของขบวนแห่แบ่งออกเป็น 4 ส่วนได้แก่ ความรู้สึกต่อบ้านเกิด วัฒนธรรมเฉาโจว การแสดงมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และการแสดงพื้นบ้าน ด้านหน้าสุดของขบวนแห่คือ รูปปั้นทองคำของอันจีเซิ่งหวัง ซึ่งมีคนหามเสลี่ยงจำนวน 8 คน ตามด้วยเกี่ยวเทพเจ้าของฮูหยินคนแรก และฮูหยินรองของอันจีเซิ่งหวัง คนหามเสลี่ยงที่แข็งแรงเหล่านั้นเป็นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับสมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคัง ซึ่งพวกเขาทำหน้าที่ในการปกป้องอันจีเซิ่งหวัง และรูปปั้นของฮูหยินคนแรกและฮูหยินคนรองในเกี่ยว คณะขบวนแห่จะตามด้วยคณะเซตมังกร คณะเซตสิงโต เทพเจ้าแห่งการเฉลิมฉลองทั้งสิบ การเดินรำน้ำเสียวซีปู้ คณะฉือหูและกลองหลัวกู่ คณะต้าหลัวกู่เฉาโจว กลอง 24 เทศกาล หงส์เจ็ดสี คณะเดินรำอิงเกอ คณะอุปการกเฉาโจว คณะธงชุมชน และอื่น ๆ ขบวนแห่ยิ่งใหญ่อยู่หลังการ ทอดยาวหลายกิโลเมตร ชาวเมืองเฉาโจวเข้าแถวรอต้อนรับขบวนแห่ อย่างคึกคัก

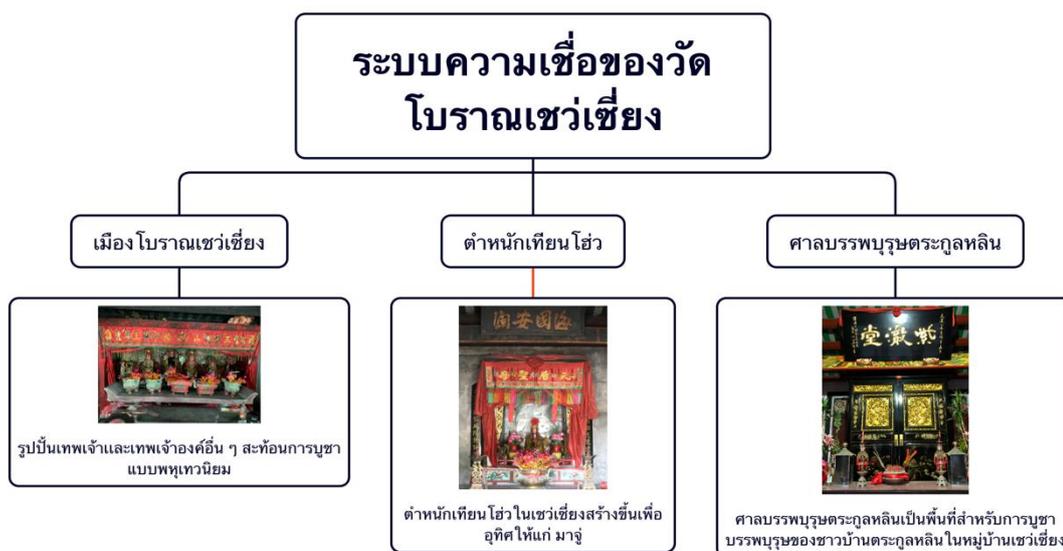

ภาพที่ 5-8 กิจกรรมขบวนแห่วัดชิงหลง เมืองเฉาโจว ประจำปีค.ศ. 2023 (สมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคัง, 2023)

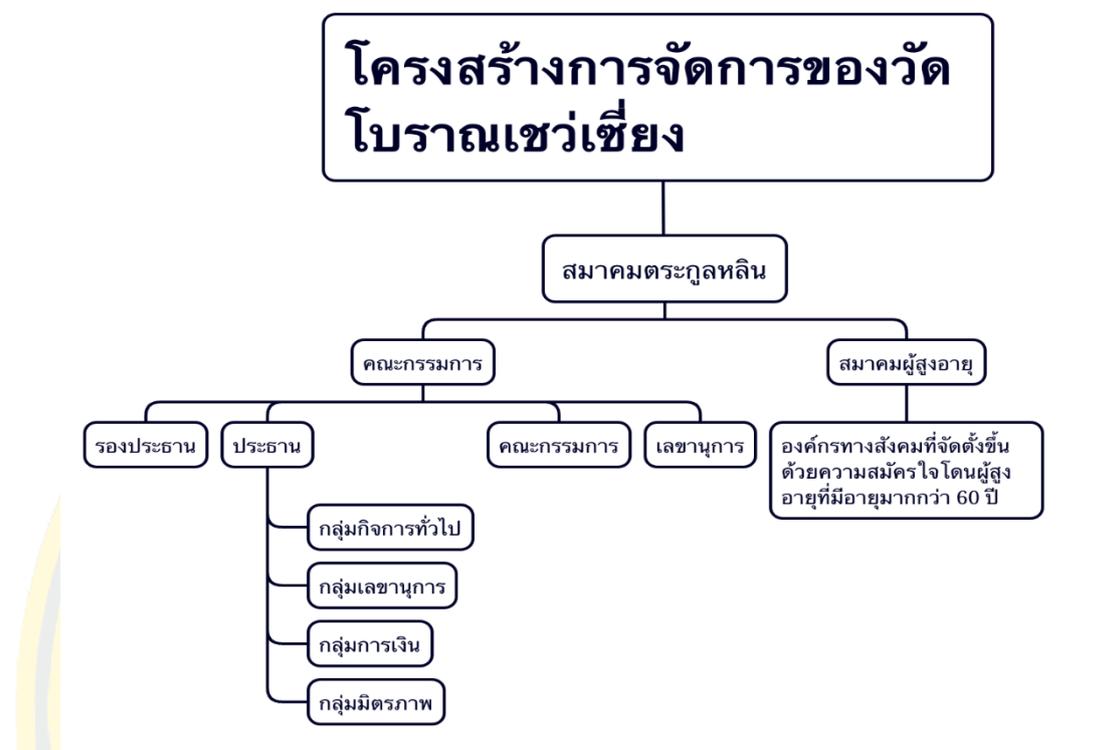
วัดโบราณเขว่เซียงและการจัดการชุมชน

ในสังคมดั้งเดิม รัฐบาลไม่สามารถจัดการทุกด้านของสังคมได้ โดยเฉพาะการจัดการในท้องถิ่น สำหรับการจัดการสังคมระดับล่างบางแห่ง มักจะต้องอาศัยพลังในท้องถิ่นเพื่อช่วยให้บรรลุผลสำเร็จ ในกระบวนการนี้ องค์กรเอกชนที่ไม่ใช่ของภาครัฐมักจะมีบทบาทที่แข็งขันและมีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบทอันกว้างใหญ่ของประเทศจีน นอกเหนือจากระบบการจัดการระดับชาติแล้ว ระเบียบทางสังคมหลายแห่งยังคงอาศัยการปกครองแบบประสานงานกันของกฎหมายบ้าน

ภายในหมู่บ้านเขว่เซียงมีศาลเจ้าและศาลบรรพบุรุษจำนวน 3 แห่งได้แก่ เมืองโบราณเขว่เซียง ตำนกเทียนโฮ่วและศาลบรรพบุรุษตระกูลหลิน เทพเจ้าหลักที่ประดิษฐานอยู่ภายในเมืองโบราณเขว่เซียงคือ เทพแห่งสามภุมพา ตำนกเทียนโฮ่วในเขว่เซียงสร้างขึ้นเพื่ออุทิศให้แก่ มาจู่ และศาลบรรพบุรุษตระกูลหลินเป็นพื้นที่สำหรับการบูชาบรรพบุรุษของชาวบ้านตระกูลหลินในหมู่บ้านเขว่เซียง ซึ่งบรรพบุรุษของชาวเขว่เซียงจะประดิษฐานอยู่ภายในศาลบรรพบุรุษ การบูชาความเชื่อพื้นบ้านและบรรพบุรุษตระกูลในหมู่บ้านเขว่เซียงนี้ สะท้อนให้จากศาลเจ้าและศาลบรรพบุรุษทั้งสามแห่งนี้ ดังนั้นวัดโบราณเขว่เซียงได้รับการจัดการและบริหารงานโดยสมาคมตระกูลหลินและสมาคมผู้สูงอายุเขว่เซียง กิจกรรมภายในหมู่บ้านเขว่เซียงเช่น การพิจารณาและตัดสินใจ การบูชาเทพเจ้า รวมถึงการติดต่อกับต่างประเทศมีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับองค์กรภาคประชาคมเหล่านั้น สมาคมตระกูลหลินและสมาคมผู้สูงอายุชุมชนเขว่เซียงล้วนมีบทบาทสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมและการบริหารจัดการชุมชนท้องถิ่น

ภาพที่ 5-9 ภาพระบบความเชื่อในวัดโบราณเขว่เซียงและการจัดการ(Yang Fan, 2023)

ภาพที่ 5-10 ภาพโครงสร้างการจัดการของวัดโบราณเชว่เซียง(Yang Fan, 2023)

1. สมาคมตระกูลหลินเฉิงไห่และสมาคมผู้สูงอายุชุมชนเชว่เซียง

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นาย Lin Dezhong รองประธานสมาคมตระกูลหลินเฉิงไห่ ประธานหลินปีนี้อายุ 74 ปีแล้ว เขาเป็นทหารเกษียณอายุที่เคยเข้าร่วมการต่อต้านการรุกรานของสหรัฐอเมริกาและช่วยเหลือเวียดนาม รองประธานหลินกล่าวว่า “สมาคมตระกูลหลินเป็นองค์กรอิสระของตระกูลหลิน ซึ่งมีหน้าที่ในการเช่นไหว้บรรพบุรุษ จัดการศาลบรรพบุรุษ และปลูกฝังประเพณีของตระกูล สมาคมตระกูลหลินเฉิงไห่ก่อตั้งมาเป็นระยะเวลา 27 ปีแล้ว วันที่ 23 กุมภาพันธ์ คือ วันครบรอบการก่อตั้งสมาคมตระกูลหลินและสาขาของสมาคมตระกูลหลินทั่วโลกจะจัดงานเฉลิมฉลองอย่างยิ่งใหญ่ในวันดังกล่าว” สมาคมตระกูลหลินได้จัดทำกฎบัตรระบบมาตรฐาน คณะกรรมการได้รับการคัดเลือกผ่านการเลือกตั้ง วาระของคณะกรรมการมีเวลา 3 ปี เมื่อดำรงตำแหน่งครบวาระ 3 ปี จะมีวาระใหม่ในเทศกาลฉงหยางเจี๋ย เพื่อเลือกสมาชิกใหม่ของคณะกรรมการ คณะกรรมการแต่งตั้งตำแหน่งประธาน รองประธาน และคณะกรรมการ จัดตั้งระบบการแบ่งงานและความรับผิดชอบภายใต้การนำของประธาน และจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มการเงิน กลุ่มมิตรภาพ และกลุ่มเลขานุการ ภายใต้การนำของสมาคมตระกูลหลิน ชุมชนเชว่เซียงได้ดำเนินการก่อตั้งสมาคม

ผู้สูงอายุชั้น สมาคมผู้สูงอายุชุมชนเขวเซียงเป็นองค์กรทางสังคมที่จัดตั้งขึ้นด้วยความสมัครใจโดยผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 60 ปีในคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นองค์กรทางสังคมที่ไม่แสวงหาผลกำไรตามกฎหมาย นอกจากนี้ สมาคมผู้สูงอายุแห่งหมู่บ้านเขวเซียงยังได้ทำกฎบัตรของระบบที่สมบูรณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นาย Lin Bencai อายุ 69 ปี สมาชิกสมาคมผู้สูงอายุชุมชนเขวเซียง นายหลินเป็นผู้เฝ้าประตูของศาลบรรพบุรุษตระกูลหลิน เขากล่าวว่า “ศาลบรรพบุรุษตระกูลหลินเป็นบ้านทางจิตวิญญาณของตระกูลหลินในหมู่บ้านเขวเซียง หน้าที่ของฉันทือการจัดการกิจการของศาลบรรพบุรุษให้ดี และเปิดประตูให้ตรงเวลาทุกวัน” นายหลินได้รับค่าตอบแทนจากสมาคมผู้สูงอายุชุมชนเขวเซียงเป็นจำนวน 600 หยวนทุกเดือน

นอกเหนือจากกิจการรายวันแล้ว หน้าที่ที่สำคัญที่สุดของสมาคมบรรพบุรุษตระกูลหลินและสมาคมผู้สูงอายุชุมชนเขวเซียงคือ กิจกรรมการไหว้บรรพบุรุษของทุกปี ในช่วงเริ่มต้นของกิจกรรมการไหว้บรรพบุรุษของทุกปี หลังจากการวางแผนและประสานงานโดยรวมแล้ว สมาคมตระกูลหลินจะติดต่อกับชาวจีนโพ้นทะเลอย่างกระตือรือร้นเพื่อต้อนรับชาวจีนโพ้นทะเลให้กลับมาสู่บ้านเกิดเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมไหว้บรรพบุรุษ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เงินทุนสำหรับการบำรุงรักษาและการดำเนินการของศาลเจ้าและศาลบรรพบุรุษยังได้รับการสมทบทุน และยังมี การติดต่อระหว่างกลุ่มตระกูลทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความภาคภูมิใจในชาติพันธุ์ในการเคารพบรรพบุรุษ

ภาพที่ 5-11 นาย Lin Debin อดีตผู้บังคับบัญชาการกองทัพเรือไทย ได้เดินทางกลับมายังศาลบรรพบุรุษตระกูลหลินในชุมชนเขวเซียงเพื่อไหว้บรรพบุรุษของเขาในค.ศ. 2017(สมาคมผู้สูงอายุในชุมชนเขวเซียง, 2023)

วิวัฒนาการของบทบาทของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียง

ในประวัติศาสตร์อันยาวนาน บทบาทของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียงพัฒนา และวิวัฒนาการไปตามภูมิหลังของยุคสมัย ตั้งแต่สถานที่แห่งศาสนาความเชื่อไปจนถึงบทบาททาง สังคม ไปจนถึงการเกิดขึ้นของวัฒนธรรมชาวจีนโพ้นทะเลและการเป็นตัวแทนของเอกลักษณ์ทาง วัฒนธรรม บทบาทของวัดมีวิวัฒนาการที่ซับซ้อนและยาวนาน ซึ่งวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่ เซียงมีบทบาทดังต่อไปนี้

บทบาทด้านวัฒนธรรมความเชื่อ ความเชื่อพื้นบ้านในภูมิภาคเฉาซานมีประวัติศาสตร์อัน ยาวนาน ความเชื่อพื้นบ้านได้กลายเป็นช่องทางสำคัญสำหรับชาวเฉาซานทั้งในประเทศและ ต่างประเทศในการแสวงหาที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียงได้กลายเป็น บ้านทางจิตใจของชาวเฉาซานทั้งในประเทศและต่างประเทศ พร้อมกับประวัติศาสตร์การอพยพไปยัง ต่างประเทศ วัฒนธรรมความเชื่อพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์นี้ถูกนำไปต่างประเทศโดยชาวจีนโพ้นทะเล เฉาซาน และวัฒนธรรมชาวจีนโพ้นทะเลที่มีเอกลักษณ์ก็ได้ถือกำเนิดขึ้นบนพื้นฐานของการสืบทอด และส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจสมัยใหม่ในภูมิภาคเฉาซาน ซึ่งมีลักษณะเด่น ดังต่อไปนี้

บทบาทด้านตอบสนองความต้องการทางสังคมของผู้คน ความต้องการทางสังคมคือ ความรู้สึกการขาดแคลนทางสังคมของผู้คนที่ต้องการได้รับการตอบสนองภายใต้สถานการณ์บางอย่าง วัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียงถูกสร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการทางความเชื่อของ ผู้คน เมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้น สังคมจะวุ่นวาย ประชาชนจะอยู่อย่างลำบากยากเข็ญ ผู้คนเดินทางไปวัด เพื่อบูชาเทพเจ้าและขอพรโดยหวังว่าจะได้รับพรจากเหล่าเทพเจ้า ซึ่งเป็นความต้องการทางจิตใจ ทั่วไปของชนชั้นล่าง ในสมัยที่ผลผลิตตกต่ำ ด้วยการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย สังคมและเศรษฐกิจ ได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ดีขึ้นอย่างมาก ความต้องการ เร่งด่วนที่สุดของผู้คนไม่ใช่การช่วยเหลือทางวัตถุอีกต่อไป แต่เป็นการแสวงหาความพึงพอใจทางจิตใจ มากกว่า ดังนั้นวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียงจึงเริ่มตอบสนองความต้องการทางจิตใจใหม่ ของประชากรในท้องถิ่นมากขึ้น

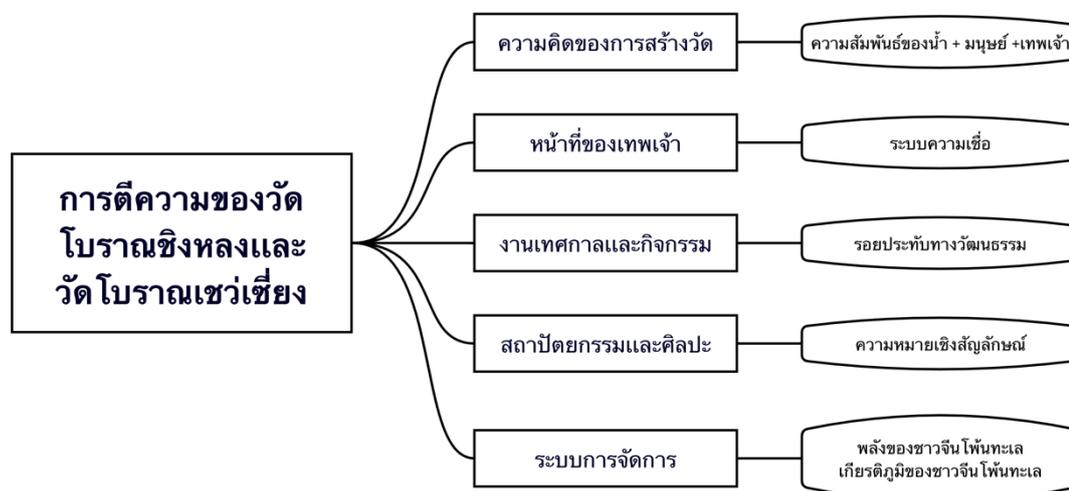
บทบาทด้านการสั่งสอนทางศีลธรรม วัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียงมีระบบการ จัดการที่ได้มาตรฐาน องค์กรภาคประชาสังคมที่อยู่เบื้องหลังมีบทบาทสำคัญในการจัดการและการ ดำเนินงานของวัด ในกิจกรรมที่ดำเนินการโดยวัด การบุญการกุศลเป็นหัวข้อสำคัญ องค์กรภาค ประชาสังคมจะมุ่งเน้นไปที่การแก้ปัญหาของคนจนในท้องถิ่น ทางวัดส่งเสริมศีลธรรมด้วยการทำ ความดีต่าง ๆ เช่น ช่วยเหลือนักเรียนยากจน การบริจาคและกตัญญู เพื่อให้ผู้คนมีความกระตือรือร้น

ในการทำความดี ในขณะที่สร้างประโยชน์ให้ท้องถิ่น วัดยังมีอิทธิพลต่อสังคมท้องถิ่นด้วยจิตกุศลและ
กุศลกรรมของศาสนิกชน และมีบทบาทในการส่งเสริมศีลธรรม

บทบาทด้านการรักษาความสามัคคีทางสังคม ซึ่งหมายถึงกลุ่มคนมีความคิดและพฤติกรรม
ที่เป็นเอกภาพ ทำให้สังคมมีเสถียรภาพ และสมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความสามัคคีและเป็นน้ำหนึ่งใจ
เดียวกัน วัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเขวเซียงสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะทางความคิดและ
พฤติกรรมของชาวเฉาซ่าน และรักษาเสถียรภาพทางสังคมของท้องถิ่น และป้องกันไม่ให้วัฒนธรรม
ท้องถิ่นสูญหายไป ชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านไปต่างประเทศเพื่อทำมาหากิน แต่พวกเขาก็ยังห่วงใยบ้าน
เกิด แม้จะใช้ชีวิตและทำงานในต่างแดน แต่ก็สอนให้ลูกหลานไม่ลืมบ้านเกิด และชี้แนะให้ลูกหลาน
ทำความดีและช่วยเหลือคนยากจน และสั่งสอนลูกหลานให้ตอบแทนบุญคุณของเทพเจ้าของบ้านเกิด
วัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเขวเซียงกลายเป็นสถานที่สำคัญสำหรับชาวเฉาซ่านในการ
ติดต่อสื่อสาร ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และที่ยึดยึดเหนี่ยวจิตใจ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการรักษาความ
สามัคคีของสังคมชาวจีนโพ้นทะเลทั้งในและต่างประเทศ

บทบาทด้านการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมทางจิตวิญญาณของชาติเป็น
ระบบวัฒนธรรมที่ที่ค่อนข้างเป็นอิสระ สามารถปรับตัวได้และสื่อสารกับโลกภายนอกอย่างต่อเนื่อง
อารมณ์ความรู้สึกทางจิตใจ ความเชื่อ ค่านิยม แนวคิด จิตวิญญาณ ฯลฯ ของชาติเป็นองค์ประกอบ
ของระบบนี้ และทำให้เกิดโครงสร้างและหน้าที่เฉพาะที่สอดคล้องกัน (Li Zhigang, 2021) วัดโบราณ
ชิงหลงและวัดโบราณเขวเซียงตอบสนองความต้องการทางจิตใจของผู้คนในยุคสมัยต่างๆ ผ่านเทพเจ้า
ต่าง ๆ ในความเชื่อพื้นบ้าน และสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ยอดเยี่ยมในภูมิภาคเฉาซ่าน เช่น
ศิลปะสถาปัตยกรรม งานหัตถกรรมและอุปรากร และได้เผยแพร่วัฒนธรรมและศิลปะดั้งเดิมที่ยอด
เยี่ยมเหล่านี้ไปยังหลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ผ่านชาวจีนโพ้นทะเล ซึ่งเป็นการส่งเสริม
เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวเฉาซ่านทั้งในและต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

ภาพที่ 5-12 ภาพการตีความของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเขวเซียง(Yang Fan, 2023)

จากการตีความวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเขวเซียง ได้รับองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

1. เข้าใจแนวคิดของวัดท้องถิ่นในการสร้างวัด และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างน้ำ มนุษย์ และเทพเจ้า
2. เข้าใจหน้าที่ของเทพเจ้าในวัดท้องถิ่น และเรียบเรียงระบบความเชื่อพื้นบ้านของวัดท้องถิ่น
3. เรียบเรียงงานเทศกาลและกิจกรรมของวัดในท้องถิ่น และวิเคราะห์รอยประทับทางวัฒนธรรมในพื้นที่เฉาซ่าน
4. ตีความสถาปัตยกรรมและศิลปะของวัดท้องถิ่นในเฉาซ่าน และสัมพันธ์กับความหมายทางวัฒนธรรมอันหลากหลาย
5. เรียบเรียงระบบการจัดการวัดท้องถิ่นในเฉาซ่าน อธิบายบริบททางประวัติศาสตร์ของการจัดการและการพัฒนาวัด พร้อมทั้งสัมผัสถึงพลังของชาวจีนโพ้นทะเลและเกียรติภูมิของชาวจีนโพ้นทะเล

บทที่ 6

การคุ้มครอง การสืบทอดและการพัฒนาของวัดเฉาซ่าน

วัดเฉาซ่านมีประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ศิลปวัฒนธรรมและความเชื่อศาสนาอย่างยาวนาน วัดเหล่านั้นได้สะท้อนเกียรติภูมิของชาวเฉาซ่าน และสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมดั้งเดิมของภูมิภาคเฉาซ่าน โดยงานวิจัยนี้ได้อภิปรายเกี่ยวกับกลยุทธ์การคุ้มครอง การสืบทอดและการพัฒนาวัดเฉาซ่านจากสองประเด็นหลักคือหนึ่ง การคุ้มครองและการสืบทอด และสองการวางแผนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การคุ้มครองและการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่านและมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

การสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมและศิลปะสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่านสะท้อนให้เห็นเป็นหลักในการคุ้มครองมรดกวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมและการคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ในด้านการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมของสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของวัดเฉาซ่านเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมดั้งเดิมของวัดเฉาซ่าน งานการคุ้มครองต้องใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากหลายแง่มุมเช่น โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม การตกแต่งสถาปัตยกรรม เทคโนโลยีการแกะสลัก และจิตรกรรมภาพวาดฝาผนัง ดำเนินการบันทึกแบบดิจิทัลเช่น การเขียนแผนผังที่แท้จริงและการสร้างแบบจำลองสามมิติ เพื่อให้มั่นใจถึงความสมบูรณ์ของมรดกทางประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องเสริมสร้างการวิจัยและการคุ้มครองวัสดุก่อสร้างและการพัฒนาวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อทดแทนวัสดุที่ใช้ในสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิม เพื่อยืดอายุการใช้งานของวัด ขณะเดียวกัน ต้องเสริมสร้างมรดกของงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมและบ่มเพาะผู้สืบทอดงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมเช่น การฝังกระเบื้องเคลือบ ประติมากรรมชยุชู่ จิตรกรรมฝาผนัง งานแกะสลักไม้ และงานแกะสลักหิน เพื่อรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของเฉาซ่าน ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการสืบทอดวัฒนธรรมสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิม ซึ่งรวมไปถึงแง่มุมต่าง ๆ ของชาวม่าน งานวัดโบราณชิงหลง ได้กลายเป็นโครงการคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมระดับมณฑลกว้างไกล ดนตรีและการเต้นรำ จิ้งและละคร งานหัตถกรรม และเทศกาลของกลุ่มชาติพันธุ์ที่แสดงออกในกิจกรรมงานวัด และ

ยังเป็นตัวแทนที่โดดเด่นของโครงการภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของภูมิภาคเฉาซานอีกด้วย ซึ่งโครงการเหล่านี้ควรได้รับความสนใจเป็นพิเศษเช่นเดียวกัน

กล่าวโดยสรุป การสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมและศิลปะของสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซานจำเป็นต้องได้รับการให้ความสำคัญอย่างครอบคลุม ซึ่งไม่เพียงแต่ต้องคุ้มครองมรดกทางวัตถุของสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมเท่านั้น แต่ยังต้องให้ความสนใจกับการสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอีกด้วย สิ่งเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคทางเทคโนโลยี เช่น เทคโนโลยีดิจิทัล และยังคงอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสังคม รวมถึงการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันกับรัฐบาล สถาบันวิชาชีพ ผู้อยู่อาศัยในชุมชน และชาวจีนโพ้นทะเล

1. การคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซาน

วัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซานเป็นสมบัติของอารยธรรมจีน จากนั้นภายใต้ในบริบทของสังคมยุคใหม่ การคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมของสถาปัตยกรรมต้องเผชิญหน้ากับปัญหาและความท้าทายมากมาย

1.1 ไม่สามารถหลีกเลี่ยงผลกระทบของกระบวนการขยายตัวของเมืองที่มีต่อสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซานได้ ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของการขยายตัวของเมืองได้นำไปสู่การพัฒนาที่ดินในวงกว้าง สถาปัตยกรรมโบราณหลายแห่งกำลังเผชิญหน้ากับภัยคุกคามที่จะถูกรื้อถอนหรือสร้างขึ้นใหม่ การฟื้นฟูเมืองมักจะเน้นไปที่มาตรฐานสมัยใหม่ ซึ่งเป็นภัยคุกคามโดยตรงต่อการคุ้มครองสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซาน สถาปัตยกรรมโบราณหลายแห่งได้กลายเป็นเป้าหมายในการรื้อถอนสำหรับโครงการพัฒนาสำหรับโครงการพัฒนาเนื่องจากมีพื้นที่ขนาดใหญ่

1.2 ความเสียหายต่อสถาปัตยกรรมจากภัยพิบัติทางธรรมชาติได้เป็นปัญหาร้ายแรงเช่นกัน ภูมิภาคเฉาซานตั้งอยู่ในพื้นที่ชายฝั่งและได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติได้ง่าย เช่น พายุไต้ฝุ่นและน้ำท่วม ซึ่งภัยพิบัติเหล่านี้ ไม่เพียงแต่สร้างความเสียหายให้กับโครงสร้างทางกายภาพของสถาปัตยกรรมเท่านั้น แต่ยังอาจนำไปสู่ความเสียหายของโบราณวัตถุทางวัฒนธรรมและงานศิลปะอีกด้วย การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศยังได้เพิ่มภัยคุกคามต่อการสร้างความมั่นคงของสถาปัตยกรรม ซึ่งก่อให้เกิดความท้าทายใหม่ต่อวัดและสถาปัตยกรรมโบราณหลายแห่งในเฉาซาน

1.3 ความกดดันจากการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจยังกลายเป็นปัจจัยที่จำกัดการคุ้มครองสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมอีกด้วย ด้านหนึ่ง การบำรุงรักษาและการซ่อมแซมสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมหลายแห่งต้องใช้เงินทุนเป็นจำนวนมาก และเงินทุนเหล่านั้นยังเป็นที่ต้องการอย่างมากในด้านอื่น ๆ ของการพัฒนาสังคมอีกด้วย สำหรับพื้นที่ชนบทบางแห่งที่มีเศรษฐกิจที่ล่าช้า ซึ่งเงินทุนสำหรับการคุ้มครองสถาปัตยกรรมแบบเดิม ๆ มักจะกลายเป็นทรัพยากรที่ขาดแคลน

1.4 ปัญหารวดทางวัฒนธรรมยังส่งผลต่อการคุ้มครองสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมอีกด้วย เนื่องจากสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่านมักจะมีศิลปะการตกแต่งและความหมายแฝงทางวัฒนธรรมมากมาย การคุ้มครองสิ่งเหล่านี้จึงไม่ใช่แค่ตัวของสถาปัตยกรรมเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการสืบทอดวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากผลกระทบของวิถีชีวิตยุคใหม่ ความรู้ถึงอัตลักษณ์ของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมจึงมีอ่อนแอลง หน้าที่ของสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมจึงค่อย ๆ หายไป ซึ่งสิ่งนี้ก่อให้เกิดเป็นภัยคุกคามต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิม

โดยทั่วไปแล้ว วัฒนธรรมสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่าน ต้องเผชิญกับปัญหาและความท้าทายมากมายจากการขยายตัวของเมือง ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ระบบกฎหมายไม่สมบูรณ์ ความกดดันจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงมรดกทางวัฒนธรรม เพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้ อย่างครอบคลุม เพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้อย่างครอบคลุม เราจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากภาครัฐ สถาบันวิชาชีพ ทุกสาขาอาชีพ และชาวจีนโพ้นทะเลเพื่อสร้างระบบการคุ้มครองทางกฎหมายที่ดี เพิ่มปรับปรุงอัตลักษณ์ทางสังคมของวัฒนธรรมดั้งเดิม และส่งเสริมการคุ้มครองและการสืบทอดวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่าน

2. การคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของเฉาซ่าน

โดยมีวัดเป็นสื่อ มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของเฉาซ่านในหลายแง่มุมเช่น ทักษะแบบดั้งเดิม กิจกรรมพื้นบ้าน ดนตรี การเต้นรำ การแสดงงิ้ว ได้แสดงออกให้เห็นในกิจกรรมประจำปีของวัด การคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของเฉาซ่านที่ต้องเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ เป็นหลัก เช่น การสืบทอดทักษะล้มเหลว ความต้องการของตลาดที่ลดลง และผลกระทบต่อวิถีชีวิตสมัยใหม่

2.1 อุปสรรคในการสืบทอดทักษะเป็นปัญหาที่สำคัญ โครงการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของเฉาซ่านส่วนมากพึ่งพาผู้สืบทอดเป็นหลัก เนื่องจากปัจจัยด้านต่าง ๆ เช่น ความชราของผู้สืบทอด ช่องทางการสืบทอดน้อย และความสนใจในทักษะแบบดั้งเดิมของคนรุ่นใหม่ต่ำ การสืบทอดทักษะจึงตกอยู่ภายใต้ภัยคุกคาม การขาดแคลนผู้สืบทอดที่เหมาะสม ทำให้ทักษะอันล้ำค่าเหล่านั้น อาจจะถูกขัดจังหวะระหว่างรุ่น ก่อให้เกิดภัยคุกคามต่อการสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในระยะยาว

2.2 ความต้องการของตลาดที่ลดลงเป็นอีกหนึ่งความท้าทายที่มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของเฉาซ่านที่ต้องเผชิญ ด้วยการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและวิถีชีวิตสมัยใหม่ ความต้องการงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมและดนตรีแบบดั้งเดิมในตลาดจึงค่อย ๆ ลดลง ซึ่งนำไปสู่แรงกดดันในการดำรงชีวิตที่เพิ่มขึ้นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลต่อการสืบทอดโครงการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

2.3 ผลกระทบต่อวิถีชีวิตใหม่ก็เป็นปัญหาสำคัญเช่นเดียวกัน คนรุ่นใหม่มีความผูกพันกับวัฒนธรรมดั้งเดิมน้อยลง และมีแนวโน้มที่จะมีวิถีชีวิตสมัยใหม่มากขึ้น ซึ่งทำให้พวกเขาสนใจในการสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ด้วยความก้าวของการขยายตัวของเมือง พื้นที่อยู่อาศัยแบบดั้งเดิมค่อย ๆ ถูกแทนที่ด้วยสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ซึ่งส่งผลต่อการสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอีกด้วย

2.4 ในระดับนานาชาติ ผลกระทบวัฒนธรรมที่เกิดจากโลกาภิวัตน์ยังนำมาซึ่งปัญหาบางประการในการคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของเฉาซ่านอีกด้วย ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างประเทศทำให้วัฒนธรรมท้องถิ่นจำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองและการสืบทอดที่แข็งแกร่งขึ้น เมื่อเผชิญกับความท้าทายของวัฒนธรรมที่หลากหลาย

กล่าวโดยสรุป การคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของเฉาซ่านนั้นมีทั้งปัญหาภายในและผลกระทบหลายประการจากสภาพแวดล้อมจากภายนอก ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องกำหนดกลยุทธ์การคุ้มครองที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพเพื่อจัดการกับปัญหาชุดนี้อย่างครอบคลุม

การพัฒนามรดกทางวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่านและมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

1. โมเดลการพัฒนาเพื่อการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่าน

ปัญหาและความท้าทายหลายประการที่ต้องเผชิญในการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่าน จำเป็นต้องมีกลยุทธ์และวิธีการที่เป็นระบบและครอบคลุม ซึ่งสามารถดำเนินการได้ผ่านมาตรการต่อไปนี้

1.1 เสริมสร้างการปรับปรุงและการบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบที่สมบูรณ์ กำหนดและปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มั่นใจถึงความสามารถในการปฏิบัติงานและการบังคับใช้ เฉพาะ กฎระเบียบจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงให้มากขึ้นเพื่อแบ่งความแตกต่างระหว่างสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมประเภทต่าง ๆ และกำหนดนโยบายการคุ้มครองที่แตกต่างกัน ขณะเดียวกัน ต้องเสริมสร้างการบังคับใช้กฎระเบียบเพื่อให้แน่ใจว่าสถาปัตยกรรมดั้งเดิมได้รับการคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างกลไกความรับผิดชอบทางกฎหมายที่ดีและต่อต้านการรื้อถอนและทำลายโบราณวัตถุทางวัฒนธรรมที่ผิดกฎหมายอย่างร้ายแรง

1.2 บ่มเพาะทีมงานการฟื้นฟูและบำรุงรักษาโบราณวัตถุทางวัฒนธรรม บ่มเพาะผู้มีความสามารถระดับมืออาชีพในการฟื้นฟูและการบำรุงรักษาโบราณวัตถุทางวัฒนธรรม ปรับปรุงระดับทางเทคนิคของการคุ้มครองสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมในภูมิภาคเฉาซ่าน สร้างระบบการอบรมที่

เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมวิธีการสร้างสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่าน ผ่านกำหนดแบบมืออาชีพ การฝึกอบรมองค์กรทางอุตสาหกรรม และวิธีการอบรมอื่น ๆ บ่มเพาะกลุ่มช่างฝีมือที่มีทักษะในการซ่อมแซมสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิม และสามารถสืบทอดทักษะการฟื้นฟูสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิม

1.3 จัดตั้งกองทุนและโครงการอนุรักษ์ จัดตั้งกองทุนพิเศษเพื่อสนับสนุนการคุ้มครองและซ่อมแซมอาคารแบบดั้งเดิม ซึ่งรัฐบาลสามารถยกระดับเรื่องนี้ได้ โดยให้คำแนะนำด้านการมีส่วนร่วมของกองทุนทางสังคม ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม และดึงดูดการบริจาคเพื่อสวัสดิการสาธารณะ ควรมีแผนการใช้เงินทุนที่ชัดเจน โดดเน้นไปที่การคุ้มครองสถาปัตยกรรมที่ทรุดโทรมจำเป็นต้องได้รับการซ่อมแซมอย่างเร่งด่วน

1.4 ตอบสนองต่อความเสี่ยงภัยธรรมชาติ เสริมสร้างการวิจัยทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับภัยพิบัติทางธรรมชาติในภูมิภาคเฉาซ่าน และใช้มาตรการการก่อสร้างขั้นสูง สามารถใช้ในสถาปัตยกรรมเพื่อเพิ่มความสามารถในการอดทนต่อแผ่นดินไหว น้ำท่วม และภัยพิบัติทางธรรมชาติอื่น ๆ สร้างระบบเตือนภัยล่วงหน้าโดยรอบสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิม เพื่อดำเนินการอพยพและป้องกันได้อย่างทันท่วงที

1.5 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการยอมรับของชุมชนและชาวเงินโพนทะเล ผ่านการดำเนินการศึกษาด้านวัฒนธรรม จัดงานเทศกาลวัฒนธรรมดั้งเดิม และการจัดกิจกรรมในชุมชน ยกย่องการยอมรับของชาวท้องถิ่นและชาวเงินโพนทะเลในสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิม กระตุ้นความกระตือรือร้น ในการมีส่วนร่วมและการสร้างจิตสำนึกร่วมกันเกี่ยวกับการคุ้มครองวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม การมีส่วนร่วมของชุมชนยังสามารถส่งเสริมการขยายการใช้งานของสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมในสังคม และให้บริการทางสังคมให้กับชุมชนได้ดียิ่งขึ้น

1.6 การบูรณาการพัฒนากการท่องเที่ยว นำบูรณาการสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่านเข้ากับการพัฒนากการท่องเที่ยว ด้วยการวางแผนเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างรอบด้าน การให้คำอธิบายและเปิดประสบการณ์ทางวัฒนธรรม และยังสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เยี่ยมชมและทำความเข้าใจวัฒนธรรมสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิม การพัฒนากการท่องเที่ยวสามารถให้การสนับสนุนทางเศรษฐกิจสำหรับสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิม และยังสามารถส่งเสริมการสืบทอดวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้

1.7 จัดทำแผนการพัฒนอย่างยั่งยืน จัดทำแผนการพัฒนอย่างยั่งยืนสำหรับสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเฉาซ่าน และกำหนดทิศทางการคุ้มครองและเส้นทางการพัฒนาในอนาคต การวางแผนควรพิจารณาด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคมและด้านอื่น ๆ อย่างครอบคลุม เพื่อให้มั่นใจว่าการคุ้มครองสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมเป็นไปตามความต้องการร่วมสมัยโดยไม่สูญเสียเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมดั้งเดิม

1.8 ความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ เสริมสร้างความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนกับสาขาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จของประเทศอื่น ๆ ในการคุ้มครองสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิม ด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศ จะสามารถนำเอาเทคโนโลยีขั้นสูงและโมเดลการจัดการ ซึ่งสามารถเพิ่มความเป็นไปได้ในการคุ้มครองสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเข่าชาน

จากการผสมผสานวิธีการข้างต้น จะสามารถจัดทำแผนการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเข่าชานอย่างเป็นระบบได้ สิ่งนี้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของรัฐบาล สถาบันเฉพาะทาง สังคมและประชาชนทั่วไป เพื่อสร้างพลังร่วมกันและการทำงานร่วมกัน เพื่อสืบทอดและพัฒนาวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของเข่าชาน

2. โมเดลการพัฒนาเพื่อการคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของเข่าชาน

กลยุทธ์และวิธีการในการคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของเข่าชานต้องใช้ความพยายามจากหลายแง่มุม รวมถึงการสนับสนุนจากรัฐบาล การมีส่วนร่วมของชุมชน การศึกษาและการฝึกอบรม การส่งเสริมการตลาด และความร่วมมือระหว่างประเทศ

2.1 ระดับรัฐบาลจำเป็นต้องสร้างระบบกฎหมายและข้อบังคับที่ดีเพื่อชี้แจงความรับผิดชอบและหน้าที่ในการคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม บนพื้นฐานของการรับประกันนโยบายในระดับชาติ รัฐบาลท้องถิ่นควรเพิ่มการสนับสนุนทางการเงินสำหรับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม จัดตั้งกองทุนพิเศษเพื่อสืบทอดทักษะ การผลิตและการตลาดของงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิม นอกจากนี้ ปรับปรุงรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เสริมสร้างการยอมรับและการคุ้มครองโครงการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม กระตุ้นความกระตือรือร้นของสังคมในการคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ผ่านการแนะนำทางนโยบาย

2.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ในการคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรชุมชนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม จัดระเบียบผู้อยู่อาศัยให้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการคุ้มครองและการสืบทอดโครงการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ผ่านกิจกรรมชุมชน งานวัดและรูปแบบอื่น ๆ สามารถทำให้ผู้อยู่อาศัยสัมผัสถึงอัตลักษณ์ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นด้วยวัฒนธรรมดั้งเดิม เพิ่มความตระหนักรู้ในการคุ้มครอง ขณะเดียวกัน องค์กรชุมชนก็สามารถเป็นฐานการฝึกอบรมสำหรับผู้สืบทอด เพื่อเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ให้มีส่วนร่วมในการสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

2.3 ในด้านของการศึกษาและการฝึกอบรม ควรเสริมสร้างการฝึกอบรมผู้สืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนทักษะ มหาวิทยาลัยสามารถสร้างหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมและบ่มเพาะบุคลากรผู้มีความสามารถเฉพาะ

ด้าน นอกจากนี้ยังประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมด้านการศึกษาผ่านโรงเรียนและชุมชนเพื่อเพิ่มความสนใจของคนรุ่นใหม่ต่อวัฒนธรรมดั้งเดิม

2.4 การตลาดเป็นวิธีการสำคัญในการคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม รัฐบาลสามารถชี้แนะกลไกทางการตลาด เพื่อสนับสนุนการพัฒนาและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ส่งเสริมให้ผู้สืบทอดภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเข้าร่วมในกิจกรรมเชิงพาณิชย์สมัยใหม่ เปิดร้านค้าสินค้างานหัตถกรรม ศูนย์ประสบการณ์ทางวัฒนธรรม ผสมผสานวัฒนธรรมดั้งเดิมเข้ากับความต้องการของตลาดสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของวัฒนธรรมภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมและสนับสนุนมากขึ้น

2.5 ความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นส่วนสำคัญของการคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ด้วยความสัมพันธ์อย่างกว้างขวางของชาวจีนโพ้นทะเล ภูมิภาคเฉาซ่านสามารถส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือกับองค์กรระหว่างต่างประเทศ ประเทศและภูมิภาคอื่น ๆ เรียนรู้จากประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จของภูมิภาคอื่น ๆ และส่งเสริมการสืบทอดและพัฒนา มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมร่วมกัน ความร่วมมือระหว่างประเทศสามารถช่วยให้มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของเฉาซ่านบูรณาการเข้ากับการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศได้ดียิ่งขึ้น และยังสามารถเพิ่มอิทธิพลในระดับนานาชาติได้อีกด้วย

กล่าวโดยสรุป การคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของเฉาซ่านนั้นจำเป็นต้องได้รับการแนะนำของรัฐบาล การมีส่วนร่วมของชุมชน การศึกษาและการฝึกอบรม การส่งเสริมการตลาด และความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างครอบคลุม มีเพียงความพยายามร่วมกันจากหลายฝ่ายเท่านั้นที่จะสามารถคุ้มครอง สืบทอดและพัฒนา มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของเฉาซ่านได้ดียิ่งขึ้น

การสืบทอดและการเผยแพร่เกียรติภูมิของวัฒนธรรมจีนทั้งในและต่างประเทศ

1. สืบสานการจัดงานวัดชิงหลงต่อไป

งานวัดชิงหลงได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโครงการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในมณฑลกว่างโจว และได้กลายเป็นนามบัตรทางวัฒนธรรมของภูมิภาคเฉาซ่าน หลังจากการพัฒนามาเป็นเวลาหลายปี งานวัดชิงหลงได้ยึดมั่นทิศทางการพัฒนาตามคำแนะนำของรัฐบาล การสนับสนุนจากภาคเอกชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งได้กลายเป็นเวทีสำหรับการเชื่อมโยงผู้คนในเฉาซ่านทั้งในและต่างประเทศ โดยใช้งานวัดเป็นสื่อ โดยได้สร้างเทศกาลพื้นบ้านพิเศษที่ส่งอิทธิพลต่อชาวเฉาซ่านทั้งในและต่างประเทศ และได้กลายเป็นหน้าต่างพิเศษในการสืบทอดและเผยแพร่เกียรติภูมิของเฉาซ่าน โดยส่งเสริมการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตลอดจนการพัฒนา กิจกรรมการ

ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตลอดจนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่นในพื้นที่เฉาซานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนและกิจกรรมรำลึกถึงชาวจีนโพ้นทะเล

การซ่อมแซมและการสร้างวัดหลายแห่งในพื้นที่เฉาซานแยกออกจากการเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้นและคุณูปการที่ไม่เห็นแก่ตัวของชาวจีนโพ้นทะเลจำนวนมหาศาล ชาวจีนโพ้นทะเลในเฉาซานที่ทำงานหนักในต่างประเทศไม่เพียงแต่นำประเพณีทางวัฒนธรรมของมาตุภูมิมาสู่ที่อยู่อาศัยเท่านั้น แต่ยังนำทรัพยากรวัฒนธรรมต่างประเทศที่ยอดเยี่ยมกลับมายังมาตุภูมิอีกด้วย ส่งเสริมการเผยแพร่และการบูรณาการทางของวัฒนธรรมเฉาซาน วัฒนธรรมจีนและวัฒนธรรมโลก โดยมีวัดเป็นสื่อในการแลกเปลี่ยนและกิจกรรมรำลึกถึงชาวจีนโพ้นทะเลในเฉาซานเป็นประจำ ซึ่งจะสามารถช่วยสืบทอดและเผยแพร่เกียรติภูมิของชาวจีนโพ้นทะเลในเฉาซาน

3. เสริมสร้างการออกแบบและการพัฒนาแพลตฟอร์มการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการเผยแพร่ในสื่อใหม่ ด้วยการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสื่อใหม่บนอินเทอร์เน็ต

การสืบทอดและการเผยแพร่เกียรติภูมิของชาวจีนโพ้นทะเลในเฉาซาน จึงจำเป็นต้องใช้ประโยชน์จากสื่อใหม่อย่างเต็มที่ เสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับการสร้างมรดกทางวัฒนธรรม ศิลปะสถาปัตยกรรม และฐานข้อมูลอื่น ๆ เพื่อเผยแพร่ผ่านบัญชีสาธารณะใน Wechat สื่อบนมือถือและแพลตฟอร์มส่งเสริมวัฒนธรรมอื่น ๆ เพื่อสืบทอดและเผยแพร่เกียรติภูมิของชาวจีนโพ้นทะเลไปทั่วโลกด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพและสะดวกสบายยิ่งขึ้น

แผนการจัดการวัดเฉาซาน

เพื่อคุ้มครองและสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมดั้งเดิมอันยอดเยี่ยมของพื้นที่เฉาซาน ส่งเสริมการเผยแพร่ของวัฒนธรรมเฉาซานทั้งในและต่างประเทศ และย้ำเน้นเกียรติภูมิของชาวจีนโพ้นทะเลผ่านเกียรติภูมิของวัฒนธรรมดั้งเดิมในเฉาซาน โดยสามารถเสนอเป็นแผนการจัดการวัดในท้องถิ่นต่อไปได้

1. ปัจจุบัน ตามนโยบายต่าง ๆ ที่เสนอโดยรัฐบาลเช่น “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” และกลยุทธ์การฟื้นฟูชนบท และตามนโยบายและกฎข้อบังคับระดับชาติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กลยุทธ์การจัดการที่เหมาะสมจะถูกสำรวจจากมุมมองของการออกแบบในระดับบนสุด

2. จากสถานการณ์พัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของภูมิภาคเฉาซาน ประเทศจีน ศึกษาอิทธิพลของวัดต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น ค้นหารูปแบบการคุ้มครองที่เหมาะสมและจุดเติบโตทางเศรษฐกิจ เพื่อส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของวัดในระดับภูมิภาคและการพัฒนาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

3. ให้ความสนใจกับแนวโน้มปัจจุบันของการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยเพื่อแทรกแซงการคุ้มครอง การสืบทอดและการพัฒนาปรตททางวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมของวัดในท้องถิ่นและมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

4. ยึดมั่นในกลยุทธ์การพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการบูรณาการการจัดการวัดและการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด

5. ให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การบ่มเพาะผู้มีความสามารถ เสริมสร้างการฝึกฝนและการอบรมผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม ช่างฝีมือและนักวิจัยทางวัฒนธรรม

จากการจัดการทางวิทยาศาสตร์ของวัดท้องถิ่นในเฉาซ่าน ดำเนินการสืบทอดและคุ้มครองวัฒนธรรมดั้งเดิมอันยอดเยี่ยมในภูมิภาคเฉาซ่าน และส่งเสริมการเผยแพร่เกียรติภูมิของชาวจีนโน้พันทะเลในเฉาซ่าน

สรุป

กลยุทธ์การคุ้มครอง การสืบทอดและการพัฒนาของวัดเฉาซ่านจำเป็นต้องบรรลุการพัฒนาเชิงวัฒนธรรม โดยอ้างอิงจากการสืบทอดวัฒนธรรมดั้งเดิม ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อคุ้มครองวัฒนธรรม ศิลปะทางสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิม และมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ผ่านการวางแผนกิจกรรมการวางแผนกิจกรรมการท่องเที่ยววัดเฉาซ่าน ไม่เพียงแต่สามารถสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมอันยาวนานเท่านั้น แต่ยังปรับให้เข้ากับความต้องการการพัฒนาของสังคมยุคใหม่ และบรรลุถึงการเก็บเกี่ยววัฒนธรรมและเศรษฐกิจเป็นสองเท่า กลยุทธ์ที่ครอบคลุมดังกล่าวจะช่วยให้วัดเฉาซ่านยังคงมีบทบาทสำคัญในการสืบทอดวัฒนธรรมในชุมชนท้องถิ่น สะท้อนให้เห็นถึงเกียรติภูมิทางชาติพันธุ์ของเฉาซ่าน ขณะเดียวกันก็เป็นคุณูปการต่อเกียรติภูมิของวัฒนธรรมบ้านเกิดและการพัฒนาเศรษฐกิจอีกด้วย

บทที่ 7

บทสรุป การอภิปราย และข้อเสนอแนะ

วัดเฉาซานมีประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ศิลปวัฒนธรรมและความเชื่อศาสนาอย่างยาวนาน วัดเหล่านี้คือการสะท้อนความรุ่งโรจน์ของชาวเฉาซาน และสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมดั้งเดิมของภูมิภาคเฉาซาน โดยงานวิจัยนี้ได้อภิปรายเกี่ยวกับกลยุทธ์การคุ้มครอง การสืบทอดและการพัฒนาวัดเฉาซานจากสองประเด็นหลักคือหนึ่ง การคุ้มครองและการสืบทอด และสองการวางแผนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

บทสรุปและการตอบคำถามของการวิจัย

ผ่านการศึกษาวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียง สรุปและตอบคำถามการวิจัยสามข้อที่นำเสนอในงานวิจัยนี้

1. วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์สมัยใหม่ของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียง เฉาซานเป็นอย่างไร (ค.ศ. 1949 - ค.ศ. 2023)

ตลอดระยะเวลาการพัฒนามากว่า 70 ปี วัดทั้งสองแห่งมีขั้นตอนการพัฒนาที่แตกต่างกัน หนังสือและเอกสารโบราณไม่ได้บันทึกไว้อย่างชัดเจนว่าวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียงถูกสร้างขึ้นเมื่อใด และในปัจจุบัน ไม่สามารถตรวจสอบเวลาการสร้างวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียงได้อีกแล้ว วัดทั้งสองแห่งประสบความเจริญรุ่งเรืองและการพัฒนาในยุคศักดินา ถูกทำลายในช่วงการปฏิวัติทางวัฒนธรรม และได้รับการสร้างขึ้นใหม่ด้วยเงินบริจาคจากชาวจีนโพ้นทะเลจำนวนมาก วัดทั้งสองนี้สะท้อนถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงสามประการ (1) ความทรงจำที่ร่วมกัน (2) ความอบอุ่นของบ้านเกิดที่ร่วมกัน (3) แพลตฟอร์มการสืบทอดและการพัฒนาที่ร่วมกัน

2. ชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซานเผยแพร่ความเชื่อพื้นบ้านของภูมิภาคเฉาซานอย่างไร

ชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซานส่วนใหญ่เผยแพร่ความเชื่อพื้นบ้านภูมิภาคเฉาซานผ่านสามช่องทาง ได้แก่ กลับไปที่บ้านเกิดเพื่อสักการะบรรพบุรุษ เข้าร่วมในงานวัด และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศต่าง ๆ การบูชาบรรพบุรุษเป็นส่วนสำคัญของระบบความเชื่อในพื้นที่เฉาซาน ตั้งแต่สมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง เนื่องจากขาดพื้นที่เพาะปลูกและมีประชากรจำนวนมาก ในภูมิภาคเฉาซาน รวมถึงภัยพิบัติทางธรรมชาติเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ชาวเฉาซานหลายคนต้องเลือกที่จะออกไปทำมาหากินและพวกเขาได้นำความเชื่อพื้นบ้านของภูมิภาคเฉาซานมาสู่ดินแดนที่พวกเขาตั้งถิ่น

ฐาน เพื่อตอบสนองความคิดถึงต่อบ้านเกิด ชาวจีนโพ้นทะเลที่ประสบความสำเร็จเหล่านี้จึงกลับมาที่บ้านเกิดทุกปีเพื่อสักการะบรรพบุรุษ วัดในภูมิภาคเฉาซ่านจัดกิจกรรมสักการะบูชาต่าง ๆ ทุกปี มีชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่านจำนวนมากจะเข้าร่วมงานวัดโบราณชิงหลงและพวกเขาก็เผยแพร่กิจกรรมชบวนแห่ไปยังประเทศต่าง ๆ องค์การบริหารจัดการของวัดติดต่อบริษัทและกลุ่มที่เกี่ยวข้องในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างจริงจัง เพื่อดำเนินกิจกรรมการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศประเภทต่าง ๆ กิจกรรมเหล่านี้ก็สามารถส่งเสริมการเผยแพร่วัฒนธรรม ศิลปะและความเชื่อทางศาสนาโดยชาวจีนโพ้นทะเล

3. รูปแบบการจัดการของวัดเฉาซ่านควรพัฒนาอย่างไร

วัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียงมีรูปแบบการจัดการที่มีเอกลักษณ์อย่างชัดเจน “สมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังคัง” รับผิดชอบในการจัดการวัดโบราณชิงหลง และสำนักงานการท่องเที่ยวเซียงเฉียวเป็นหน่วยงานรัฐบาลที่กำกับดูแล วัดโบราณเซว่เซียงได้รับการจัดการและดำเนินการโดยสมาคมตระกูลหลินและสมาคมผู้สูงอายุหมู่บ้านเซว่เซียง องค์การบริหารจัดการเหล่านี้ได้กำหนดกฎเกณฑ์และข้อบังคับการจัดการวัดที่เป็นมาตรฐาน และมีบทบาทสำคัญในการจัดการและการก่อตัวของวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น

การอภิปรายผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. รูปแบบการจัดการของวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียงมีผลการสาธิตหรือไม่

งานวิจัยนี้เลือกวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียงเป็นกรณีศึกษา วัดทั้งสองเป็นตัวแทนที่ดีในแง่ของระบบความเชื่อทางศาสนา รูปแบบและสไตล์สถาปัตยกรรม ศิลปะการตกแต่งสถาปัตยกรรม หรือความสำคัญในดวงใจของชาวจีนโพ้นทะเล วัดทั้งสองนี้มีรูปแบบการจัดการที่สมบูรณ์ และมีบทบาทสำคัญในการสาธิตและการอ้างอิงที่สำคัญ ซึ่งสามารถนำมาเป็นมาตรฐานสำหรับรูปแบบการจัดการวัดในพื้นที่เฉาซ่าน และมีความสำคัญในการอ้างอิงที่สำคัญ ในภูมิภาคเฉาซ่านยังคงมีชุมชนชนบทห่างไกลจำนวนมาก และยังมีวัดหลายแห่งที่ขาดการลงทุนและความสนใจจากสาธารณชน วัดเหล่านี้สามารถเรียนรู้จากวัดโบราณชิงหลงและวัดโบราณเซว่เซียง เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพสำหรับการจัดการและการดำเนินงานประจำวันของวัด

2. วัดที่ขาดการลงทุนและความสนใจจากสาธารณชนควรพัฒนาอย่างไร

จากมาตรการที่เกี่ยวข้องเพื่อคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรม เราต้องดึงดูดคนในชุมชนให้เข้าร่วมกิจกรรมวัดและการจัดการวัด ไม่ว่าจะฐานะทางการเงินเป็นอย่างไร เราควรเสริมสร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วมของผู้คน ผ่านการเผยแพร่คำสอนทางศาสนา และแนะนำผู้คนที่ทำบุญและมีส่วนร่วมมาก

ขึ้น ประการที่สอง ต้องดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับวัฒนธรรมชุมชน เสริมสร้างการประชาสัมพันธ์ และการเผยแพร่ และดึงดูดความสนใจของฝ่ายการจัดการในท้องถิ่นและชาวจีนโพ้นทะเล ร่วมมือกับ มหาวิทยาลัยและหน่วยงานด้านวัฒนธรรมในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเปลี่ยนผลการวิจัยให้เป็นประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ เพื่อดำเนินการวิจัยที่เกี่ยวข้องและส่งเสริมการสร้างและการพัฒนาวัด

3. จะสามารถประเมินบทบาทของสมาคมผู้สูงอายุในรูปแบบการจัดการวัดได้อย่างไร

สมาคมผู้สูงอายุบริหารและจัดการวัดหลายแห่งในภูมิภาคเฉาซานโดยตรง ผู้สูงอายุมีอิทธิพลและสิทธิในการตัดสินใจอย่างมาก ดังนั้นจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการวัด อย่างไรก็ตาม การจัดการและการดำเนินกิจการของวัดต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของคนหนุ่มสาว คนหนุ่มสาวมีความกระตือรือร้นในการคิดและและยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ได้ดี ซึ่งเอื้อต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมวัดและการปกป้องและการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของวัด ในรูปแบบการจัดการของวัด คนหนุ่มสาวควรมีพื้นที่การมีส่วนร่วมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ยังมีวัดอีกหลายแห่งในภูมิภาคที่ไม่ได้รับความสนใจ เนื่องจากขาดเงินทุนและรูปแบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ วัดเหล่านั้นจึงอยู่ในสภาพทรุดโทรม ในฐานะสื่อทางวัฒนธรรม ศิลปะและเกียรติภูมิทางชาติพันธุ์ที่สำคัญ วัดเหล่านี้ควรได้รับความสนใจ ความคุ้มครองและการพัฒนาจากสังคมด้วย ด้วยเหตุนี้เราจึงสามารถอ้างอิงรูปแบบการพัฒนาที่เป็นมาตรฐานของวัดโบราณซิงหลง และวัดโบราณเซว่เซียงได้ ด้วยเหตุนี้จึงเสนอข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาสามประการดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับวัดเหล่านั้น เปรียบเรียงศิลปะและสถาปัตยกรรม สัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา เนื้อหาอื่น ๆ เมื่อนำมารวมเข้ากับนโยบายและกฎระเบียบของรัฐบาลระดับชาติและรัฐบาลท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง นำผลวิจัยไปใช้กับโครงการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมระดับชาติ ระดับมณฑลและระดับอื่น ๆ และมุ่งมั่นเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนทางการเงินสำหรับโครงการประเภทต่าง ๆ ในทุกระดับ

2. พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่าง ๆ ร่วมกับวัฒนธรรมชุมชน ร่วมมือกับ มหาวิทยาลัยและหน่วยงานทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น เพื่อวิเคราะห์และเรียบเรียงองค์ประกอบเชิงสัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงเกียรติภูมิและศิลปะ นอกจากนี้ยังดำเนินการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมการโฆษณาและการเผยแพร่ เพื่อนำผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมออกสู่ตลาดเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

3. ดึงดูดความสนใจของแผนการจัดการในท้องถิ่นและชาวจีนโพ้นทะเล สร้างอิทธิพลของแบรนด์วัฒนธรรมของวัดในท้องถิ่น แสดงถึงความกระตือรือร้นของชาวจีนโพ้นทะเลในต่างประเทศ

ดำเนินการระดมทุนเพื่อก่อสร้างและพัฒนาวัดให้ได้มากที่สุด ผ่านวิธีการและช่องทางต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการสืบทอดและการพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรมของเฉาซ่าน ตลอดจนเกียรติภูมิของชาวจีนโพ้นทะเล

บรรณานุกรม

- Achirun, C. (2018). *Chinese temples in Bangkok*. Matichon Press.
- Cao, Y. (2019). Discussion on the Artistic Protection of Current Architectural Cultural Heritage. *Residence*(22), 179.
- Chen, B. (1989). *History of Overseas Chinese in Southeast Asia*. People's Publishing House.
- Chen, H. (1985). Compilation of Historical Materials on Chinese Laborers Abroad, Volume 5: Private Works on Southeast Asian Chinese Laborers. *Zhonghua Book Company*.
- Chen, H. (2011). Protection of Architectural Cultural Heritage from a Sociological Perspective. *Art Panorama*, 27(2), 112-114.
- Chen, H. (2018). Analysis on the Artistic Protection of Current Architectural Cultural Heritage. *Art Panorama*, 34(4), 152,116.
- Chen, L. (1993). *Chaozhou Archaeological Collection*. Shantou University Press.
- Chen, X., & Shi, L. (2011). *The spirit of Chaoshan*. Jinan University Press.
- Chen, Y. (1996). *The Maritime Silk Road and Cultural Exchanges between China and Foreign Countries*. Peking University Press.
- Chen, Z. (2001). *General Account of Chaoshan Culture*. Guangdong People's Publishing House.
- Chen, Z., & Wang, W. (2005). *Chaoshan Festivals and Worship*. AD Publishing Limited.
- Choay, F. (2013). *The Significance of Architectural Heritage*. Tsinghua University Press.
- City, T. U. A. o. R. O. C. o. C. (1988). *Chaozhou Overseas Chinese Chronicle*. *Zhong Hua Book Company*.
- Clunas, C. (1997). *Pictures and Visuality in early Modern China*. Reaktion Books.
- Du, Y. (2016). *Research on Folk Decorative Arts of Chaozhou*. Guangdong Higher Education Publishing House.
- Ebrey, P. B. (1991). *Confucianism and Family Rituals in Imperial China*. Princeton University Press.
- Feng, L., Li, K., & Hu, Z. (2019). Preliminary Study on the Development Strategies of

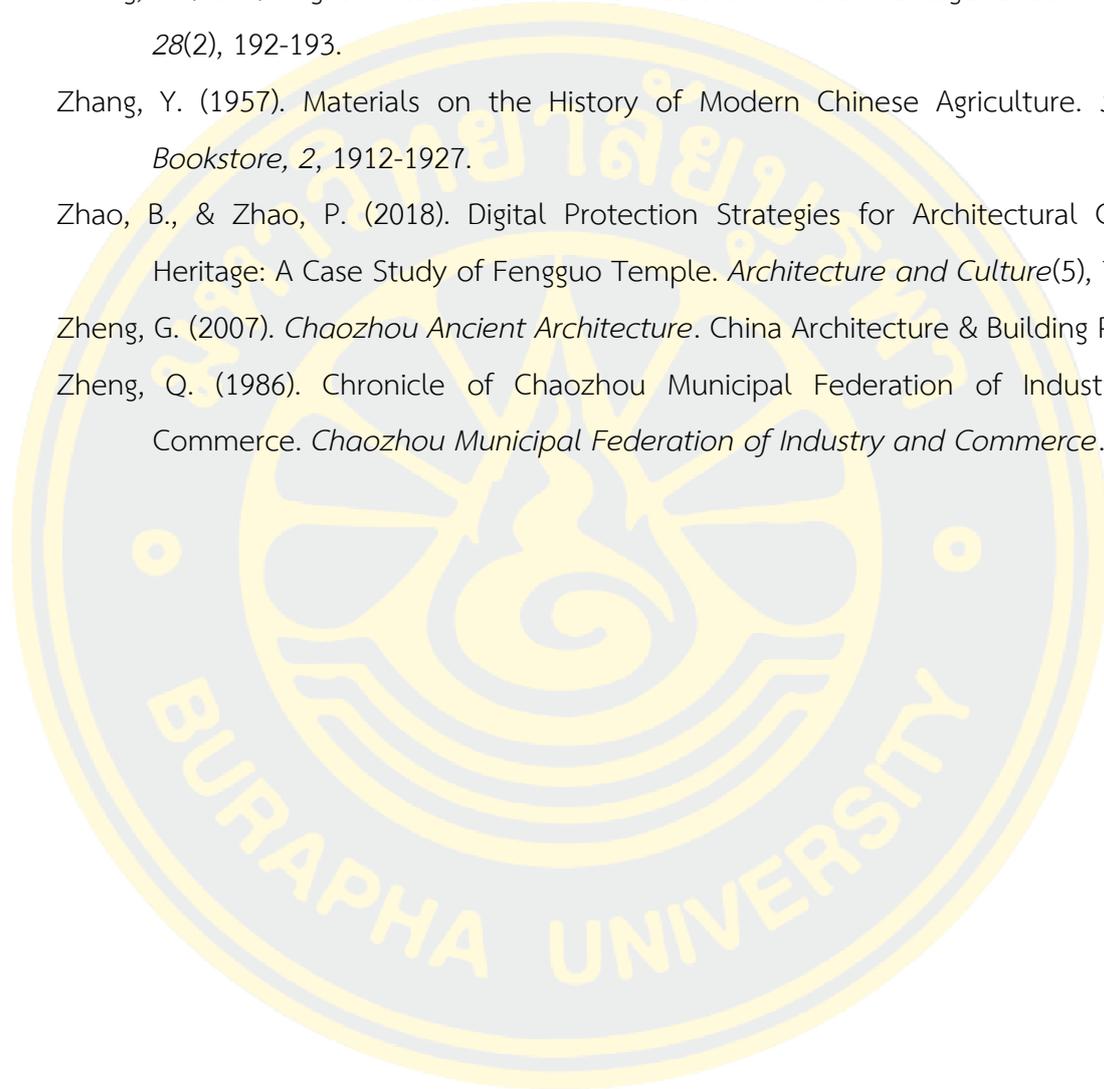
Artificial Intelligence in the Protection and Utilization of Architectural Cultural Heritage. *Urban Architecture*, 16(25), 16-18,22.

<https://doi.org/10.19892/j.cnki.csjz.2019.25.003>

- Huang, J. (1930). *The Overseas Chinese of Nanyang*. The Commercial Press.
- Huang, T. (1997). *Source of Chaoshan culture*. Guangdong Higher Education Press.
- Huang, Z. (1989). *Exploring the Mysteries of Chao People*. Guangdong Tourism Publishing House.
- Li, J. (1971). *The Economy of Overseas Chinese in Asia*. Publishing Committee of Hong Kong Far East College.
- Li, J. (1990). *The History of Overseas Trade in the Ming Dynasty*. Chinese Academy of Social Sciences Press.
- Li, Y. (2015a). *Interpretation of traditional architecture pattern and auspicious patterns in Chaozhou*. Huacheng Publishing House.
- Li, Y. (2015b). *Interpretation of Traditional Chaozhou Architectural Layout and Auspicious Patterns*. Huacheng Publishing House.
- Li, Z. (2017). *Study of the Traditional Architectural Timber Framework System in Chaozhou*. South China University of Technology Press.
- Lin, J., & Zhuang, W. (1983). *Compilation of Historical Materials on Overseas Chinese Investments in Domestic Enterprises (Guangdong Volume)*. Fujian People's Publishing House.
- Lin, K. (2004). *CHAOSHAN LAOWU*. Shantou University Press.
- Liu, Q. (2002). *History of Overseas Chinese in Guangdong*. Guangdong People's Publishing House.
- Peng, H., Ye, L., Zhan, H., & Zhong, B. (2022). Research on the Protection of Harbin Architectural Cultural Heritage and Tourism Development and Utilization. *Intelligent Building & City Information*(3), 35-37.
<https://doi.org/10.13655/j.cnki.ibci.2022.03.006>
- Shan, J. (2013). *Conservation of Architectural Cultural Heritage*. Tsinghua University Press.
- Shen, Z. (2005). *Religious Tourism in China*. Fujian People's Publishing House.
- Skinner, G. W., Wei, S., & Lin, J. (1964). *Nanyang Data Translation Series: An Analysis of*

- the Society and History of Overseas Chinese in Thailand. *Translation Collection of Materials on the Nanyang Issue*(1), 1-38.
- Sparkes, S., & Howell, S. (2003). *The House in Southeast Asia: A Changing Social Economic and Political Domain*. Psychology Press.
- Wang, H. (2009). *Study on the Conservation Process of Architectural Heritage in the United States: An Analysis of Four Thematic Events and Their Backgrounds*. Southeast University Press.
- Wang, H. (2016). *Research on Architectural Pottery Ridge Sculpture in the Lingnan Region during the Late Qing Dynasty*. Cultural Relics Publishing House.
- Wang, P., Cheng, J., & Xie, Y. (2014). *Reflections on the Protection and Reuse of Architectural Cultural Heritage in Foshan Wenhuli Marriage House. Proceedings of the 2014 Annual Meeting of the Chinese Architectural History Society and Academic Symposium*. School of Architecture, South China University of Technology, State Key Laboratory of Subtropical Building Science.
- Wang, W. (2017). On the Practical Significance of Protecting Architectural Cultural Heritage: A Review of "Protection of Architectural Cultural Heritage". *Jiangxi Social Sciences*, 27(9), 263.
- Wu, D. (2015). Re-experiencing the Spiritual Span and Cultural Diversity: Innovative Thoughts on the Protection of Urban Architectural Cultural Heritage in China. *Sichuan Architecture*, 35(6), 88-90,93.
- Wu, L. (1997). *History of Overseas Chinese in Southeast Asia*. Commercial Press.
- Xue, L. (2013). *Introduction to the Conservation of Architectural Heritage*. China Architecture & Building Press.
- Yan, Q. (2005). *Social Transform and Commercial Growth of Overseas Chinese*. Xiamen University Press.
- Yang, Q. (1997). *Overseas Chinese and the Modern Economy of Chaoshan*. Shantou University Press.
- Yang, X. (2009). *History of Overseas Chaoshan People*. China literature and History Publishing House.
- Yang, Y. (1997). *An Overview of Chaozhou's Natural Environment*. Shantou University Press.

- Ye, C. (2010). *Chaoshan folk festival*. People's Publishing House.
- Yu, J. (2020). New Perspectives on the Protection of Architectural Cultural Heritage. *Architecture and Culture*(8), 11.
- Zhang, R. (2021). Digital Preservation of Architectural Cultural Heritage. *Urban Housing*, 28(2), 192-193.
- Zhang, Y. (1957). Materials on the History of Modern Chinese Agriculture. *Sanlian Bookstore*, 2, 1912-1927.
- Zhao, B., & Zhao, P. (2018). Digital Protection Strategies for Architectural Cultural Heritage: A Case Study of Fengguo Temple. *Architecture and Culture*(5), 70-71.
- Zheng, G. (2007). *Chaozhou Ancient Architecture*. China Architecture & Building Press.
- Zheng, Q. (1986). Chronicle of Chaozhou Municipal Federation of Industry and Commerce. *Chaozhou Municipal Federation of Industry and Commerce*.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือวิจัย

แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สมาคมชาวจีนโพ้นทะเลในพื้นที่เฉาซ่าน

หัวข้องานวิจัย: เกียรติภูมิเฉาซ่านกับงานศิลปะ: ถอดรหัสการจัดการวัฒนธรรมและความหมายจาก
สถาปัตยกรรมวัดท้องถิ่น

บทนำ

เพื่อรวบรวมเอกสารทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับชาวจีนโพ้นทะเลเฉาซ่าน ผ่านการสัมภาษณ์
เจ้าหน้าที่สมาคมชาวจีนโพ้นทะเลในพื้นที่เฉาซ่าน เพื่อทำความเข้าใจนโยบายและข้อกำหนดที่
เกี่ยวข้องกับสมาคมชาวจีนโพ้นทะเล รวมถึงอิทธิพลของชาวจีนโพ้นทะเลที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ
ท้องถิ่นและการสร้างวัฒนธรรม

แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็นสองส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ถูกสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 คำถามสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ถูกสัมภาษณ์

1. ชื่อ _____
2. เพศ _____
3. อายุ _____
4. ตำแหน่งงาน _____
5. ระยะเวลาในการทำงานถึงปัจจุบัน _____
6. วิธีการติดต่อ _____

ลายเซ็นของผู้ประเมิน:

วันที่:

ขอขอบคุณที่ท่านสละเวลาในการตอบรับ

ข้อมูลของผู้ประเมิน

ส่วนที่ 2 คำถามสัมภาษณ์

1. เพศของท่าน

ชาย

หญิง

2. อายุของท่าน

18-25 ปี

26-40 ปี

41-60 ปี

มากกว่า 60 ปี

3. หน่วยงานของท่าน

4. ท่านทำงานในสมาคมชาวจีนโพ้นทะเลมากี่ปีแล้ว

5. ขอให้ท่านแนะนำงานของสมาคมชาวจีนโพ้นทะเลสักเล็กน้อย

6. วิธีการของชาวจีนโพ้นทะเลในเมืองเฉาซานที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการสร้าง

วัฒนธรรมในท้องถิ่นมีอะไรบ้าง

การบริจาค

การซ่อมถนน

การสร้างโรงพยาบาล

การสร้างโรงเรียน

การบริจาคให้แก่โรงเรียน

การบรรเทาสาธารณภัย

อื่น ๆ _____

7. สมาคมชาวจีนโพ้นทะเลมีบทบาทอย่างไรต่อชาวจีนโพ้นทะเลในต่างประเทศ

8. ท่านคิดว่างานปัจจุบันของคุณยังขาดอะไรบ้าง และควรปรับปรุงอย่างไร

9. ขอให้ท่านประเมินงานของชาวจีนโพ้นทะเลในหน่วยงานของท่าน

พอใจมาก

พอใจ

เฉย ๆ

10. สมาคมชาวจีนโพ้นทะเลขยายงานไปสู่ต่างประเทศอย่างไร

11. ท่านคิดว่างานศิลปะของเฉาซ่านมีความหมายและอิทธิพลอย่างไรจึงได้รับความผูกพันกับชาวจีน

โพ้นทะเล

แบบสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบสมาคมในพื้นที่เฝ้าฯ

หัวข้องานวิจัย: เกียรติภูมิเฝ้าฯกับงานศิลป์: ถอดรหัสการจัดการวัฒนธรรมและความหมาย
จากสถาปัตยกรรมวัดทองถิ่น

บทนำ

เพื่อทำความเข้าใจสถานะปัจจุบันของสมาคม รูปแบบการจัดการ กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ และความสัมพันธ์กับวัดในท้องถิ่นของสมาคมภาคประชาชนในพื้นที่เฝ้าฯ ผ่านการสำรวจและสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบสมาคมในพื้นที่เฝ้าฯ

แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็นสองส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ถูกสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 คำถามสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ถูกสัมภาษณ์

1. ชื่อ _____
2. เพศ _____
3. อายุ _____
4. ตำแหน่งงาน _____
5. วิธีการติดต่อ _____

ลายเซ็นของผู้ประเมิน:

วันที่:

ขอขอบคุณที่ท่านสละเวลาในการตอบรับ

ข้อมูลของผู้ประเมิน

ส่วนที่ 2 คำถามสัมภาษณ์

1. เพศของท่าน

ชาย หญิง

2. อายุของท่าน

18-25 ปี 26-40 ปี 41-60 ปี มากกว่า 60 ปี

3. อาชีพที่ท่านทำงานอยู่

4. ท่านสังกัดอยู่ในสมาคมใด และเข้าร่วมสมาคมมานานเท่าใดแล้ว

5. ขอให้แนะนำประวัติศาสตร์สมาคมของท่านสักเล็กน้อย

6. ในสมาคมของท่านมีวิธีการบริหารจัดการที่ผ่านมาอย่างไร

7. สมาคมของท่านมีอิทธิพลต่อชุมชนท้องถิ่นอย่างไร

8. ขอให้ท่านอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมาคมของท่านกับความเชื่อพื้นบ้านและวัดในพื้นที่ที่ท่าน
ชำนาญ

9. รัฐบาลท้องถิ่นมีอิทธิพลต่อการจัดการของสมาคมอะไรบ้าง
10. กิจกรรมของสมาคมในต่างประเทศมีสถานการณ์การพัฒนาอย่างไร
11. ขอให้ท่านเล่าถึงวิสัยทัศน์ของการพัฒนาสมาคมของท่าน
12. สมาคมมีรูปแบบหรือวิธีการอย่างไรในการสร้างความสัมพันธ์ภาคประชาชนให้มีความสืบเนื่อง
ยั่งยืนต่อไป

แบบสัมภาษณ์ช่างฝีมือดั้งเดิมในพื้นที่เขาชาน

หัวข้องานวิจัย: เกียรติภูมิเขาชานกับงานศิลป์: ถอดรหัสการจัดการวัฒนธรรมและความหมาย
จากสถาปัตยกรรมวัดท้องถิ่น

บทนำ

เพื่อทำความเข้าใจถึงประวัติศาสตร์วิวัฒนาการ กฎของการสร้างสถาปัตยกรรมโบราณเขาชาน รวมถึงเทคนิค วิธีการ ขั้นตอน และความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของศิลปะการตกแต่งวัดในพื้นที่เขาชาน ผ่านการสำรวจและสัมภาษณ์ช่างฝีมือดั้งเดิมในพื้นที่เขาชาน

แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็นสองส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ถูกสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 คำถามสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ถูกสัมภาษณ์

1. ชื่อ _____
2. เพศ _____
3. อายุ _____
4. ตำแหน่งงาน _____

ลายเซ็นของผู้ประเมิน:

วันที่:

ขอขอบคุณที่ท่านสละเวลาในการตอบรับ

ส่วนที่ 2 คำถามสัมภาษณ์

1. เพศของท่าน

ชาย หญิง

2. อายุของท่าน

18-25 ปี 26-40 ปี 41-60 ปี มากกว่า 60 ปี

3. อาชีพที่ท่านทำงานอยู่

4. ท่านทำงานฝีมือนี้มากี่ปีแล้ว

5. ท่านเรียนรู้งานฝีมือนี้จากที่ใด

เรียนรู้จากอาจารย์ เรียนรู้ด้วยตนเอง

6. หากเรียนด้วยตนเอง ท่านเรียนอย่างไร และหากท่านเรียนกับอาจารย์ อิทธิพลหลักของอาจารย์ที่มีต่อท่านคืออะไร

7. งานฝีมือของคุณส่งผลต่อชีวิตประจำวันของชาวเขาสืบสานอย่างไร

8. ท่านคิดว่าอะไรคือปัจจัยที่จำกัดการพัฒนางานฝีมือของคุณมากที่สุด

- ความมั่นคงทางการเงิน
- บุคคลที่มีความสามารถ
- การศึกษาของโรงเรียน
- การให้ความสนใจของสังคม
- อื่น ๆ _____

9. โอกาสในอนาคตของงานฝีมือของท่านเป็นอย่างไร

10. ท่านรู้หรือไม่ว่างานฝีมือของท่านได้รับการสืบทอดในต่างประเทศเป็นอย่างไร

11. ท่านจะให้ลูกของท่านเรียนรู้และสืบทอดงานฝีมือของคุณหรือไม่ เพราะเหตุใด

12. ขอให้ท่านช่วยอธิบายสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในงานสถาปัตยกรรมวัดเฉาซาน มีความหมายอย่างไร และมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนอย่างไร

แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้อยู่อาศัย หมู่บ้านและชุมชนโดยรอบวัดในพื้นที่เฝ้าฯ
หัวข้องานวิจัยปริญญาเอก: เกียรติภูมิเฝ้าฯกับงานศิลป์: ถอดรหัสการจัดการวัฒนธรรมและ
ความหมายจากสถาปัตยกรรมวัดท้องถิ่น

บทนำ

จากการสอบถามและสัมภาษณ์ชาวบ้านและชานาโดยรอบวัดในพื้นที่เฝ้าฯ โดยมี
 วัดอุปสงฆ์เพื่อทำความเข้าใจประวัติผู้อพยพชาวจีนโพ้นทะเลในเฝ้าฯ ประวัติการสร้างวัด
 วิธีการก่อสร้าง ผลกระทบของเทศกาลและวัดที่มีต่อวัฒนธรรมของชุมชนและหมู่บ้าน

แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็นสองส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ถูกสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 คำถามสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ถูกสัมภาษณ์

1. ชื่อ _____
2. เพศ _____
3. อายุ _____
4. ชุมชนที่คุณอาศัยอยู่ (คณะกรรมการหมู่บ้าน) _____
5. วิธีการติดต่อ _____

ลายเซ็นของผู้ประเมิน:

วันที่:

ขอขอบคุณที่ท่านสละเวลาในการตอบรับ

ส่วนที่ 2 คำถามสัมภาษณ์

1. เพศของท่าน

ชาย หญิง

2. อายุของท่าน

18-25 ปี 26-40 ปี 41-60 ปี มากกว่า 60 ปี

3. อาชีพที่ท่านทำงานอยู่

4. ท่านอาศัยอยู่ในชุมชน (หมู่บ้าน) ไหน

5. ครอบครัวของท่านมีกี่คน และครอบครัวของท่านมีชาวจีนโพ้นทะเลหรือ มีญาติที่เคยอยู่ที่โพ้นทะเลหรือไม่ ทีเดียว

6. มีวัดในชุมชน (หมู่บ้าน) ของท่านหรือไม่ และเป็นวัดประเภทไหน

7. ท่านคิดว่าวัดมีความสำคัญหรือไม่ และวัดส่งผลต่อชุมชน (หมู่บ้าน) ของท่านอย่างไร

8. ท่านคิดว่าวัดมีความสำคัญหรือไม่ และวัดส่งผลต่อชุมชน (หมู่บ้าน) ของท่านอย่างไร

9. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการวัดและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องหรือไม่ อย่างไร

10. ชาวจีนโพ้นทะเล (หมู่บ้าน) ของคุณ มีส่วนร่วมในการกิจกรรมของวัดหรือไม่

11. ขอให้ท่านช่วยอธิบายสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ใน งานสถาปัตยกรรมวัดเฉาซ่าน มีความหมายที่สำคัญอย่างไร

12. ท่านมีแนวคิดที่จะเสนอแนะในงานศิลป์ของเฉาซ่าน พัฒนาต่อไปในท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

针对潮汕地区华侨联合会工作人员的访谈问卷

论文题目：潮汕荣耀与艺术：以当地庙宇解读潮汕文化管理和意义简介：

通过对潮汕地区华侨联合会工作人员的调查访谈，收集潮汕华侨历史相关资料，了解华侨联合会相关政策法规，以及华侨对当地经济发展和文化建设的影响。

本问卷分为两个部分：

第一部分受访者基本情况

第二部分采访问题

第1部分 关于受访者的一般信息

1. 姓名_____
2. 性别_____
3. 年龄_____
4. 工作岗位_____
5. 截止目前的工作时间_____
6. 联系方式_____

评估者签名：

时间： 年 月 日

评估者信息：

感谢您在百忙之中接受邀请

第2部分 采访问题

1. 请问您的性别

男 女

2. 请问您的年龄

18岁—25岁 26岁—40岁 41岁—60岁 60岁以后

3. 请问您的工作单位是？

4. 您从事华侨联合会相关工作多少年？

5. 请您简单介绍华侨联合会的相关工作

6. 潮汕华侨对本地经济发展和文化建设的影响方式有哪些？

捐款 修路 建医院 建学校 捐资助学 救灾

其他 _____

7. 过去到现在，海外华人社团对海外华人发挥什么作用？

8. 您认为当前工作还有哪些不足？应该如何改进？

9. 海外华侨对您所在单位的工作满意度评价。

非常满意 满意 一般

10. 华侨联合会如何在海外开展工作？

10. 您认为潮汕传统艺术的意义和影响力如何，潮汕传统艺术在海外的传播与海外华人有怎样的联系？

针对潮汕地区社团负责人的访谈问卷

论文题目：潮汕荣耀与艺术：以当地庙宇解读潮汕文化管理和意义简介：

通过对潮汕地区社团负责人的调查访谈，目的是了解目前潮汕地区的民间社团的组织现状，管理模式，在海内外开展的各类活动以及跟当地庙宇的关系。

本问卷分为两个部分：

第一部分受访者基本情况

第二部分采访问题

第1部分 关于受访者的一般信息

1. 姓名 _____
2. 性别 _____
3. 年龄 _____
4. 所属社团及职务 _____
5. 联系方式 _____

评估者签名：

时间： 年 月 日

评估者信息：

感谢您在百忙之中接受邀请！

第2部分 采访问题

1. 请问您的性别

男 女

2. 请问您的年龄

18岁—25岁 26岁—40岁 41岁—60岁 60岁以后

3. 您所从事的行业

4. 您是属于哪个社团的？您加入社团多长时间了？

5. 请简单介绍一下您的社团发展历史

6. 您的社团通过什么模式来进行管理？

7. 您的社团对当地社会带来怎样的影响？

8. 谈谈您的社团和潮汕地区居民信仰以及庙宇的关系

9. 当地政府对社团管理的影响有哪些？

10. 您的社团在海外的活动发展情况如何？

11. 请谈谈您的社团的发展愿景？

12. 社团在建立和维持民众关系方面有什么形式或方法？

BUU-IRB Approved

10 U.A. 2566

针对潮汕地区传统手工艺人的访谈问卷

论文题目：潮汕荣耀与艺术：以当地庙宇解读潮汕文化管理和意义简介：

通过对潮汕地区传统手工艺人的调查访谈，目的是了解潮汕古建筑的演变历史、营造法则，潮汕当地庙宇装饰艺术的工艺、方法和步骤，以及文化内涵和艺术价值。

本问卷分为两个部分：

第一部分受访者基本情况

第二部分采访问题

第1部分 关于受访者的一般信息

1. 姓名_____

2. 性别_____

3. 年龄_____

4. 联系方式_____

评估者签名：

时间： 年 月 日

评估者信息：

感谢您在百忙之中接受邀请！

第2部分 采访问题

1. 请问您的性别

男

女

2. 请问您的年龄

18岁—25岁

26岁—40岁

41岁—60岁

60岁以后

3. 您所从事的行业是什么？

4. 您从事这门手艺多少年了？

8. 您是如何学习这门手艺的？

拜师学习

无师自通

6. 如果是自学，您是如何学的？如果是师傅传授，您的师傅对您的影响主要有哪些？

7. 请您谈谈您的这门手艺对于潮汕地区居民日常生活的影响

8. 您认为制约您所从事的这门手艺发展的最大因素是什么？

经费保障

人才培养

学校教育

社会关注

其他 _____

9. 您所从事的这门手艺未来的发展前景如何？

10. 您是否知道您的手艺在国外得到传承，具体如何？

11. 您会让您的孩子学习和传承您的手艺吗？为什么？

12. 请您解释一下潮汕庙宇建筑中出现的那种符号？有什么意义？以及它如何影响人们的生活？

BUU-IRB Approved

10 U.A. 2566

针对潮汕地区庙宇周边社区、农村居民的访谈问卷

论文题目：潮汕荣耀与艺术：以当地庙宇解读潮汕文化管理和意义
简介：

通过对潮汕地区庙宇周边社区、农村居民的调查访谈，目的是了解潮汕当地的华侨移民历史，庙宇建造历史，建造方式，节庆活动及庙宇对社区和乡村文化的影响。

本问卷分为两个部分：

第一部分受访者基本情况

第二部分采访问题

第1部分 关于受访者的一般信息

1. 姓名_____
2. 性别_____
3. 年龄_____
4. 所属社区（村委）_____
5. 联系方式_____

评估者签名：

时间： 年 月 日

评估者信息：

感谢您在百忙之中接受邀请！

第2部分 采访问题

1. 请问您的性别

男

女

2. 请问您的年龄

18岁—25岁

26岁—40岁

41岁—60岁

60岁以后

3. 您所从事的行业

4. 你居住在哪个社区（乡村）？

5. 您家里有几口人？您的家庭有华侨吗？有亲戚在海外生活过吗？是在哪里？

6. 您的社区（乡村）有庙宇吗？分别是什么类型的庙宇呢？

7. 请您谈谈您的社区（乡村）庙宇的发展历史

8. 您认为庙宇重要吗？它对您所在的社区（乡村）有什么影响呢？

9. 您参与庙宇的管理和相关活动吗？如何参与呢？

10. 您所在的社区（乡村）的华侨会参与庙宇的相关活动吗？

11. 请您解释一下潮汕庙宇建筑中出现的那种符号？有什么意义？

12. 您对潮汕传统艺术的传承和发展有什么建议吗？如何在变化之中发展？

ภาคผนวก ข
เอกสารราชการ

เลขที่ IRB4-091/2566

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาโครงการวิจัย

รหัสโครงการวิจัย: G-HU 049/2566

โครงการวิจัยเรื่อง: เกียรติภูมิเฉาซ่านกับงานศิลป์: ถอดรหัสการจัดการวัฒนธรรมและความหมายจากสถาปัตยกรรม
วัดทองถิ่น

หัวหน้าโครงการวิจัย: MR.YANG FAN

หน่วยงานที่สังกัด: คณะศิลปกรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการหลัก (งานนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์):

อาจารย์ ดร.ชูศักดิ์ สุวิมลเสถียร หน่วยงานที่สังกัด: คณะศิลปกรรมศาสตร์

วิธีทบทวน: Exemption Expedited Full board

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัย
ดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการ
ล่วงละเมิดสิทธิ สวัสดิภาพ และไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ (ดูตามเอกสารตรวจสอบ)

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	ฉบับที่ 2 วันที่ 25 เดือน เมษายน พ.ศ. 2566
2. โครงการวิจัยฉบับภาษาไทย	ฉบับที่ 1 วันที่ 11 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2566
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วันที่ 25 เดือน เมษายน พ.ศ. 2566
4. เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 1 วันที่ 3 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2566
5. แบบเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบบันทึกข้อมูล (Data Collection Form)
แบบสอบถาม หรือสัมภาษณ์ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	ฉบับที่ 1 วันที่ 11 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2566
6. เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี)	ฉบับที่ - วันที่ - เดือน - พ.ศ. -

วันที่รับรอง : วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566

วันที่หมดอายุ : วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2567

(ดร.พิมลพรรณ เลิศล้ำ)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สำหรับโครงการวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา และระดับปริญญาตรี
ชุดที่ 4 (กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

**หมายเหตุ การรับรองนี้มีรายละเอียดตามที่ระบุไว้ด้านหลังเอกสารรับรอง **

Silpa Bhirasri**(Journal of Fine Arts)**

Faculty of Painting, Sculpture and Graphic Arts, Silpakorn University

Faculty of Painting, Sculpture and Graphic Arts,

Silpakorn University, Wang Tha Phra Campus

31 Na Phra Lan Road, Phraboromaharachawang,

Phra Nakorn, Bangkok, Thailand 10200

Tel. +66-2221-0820 Fax +66-2225-8991

September 30, 2023

Manuscript Acceptance Letter

Dears Yang Fan,

We are pleased to inform you that our 3 reviewers have accepted and recommended your manuscript entitled "*Cultural Beliefs and Implication in Architectural Art at Quexiang ancient Temple, Chaoshan, China*" for publication in the Silpa Bhirasri Journal of Fine Arts, Volume 11, Issue 2 (July-December 2023), ISSN (Online): 2697-6293.

Thank you for choosing to publish in our journal.

Best Regards,

(Pichate Kiewprasirt)

Editor-in-Chief

Silpa Bhirasri Journal of Fine Arts

ภาคผนวก ค

คู่มือการจัดการวัฒนธรรมวัดโบราณชิงหลง

青 龍 古 廟

潮州

文化手冊

QINGLONG TEMPLE CULTURAL HANDBOOK
YANG FAN 62810052

青龙古庙

潮州

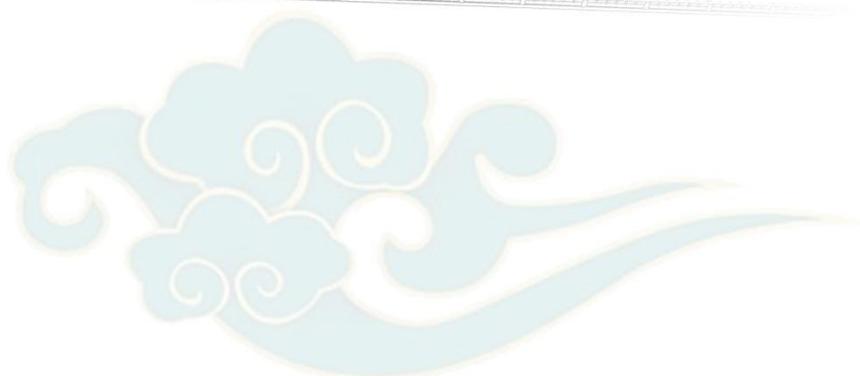
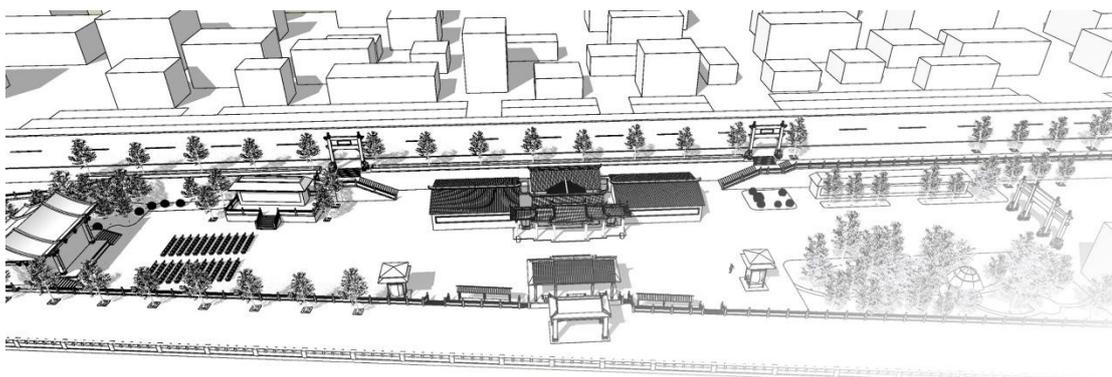
安济圣王庙

■ 青龙古庙也称为“安济圣王庙”，位于中国广东省潮州市区古城边，面临韩江和笔架山。安济圣王庙距今已经有400多年的历史了。现在庙宇供奉着王伉（安济圣王）及其他的两位夫人等神明，王伉是庙里的主神，他是蜀汉时期永昌太守，因保土安民，死后被百姓奉为神明。

Qinglong Ancient Temple, also known as "Anji Holy King Temple", is located on the edge of the ancient city of Chaozhou City, Guangdong Province, China, facing Hanjiang River and Bijia Mountain.

Anji Shengwang Temple has a history of more than 400 years. Nowadays, the temple worships gods such as Wang and his wife (the Holy King of Anji) and his two other wives. Wang and his wife are the main gods in the temple. He was the prefect of Yongchang during the Shu Han Dynasty. He was regarded as a god by the people after his death because he protected the land and the people.

文化大革命时期，青龙古庙遭到了一定程度的破坏，1966年4月韩江改堤，青龙古庙被迫拆除。此后，在香港潮安同乡会的积极倡导以及地方政府的大力支持下，青龙古庙重建于1994年，2011年被列为潮州市文物保护单位，2018年被列为潮州海上丝绸之路文化地理坐标。

During the Cultural Revolution, the Qinglong Ancient Temple suffered a certain degree of damage. In April 1966, the Han River was re-embanked and the Qinglong Ancient Temple was forced to be demolished. Since then, with the active advocacy of the Hong Kong Chao'an Association and the strong support of the local government, the Qinglong Ancient Temple was rebuilt in 1994. In 2011, it was listed as a cultural relic protection unit in Chaozhou City. In 2018, it was listed as a Chaozhou Maritime Silk Road Cultural Geography coordinate.

青龙古庙建筑群

■ 青龙古庙主体建筑的装饰艺术华丽精美，前殿是整座建筑中装饰最引人注目的部分，木雕、石雕、嵌瓷、漆画等潮汕传统建筑装饰艺术特色在前殿体现得淋漓尽致。

The decorative art of the main building of Qinglong Ancient Temple is gorgeous and exquisite. The front hall is the most eye-catching part of the decoration in the whole building. The traditional Chaoshan architectural decorative art features such as wood carvings, stone carvings, porcelain inlays, and lacquer paintings are fully reflected in the front hall.

■ 前殿

青龙古庙建筑群

■ 拜亭

■
拜亭由8根石柱作为结构支撑，长16.5米，宽6.5米。建筑采用潮汕传统建筑双层顶，正脊上布满了精美的嵌瓷装饰，正中间为双凤造型，两侧的翘角均为卷草纹装饰图案。根据“天官赐福，地官赐禄”的寓意，四个脊角分别装饰禄对应“福”、“禄”二字的相应神灵，

The worship pavilion is structurally supported by eight stone pillars and is 16.5 meters long and 6.5 meters wide. The building adopts the double-layer roof of Chaoshan traditional architecture. The main ridge is covered with exquisite porcelain inlay decoration. The middle is a double phoenix shape, and the corners on both sides are decorated with curly grass patterns. According to the meaning of "the heavenly official bestows blessings, the earthly official bestows wealth", the four corners of the ridge are decorated with corresponding gods corresponding to the words "Fu" and "Lu".

青龙古庙建筑群

■ 天官亭

天公亭是整个庙区离韩江最近的建筑，就建在韩江的防洪堤江滨步道之上。天公亭长7.6米，宽4.3米，高约5米，天公亭是祭拜天公的场所，面朝韩江供奉着天公香炉，祭拜天公是整个青龙古庙祭拜仪式的第一道程序。

Tiangong Pavilion is the closest building to Hanjiang River in the entire temple area. It is built on the riverside walkway of Hanjiang River's flood control embankment. The Tiangong Pavilion is 7.6 meters long, 4.3 meters wide, and about 5 meters high. The Tiangong Pavilion is a place for worshipping the Tiangong. Facing the Han River, a Tiangong incense burner is enshrined. Worshipping the Tiangong is the first step in the worship ceremony of the Qinglong Ancient Temple.

青龙古庙建筑群

青龙古庙牌坊伫立在庙区的入口处，分三层全石制结构，二层正中位置复刻了清代乾隆年间“青龙古庙”四个大字，柱子上刻有对联，牌坊上以透雕的艺术形式刻画出青龙庙会潮州城安济圣王巡游活动的盛景。

Tiangong Pavilion is the closest building to Hanjiang River in the entire temple area. It is built on the riverside walkway of Hanjiang River's flood control embankment. The Tiangong Pavilion is 7.6 meters long, 4.3 meters wide, and about 5 meters high. The Tiangong Pavilion is a place for worshipping the Tiangong. Facing the Han River, a Tiangong incense burner is enshrined. Worshipping the Tiangong is the first step in the worship ceremony of the Qinglong Ancient Temple.

■ 入口牌坊

青龙古庙建筑群

■ 戏台

潮剧是潮汕人民喜闻乐见的传统艺术形式，入选了国家级非物质文化遗产保护项目名录。有庙就会有戏，在潮州每个供奉神明的庙宇旁边都会有戏台，戏台为社区居民提供了文化娱乐和文化传承的场所。

Chaozhou Opera is a traditional art form loved by the people of Chaoshan and has been selected into the list of national intangible cultural heritage protection projects. Where there is a temple, there will be a drama. There will be a stage next to every temple dedicated to gods in Chaozhou. The stage provides community residents with a place for cultural entertainment and cultural inheritance.

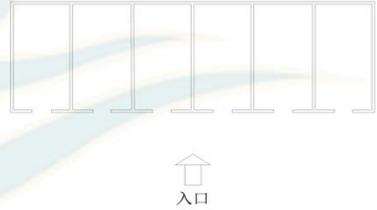

潮汕传统建筑
型制和风格

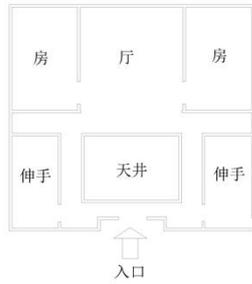
潮汕的传统建筑依据形制高低和面积大小，大致可以分为竹竿厝、下山虎、四点金、二马拖车、驷马拖车、百鸟朝凤等类型。

Traditional buildings in Chaoshan can be roughly divided into bamboo pole houses, tigers descending from mountains, four-point gold buildings, two-horse trailers, four-horse trailers, and hundreds of birds facing the phoenix based on their shape and area.

■ 竹竿厝

■ 下山虎

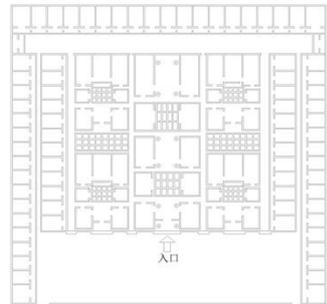
■ 四点金

■ 二马拖车

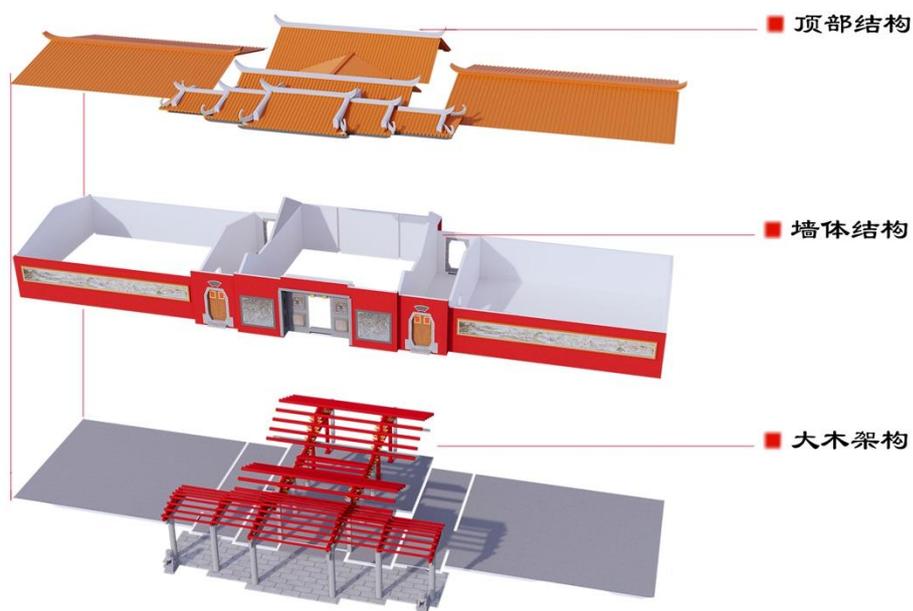
■ 驷马拖车

青龙古庙 建筑结构分析图

■ 青龙古庙的建筑结构从上到下可分为顶部结构、墙体结构、大木架构三个部分，顶部结构采用琉璃瓦整体覆盖，屋顶脊肚装饰着精美的嵌瓷和灰塑。墙体结构为混转结构，外立面装饰着瓷板画和石雕壁画，大木架构采用中国传统的榫卯结构，装饰着潮汕典型的金漆木雕、墙绘壁画等工艺。

The architectural structure of Qinglong Ancient Temple can be divided into top structure, wall structure, There are three parts to the large wooden frame. The top structure is entirely covered with glazed tiles. The roofThe spine is decorated with exquisite porcelain inlays and gray sculptures. The wall structure is a mixed structure. The facade is decorated with porcelain plate paintings and stone murals, and the large wooden frame adopts traditional ChineseThe mortise and tenon structure is decorated with Chaoshan's typical golden lacquer wood carvings, wall paintings and murals.

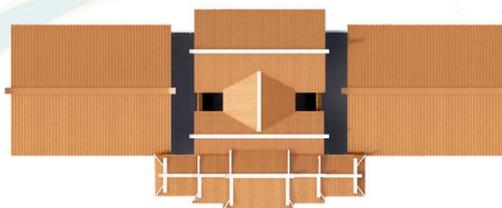

青龙古庙建筑 型制和风格

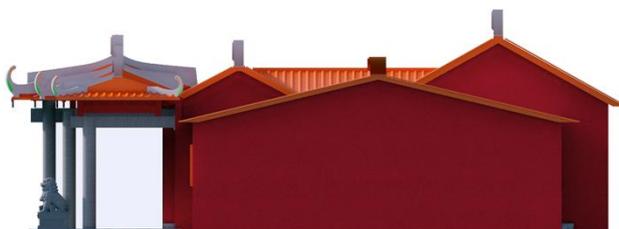
青龙古庙继承了潮汕传统建筑的布局，采用了三进四从厝，带有天井的潮汕传统建筑形态。三进分别是一进拜亭，二进是庙宇前殿，三进是庙宇正殿，正殿也称为神殿。

Qinglong Ancient Temple inherits the layout of traditional Chaoshan architecture and adopts the traditional Chaoshan architectural form of three entrances and four auxiliary houses with a patio. The three entrances are the first entrance to the worship pavilion, the second entrance is the front hall of the temple, and the third entrance is the main hall of the temple. The main hall is also called the temple.

■ 顶视图

■ 侧立面图

■ 正立面图

■ 背立面图

拜亭建筑 结构分析图

■ 拜亭长16.5米，宽6.5米，采用潮汕传统大木架构形式建造而成，下面由8根石柱作为结构支撑，顶部木架构由四层榫卯结构穿插组成。

The worship pavilion is 16.5 meters long and 6.5 meters wide.

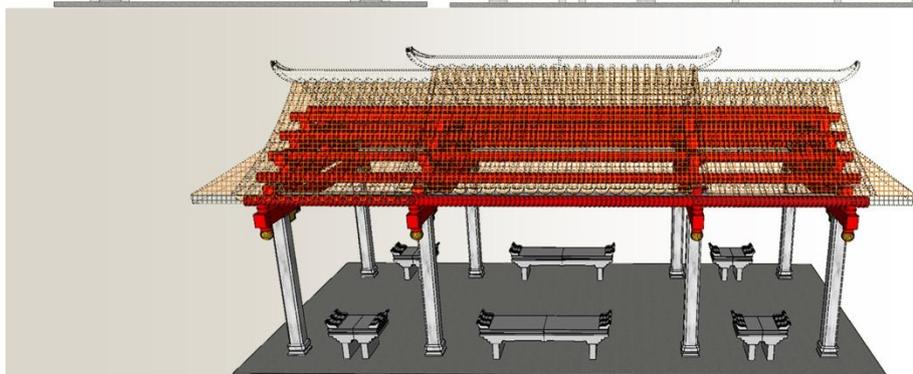
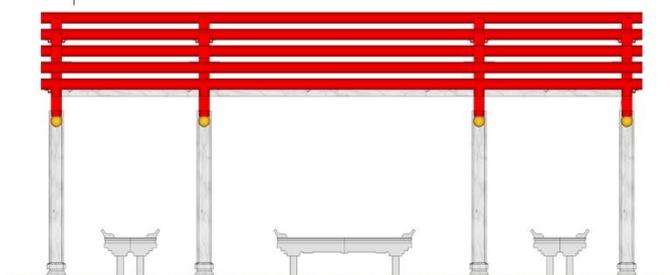
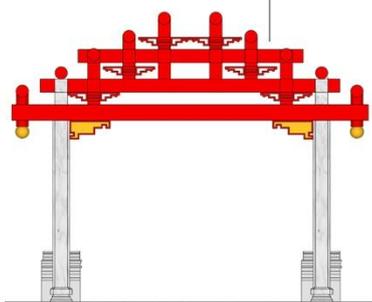
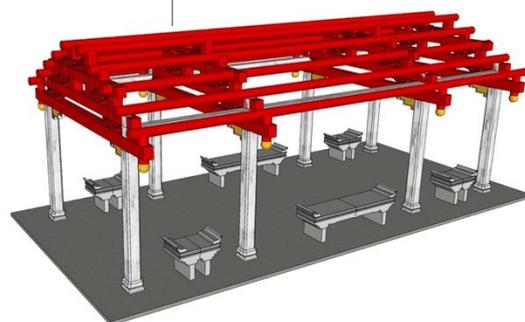
It is built using the traditional Chaoshan wooden structure.

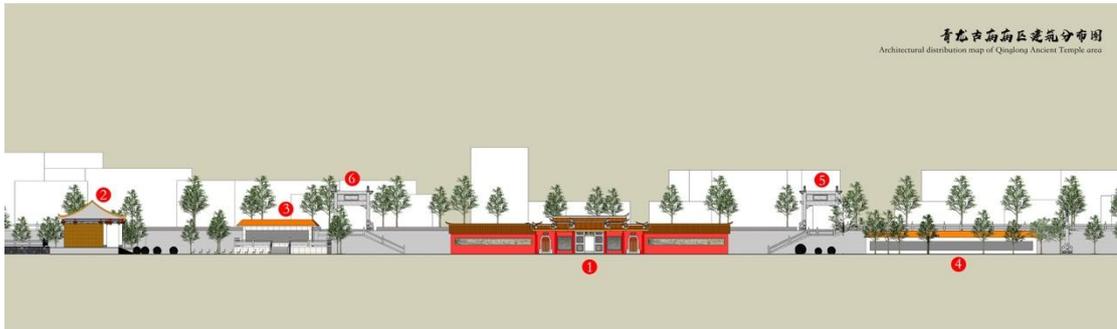
The lower part is supported by eight stone pillars, and the top wooden frame is composed of four layers of mortise and tenon structures.

■ 大木架构

■ 正立面图

■ 侧立面图

青龙古庙片区建筑分布图
Architectural distribution map of Qinglong Ancient Temple area

- 1. 青龙古庙主体建筑 Main building of Qinglong Ancient Temple
- 2. 戏台 Stage
- 3. 芳名亭 Fang Ming Pavilion
- 4. 芳名碑 Fangming Monument
- 5. "护我民生"牌坊 "Protect My People's Livelihood" Memorial Arch
- 6. 灵佑潮州"牌坊" "Lingyou Chaozhou" archway

- 7. 瓷版壁画 (安济圣王出游图) Porcelain mural (picture of the trip of the Holy King of Anji)
- 8. "凤舞"磨门 "Feng Wu" house
- 9. "龙腾"磨门 "Longteng" house
- 10. 凤石雕 Phoenix stone carving
- 11. 龙石雕 Dragon stone carving
- 12. 嵌瓷 Inlaid porcelain

青龙古庙建筑装饰分布图
Qinglong Ancient Temple architectural decoration distribution map

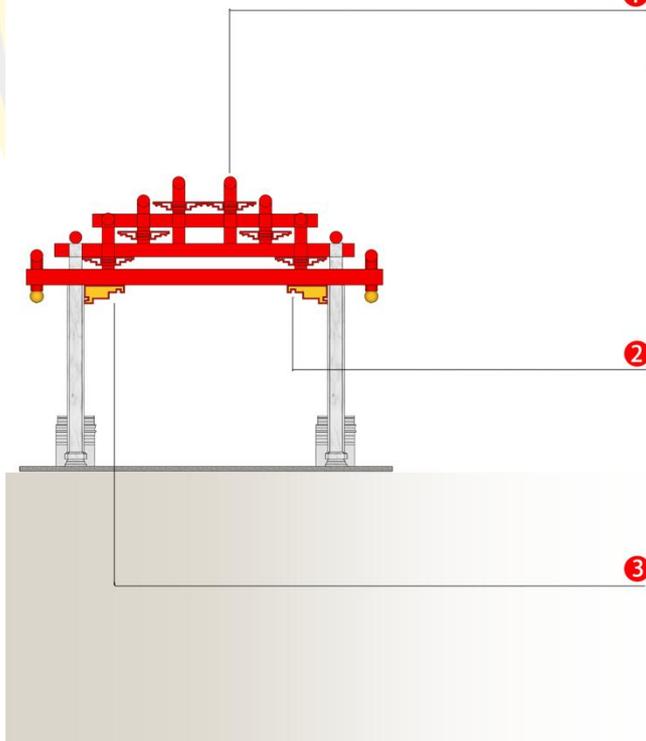
青龙古庙片区建筑剖面图
Architectural cross-section of Qinglong Ancient Temple

青龙古庙 建筑装饰艺术 木雕

金漆木雕是潮汕地区传统建筑的重要装饰元素。青龙古庙充分运用了圆雕、沉雕、浮雕、镂空雕等不同技法，打造成了一个木雕技艺的艺术殿堂。木雕的主题主要体现了珍禽瑞兽、水果花卉，还有反映当地的戏曲传说、民间故事、英雄人物等故事题材。

Gold-lacquered wood carvings are an important decorative element in traditional architecture in the Chaoshan area. Qinglong Ancient Temple makes full use of different techniques such as round carving, sunken carving, relief carving, and hollow carving to create an art palace of wood carving skills. The themes of the wood carvings mainly reflect rare birds and animals, fruits and flowers, as well as local opera legends, folk tales, heroes and other story themes..

- ① 木瓜
- ② 麒麟
- ③ 虾蟹羹

青龙古庙 建筑装饰艺术 石雕

龙的形象在青龙古庙中随处可见，石雕工匠们通过细腻的技巧，刻画出了各式各样的龙。门楼的两侧墙壁是两幅龙凤造型石雕，体现了龙凤呈祥的寓意。

The image of dragons can be seen everywhere in the Qinglong Ancient Temple. Stone carving craftsmen used delicate techniques to depict various dragons. On the walls on both sides of the gatehouse are two stone carvings in the shape of dragons and phoenixes, which embody the auspicious meaning of dragons and phoenixes.

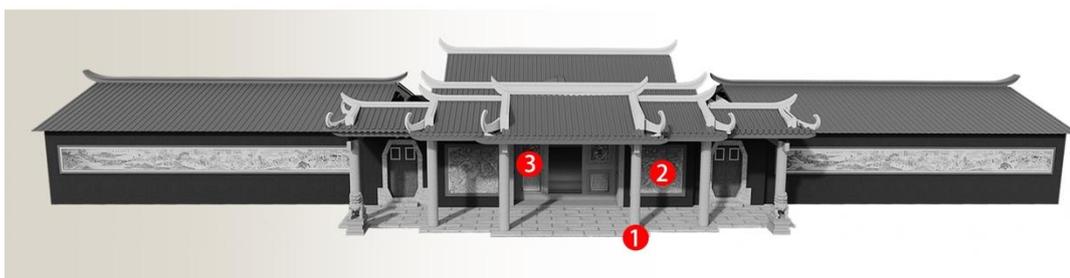
3 门头石雕

2 龙凤石雕

1 龙柱

青龙古庙 建筑装饰艺术 瓷板壁画

■ 青龙古庙外墙有一幅巨型长卷的瓷板壁画《安济圣王出游图》，壁画分左右两部分，每幅由480块长宽均为15厘米的白色瓷砖组成，每幅整体宽1.2米，长12.3米，面积公14.76平方米。壁画反应的主题是青龙庙会游神活动庆典，描绘的场面壮观逼真，人物形象众多，技法细腻严谨，线条流畅传神。

On the outer wall of Qinglong Ancient Temple, there is a giant scroll of porcelain panel mural "Travel of the Holy King of Anji". The mural is divided into two parts, the left and right parts. Each piece is composed of 480 white ceramic tiles with a length and width of 15 cm. The overall width of each piece is 1.2 meters, 12.3 meters long and 14.76 square meters in area. The theme of the murals is the Qinglong Temple Fair's activities and celebrations for the wandering gods. The scenes depicted are spectacular and lifelike, with numerous characters, delicate and rigorous techniques, and smooth and expressive lines.

■ 门瓷板壁画《安济圣王出游图》

潮汕古建筑嵌瓷 建筑装饰艺术

■ 嵌瓷艺术是以造型为基础，运用剪裁好的瓷片镶嵌在屋脊、照壁的建筑装饰艺术。常见的嵌瓷技法有平嵌、浮嵌和立体圆嵌等。题材上有人物、山水、龙凤、花鸟虫鱼等。由于嵌瓷的材料多为高温烧制而成的陶瓷，所以潮汕地区传统建筑上的嵌瓷装饰虽然历经风吹日晒也不会褪色，反而越显光泽，在阳光下熠熠生辉、光彩夺目。嵌瓷是潮汕地区传统建筑独特的标志性装饰艺术。

The art of inlaying porcelain is an architectural decorative art based on modeling, using cut porcelain pieces inlaid on roof ridges and walls. Common porcelain inlay techniques include flat inlay, floating inlay and three-dimensional circular inlay. The themes include figures, landscapes, dragons and phoenixes, flowers, birds, insects, fish, etc. Since most of the porcelain-inlaid materials are ceramics fired at high temperatures, the porcelain-inlaid decorations on traditional buildings in the Chaoshan area will not fade despite being exposed to wind and sun. Instead, they become more lustrous and glow under the sunlight. Brilliant. Porcelain inlay is a unique and iconic decorative art of traditional architecture in Chaoshan area.

■ 拜亭屋顶嵌瓷 《福禄》

青龙古庙 嵌瓷 建筑装饰艺术

■ 青龙古庙的嵌瓷是潮州市国家级工艺美术大师卢芝高的作品。庙主体和拜亭的嵌瓷分别于1994年和2012年完成，时间跨度虽近20年，但庙主体和拜亭的嵌瓷艺术一脉相承，天衣无缝。青龙古庙的嵌瓷艺术表现的主题有黄忠、法正大破定军山，梁红玉金山击鼓抗金兵，姜子牙收妲己，关公过五关，张飞战马超，长坂坡赵云救阿斗，穆桂英取降龙木等历史人物和故事。

The inlaid porcelain of Qinglong Ancient Temple is the work of Lu Zhigao, a national arts and crafts master in Chaozhou City. The porcelain inlays of the main body of the temple and the worship pavilion were completed in 1994 and 2012 respectively. Although the time span is nearly 20 years, the porcelain inlay art of the main body of the temple and the worship pavilion are in the same line and are seamless. The porcelain inlay art of Qinglong Ancient Temple expresses themes such as Huang Zhong and Fazheng defeated Ding Junshan, Liang Hongyu Jinshan played drums to resist the Jin soldiers, Jiang Ziya accepted Daji, Guan Gong passed the five passes, Zhang Fei fought Ma Chao, Changbanpo Zhao Yun rescued Adou, Mu Guiying captures historical figures and stories such as Jiang Longmu.

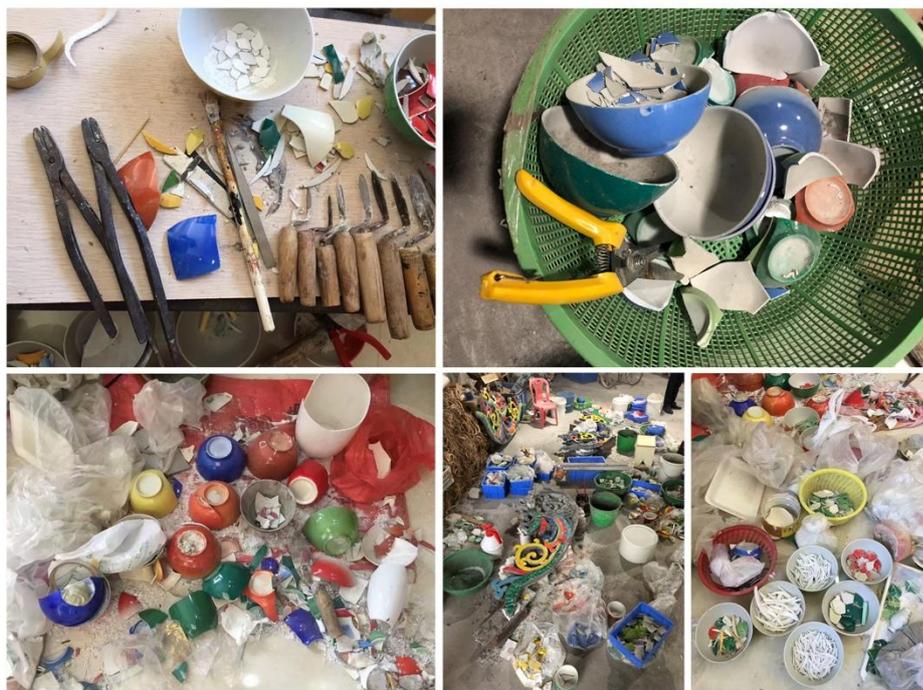

青龙古庙 嵌瓷 建筑装饰艺术

■ 嵌瓷的制作工艺流程可分为以下步骤，先制作粗坯，一般采用灰塑预先制作出造型坯体，再根据题材内容、造型设计的需要，利用工具敲剪、磨边、修整出大小不同、颜色形状各异的瓷片，如不同形状的花瓣、叶子、羽毛、鳞甲等，最后把修剪好的瓷片镶嵌到灰塑坯体上。

The manufacturing process of inlaid porcelain can be divided into the following steps. First, make a rough blank. Generally, gray plastic is used to pre-make the shape blank. Then, according to the needs of the subject matter and shape design, tools are used to cut, grind and trim the shapes of different sizes. , porcelain pieces of different colors and shapes, such as petals, leaves, feathers, scales, etc. of different shapes, and finally inlay the trimmed porcelain pieces into the gray plastic body.

■ 嵌瓷制作工艺

灰塑是潮汕地区独特的装饰艺术形式，匠人们选用石灰、麻刀、纸浆和铁丝等材料来塑造各种造型的装饰构件。常应用于屋脊和檐下、门楣、窗框等部位。灰塑可做成多层次的造型、浮雕和单体圆雕，涂上鲜艳的色彩后，艺术效果接近于陶塑。

Gray sculpture is a unique decorative art form in Chaoshan area. Craftsmen use materials such as lime, hemp knife, paper pulp and iron wire to shape decorative components of various shapes. It is often used in roof ridges, under eaves, door lintels, window frames, etc. Gray sculpture can be made into multi-layered shapes, reliefs and single round sculptures. After being painted with bright colors, the artistic effect is close to that of ceramic sculpture.

青 龙 古 庙 灰 塑

建 筑 装 饰 艺 术

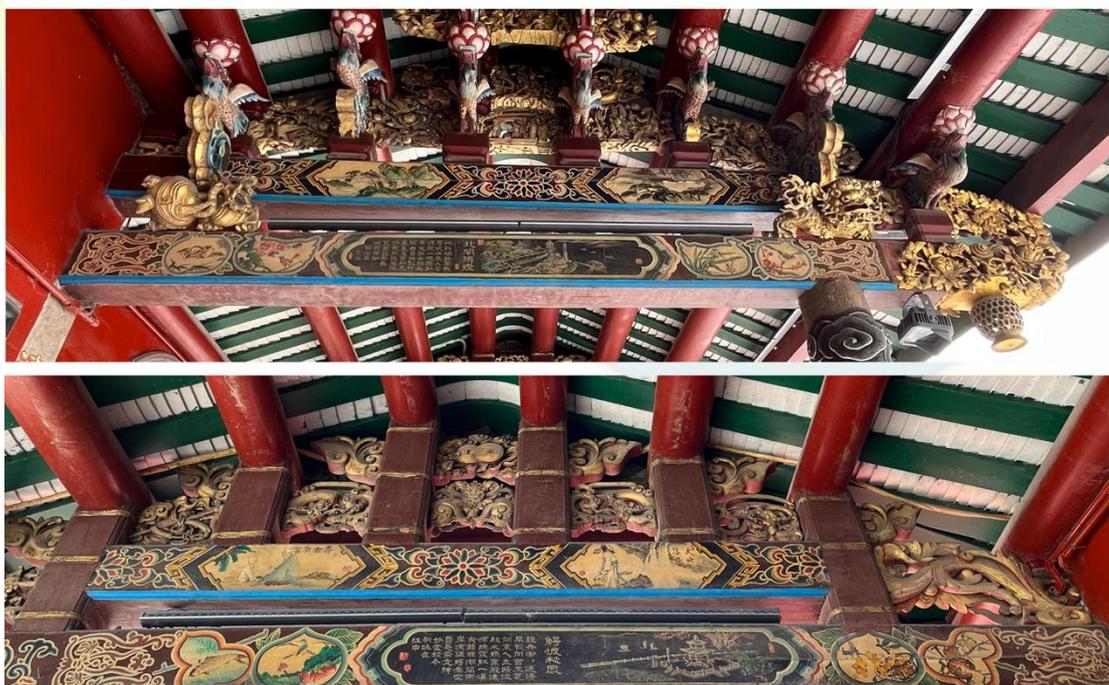
灰塑制作工艺

■ 青龙古庙的彩绘漆画主要分布在正殿梁柱、斗拱、门扇等位置，起到保护木质材料，美化结构，烘托神像的作用。青龙古庙彩绘漆画的题材广泛，除了虫鱼鸟兽、花卉水果之外，最特别的就是潮州八景图，画匠把潮州最出名的景致浓缩描绘于庙宇之中，体现出高超的绘画技艺。

The painted lacquer paintings of Qinglong Ancient Temple are mainly distributed on the beams, pillars, brackets, door leaves and other positions of the main hall, which play a role in protecting wooden materials, beautifying the structure and highlighting the statues of gods. The lacquer paintings of the Qinglong Ancient Temple cover a wide range of subjects. In addition to insects, fish, birds, animals, flowers and fruits, the most special one is the Eight Scenes of Chaozhou. The painter condensed the most famous scenery of Chaozhou into the temple, reflecting superb painting skills.

■ 正殿彩绘漆画

青龙古庙
■
彩绘漆画
建筑装饰艺术

■ 潮汕彩绘的工艺制作方法流程：批灰做底——上底色——起稿——上大色——托色——粉墨线——罩光。

The production process of Chaoshan color painting is as follows: marking the base with gray - applying base color - starting draft - applying large color - supporting color - pink ink line - varnishing.

青
龙
古
庙
■
彩
绘
漆
画

建
筑
装
饰
艺
术

■ 彩绘壁画工艺流程

青龙古庙信仰体系

青龙古庙信仰体系 Qinglong Ancient Temple Belief System

水神，清代乾隆《潮州府志》有相应记载，青龙庙中供奉着镇水护民的水神。The water god is recorded in Chaozhou Prefecture Chronicles written by Emperor Qianlong of the Qing Dynasty. The Qinglong Temple enshrines the water god who controls water and protects the people.

蛇神，根据清代康熙年间记载，青龙古庙祭祀的蛇神为小青蛇，因而得名。Snake God, according to records from the Kangxi period of the Qing Dynasty, the snake god worshiped in Qinglong Ancient Temple is a small green snake, hence its name.

大夫人、二夫人 first lady second lady

安济圣王 Anji Holy King

大舍人爷 Da Sheren Ye

二舍人爷 Er Sheren Ye

花公花妈 Hua Gong Hua Ma

福德老爷 Lord Ford

三仙师公 Three Immortals Master

谢少沧 Xie Shaochang

青龙古庙 信仰体系

在不同的历史时期，青龙古庙祭祀的对象并不相同，体现了潮州民间信仰文化的多样性与融合性。蛇神是青龙古庙较早的祭祀对象，之后又加入祭祀水神和其它神灵。

In different historical periods, the objects of sacrifice at Qinglong Ancient Temple were different, reflecting the diversity and integration of Chaozhou folk belief culture. The snake god was the earliest object of sacrifice in the Qinglong Ancient Temple, and later the water god and other gods were added to the offering.

■ 被毁之前的青龙古庙照片（传教士莉娜·约翰斯顿拍摄，1911）
Photo of the Qinglong Ancient Temple before its destruction (photographed by missionary Lena Johnston, 1911)

■ 安济圣王王伉是三国时期蜀汉永昌郡（今中国云南保山）太守，因保土安民，深受百姓爱戴，死后被百姓奉为神明。

The Anji Saint King Wang and his wife were the prefects of Yongchang County (now Baoshan, Yunnan, China) in the Shu Han Dynasty during the Three Kingdoms period. They were deeply loved by the people for protecting the land and the people, and were regarded as gods by the people after their death.

■ 安济圣王神像

青龙古庙 信仰体系

■ 大舍人爷、二舍人爷是安济圣王的侍从，专门负责安济圣王的日常事务管理。

Da Sheren Ye and Er Sheren Ye are the attendants of the Holy King Anji and are responsible for the daily affairs management of the Holy King Anji.

■ 大舍人爷、二舍人爷神像

■ 青龙古庙前殿左侧背壁供奉着花公花妈，花公花妈是未成年人的保护神，在满15周岁举办成年礼之前的孩子都可以得到花公花妈的庇佑。

The back wall on the left side of the front hall of Qinglong Ancient Temple is dedicated to Hua Gong and Hua Ma. Hua Gong and Hua Ma are the patron saints of minors. Children who have reached the age of 15 and have a coming-of-age ceremony can be blessed by Hua Gong and Hua Ma.

■ 花公花妈神像

■ 青龙古庙前殿右侧背壁供奉着福德老爷及夫人，福德老爷就是土地公，其夫人就是土地婆。

On the back wall on the right side of the front hall of Qinglong Ancient Temple, Master Fude and his wife are enshrined. Master Fude is the Tugong, and his wife is the Tutu Po.

青龙古庙 信仰体系

■ 福德老爷神像

青龙古庙 信仰体系

三仙师公的崇拜，与古代韩江上游的民间信仰有紧密的关系。三仙师公的崇拜起源于福建上杭县，不少的史料记述都有上杭三仙师公与潮州的关系，其中记载着潮州青龙古庙流传有“未有王伉公，先有三仙师”的俗语。由此可见，因祈雨消灾，造福百姓的功劳，潮州百姓都虔诚地把三仙师公供奉在青龙古庙里。

The worship of the Three Immortals is closely related to the folk beliefs in the upper reaches of the Han River in ancient times. The worship of the Three Immortals Master originated in Shanghang County, Fujian. Many historical records record the relationship between the Three Immortals Master of Shanghang and Chaozhou. Among them, it is recorded that there is a saying in Qinglong Ancient Temple in Chaozhou that "before there was a king and his wife, there were three immortal masters first". It can be seen that because of their contribution to praying for rain to eliminate disasters and benefit the people, Chaozhou people devoutly enshrine the Three Immortals in the Qinglong Ancient Temple.

三仙师公神像

■ 因谢少沧的明代举人身份，成为了高中进士，仕途顺达的楷模。青龙古庙供奉谢少沧的偏殿也被称为“官厅”。

Because of Xie Shaocang's status as a member of the Ming Dynasty, he became a high school Jinshi and a model for a successful career. The side hall of Qinglong Ancient Temple dedicated to Xie Shaocang is also called the "official hall".

青龙古庙 信仰体系

■ 举人爷谢少沧神位

■ 青龙庙会中安济圣王以及大夫人、二夫人出庙巡游所乘坐的神轿，融合了潮州金漆木雕、彩绘等特色工艺。

In the Qinglong Temple Fair, the sacred palanquin used by Holy King Anji, his first wife, and his second wife to go out of the temple for a parade, It combines Chaozhou gold lacquer wood carving, color painting and other characteristic crafts.

青龙古庙 历史文物

■ 神轿

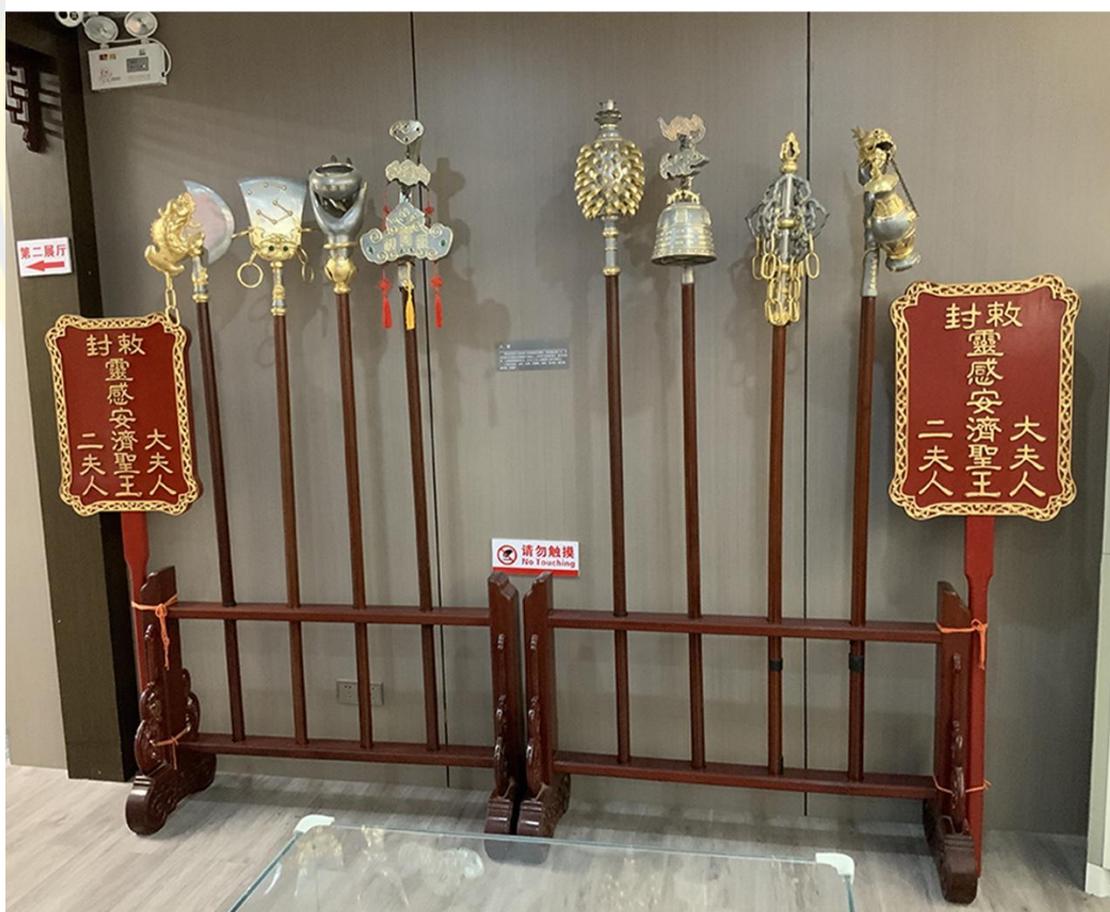

青龙古庙 历史文物

■ 八宝是指八件锡制仪仗器物，每件重达数十斤，平时置放于正殿南北两侧的八宝架上，以示护卫安济圣王。老爷出巡时，八宝则跟随安济圣王、大夫人、二夫人的神轿两旁分列护卫。

The eight treasures refer to eight tin ceremonial objects, each weighing dozens of kilograms. They are usually placed on the eight treasure racks on the north and south sides of the main hall to show the protection of the Holy King Anji. When the master goes on patrol, the eight treasures will follow Anji. The palanquins of King Jisheng, the eldest lady and the second lady were guarded on both sides.

■ 八宝

■ 香炉为石材手打圆炉，左右对称两个狮头，狮口含圆环，正面刻“安济圣王”，背面刻“翁永盛喜”。是广东省揭阳市揭东区月城镇棉洋乡102岁何兰英老人，于40多年前到溪中捞蚌时捞到。老人于2013年无偿将香炉送归青龙古庙。

The incense burner is a hand-made stone round burner with two symmetrical lion heads on the left and right, with a ring in the lion's mouth. "Anji Holy King" is engraved on the front and "Weng Yongshengxi" is engraved on the back. It was 102-year-old He Lanying from Mianyang Township, Yuecheng Town, Jiedong District, Jieyang City, Guangdong Province. She fished it out when fishing for clams in the stream more than 40 years ago. The old man returned the incense burner to Qinglong Ancient Temple for free in 2013.

■ 安济圣王香炉

青龙古庙 历史文物

■ 青龙古庙正殿两侧挂有云版和大鼓，云版上刻有青龙古庙风调雨顺的文字，大鼓上也写上了青龙古庙国泰民安的字样。

There are cloud tablets and drums hanging on both sides of the main hall of Qinglong Ancient Temple. The cloud tablets are engraved with Qinglong Ancient Temple. The words "good weather and good weather" are written on the big drum, and the words "the country is peaceful and the people are safe" are also written on the Qinglong Ancient Temple.

■ 云版、大鼓

■
安济圣王龙袍是潮州青龙古庙主祀安济圣王所穿的服饰，是潮绣的代表作品，其款式雍容大气、色彩浓郁瑰丽、图案丰富热闹，对比度高、装饰性强，具有强烈的潮州民间美术风格。安济圣王袍涵盖潮剧戏装、潮州风俗、潮州建筑的设计元素，是潮州文化和工艺美术的综合展现。

The dragon robe of the Holy King of Anji is the costume worn by the main worshiper of the Holy King of Anji at the Qinglong Ancient Temple in Chaozhou. It is a representative work of Chaozhou embroidery. Its style is elegant, the colors are rich and magnificent, the patterns are rich and lively, the contrast is high, and the decoration is strong. Strong Chaozhou folk art style. The Anji Saint King's Robe covers the design elements of Chaozhou opera costumes, Chaozhou customs, and Chaozhou architecture. It is a comprehensive display of Chaozhou culture and arts and crafts.

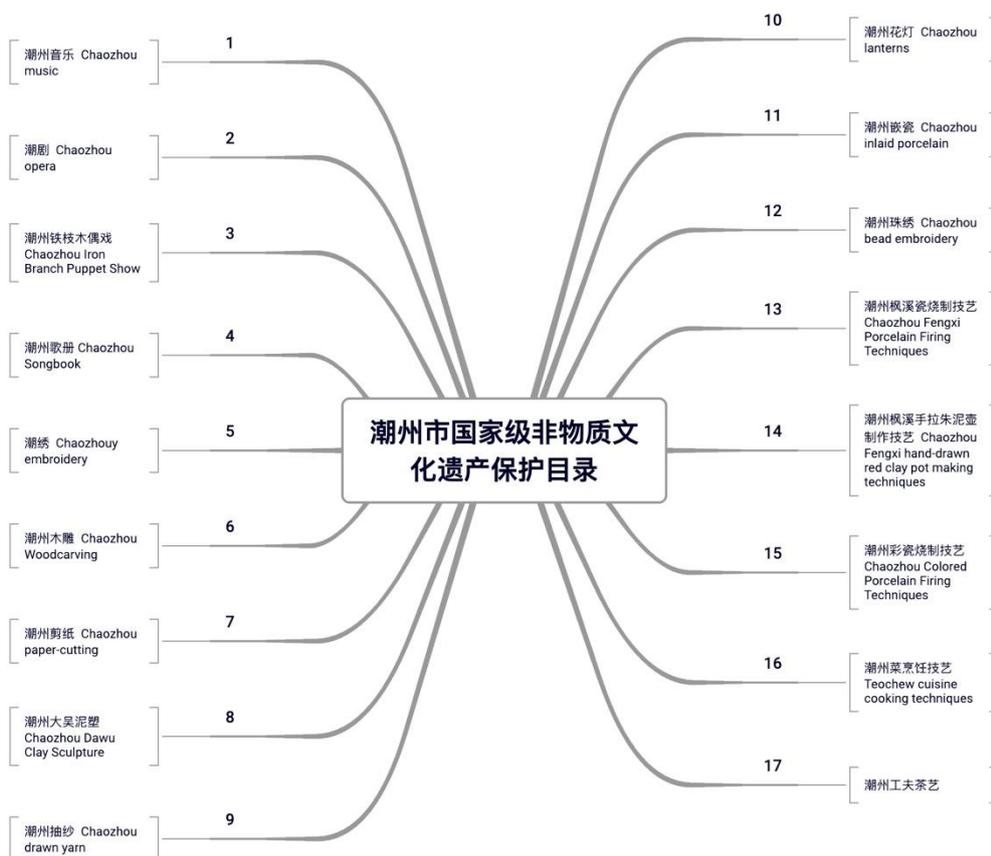
■ 安济圣王龙袍

■ 潮州是中国历史文化名城，至今已有2000多年历史。潮州非遗保护传承成效显著，全市共有市级以上非物质文化遗产代表性项目106项，其中国家级非物质文化遗产代表性项目17项、省级非物质文化遗产代表性项目47项。其中很多非遗项目都体现在了青龙古庙的宗教仪式、建筑艺术、文化形式之中。

Chaozhou is a famous historical and cultural city in China with a history of more than 2,000 years. Chaozhou intangible cultural heritage protection The inheritance has achieved remarkable results. There are 106 representative projects of intangible cultural heritage at or above the municipal level in the city. Among them, there are 17 representative items of national intangible cultural heritage and provincial intangible cultural heritage. There are 47 representative projects. Many of these intangible cultural heritage items are reflected in the religious rituals, architectural art, and cultural forms of Qinglong Ancient Temple.

青龙古庙 非遗保护

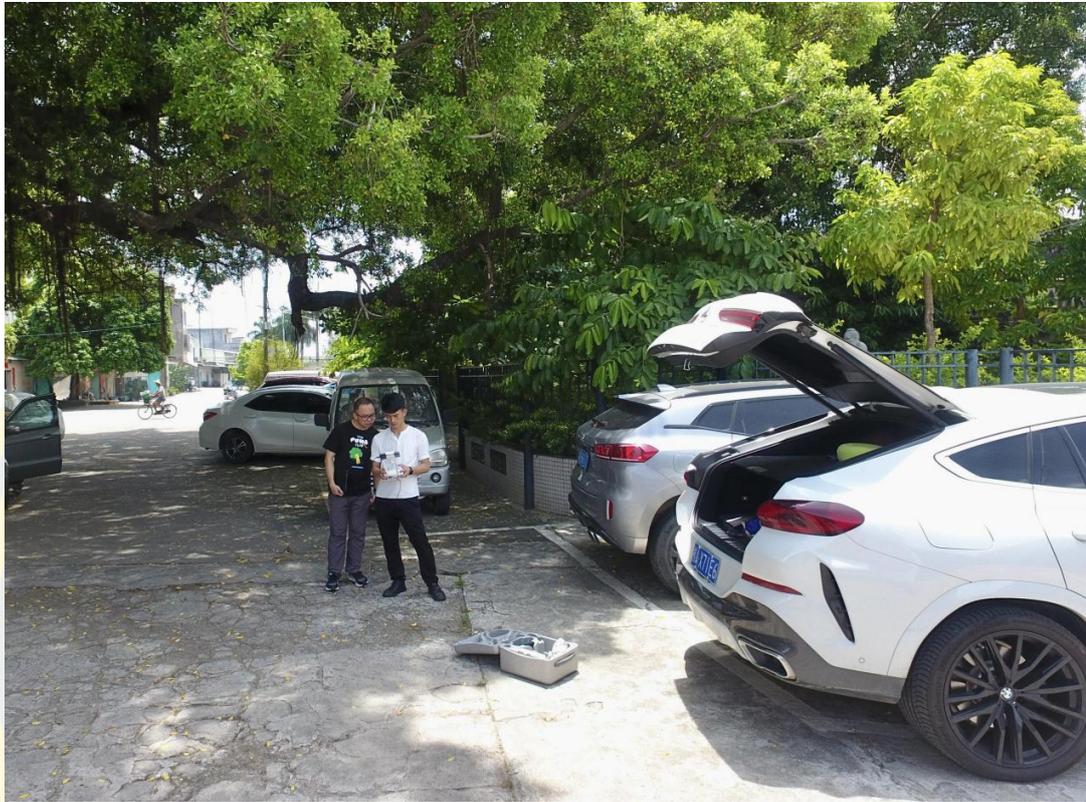

ภาคผนวก ง
ภาพการลงพื้นที่ภาคสนาม

1. การสำรวจสถานที่จริงวัดโบราณชิงหลง

2. การสำรวจสถานที่จริงวัดโบราณเชวเซียง

3. การสำรวจสถานที่จริงท่าเรือโบราณจากหลิน

4. สัมภาษณ์ศาสตราจารย์ Shi Zhongjian จากมหาวิทยาลัยครุศาสตร์ฮานชาน

5. สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สมาคมผู้สูงอายุหมู่บ้านเขวเซียง

6. สัมภาษณ์คุณ Chen Zhuoxiong ผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรมโบราณชัวเถา

7. สัมภาษณ์คุณ Zeng Zhenyue ศิลปินพื้นบ้านชาวเถา

8. สัมภาษณ์คุณ Chen Xianhui ประธานสหพันธ์ชาวจีนโพ้นทะเลเมืองหลงตู เขตเฉิงไห่ เมือง
ฉัวเถา

URAPHA UNIVERSITY

9. สัมภาษณ์นางสาว Chen Ke นักวิชาการประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในเมืองซัวเถา

10. สัมภาษณ์อาจารย์หลี่และอาจารย์หลิว เจ้าหน้าที่ของสมาคมวิจัยวัฒนธรรมดั้งเดิมหวังค่าง

11. สัมภาษณ์คุณ Xie Qingsong ประธานของสถาบันการวิจัยหวังค่าง

12. สัมภาษณ์คุณ Zeng Xiaoming เลขาธิการสมาคมวิจัยหวังค่าง

13. การวิจัยภาคสนามเกี่ยวกับแบบดั้งเดิมในเฉาซ่าน

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	Yang Fan
วัน เดือน ปี เกิด	24 January 1980
สถานที่เกิด	Jingxi, Baise, Guangxi province, China
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	Youjiang district, Baise, Guangxi province, China.
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	dean of Fine art and Design institute, baise university, guangxi, china
ประวัติการศึกษา	Awarded Bachelor of Arts, Guangxi Normal University, 2003, Awarded Master in software engineering of digital art design in Wuhan University in 2010. presently attending Burapha University for Doctor of Philosophy Program in Art and Cultural Administration
รางวัลหรือทุนการศึกษา	prints of Series of Xumi Grottoes exhibited in the 3rd International IADCE ART and Design Exhibition in Thailand in May, 2021